

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ & FIRAT ÜNİVERSİTESİ
(ORTAK PROGRAM)
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

H.1148-1149 / M.1735-1736 TARİHLİ 243 NUMARALI
KARAHİSAR-I SAHİP ŞER'İYYE SİCİLİ
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM

HAZIRLAYAN
Şeymus ÇOLPO

ELAZIĞ-2018

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ & FIRAT ÜNİVERSİTESİ
(ORTAK PROGRAM)
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**H.1148-1149 / M.1735-1736 TARİHLİ 243 NUMARALI
KARAHİSAR-I SAHİP ŞER'İYYE SİCİLİ
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM

HAZIRLAYAN
Şeymus ÇOLPO

Jürimiz, tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezi oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

1. Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN
2. Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM
3. Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim KurulununTarih veSayılı kararıyla bu tez onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

243 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyeye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirmesi

Şeyhmus ÇOLPO

**Batman Üniversitesi & Fırat Üniversitesi
(Ortak Program)**

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı

Elazığ- 2018; Sayfa: IX+271

Şer'iyeye sicilleri Osmanlı Devleti'nin önemli arşiv kaynaklarından. Şer'iyeye sicilleri, sosyal, ekonomik, ticari, ziraî, mahallî, askerî, siyasî bakımdan tarihimizin aydınlatılması bakımından çok önemli kaynaklardan birisidir.

Bu çalışmada, 1735 - 1736 (Hicrî Ş. 1148 - C. 1149) yıllarına ait olan 243 no'lu Karahisar-ı Sahib Şer'iyeye Sicili incelenmiştir. Çalışmamızdaki defterde yer alan 59 varak belgenin transkripsiyonu yapılmıştır. Ayrıca, genel bir değerlendirmeye de yer verilmiştir.

Bilindiği gibi, Şer'iyeye Sicilleri önemli tarih kaynaklarıdır. Sicillerdeki bilgiler ışığında Karahisar-ı Sahib'in (Afyonkarahisar) idari ve sosyo-ekonomik durumu hakkında önemli bilgiler verilmiştir. Yapılan bu çalışma neticesinde Afyon Tarihi'nin 1735-1736 yıllarındaki durumu ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karahisar-ı Sahib, Şer'iyeye Sicili, Kadı, Vakıf.

ABSTRACT

Master Thesis

Transcription and Evaluation of Karahisar-ı Sahip Court Records Number 243

Şeyhmus ÇOLPO

Batman University & Fırat University (Joint Program)

Social Sciences Institute

Department of History

Elazığ-2018; Page: IX+271

Court records are important archive sources of Ottoman State. Court record is one of the most significant sources to enlighten our history in terms of social, economic, commercial, agricultural, local, military and political affairs.

In this study, the court records of Karahisar-ı Sahip with number 243 belonging to the years of 1735 – 1736 (Hijri Ş. 1148 – C. 1149) were examined. The transcription of 59 leaf documents taking place in the book was carried out. In addition, a general evaluation was given place as well.

As it is known, Court Records are important historic sources. Significant information about administrative and socio-economic situation of Karahisar-ı Sahip was submitted in this study. As a result of this investigation performed, the situation of Afyon History between 1735 and 1736 was put forth.

Key Words: Karahisar-ı Sahib, Court Record, Muslim Judge, Foundation

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR	IX
GİRİŞ.....	1
I. Kadılık Müessesesi	1
II. Şer‘iyye Sicilleri.....	2
III. Sicillerin Halen Buldukları Merkezler.....	3
IV. Afyonkarahisar'a Ait Şer‘iyye Sicilleri	3
V. Afyonkarahisar Şer‘iyye Sicillerine Ait Akademik Çalışmaları.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ŞERİYYE SİCİLLERİ.....	9
1.1. Şer'iyye Sicillerinin Özellikleri ve Önemi.....	9
1.2. Tarihi Kaynak Olarak Sicillerin Önemi	12
1.3. Kadılık Kurumunun Tarihsel Gelişimi.....	15
1.4. Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu.....	17
1.4.1. Kadıların Derece ve Tayinleri	19
1.4.2. Kadıların Uyması Gereken Temel Esaslar	21
1.4.3. Yargılama Şekli	21
1.4.4. Şer‘iyye Mahkemeleri.....	22
1.4.5. Şer‘iyye Mahkemelerinde Görev Yapan Görevliler	23
1.5. Osmanlı'da Kadı'nın Görevleri.....	24
1.5.1. Kadı'nın Adli Görevleri.....	24
1.5.2. Kadı'nın Mülkî Görevleri	25
1.5.3. Kadı'nın Beledî Görevleri	26
1.5.4. Kadı'nın Mali Görevleri	26

İKİNCİ BÖLÜM

2. GENEL HATLARIYLA AFYONKARAHİSAR'DA COĞRAFİ VE SOSYO-EKONOMİK YAPI.....	28
2.1. Coğrafi Yapı	28
2.2. Sosyo-ekonomik Yapı	28
2.3. İdarî Teşkilât	31
2.3.1. İdari Birimler	31
2.3.1.1. Karahisar-ı Sahip Sancağına Bağlı Kazalar.....	31
2.3.1.2. Karahisar-ı Sahip Kazasına Bağlı Köyler	31
2.3.1.3. Karahisar-ı Sahip Kazasına Bağlı Mahalleler.....	32
2.3.2. İdareciler	32
2.3.2.1. Ehl-i Örf.....	32
2.3.2.1.1. Mutasarrıf.....	32
2.3.2.1.2. Mütesellim	33
2.3.2.1.3. Muhassıl.....	34
2.3.2.1.4. Voyvoda	34
2.3.2.1.5. Alaybeyi.....	35
2.3.2.2. Ulema.....	35
2.3.2.2.1. Kadı.....	36
2.3.2.2.2. Nâib.....	36
2.3.2.2.3. Müftü	37
2.3.2.2.4. Nakibüleşraf Kaymakamı	37
2.4 Sosyal ve İktisadî Hayat	44
2.4.1. Şahıs İsimleri, Lâkaplar, Cemaatler	44
2.4.1.1. Şahıs İsimleri	44
2.4.1.2. Lâkaplar	44
2.4.1.3. Cemaatler	44
2.4.1.4. Meslek Adları.....	45
2.4.2. Sosyal Yapılar	45
2.4.2.1. Cami ve Mescitler	45
2.4.2.2. Vakıflar.....	45
2.4.2.3. Hanlar.....	45
2.4.2.4. Zaviyeler	45
2.4.3. Ziraat ve Hayvancılık.....	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**3. KARAHİSAR-I SAHİP 243 NO'LU ŞER'İYYE SİCİLİ**

TRANSKRİPSİYONU	47
SONUÇ	240
KAYNAKLAR.....	242
EKLER	248
Ek 1. Orjinallik Raporu.....	248
Ek 2. Orjinal Metin	249
Ek 3. Afyonkarahisar'a Ait Şer'iyye Sicilleri Listesi	260
ÖZGEÇMİŞ	271

ÖNSÖZ

Şer‘iyye Sicilleri, mahkeme kayıtları olmaları itibarıyla devrin sosyal, iktisadî, idarî ve hukukî hayatının anlaşılması hususunda birinci elden en önemli Osmanlı kaynakları arasındadır. Gerek merkez gerekse taşralarda kadı veya naibleri tarafından tutulan bu kayıtlar, özellikle şehir tarihlerinin aydınlatılmasında büyük bir ehemmiyeti haizdir. Bu yüzden de söz konusu defterler, hukuk, tarih, iktisat tarihi ve sosyoloji olmak üzere kültür ve medeniyet tarihimiz için vazgeçilmez arşiv kaynakları zincirinin bir halkası olup şehirlerin iktisadî ve sosyal yapısını ortaya koymaları açısından da büyük yarar sağlamaktadırlar. Bir başka ifadeyle siciller, özelde yerel tarih, genelde de millî tarih araştırmalarına büyük ölçüde katkı ve destek görevini yerine getirmektedirler.

18. yüzyılın ikinci çeyreğinde, 1735-1736 yıllarında tutulan ve halen İstanbul'da Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan 243 numaralı Afyonkarahisar Şer‘iyye Sicili'ni tez olarak seçmiş bulunmamızın çok önemli bir sebebi, yukarıda da kısmen ifade ettiğimiz üzere Osmanlı dönemi Afyon kentini, mahkeme kayıtları ölçeğinde incelemek ve araştırmaktır. Çünkü mahkeme kayıtları, toplum hayatını en ince teferruatına kadar yansıtan ve tarihe mâl olmuş olayları günü gününe kaydeden orijinal belgelerdir.

Kütahya eyaletine bağlı bir sancak merkezi olan Karahisar-ı Sahip, Osmanlı devrinde taşıdığı coğrafi özellikleri, sahip olduğu tarihî dokusu, kültürel yapısı, sosyal ve dinî eserleriyle haklı bir şöhret kazanmıştır. Bugün dahi kent, önemini aradan yüzyıllar geçmesine rağmen korumaktadır.

İncelemeye esas aldığımız şer‘iyye siciliyle şekillenen tezimiz, "Giriş"in haricinde üç bölümden meydana gelmektedir:

Birinci Bölüm'de şer‘iyye sicillerinin özellikleri ve önemi, Kadılık kurumunun tarihsel gelişimi, Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu ve Kadının adli, mülki, beledi, mali görevleri üzerinde durulmuştur.

İkinci Bölüm Sosyal ve İktisadî Hayat'a tahsis edilmiştir. Burada şahıs adları, lâkaplar ve cemaatler tek tek çıkarılmış, mesleklerin tespiti yapılmış, sosyal yapılar belirlenmiş, vakıflar ve hanlar üzerinde durulmuştur. Ayrıca şehirde yetiştirilen ürünler ve hayvancılık anlatılmaya çalışılmıştır. idarî teşkilât üzerinde durulmuş olup, kente bağlı kazalar, köyler, mahalleler tespit edilmiş; yörede görev yapan yönetici kesimlerden ehl-i örf, mutasarrıf, mütesellim, muhassıl, voyvoda ve alaybeyiler

hakkında bilgi verilmiş, ayrıca ilmiye sınıfı tanıtılmaya çalışılmıştır. Yine bu bölümde sicillerde yer alan hükümlerin muhtevasına yer verilmiştir.

Üçüncü Bölüm, 243 numaralı Afyonkarahisar Şer'iyeye Sicili'nin özet ve transkripsiyonunu ihtiva etmektedir. Sicilde yer alan hükümlerin önemine binaen sade, anlaşılabilir ve ana hatlarıyla özetleri verilmiş, hafif bir transkripsiyonla günümüz harflerine nakilleri yapılmıştır.

Nihayet, "Sonuç" kısmında tezle ilgili genel bir değerlendirmede bulunularak elde edilen bilgiler, ilmî bir disiplin çerçevesinde bilim dünyasına sunulmaya çalışılmıştır.

Şer'iyeye tezlerinin incelenmesi ve araştırılması yönünde yapılacak her türlü ilmî çalışma ve faaliyetin kültür ve medeniyetimizin daha iyi tanınıp anlaşılacağına yol açacağına inanıyoruz. Geçmişimizle kuracağımız ilmî bağlar, bizi bugüne ve geleceğe taşıyacaktır. Geçmişimiz bugünümüz, bugünümüz ise geleceğimizdir.

Bu vesileyle tezimizin hazırlık aşaması ve sona erdirilmesinde her bakımdan yardımcı olan, yol gösteren ve nazik ikazlarıyla beni uyaran değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM'e şükranlarımı arz ediyorum. Ayrıca tezimin yazımı sırasında bana sabır ve metanetiyle büyük anlayış gösteren eşime teşekkür borçluyum.

KISALTMALAR

B.	: Receb
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c.	: cilt
C.	: Cemâziyelâhir
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
H.	: Hicrî
İSAM	: İslâm Araştırmaları Merkezi
L.	: Şevvâl
m.	: mezbûr
M.	: Muharrem
MŞH. ŞSC	: Meşihat Şer‘iyye Sicilleri
N.	: Ramazân
no:	: numara
s.	: sayfa
S.	: Safer
(s.a.v.)	: sallallahu aleyhi ve sellem
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ş.	: Şa‘bân
vb.	: ve benzeri
Z.	: Zilhicce
Za.	: Zilka‘de

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde günümüzde hâkimlerin yaptığı görevi “kadılar”, kadıların bulunmadığı durumlarda da ona vekâlet eden ve onun adına işleri yürüten “naibler” yürütmekte idi. Kadı ve naiblerin bizzat kaza işleriyle meşgul buldukları resmî daireye “şer‘iyye mahkemeleri” denilmekteydi. Tanzimat'ın ilânına kadar yargı yetkisi şer‘î mahkemelere aitti¹.

I. Kadılık Müessesesi

Kadıların İslâm hukuku prensiplerine göre kendilerine başvuru davalara baktıkları, vakıf hizmetlerini yürüttükleri, aile hukukunu ilgilendiren konularda hukuk mercii oldukları, toplumun huzur ve güvenliğini temine çalıştıkları, her türlü belediye hizmetlerini yerine getirdikleri görülmektedir. Bu yüzden Şer‘iyye Sicillerinde her türlü dava tutanakları, mukavele, senet, satış, vakfiye, vekâlet, kefalet, veraset, borçlanma, boşanma, tereke ve miras paylaşımı gibi muamelelere ait kayıtlar, narh tevzii ve esnaf teftişine ait notlar, başta hükümdar olmak üzere her derecedeki büyük ve küçük makamlardan yazılan ferman, berat, divan tezkeresi, mektup türü resmî mahiyetteki emir ve yazı suretleri işlenmiştir².

Kadıların görevlerini maddeler halinde şöylece sıralamak mümkündür:

1-Eyalet merkezleri ile sancak ve kazalardaki şer‘iyye mahkemelerinin her çeşit zabıt ve kararlarını tutmak

2-Vakfiye, kefalet, vekâletname, mukavele, borçlanma, tereke, taksim gibi şer‘î muameleleri yerine getirmek

3- Emniyet, inzibat, asayiş ve belediye hizmetlerini görmek

4-Halkın giyecek, yiyecek ve her türlü ihtiyaç maddelerini temin etmek

4-Narh koymak

6-Sanayi ve ticaret erbabını, çarşı ve pazarları kontrol etmek

7-Esnaf teşkilâtı mensuplarını seçmek veya görevden almak

8-Piyasada ihtikâra ve murabahacılara karşı tedbir almak

¹ İbrahim Durgut, *Karahisâr-ı Sâhib'in 564 Numaralı Şer‘iyye Sicili, 1837-1839 (Transkripsiyon-Değerlendirme)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2010, s. 1.

² Mustafa Dağ, *Karahisar-ı Sahib Sancağı'nın 644 Numaralı Şer‘iyye Sicili (Transkripsiyon)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2011, s. 8-9.

9-Timar tevcihlerini onaylamak

10-Vakıf ve hayır eserleri ile ilgili meseleleri çözümlenmek

11-Halkın sağlığını korumak

12-Cami, medrese, han, hastane, yol, köprü gibi sosyal ve dinî eserlerin inşaat ve tamirini yaptırmak

13-Askerî, ilmî ve mülkî ricalin görev ve sorumluluklarını takip etmek

14-Vergi toplamak

15-Arazileri tahrir ettirmek

16-Asker almak, erzak ve yiyecek temin etmek, mühimmat imal ve sevk etmek, seferberlik hazırlıklarını yapmak

17-Halkın şikâyetlerini dinlemek³.

Görüldüğü üzere kadılar, Osmanlı toplumunda mülkî amir, hâkim, belediye başkanı, emniyet amiri, noter ve askerî görevlerden sorumlu devlet görevlileri olmak üzere ağır bir sorumluluk üstlenmişlerdir.

Şer'î mahkemelerde kadıdan başka naib, kassâm, çavuş, mukayyid, beytülmal emini ve şühûdü'l-hal adlarıyla farklı kesimlerden görevliler ve ahali de bulunmakta idi. Bunların her birinin ayrı ayrı sorumluluk ve vazifeleri vardı.

II. Şer'îyye Sicilleri

Mahkemelerde kadılarca tutulan defterlere "kadı sicili", "kadı divanı", "mahkeme kayıtları", "sicillât-ı şer'îyye" gibi isimler verilmektedir. Ancak yaygın şekildeki kullanımı Şer'îyye Sicilleri'dir. Bunlar kadı yahut naibi tarafından tutulmuştur. Osmanlı Devleti'nde merkezde ve taşrada her tabakadan insanlar arasındaki hukukî ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler, Osmanlı hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi birçok alanının tarihi için en önemli kaynaklardır⁴.

Sicil defterlerinin başında Arapça "dibace" adı verilen giriş bölümü vardır. Bu bölümde Allah'a hamd ü sena, Hz. Peygamber'e salât ve selâm kısımları yer alır. Bundan sonra sicili tutan kadının ismi ve görevi zikredilir⁵.

³ Ceylan Altınışık, *H. 1080-1082 / M. 1669-1672 Tarihli ve 1 Nolu Harput Şer'îyye Sicili* (Transkripsiyon ve Değerlendirme), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2016, s. 12-13.

⁴ Yunus Uğur, "Şer'îyye Sicilleri", *DİA*, c. XXXIX, Ankara 2010, s. 8.

⁵ Örnek gösterim olması açısından bkz. *Diyarbakir Şer'îyye Sicilleri*, Editör: Ahmet Zeki İzgöer, c. I-IX, Diyarbakır 2013-2017. Bu çalışma aynı zamanda Diyarbakir Şer'îyye Sicillerinin doğru okunuşu ve ilmî mevsûkiyeti açısından dikkat çekmektedir.

Şer'iyeye Sicilleri, muhteva itibarıyla toplumun her kesimini ve devletin bütün kurumlarını ilgilendirmektedir. Sicil kayıtlarında kadıların devlet merkezi ile yaptığı resmî yazışmalar, halkın şikâyet ve talepleri, yerel idarelerin hukukî düzenlemeleri olarak kabul edilen ferman ve hükümler bulunmaktadır. Bu bakımdan siciller bu özellikleriyle ait oldukları yerleşim birimlerinin sosyal, iktisadî ve kültürel durumlarını göstermesi bakımından en önemli arşiv belgeleridir⁶.

III. Sicillerin Halen Buldukları Merkezler

Geçmiş yıllarda bir proje kapsamında Millî Kütüphane'de toplanan Şer'iyeye Sicilleri 2006 yılında fizikî olarak İstanbul'da Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne devredilmiştir. Bunun tek istisnası İstanbul Süleymaniye'de İstanbul Müftülüğü bünyesindeki Şer'iyeye Sicilleri Arşivi'ndeki defterlerdir. Bunlar devredilmemiştir. Bu siciller sadece İstanbul'a aittir.

İstanbul Müftülüğü Şer'iyeye Sicilleri Arşivi'nde 27 mahkemeye ait toplam 10.000 civarında, Osmanlı Arşivi'nde ise diğer şehirlere ait 9.000'in üzerinde olmak üzere Türkiye'nin genelinde 20.000'e yakın şer'iyeye sicili bulunmaktadır.

Halen İSAM'da İstanbul Müftülüğü ve BOA bünyesindeki sicillerin mikrofilmleri ile Türkiye dışında bulunan bazı ülkelere ait sicillerin kopyaları bulunmaktadır.

Siciller, yurtdışı bakımından da zenginlik arz etmektedir. Arnavutluk, Yunanistan, Macaristan, Vatikan, Avusturya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Romanya, Makedonya, Kırım, Rusya, Kıbrıs, Suriye, Ürdün, Filistin, Suudi Arabistan, Mısır, Lübnan ve Irak'taki arşiv, kütüphane ve müzelerde de siciller mevcuttur.

Türkiye dışındaki Şer'iyeye Sicillerinin birer kopyalarının alınarak bir araya getirilmesi için yapılan faaliyetlerden birisi, asılları St. Petersburg Kütüphanesi'nde bulunan Kırım Hanlığı kadı sicillerinden 61 adedinin mikrofilmlerinin Bilkent Üniversitesi Halil İnalçık Koleksiyonu'na kazandırılmış olmasıdır.

IV. Afyonkarahisar'a Ait Şer'iyeye Sicilleri

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde MŞH. ŞSC.d kodu altında bulunan Afyonkarahisar Şer'iyeye Sicilleri'nin ilk defteri Hicrî 1044 (Milâdî 1634), son defteri

⁶ Halit Ongan; *Ankara'nın Bir Numaralı Şer'iyeye Sicili*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayını, Ankara 1958, s. 10.

1348 (Milâdî 1928) tarihlidir. Buna göre siciller 17.-20. yüzyıl aralığındaki bir dönemi kapsamaktadır. Bu dönem yaklaşık olarak üç yüzyılı içine almaktadır. Bunlardan altı tanesi de Türkiye Cumhuriyeti dönemine aittir.

Siciller toplam 174 adet olup bunların genel olarak ebatları 18 x 47 cm. civarındadır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde yer alan Afyonkarahisar Şer'iyye Sicilleri listesi⁷ incelendiğinde kayıtlarda tasnif çalışmaları bakımından iki numara bulunmaktadır. Bunlardan ilki sicillerin yeni numarası, ikincisi de Milli Kütüphane zamanında verilen eski numarasıdır. Siciller üzerinde bugüne kadar yapılan akademik çalışmaların yanı sıra bütün inceleme ve araştırmalarda hep eski numaralar kullanılmıştır. Biz de tezimizde bu sebeple eski numarayı kullanmayı tercih ettik.

V. Afyonkarahisar Şer'iyye Sicillerine Ait Akademik Çalışmaları

Şimdiye kadar Afyonkarahisar Şer'iyye Sicilleri kaynaklı yirmiden fazla tez yapılmıştır. Bunlardan 18'i yüksek lisans, 3 tanesi doktora tezidir. Ayrıca halen akademik çalışmalar çerçevesinde yeni tezlerin yapıldığı da bilinmektedir.

Yüksek Lisans Tezleri şunlardır:

1) Adem Arı, *525 Numaralı Afyon Şer'iyye Sicilinin Bugünkü Alfabeye Göre Yazılması*, Sakarya Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Sakarya 1998, 260 s.

2) Ali Ateşçelik, *648 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2014, 575 s.

3) Dilaver Durakşahin, *652 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2006, 448 s.

4) Erhan Şola, *537 Numaralı Karahisar-ı Sâhib Sancağı Şer'iyye Sicili (1140-1142 H. / 1727-1729 M.)*, Atatürk Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2014, 210 s.

5) Hacer Demirbağ, *509 Numaralı Afyon Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve*

⁷ Bkz. Tezimizde Ekler bölümü, no: I.

Değerlendirmesi, Gazi Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007, s. 206.

6) Halil İbrahim Sefil, *643 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili'nin (1-20 Numaralı Sayfaları) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2015, 332 s.

7) İbrahim Baş, *578 Numaralı Şer'iyye Siciline Göre Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2001, 377 s.

8) İbrahim Durgut, *Karahisâr-ı Sâhib'in 564 Numaralı Şer'iyye Sicili, 1837-1839 (Transkripsiyon-Değerlendirme)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2010, 251 s.

9) Kadir Sun, *598 Numaralı Şer'iyye Siciline Göre Karahisar-ı Sahib'in Sosyo-Ekonomik Yapısı (1868-1869)*, Sancağı, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2001, 487 s.

10) Kürşat Çelik, *565 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili*, Fırat Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı, Elazığ 2004, 291 s.

11) Mehmet Özgür Ergün, *653 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2009, 576 s.

12) Mehtap Siligül, *Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın 615 No'lu Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2007, 388 s.

13) Meral Şahin, *576 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Siciline Göre Afyon (1848-1851)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2001, 380 s.

14) Mustafa Dağ, *Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın 644 Numaralı Şer'iyye Sicili (Transkripsiyon)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2011, 404 s.

15) Ömer Demirtaş, *647 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2004, 582 s.

16) Ömer Tokkan, *626 Nolu Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1314-1318/M.1894-1899)*, Kafkas Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kars 2008, 254 s.

17) Üzeyir Özdemir, *1817-1818 M. (1233 H.) Tarih ve 561 Numaralı Afyon Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2013, 143 s.

18) Yusuf Akpınar, *1748-1749 M. (1161-1162 H.) Tarih ve 545 Numaralı Karahisar-ı Sahip (Afyonkarahisar) Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2015, 383 s.

Doktora Tezleri ise şöyledir:

1) Mehmet Güneş, *XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Gazi Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara 2003, 374 s.

2) Naci Şahin, *Şer'iyeye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılın Sonlarında (1875-1900) Karahisâr-ı Sâhib Sancağı*, Ankara Üniversitesi SBE Tarih (Genel Türk Tarihi) Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara 2002, 439 s.

3) Zübeyde Tiryakioğlu Kazak, *XIX. Yüzyılın ilk Yarısında Şer'iyeye Sicillerine Göre Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Gazi Üniversitesi SBE Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Doktora Tezi, Ankara 2003, 325 s.

Afyon üzerinde yapılan bütün bu akademik çalışmalar kentin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

TRANSKRİPSİYONDA İZLENEN İMLÂ KURALLARI

Günümüz harflerine aktarılan 243 numaralı Afyonkarahisar Şer'iyeye Sicili'nde hafif bir transkripsiyon uygulanmıştır. Bu çalışmada izlenen imlâ usulleri ana hatlarıyla şöyledir:

- 1) Transkripsiyonu yapılan sicilin defter olduğu göz önünde tutularak ilk önce baştan sona kadar 1a, 1b, 2a... şeklinde müteselsil varak numarası verilmiştir. Buradaki 1, 2... rakamları varak numarasını, a, b... harfleri de varağın ön ve arka sayfalarını göstermektedir. Bundan sonra tire ile verilen -1, -2... şeklindeki numaralar ise varaklardaki hüküm numaraları olup bunların hepsi köşeli parantez içinde gösterilmiştir. Ayrıca özetlerin başında 1'den başlayarak devam eden numaralar da söz konusu hükümler için verilen genel sıra numaralarıdır. Bu numaralardan sonra koyu puntolarla mezkûr hükümlerin özetleri verilmiştir.
- 2) Arapça ve Farsça kelimelerde geçen hemze / ء (ء) ve ayn / ع harfi (ء) şeklinde gösterilmiştir.
- 3) Apostrof işareti olarak (') kullanılmıştır.
- 4) Kelime başlarındaki hemze ve ayınlar gösterilmemiştir.
- 5) Ayn / ع harfini gösteren (ء) işaretli bazı Arapça ve Farsça kelimeler, metinde çok kullanıldığından yazılışlarında bunlara yer verilmemiştir. Meselâ bazı, bazen, defa vb.
- 6) Türkçe'de yaygın olarak kullanılan nispet “ye / ي ”leri şeddeli okunmuştur. Meselâ şer'iyeye vb. Yaygın olmayanlarda ise tek “ye / ي ” tercih edilmiştir. Kâtibiye, hammâliye gibi.
- 7) Günümüzde kullanılan ve herkesçe bilinen şahıs isimlerinde halen kullandığımız imlâ kabul edilmiş, bunlardan uzatma işaretleri olan (â, î, û) ile ayn / ع (ء) ve hemzelere / ء (ء) yer verilmemiştir. Osman, Ramazan, Mustafa vb. İnceltmelerde ise sadece â şekli tercih edilmiştir. Kâzım, İslâm vb.
- 8) Yer adlarında genel olarak uzatma işaretleri kullanılmamış ve transkripsiyon uygulanmamıştır. Şehirabad, Çakır-ı sagir, Hark-ı kebir vb. Bazen zorunlu hallerdeki uzatmalar gösterilmiştir. Âsitâne vb.
- 9) Terkipli ve birden fazla kelimedenden meydana gelen müesseseler isimlerinde birinci kelimenin ilk harfi büyük, sonraki kelimenin ilk harfi küçük yazılmıştır. Meselâ

Dîvân-ı hümâyûn, Dergâh-ı âlî, Karahisar-ı sahib kal'asında olduğu gibi.

- 10) Şahıs isimlerinden önce gelen meslek isimleri, görev veya unvanlar büyük harfle başlatılmıştır. Meselâ Voyvoda Mustafa Ağa, Şeyhülislâm Mevlânâ Dürri Mehmed vb.
- 11) Devlet görevlilerinin veya kendilerine birinci derecede önem verilen şahısların isimlerinden sonra gelen dua cümleleri, iki tire arasında verilmiştir. Meselâ Ahmed Halîfe -zîde salâhuhû-, Ahmed Paşa -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- gibi.
- 12) Türkçe fiillerde gerindium eklerinde son hece “up”, “üp” yerine “ıp”, “ip” tercih edilmiştir. Meselâ edüp, alup, verüp yerine edip, alıp, verip gibi.
- 13) Şühûdü'l-hâl bölümünde şahısların isimlerinden sonra gelen unvan, meslek ve şahısları tanımlayıcı sıfatların ilk harfleri küçük harfle verilmiştir. Meselâ Hacı İbrahim el-mütevellî, Satılmış Bey sipâhi, Mehmed el-muhzır vb.
- 14) Dili geçmiş zamanlardaki yazılış şeklinde şu yol izlenmiştir: Meselâ etti, gitti, baktı yerine o günün dil hususiyetleri çerçevesinde etdi, gitdi, bakdı şekli kullanılarak “dal / د” harfi açığa çıkarılmıştır.
- 15) Sicillerin kâtiplerce boş bırakılan yerlerinin okuyucu tarafından bilinmesi amacıyla () işareti konmuştur.
- 16) Metinde kâtiplerce yanlış yazıldığı kesin olarak tespit edilen kelimelerin transkripsiyonları verilmekle birlikte, köşeli parantez [] içinde doğrusu verilmiştir. Yine kâtiplerce unutulmuş veya atlanan, ancak tarafımızca transkripsiyona eklenen kelimeler de bu şekilde gösterilmiştir.
- 17) Varak numaraları köşeli parantez içinde ve koyu puntolarla [] şeklinde verilmiştir.
- 18) Şahısların yazımı sırasında geçen oğlu ve kızı olduğunu belirten Arapça bin, bint-i, veled-i ifadeleri kısaltılarak transkripsiyon sırasında b., bt., v. şeklinde kullanılmıştır.
- 19) Her türlü kitap, risale, fetva kitabı vb. italik olarak verilmiştir.
- 20) İdarî birimler ve tereke taksiminde yer alan eşya türündeki isimler umumî olarak beşerli tablolar halinde ve bir sıra dâhilinde vermeye çalışılmıştır. Boş görülen tablo hücrelerinde unutulmuş ya da yazılmayan bir kelime veya cümle yoktur.
- 21) Rakamların yazımı sırasında binli hanelerden sonra nokta, buçuklu ifadelerden sonra da virgöl kullanılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ŞERİYYE SİCİLLERİ

1.1. Şer'iyye Sicillerinin Özellikleri ve Önemi

Sicil, lügatte; “resmî vesikaların kaydedildiği kütük” anlamındadır⁸. İstılahı olarak da "insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere şer'iyye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vekâyı sicilleri veya sicillât denilmektedir.⁹

Şer'iyye sicilleri ile ilgili iki önemli kavram vardır. Bunlardan birincisi olan mahzar sözlük anlamı itibarıyla huzur yeri, hazır olmak demektir.¹⁰ Terim anlamı olarak ise:

1) Hukukî bir dava ile ilgili kayıtlar, tarafların iddialılarını ve delillerini içeren, ancak hakimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır.

2) Herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin muhtevasını, doğruluğunu ilâm için belgenin kayıt altında, mecliste hazır bulunan ve meseleye vakıf olan başta subaşı, çavuş ve muhızır gibi şahısların yazılı olarak takdir ettikleri şahadet beyanlarına ve imzalarına mahzar denilmektedir.¹¹

İkincisi ise sakk-ı şer'î olup şer'î mahkemeden verilen ilam, berat, kadı hücceti ve bu gibi yazılardaki tabirler, deyimler demektir¹². Terim olarak ise şer'î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazı usulüne veya bu çeşit yazılı belgelerdir.¹³

Kadıların gittikleri yerlere götürebilmeleri için Ser'iyye Sicilleri daha ziyade ince ve uzundurlar. 40 cm boyunda olan defterlerin 17-19 cm eni olurdu.¹⁴ Defterlerin yazıları genelde talik kırması şeklindedir.¹⁵ Eski defterler kadının cebine girecek kadar

⁸ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Eski ve Yeni Harflerle*, (3.Baskı), Ankara, 1978, s.1140.

⁹ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.I, s.17.

¹⁰ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.17.

¹¹ Akgündüz, s.17.

¹² Devellioğlu, s.572.

¹³ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.18.

¹⁴ Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, İstanbul, 1986, s.1.

¹⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "*Şer'i Mahkeme Sicilleri*", Ülkü Halkevleri, Ankara (Temmuz, 1935), S.29,

küçük iken Tanzimattan sonra hacimleri genişlemiştir.¹⁶

Şer'iyye sicilleri defterlerinde bir kadı görevine başladığı zaman defterin ön kısmına adını, sanını ve vazifeye başladığı tarihi kaydeder. Daha sonraki zamanlarda mahkemeye intikâl eden davaları, emir, buyruldu ve fermanları yazardı.¹⁷

Mahalli Şer'î mahkemelerde, kadı sicilleri kronolojik bir sıra ile tutulur. Kadılar tarafından verilen hükümler, hüccet ve kararlar her hangi bir olay, bir şehâdet, bir ikrar, bir hibeyi, resmîyette kaydolunması istenilen bir husus, devlet merkezinden gelen bütün fermân, emir ve tebliğlerin kadılar tarafından tetkik olunup doğru oldukları tesbit edildikten sonra özetleri kaydedilirdi.¹⁸

Osmanlı Devleti'nde, daha önceki Türk-İslâm devletlerinde olduğu gibi, Ahkâm-ı Şer'iyyeyi tatbik etmek üzere nasb ve tayin edilen kadılar "Taraf-ı Sultanîden icrâ-yı mahkeme ve hükme vekil" olduklarından yalnız şer'î işlerin bakılmasına mahsus kalmayarak, sancak ve kazalarda halkın umûmî işlerine ve hükümet işlerine de bakmaya başlamışlardır. Şer'î mahkeme sicillerinin tedkîkinden anlaşıldığına göre kadılar, hem kazâî ve hem de idârî işlere bakma vazifesi ile mükellef oldukları için, sadâretten, kadiaskerlik'ten, beylerbeyilik'den, vâililikden vesair benzer makamlardan gelen her emri saklıyorlar ve ona göre hareket etmek için birer suretlerini defterlere, sicillere kaydediyorlardı.¹⁹ Kadılar, görevli buldukları kazada muayyen bir zaman için kalıyorlar ve geldikleri zaman içinde cereyan eden muameleleri kendilerine mahsus olan defterlere kaydediyorlardı.²⁰

İlk önce Abbasiler ve Selçuklular'da, sonra İlhanlılarda şer'iyye sicillerinin bulunduğu bilinmektedir.²¹ Şer'iyye sicillerinden bize intikal eden kısımların XV. asrın sonlarından başladığı görülmektedir.

Muhteva itibariyle Şer'iyye Sicillerindeki belgelerde bulunan konular şöyle sıralanabilir:

1. Eyalet merkezleri ile sancak ve kazalardaki şer'îye mahkemelerinin her çeşit zabıt ve kararlarına,

s.366.

¹⁶ Bayındır, s.2.

¹⁷ T. Mümtaz Yaman , "Şer'î Mahkeme Sicilleri" *Ülkü Halkevleri Dergisi*, Ankara, (İlm Teşrin 1938), C.XII, S.68, s.154.

¹⁸ Hasan Moğol, "Antalya Şer'iyye Sicilleri" *Diyanet Dergisi*, Ankara, (Nisan-Mayıs-Haziran 1988), C.XXIV, S.2 s.88.

¹⁹ Yaman , s.154.

²⁰ Yaman , s.154.

²¹ Moğol , s. 87.

2. Vakfiye, kefalet, vekâlet-nâme, mukavele, borçlanma, tereke, taksim gibi şer'i muamelelerine,

3. Emniyet, inzibat ve asayişe, belediye hizmetlerine,

4. Halkın her türlü giyecek ve yiyecek, diğer ihtiyaç maddeleri, narh ve eşyalarının imallerine,

5. Sanayi ve ticaret erbabının, çarşı ve pazarların kontrol ve murakabelerine,

6. Esnaf teşkilâtından yiğitbaşı ve şeyhlerinin seçim ve azillerine,

7. Esnaf adlarına ihtikâra ve murabahacılara karşı alınacak tedbirlere,

8. Timar tevcihâtına ait işlemlere,

9. Vakıf ve hayrata,, vakfa ait alacak davaları, vakıf mukâtaaları ile mahkeme zabıt ve kararlarına,

10. Deftere geçmiş, semt, mahalle, köy, kasaba ve şehirlerin isimleri ile sakinlerinin erkek, kadın, ihtiyar, çocuk, müslim ve gayrimüslim adları, unvan ve lakablarına,

11. Halkın salgınlardan korunmaları, hastalıkların tedavileri, cerrahlarla hastalar arasında düzenlenen mukaveleler ve mahkemece alınmış kararlara,

12. Cami medrese, han, hamam, hastane, yol, köprü gibi hayır müesseselerinin inşaatı ve tamiri dolayısıyla tutulan defterlere yazılmış karar ve bilgilere,

13. Askeri ve mülki ricalin, müderris, müftü, kadı, alim ve şair ve mimarların hal tercümeleri arada sırada fetva makamından gönderilen bir kısım fetvalar, bazı tayin ve aziller dolayısıyla vazifeye başlama ve ayrılma tarihleri, azil ve nakillerine,

14. Teessüre kapılan bir kısım devlet ricalinin, kadı ve naiplerin şiirlerine,

15. Devlet ve hükümet makamlarından; beylerbeyi, sancak beyi ve kadılara, müftülere, mütesellimlere, dizdarlara, defterdarlara, mütevellilere, voyvodalara, müderrislere, emirlere, vilayet ayanına, iş erlerine, memleket idaresi, siyaseti, emniyet ve asayiş, maliyesi, askerliği, vakıf ve hayratı gibi işlerle ilgili tayin, nakil, azil ve sürgün gibi cezalara çarptırılanlarla, hapis ve idamların; malların müsaderesiyle isyan ve şekavet hareketlerinin bastırılmasına,

16. Mevcut kanunlarına göre alınacak vergi ve irad kaynaklarıyla devlete ait emlak ve akarların kiraya verilmeleri hususundaki mali işlere,

17. Arazi tahrirleri ve bunların tescil ve ref ine, asker alma, erzak ve yiyecek tedarikine ve mühimmat maddelerinin imal ve şevklerine, seferberlik hazırlıklarına ve harb kararlarına,

18. Çeşitli şikayetlere, fırtına, dolu, su baskınları ve yangın gibi tabii afetlerle, açlık ve kıtlık sonucu muhaceretlere,

19. Hastalık ve salgınlarda, alınacak tedbirlere ve daha birçok hususlara mütedair fermân, berat, divan tezkeresi ve resmi mektuplar nev' inden hükümet merkezinden gönderilmiş emir ve yazı suretlerinin şer'iyeye sicillerine geçirilmiş olduğu görülmektedir.

1.2.Tarihi Kaynak Olarak Sicillerin Önemi

Kadı sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri veya zabıt defterleri diye anılan şer'iyeye sicilleri, özellikle sosyal, iktisadi tarih araştırmaları için birinci derecede önemli belgelerdir.

Değişik kültür camialarını içerisinde barındıran Osmanlı Devleti'nde mahalli uygulamaların bilinmesi ve farklılıkların açık ve ilgi çekici bir biçimde ortaya çıkarılabilmesi için dönemin hâkimi "kadı" tarafından zabt u rabt diye adlandırılan şer'iyeye sicilleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu vesikalar, Osmanlı Devleti'nin merkezdeki müesseselerinin daha iyi anlaşılabilmesi için hem de bölge tarihçiliğinin gelişmesi açısından önemlidir.²²

Şer'iyeye sicillerinin önemini şu şekilde sıralayabiliriz:²³

1- Şer'iyeye sicilleri Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihinin bilinmeyen yönlerini ve bağlı olduğumuz geçmiş devirlerle ilgili yaşama koşullarını aydınlatmak ve belgelendirmek için fırsatlar sunan önemli hazinelerdir.

2- Siciller, bir bölgenin tarihini ve iktisadi şahsiyetlerini ortaya çıkarabilmek için bir bütün olarak değerlendirme yapılabilmesine katkı sağlarlar.

3- Geçmişte bulunan çeşitli fermanları, mektupları, tezkireleri ve diğer resmi kayıtları muhteva eden müspet belgelerdir.

4- Osmanlı Devleti'nden ayrılan ve bugün belki de sınırlarımız dışında olan toprakların gerçek tarihinin iyi bilinmesi için önemli vesikalardır.

5- Büyük devlet adamlarının hayat hikâyelerini bütün ayrıntılarıyla ortaya çıkarabilmek için şer'iyeye sicillerine başvurmak gerekir. Sicillerde, kimin nereye tayin

²² Mehmet Beşirli, "385 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi", *OTAM*, S.10, Ankara, 1999, s.4.

²³ Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri*, s.12-17; Münir Atalar, "*Şer'i Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe*", *İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, Ankara, 1980, S.IV, s.312-313.

edildiği, hangi tarihte hangi vasıfla, nasıl bir devlet hizmeti görevinde olduğu kaydedilmektedir.

6- Şehir tarihleri ve yurdun çeşitli bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmaların birinci derecede kaynağı olan şer‘iyye sicillerinde geçen kişi adları, yer adları, aşiret ve cemaat isimleri büyük bir önem teşkil etmektedir. Buralarda geçen kadın ve erkek adları, unvanları ve lakapları, tereke zabıtlarında ve râ’ic listelerinde görülen eşya ve yiyecek maddelerinin isimleri dil ve folklor yönlerinden inceleme ve karşılaştırma konularıdır.

7- Bu defterlerde askeri sefer hazırlıkları, ordunun ihtiyaçlarının nasıl karşılandığını hakkında önemli bilgiler içerir.

8- Birbirlerine hasım olarak mahkemede davalaşan kişilerin nasıl dava açacakları, davalarını nasıl savunacakları, fıkıh kitaplarında yer alan bilgilerinnasıl hayata geçirildiği bu defterler yoluyla tespit edilebilir.

9- XV. ve XX. yüzyıllar arasında Anadolu halkının hayat ve geçim tarzı, ithalat ve ihracat olunan eşyalar, yetiştirilen tarım ürünleri, imal edilen sanayi mamulleri, Anadolu’daki sanat ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, para arzı ve çeşitleri, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, iktisadi olaylar vb. şer‘iyye sicillerinde yer alır.

10- İdari müesseselerin ve adli müesseselerin idari yapısı ve fonksiyonları, sosyal ve iktisadi müesseselerin zabıtları şer‘iyye sicillerindeki kayıtlardan çıkartılabilir.

11- Aile hukuku ile ilgili kararlardan eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme müesseselerinin nasıl işlediğini, boşanma hakkının kadın tarafından nasıl kullanıldığını, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini, Türk ailelerinin refah seviyelerini ve Türk aile yapısında hangi şeylerin önem arz ettiği öğrenilebilir.

12- Şer‘iyye sicillerindeki kayıtlardan yararlanarak çeşitli etnik ve dinsel toplulukların birbiriyle ve yargı ve yönetim organlarıyla ilişkilerini incelemek mümkündür.

13- Eski sanat abidelerinin varlığını, abidelerin yapılış ve tamir tarihleribu defterlerden öğrenilir.

14- Tıp tarihiyle ilgili bilgiler, doktorlar ve hastalar arasındaki mahkeme yolu ile düzenlenen anlaşmalar, ameliyat senetleri vs. şer‘iyye sicillerinden tespit edilebilir.

Şer'iyye sicilleri, arşiv malzemesinden faydalanmak suretiyle bugüne kadar yazılmış, Osmanlı tarihlerinde görülen yanlışlıkların düzeltilmesi, daha az hatalı ve umumi bir Osmanlı tarihi ve özellikle teşkilatı tarihinin yazılması mümkün olacaktır. Ayrıca, idari, siyasi, askeri hukuki, iktisadi, ticari ve diğer alanlarda Osmanlı müesseseleriyle ilgili bilgiler meydana getirilebilecektir.

Şer'iyye sicilleri Osmanlı padişahlarının akdettiği anlaşmalar ve bütün Osmanlı kanunları, Tanzimata kadar Müslüman Türk Devletlerinde, devletler hukuku alanında, İslam devletleri hukukuna dair şer'i hükümler uygulandığını ve bunların diğer kaynaklarla desteklendiğini göstermektedir. Tanzimattan sonra ise durum tamamen değişmiş ve Avrupa'da yeni yeni gelişen konuyla ilgili hükümler, Osmanlı hukukunu da tesiri altına almıştır.²⁴

Günümüze kadar gelen bu tarih hazinesi defterlerin sayısı 20.000'den fazla olup, ülkemiz sınırları dışında kalan defterlerin sayısı hakkında kesin bilgi yoktur.⁴² Vaktiyle dağınık halde bulunan bu siciller ilk önce Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilerek çeşitli müzelerde toplanmış. 1980'li yıllardan sonra ise İstanbul dışında Anadolu'nun tümüne ait sicil defterleri Ankara Millî Kütüphane'de toplanmıştır. İstanbul'a ait siciller ise halen İstanbul Nuruosmaniye'de İstanbul Müftülüğü Arşivi'nde bulunmaktadır.

Sicil defterlerinin araştırmacıların hizmetine sunulması amacıyla 1960'lı yıllardan itibaren bu defterlerle ilgili olarak bir takım katalog çalışmaları yapılmıştır. Bu konuda ilk katalog çalışmasını 1963 yılında Osman Ersoy yaparak Ankara Etnografya, Bursa, Diyarbakır, Kastamonu ve Sivas müzelerinde bulunan 2422 adet sicilin katalogunu yayınlamıştır.²⁵

Osman Ersoy'un dışında onun çalışmalarına devam olarak düşünülen bir başka katalog Mücteba İlgürel tarafından yapılmış ve bu katalogta Topkapı Sarayı Müzesi'nde toplanmış²⁶. Şer'iyye sicillerinin kataloglanmasıyla ilgili bir başka çalışma Adana, Adıyaman, Besni, İçel, Malatya, Maraş, Mut, Siverek, Tarsus, Urfa'ya ait 449 adet defteri içermektedir ve Yusuf Halaçoğlu tarafından hazırlanmıştır.²⁷

²⁴ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990, C.I, s.376.

²⁵ Osman Ersoy, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru", Ankara Üniversitesi, Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi, İstanbul, 1969, XXI/3-4, s.33-65 .

²⁶ Mücteba İlgürel, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru", İ.Ü.Tarih Dergisi, İstanbul, 1975, s.28-29.

²⁷ Yusuf Halaçoğlu, "Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloguna Doğru, Adana Şer'iyye Sicilleri", Tarih Dergisi, İstanbul, 1976, S.30, s.99-108.

Şer'iyye sicilleri ile ilgili en geniş katalog ise Ahmet Akgündüz tarafından hazırlanmıştır.²⁸ Hazırlanan bu kataloglar sayesinde yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan siciller bir nebze olsun koruma altına alınabilmiş ve araştırmacıların hizmetine sunulabilmiştir.

1.3. Kadılık Kurumunun Tarihsel Gelişimi

Tarihin en eski devirlerinden beri insanlar kendi haklarını aramak için aralarında akıllı ve nüfuzlu bir kimseye başvurmak ihtiyacını duymuşlardır. Bu durumda hak, adalet, kaza meselelerinin insanlık tarihi ile yaşıt olduğunu kabul etmek gerekir. Nitekim eski Türklerin aileye, mülkiyete, cezaya dair dikkati çekici kanunları bir milletin hukuk anlayışının bir ifadesidir.²⁹

İslamın gerek Kur'an, gerekse hadîsler vasıtasıyla üzerinde önemle durduğu konulardan biri de her türlü haksızlığı ortadan kaldırmaya yönelik olan adalet anlayışıdır³⁰. Bu durum yepyeni bir hukuk doğurmuştur ve buna İslâm Hukuku adı verilmiştir.³¹

Hazreti Muhammed (S.A.V.) İslam'ı yaymak için mutlak adaleti sağlamak için kadılık görevini bizzat kendisi yapmış, daha sonra da kadılar tayin etmiştir. Dört halife devrinde kadılık müessesesi üzerinde ciddiyetle durulmuştur. Bu kurumun teşkilat yapısı Abbasilerden sonra Samanoğulları'na, Gazneliler'e, Karahanlılar'a, Selçuklulara ve Memlûklülere geçmiştir.³² Selçuklu Devleti'nin devamı durumundaki Osmanlı Devleti ise ilk kadıları, İran, Suriye ve Mısır'dan getirtmiştir.³³

Tanzimat fermânıyla bütün şer'iyye mahkemeleri yeni yapıya kavuşturulurken yetki ve vazifeleri yeniden belirlenmiştir. 1870'te Nizamiye Mahkemeleri, 1873'te Meclis-i Tatbikat-t Şer'iyye , 1916'da Kazaskerlik ve Evkaf Mahkemeleri kurulmuş, ancak 1924 yılındaki Mahâkim-i Şer'iyyenin ilgasına dair kanunla bu mahkemelere son verilmiştir.³⁴ Osmanlı Devleti'nde İslâmî hukuk esaslarına istinâd ettirilerek vücûda getirilmiş olan şer'î mahkemeler, Osmanlı Devleti'nin son bulmasıyla tarihe karışmış olmakla beraber, çeşitli devirlerdeki hukukî, iktisadî, askeri ve idâri müesseseler

²⁸ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.83-215.

²⁹ Ongan, s.29.

³⁰ Ziya Kazıcı , *İslamMüesseseleri Tarihi*, İstanbul, 1991, s.109.

³¹ Atalar, s.303.

³² Ongan , s.33.

³³ Ahmet Akgündüz, *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, İstanbul, 1989, s.62.

³⁴ Halil Cin – Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, Konya, 1989, s.237.

hakkında değerli tarihi belgeler bırakmıştır.³⁵

Herbiri teferruatlı ve çok girift bir takım meseleleri içeren konular üzerinde "halkın dava ve düşmanlıklarını hal ve fasl etmek keyfiyetine " fıkıh dilinde kaza adı verilir. Bu işlerde görevli bulunan ve şimdiki hakimler demek olan memurlara kadı, kadının bulunmadığı hallerde ona vekalet eden kimselere de nâib denilmektedir. Kadıların ve naiblerin bizzat kaza işleriyle meşgul buldukları, yani eski bir deyimle, " icra-i ahkam-ı şer'iyye eyledikleri" resmi kurumlara ise şer'iyye mahkemeleri diyoruz.³⁶

Tek kadının görev yaptığı şer'iyye mahkemelerinin belli bir binası yoktu. Ancak bu durum, şer'î meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belli bir yerin olmadığı manasına gelmektedir. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri bilinen yerleri vardır. Bir kadının evi, cami, mescid veya medreselerdeki belli odalar olabilirdi. Bayram ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini ifa ederlerdi.³⁷ Bununla beraber bir kadıda bulunması gereken özellikler ise İslâm bilginlerince; erkek olmak, akıl ve zeka, hür olmak, Müslüman olmak, adil olmak, İslamî hukuk bilgisine sahip olmak şeklinde belirtilmiştir".³⁸

Kadıların belli başlı görevleri; buldukları yerdeki toplumun hukuk ve ceza ile ilgili davalarına bakmak, güvenilir kimseler olduklarından velayet sıfatını taşırlar. Kamu hukukunun korunması, naibler tayin etmek, kefalet, vekalet, mukavele, borçlanma gibi her çeşit akitler, miras konusunda tek yetkili, aile hukukunu düzenlemek, evlenme ve boşanma gibi, vilayet ve sancakların tüm mukataa işleri, merkezden gönderilen tüm resmî yazıları sicillere işlemek, sefer sırasında buldukları yerden ayrılmayarak ordunun ihtiyaçlarının karşılanması, yol ve şehirlerin güvenliğinin sağlanması, su istimali görülen sancakbeyi veya diğer bir kadı ya da devlet adamı hakkında tahkikat yapmak buldukları yerlerin belediye işlerine bakmak, fiyat kontrolü, esnaf teftişi, karaborsanın önlenmesi, arazi ve emlak alım-satımları, esnaf teşekküllerinin meslek ahlâklarının kökleştirilmesi şeklinde sıralanabilir³⁹.

Şer'î mahkeme defterlerinin tetkikinden anlaşıldığına göre kadılar hem kazaî hem de idarî işlere bakmak vazifesiyle mükellef oldukları için sadaaretden, kadı

³⁵ Yaman, s. 153.

³⁶ Atalar, s.304.

³⁷ Akgündüz, *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, s.62.

³⁸ Kazıcı, s.115.

³⁹ Atalar, s.309.

askerlikden, beyler beyliğinden, validen vesayir makamlardan gelen her emri saklıyorlar ve ona göre hareket etmek üzere suretlerini defterlere kaydediyorlardı⁴⁰. Osmanlı toplumunda vezirler, valiler vs. devlet ileri gelenleri her ne suretle olursa olsun hukukî işlere müdahale edemezlerdi. Kadılar bu hususta serbest ve sadece vicdanlarına göre hareket ederlerdi. Hiç kimse onların tarafsızlığını bozma cesaretini gösteremezdi⁴¹. Kadıların adaletli hükümleri her hususta kötülöklere aman vermeyen ciddî kontrolleri ile yalnız Müslüman halk üzerinde değil aynı zamanda gayr-i müslim halk arasında da Osmanlı idaresine karşı büyük bir bağlılık ve sempati doğurmuştur.⁴²

1.4. Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu

Kadıların Osmanlı'daki rolü ve görevleri oldukça belirgin ve açıktır. Temeli ve yapısı itibariyle Osmanlıya, Anadolu Selçuklularından intikal eden bir sistem ile merkezden halka ulaşan devlet, halkın dini inançlarını müderrisler, imamlar, vaizler ve Kadılar yolu ile belirlemişlerdir.⁴³ Bu görevlerde bulunanlar tamamı devlet memuru olmakla birlikte devletin kendilerine belirledikleri sınırların dışına çıkma yetkileri hiç yoktu. Devletin temsilciliğini de üstlenmiş olan kadı ve diğer görevliler her zaman merkezi otorite ile birlikte hareket etme zorunluluğuna sahipti. Kadılık İlâm ortaçağında ortaya çıkan bir idari ve adli görevdir. Kadının sosyal ve idari faaliyetleri değerlendirilirken on dört asırlık İslâm tarihi göz önüne alınmalıdır.

Osmanlı Devleti'nde kaza işlerinden birinci derecede sorumlu olan kadı devlet görevlisidir. Nitekim Klasik İslâm devleti anlayışına baktığımız vakit yargı işinden sorumlu yargıç bizzat hükümdarın kendisidir. Ancak tüm İslâm devletlerinde hükümdarlar bu işi tayin ettikleri kadılara bırakmışlardır. Osmanlı Devleti'nde de durum yukarıda bahsedilenle aynıdır. Devletin taşra olarak adlandırabileceğimiz merkezden uzak bölgelerine hükümdar adına adaleti götüren ve uygulayan bu görevli memur cezai işlemlerin işletilmesi görevini de üstlenecekti. Teoride ve uygulamada kadı genel olarak sivil ve cezaî dediğimiz davalara bakardı. Fakat görevinin şer'i niteliği, kadının idari bir takım görevleri de yürütmesini, denetlemesini gerektirirdi.⁴⁴ Hükümdar adına vergilerin toplanmasına yardımcı olur ve görev yaptığı yerin her türlü bayındırlık ve belediye

⁴⁰ Yaman, s.154.

⁴¹ Kazıcı, s.130.

⁴² Şinasi Altundağ, "Osmanlılarda Kadıların Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", *VI. Türk Tarih Kongresi*, Ankara, 1967, s.353.

⁴³ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi (1243-1453)*, İstanbul, 1995, C.I, s.39.

⁴⁴ İlber Ortaylı, "Osmanlı Devleti'nde Kadı", *TDVİA*, XXIV, İstanbul, 2001, s.26.

işlerinden de birinci dereceden sorumludur.

Kadılık İslâm hukuk tarihinin merkezinde yer alan bir memuriyettir. Osmanlı Devleti'nin de ise kadı, genişleyen görevleri ile son Osmanlı çağına kadar en önemli mülki amir ve yargıçtır. Fakat bu görevin her toplumdaki evrensel bir ihtiyaca cevap verdiğine ve kamu otoritesi denen alanı kapsadığına şüphe yoktur. Toplumlar yargı erkini ve görevini bir makama devretmek zorundadırlar ve bu makam devamlılık, ayrıcalık, muafiyet ve otorite ile donatılmalıdır.⁴⁵ Osmanlıda durum bu şekilde olmakla birlikte kadı, kaza idaresinin başı olup, mutlaka yüksek dereceli bir medreseyi bitirmiş ve belli müddet Edirne, Konya, Sivas, Bağdat gibi büyük şehirlerde danişmend olarak hizmet vermiş kişiler arasından tayin olurdu. Kadı görevine ancak iki sene müddetle atana biliyordu, iki yıl sonunda İstanbul'a giderek mülazemette beklemesi gerekiyordu. Bu durumda 30 sene kadılık yapan bir kişinin o senesi maaşsız hizmet denen mülazemette geçiyordu.⁴⁶ Görev süresinin iki yıl olarak belirlenmesinin en büyük amacı ise birer devlet memuru olan kadıların buldukları yerlerde rüşvet yada iltimas yolu ile mal-mülk edinmemeleri ve bu suretle zenginleşmemeleridir. Kadıların maaşları devlet tarafından görev yaptıkları yerin büyüklüğüne göre verilirdi. Anadolu tarafındaki kadılar Anadolu Kazaskerine, Rumelidekiler ise Rumeli Kazaskerine bağlı idiler. Kadılara devlet tarafından lojman ve vasıta sağlanmakta kullandıkları tüm kırtasiye malzemeleri devlet tarafından karşılanmakta idi.⁴⁷

Yine kadılar buldukları yerleşim yerinin kaza durumuna göre belli derecelere ayrılmışlardı, kaza kadıları, sancak ve eyalet kadıları gibi. Kaza kadılıkları küçük merkezler olup doğrudan kazaskerler tarafından tayin edilirdi. Mevleviyet sayılan İstanbul, Edirne, Sofya, Selanik, Bursa gibi büyük şehir kadılıklarına ise XVI. Yüzyılın ortalarına kadar kazaskerlerce kadı tayin edilirken, bu zamandan sonra Şeyhülislâmın sadrazam vasıtasıyla yaptığı "inha" üzerine tayin yapılmaya başlanmıştır.⁴⁸

Osmanlı Devleti'nde kadılık müessesesini icra edecek kişilerde belli özellikler aranırdı. Bunlar:

1. Müslüman ve adil olmalı.
2. Kadılar reşit olmalı.
3. Yeterli derecede hukuki bilgi sahibi olmalı.

⁴⁵ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ankara, 1994, s.7.

⁴⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K. Yay., Ankara, 1988, III. Baskı, s.91.

⁴⁷ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1997, s.236.

⁴⁸ Ünal, s.237.

4. Tarafsız olmalı.
5. Nesebi sahih olmalı.
6. Hukuki ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmalı.
7. Erkek olmalı.
8. Dürüst, vakarlı, metin olmalı.⁴⁹

Ancak Hanefi hukukçular ve Osmanlı hukukçuları günah işleyen bir şahsın da Müslüman olmak şartıyla kadı olabileceğini; kadılık görevini ifa için içtihat melekesine sahip olma şartının bulunmadığını, had ve kısas cezalarıyla alakalı davalar dışında kadınların da hâkimlik yapabileceklerini kabul etmişlerdir. Bütün bunlarla beraber kadı olacak şahıs; yerli yerinde hüküm verebilen, hukuki meselelere ve yargılama usulüne vâkıf ve kendisine gelecek davaları mevcut hükümlere uygun olarak çözümleyecek bir iktidara sahip olmalıdır.⁵⁰

Bunun yanında yerel yöneticilerde olduğu gibi çocuk sahibi olanlara daha fazla ehemmiyet verilirdi. Kadılar görev yerlerinde yolsuzluk, rüşvet ve adaletten uzak kararlar vermeleri sebebiyle azledilirlerdi. İmam veya onun adına yetkili amirlerce atanmayan kadının görevine başlaması imkansızdır.⁵¹

1.4.1. Kadıların Derece ve Tayinleri

Osmanlı Devleti'nde kadı, Sahn-ı Seman Medreselerinde yetişmektedir. Buradan çıktuktan sonra Bağdad, Kahire, Konya, Bursa gibi yerlerin molla kadıları yanında danışmendlik yani staj devresi geçirmek gerekiyordu. Kadı adayı, 3-5 yıl veya daha fazla olabilen danışmendlik süresini bitirdikten sonra İstanbul'a gelerek bir yıl kadar da mülazamet süresini doldurur ve ancak bundan sonra bir yere kadı olarak atanabilirdi.⁵² İsmail Hakkı Uzunçarşılı mülazamet süresinin iki yıl olduğunu yazmaktadır.⁵³

Kadıların nereye, ne kadar süre ile tayin edilecekleri kadıasker tarafından düzenlenir, ruznâme denilen deftere yazılırdı ve sırası ve zamanı gelen kadının tayini için pâdişâha arzda bulunulur, onay çıktıktan sonra durum bir mektupla ilgiye bildirilir ve berat alması istenirdi. Kadılar arası nakil ve tayinler, planlı bir şekilde yapılmaktadır

⁴⁹ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.78-72.

⁵⁰ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.70.

⁵¹ Ortaylı, *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, s.9-11.

⁵² Akdağ, s. 97-98; Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2012, s.114.

⁵³ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmîye Teşkilâtı*, s.101.

ve bir yerin kadılığı boşalmadan yerine gelecek olan kadıya durum kadıasker tarafından bildirilirdi. Yerine gelecek kadının bekleme süresine ise tevkît denirdi.⁵⁴

Bir kazaya tayin edilen kadı, görev yerine gecikir veya görev yerine gitmezse kazanın bağlı olduğu eyaletin defterdarı veya beylerbeyi tarafından hükümete bildirilerek bir başka kadının gönderilmesi sağlanırdı.⁵⁵

Osmanlı Devleti'nde kadılık iki kısma ayrılmaktaydı. Birinci kısımda, bir makam bilfiil işgal olunur ve orada vazife görülürse buna mansıb denilirdi. Diğer kısımda ise, makam bilfiil işgal olunmaz sadece bir rütbe derecesi olarak ismen kullanılırsa buna da pâyve ve pâyve-i mücerrede denilirdi.⁵⁶

Osmanlı Devleti'nde kadılar iki dereceye ayrılırlardı: Birincisi, büyük ve önemli eyaletlere ve bazı önemli sancaklara tayin edilen mevleviyet denilen büyük kadılıklardı. Bu kadılıklar aldıkları maaşlara göre üç yüz akçe yevmiyeli ve beş yüz akçe yevmiyeli mevleviyetlerdi. Devlet özellikle beş yüz akçe yevmiyeli mevleviyet kadılarına büyük önem verirdi.

İkincisi kaza kadılıkları idi. Tayinleri kazaskere bağlı olan kaza kadıları üç sınıf olup bunlar Rumeli, Anadolu ve Mısır kazalarındaki kadılıklardı. Bu kadılıklar kendi içlerinde çeşitli sınıflara ayrılmışlardı. Rumeli, Anadolu ve Mısır'daki kazalarda kadılık görevini idrak ederek sonunda Sitte denilen dereceye sahip olanlara eşraf-ı kuzât denilirdi. Kaza kadılarının görev süresi 20 aydı. Görev süresini tamamlayan kadılar, İstanbul'a giderek her Çarşamba günü kazasker dairesinde mülâzemet edip atanmak için sıra beklerdi.⁵⁷

Kadılar, görevleri süresince hukuka aykırı karar almadıkça ve görevlerini herhangi bir sebep olmadan ihmal etmedikçe görevden alınmaları veya görev yerlerinin değiştirilmesi söz konusu olmamıştır. Fakat kadılar kendi istekleri doğrultusunda istifa edebilirler veya iki kadı anlaşarak görev yerlerini değiştirebilirlerdi. Bununla birlikte kadıların görevden alınma durumları söz konusu olduğunda müderrislik veya müftülük yaparak geçimlerini faklı alanlarda sürdürebilmekteydiler.⁵⁸

⁵⁴ Özer Ergenç, *XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2012, s.102-103.

⁵⁵ Çakar, s.115

⁵⁶ Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri*, s. 68.

⁵⁷ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmîye Teşkilâtı*, s.98-101

⁵⁸ Şeniz Anbarlı Bozatay-Konur Alp Demir, "Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Dergisi*, C.6, S.10, Burdur, 2014, s.82.

Bir kadının görevden alınması veya istifa etmesi bazı şartlara bağlı idi. Bu şartlar şunlardır:

Akıl sağlığını kaybetmesi durumu,

Bedensel olarak bir takım eksikliklerin olması (kör, sağır ve dilsiz olması),

Görevini ihmal etmesi ve hukuka aykırı kararlar alması,

Yolsuzluk olaylarına karışarak bu olayların açığa çıkması durumu,

Bu görev için yeterli bilgi ve birikime sahip olmaması ve bu durumu itiraf etmesi.⁵⁹

1.4.2. Kadıların Uyması Gereken Temel Esaslar

Kadı, yargılama meclisinde mahkemenin durumunu zedeleyecek hal ve hareketlerden kaçınmak zorundadır. Rüşvete meyil verecek davranışlarda bulunmamalı adaletli ve adil olmalıdır. Sultanın vekili olduğundan mütevellinin koymuş olduğu kurallara ve sınırlamalara riayet etmelidir. Kadı lehine şahitlikleri caiz olmayan hısımları lehinde karar vermemelidir. Dava sıralarını kronolojik olarak takip etmelidir. İhtiyaç duyduğunda ehliyetli şahıslarla mütalaa edebilir. Zihninin karışık olduğu durumlarda karar vermekten kaçınmalıdır. ⁶⁰Yargı bölgesi dışındaki işlere karışmamalıdır. Kendi arzusuna göre mahkeme merkezisini değiştirememeli, herhangi bir sebep olmadıkça davaya bakmaktan ve olayın aydınlanması için gerekli teftişten kaçınmamalıdır.⁶¹

1.4.3. Yargılama Şekli

Doğrudan doğruya padişahın şahsını temsil eden kadılar Divan'a bağlı olup, kendi üzerinde Divan'dan başka üstün bir adalet kurumu yoktu. Kadılar, taraflar arasında yapacağı yargılamayı açıkça uygulardı. Duruşmalar herkese açık olup, dava sırasında yeterli sayıda şuhûdü'l-müslimîn (şuhûdü'l-hal) hazır olurdu. Bu kişilerin duruşma sırasında bulunması kadıların işlerini kolaylaştırırdı. Çünkü kadı, bazı durumlarda örf ve adetleri iyi bilen bu insanlara akıl danışır. Bazı davalarda, davanın büyüklüğüne göre görevli sayısı değişirdi. Görevli sayısının çok olması adaleti sağlamak açısından önemliydi. Fakat Osmanlı Devleti'nin mali prensiplerinde kazaî

⁵⁹ İlber Ortaylı, "Osmanlı Kadısı: Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 30, S. 1, Ankara, 1975, s.119.

⁶⁰ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.70-71.

⁶¹ Ortaylı, *Osmanlı Kadısı: Tarihi Temeli ve Yargı Görevi*, s.125-126-127.

hizmetler ücrete tabi olduğundan, görevli sayısının fazla olduğu mahkemeye işi düşenlere pahalıya mal olurdu.⁶²

Kadılar, almış oldukları kararlarda hiç kimseye danışmak mecburiyetinde değildir. Yanlış kararlar verirlerse, hiçbir şekilde eleştirilemez, sadece vicdanan sorumlu olurlardı. Bazı konularda tereddüte düşerlerse fetva isteyebilirlerdi. Lakin aldıkları fetva kendi kararına uygun değilse, kanaatlerini diledikleri gibi açıklarlardı.⁶³ Bununla birlikte kadıların vermiş oldukları kararlarda suiistimal veya kanunlara aykırı bir durum varsa, ahalinin şikâyeti üzerine devlet denetleme yoluna giderdi. Bu gibi durumlarda merkezi hükümet, beylerbeyi veya sancakbeyi rütbesindeki bir kişiyi görevlendirirdi. Bu kişiye müfettiş paşa denirdi. Bazen de merkezden bir başka kadının görevlendirildiği de olunurdu. Bunlara da toprak kadısı denirdi. Yolsuzluk yaptığı anlaşılan kadı, görevinden alınıp merkeze çekilirdi.⁶⁴

1.4.4. Şer'iyeye Mahkemeleri

Kadıların her türlü davaları dinleyip karara bağladığı yere meclis-i şer'iyeye (şer'iyeye mahkemeleri) denirdi. Bu mahkemeler, kadı ve emrinde bulunan mülâzim, kâtip ve muhızırlardan oluşurdu. Davalar, meclis-i şer' veya mahfil-i kazâ denilen yerde görülürdü.⁶⁵

Şer'iyeye mahkemelerinin belirli bir makam binası yoktu. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların birbirlerini bulabilecekleri bilinen yerler vardı. Bu yerler kadının evi, cami, mescid veya medreselerin bazı odaları olabilirdi. Kadılar, bayram günleri ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini yürütürlerdi.⁶⁶

Şer'iyeye mahkemelerinin iki özelliği vardı. Birincisi ehl-i örfün tasarrufu kadı denetiminde olduğu için mahkeme sürekli açıktı. İkincisi de mahkemelerde duruşmalar açıktı. Bu açıklığı da sicill-i mahfuz denilen zabıt defterlerinde dava ile ilgili kaydın altına şuhûdü'l-hal diye birtakım isimlerin yazılı olmasından anlaşılır. Kadı, şer'iyeye mahkemelerinde Hanefî mezhebine göre hüküm verirdi. Bu mahkemelerde kadılar tarafından her türlü şer'î ve hukuki konular görülürdü.⁶⁷

⁶² Akdağ, s.438-439.

⁶³ Atalar, s.309.

⁶⁴ İlber Ortaylı, "Osmanlı Kadı'sının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 9, S. 1, Ankara, 1976, s.106.

⁶⁵ Ergenç, s.108.

⁶⁶ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, 1.Kitap, Ankara, 1990, s.224.

⁶⁷ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmîye Teşkilâtı*, s.113.

1.4.5.Şer'iyye Mahkemelerinde Görev Yapan Görevliler

1. Naib: Kadıların işlerinin yoğun oldukları bölgelerde kadılık vasıflarına sahip, kendisine işleri hakkında yardımcı olan kişilere naib denirdi. Kadı, naib tayin ederken genellikle o mahallenin ulemasından seçerdi. Bu kişiler iyi bir tahsile ve hukuk bilgisine sahiptir.⁶⁸ Kadılar, tayin edildikleri yere gitmeyerek yerlerine naib görevlendirebildikleri gibi, kazalara bağlı nahiyelere de naib tayin edebilirlerdi. Nahiyelere tayin olan naiblere kaza naibleri denirdi.⁶⁹

2. Muhzırlar: Topluma zarar verecek kamu suçları dışında, kişilerarası anlaşmazlıklarda, davalıları mahkemeye celp ve kadı hüküm verdikten sonra davalının hakkını teslim eden kişilere denirdi.⁷⁰

3. Çavuşlar (Dergah-ı Ali Çavuşları): Günümüzdeki icra memurlarının ve kısmen de savcılarının ve emniyet görevlilerinin vazifelerini yerine getiren görevlilerdi. Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinden itibaren var olan çavuşlar mahkemelerde kararların uygulanmasını, kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların uygulanmasını takip ederlerdi.⁷¹

4. Subaşı: Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarında merkezden tayin edilen subaşılar, XVI. yüzyılın sonlarında Beylerbeyi ve Sancak beyleri tarafından onlara bağlı bir memur olarak tayin edilmeye başlandı.⁷² Subaşı'nın iki görevi vardı: Birincisi mali görev olarak vergi toplamak; İkincisi kolluk görevi olarak şehirlerde asayiş sağlamaktı.⁷³ Subaşılar, ticari faaliyetlerden ve çeşitli suçlardan kesilen para cezalarından gelen geliri, mültezim gibi toplayarak merkeze yollamakla görevlendirilmiştir. Bir çeşit maliye memurluğu yapan subaşılara “zaim” veya “emin” ünvanları da verilmiştir.⁷⁴ Mustafa Akdağ subaşının zaim diye adlandırılmasının sebebini subaşının vergi toplamakla ilgili görevine bağlamaktadır.⁷⁵

5. Mübaşirler: Sözlük anlamı işe başlayan ve başlayıcı manalarında kullanılan mübaşirler, mahkemelerde celb ve tebliğ işlemlerine bakarlardı. Mübaşirler aynı zamanda çeşitli işlerin yapılmasında da görevlendirilirdi.⁷⁶

⁶⁸ Ortaylı, “Osmanlı Kadı'sının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine”, s.98.

⁶⁹ Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, s.232.

⁷⁰ Ergenç, s.110.

⁷¹ Akgündüz, s.232.

⁷² Ortaylı, “Osmanlı Kadı'sının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine”, s.100.

⁷³ Bozatay-Demir, s.84.

⁷⁴ Feda Şamil Arık, “Osmanlılarda Kadılık Müessesesi 1”, *OTAM*, S. 8, Ankara, 1997, s.30.

⁷⁵ Akdağ, s.430.

⁷⁶ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, s.74.

6. Kâtipler ve Hademeler: Kâtiplerin görevi davlara bakmak, şahitlerin ifadelerini zapta geçmek, sicillerin düzgün tutulması ve korunması, merkezden gelen yazıları sicile kaydetmektir. Kâtipler seçilirken yazılarının düzgünlüğüne ve güvenilirliğine bakılarak kadı tarafından seçilirdi.⁷⁷ Hademelerin görevi ise evrakların getirilmesi, duruşmaların güvenliği vb. işlere bakmaktır.⁷⁸

7. Kassamlar: Bir kimse öldüğü zaman, mirasını haksızlığa yol açmadan mirasçılar arasında paylaştırılmasından sorumlu memurdu. ⁷⁹Osmanlı Devleti'nde şer'iyeye teşkilatında miras taksimi, kazasker kassamları ve şer'î mahkemelerde bulunan kassamlar tarafından yapılmaktaydı.⁸⁰

1.5. Osmanlı'da Kadı'nın Görevleri

1.5.1. Kadı'nın Adli Görevleri

Kadı, mahkemede yargının başı olup, tüm davalarda yargıçlık yapmaktaydı. Sadece duruşma sırasında mahkeme jürisi diye bileceğimiz " Şuhud'ül - Hal" diye anılan, davaların önem derecesine göre sayıları azalıp çoğalabilen, halli zor durumlarda zaman zaman kadının bilgilerinden istifade edebildiği ve kaydedilen davaların altına imzalarını atan ayrıca bir meclis bulunuyordu. Özellikle 1838 yılında yürürlüğe giren İlmîye Ceza Kanunnamesinde kadıların halli zor konularda müftülere, müderrislere nakib'ül-eşraf kaim-i makamlarına danışmalarını, buna rağmen davayı çözümleyemezlerse İstanbul'a sormaları hükmü bulunur.⁸¹ Osmanlı şehirlerinde XVI. yüzyılın sonları ile XVII. yüzyılın ikinci yarısında haklaştırma işlerini yürüten mahkemeler gece-gündüz açık durumda idiler. Kadının başında olduğu mahkeme mefhumunun nikah akdi, boşanma, vasi ve nazır tayinleri, nafaka bağlanması, kaybolan kişilerin mallarına kayyim tayin edilmesi, yetim mallarının korunması, yetim paralarının⁸² onu on bir buçuk hesabı üzerine nemaya verilmesi yani işletilmesi, şehir içinde bulunana insanların dil, din, mezhep ve renk ayrımına bakılmaksızın aralarında doğabilecek her türlü anlaşmazlıkların çözümlenerek hükme bağlanması, ölen kişilerin terekelerinin yazılarak taksim edilmesi vb. çok değişik davalara bakmakta idi⁸³.

⁷⁷ Arık, s.30.

⁷⁸ Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri*, s.75.

⁷⁹ Arık, s.51.

⁸⁰ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmîye Teşkilâtı*, s.124.

⁸¹ Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.185.

⁸² Rıfat Özdemir, "Tokat'ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1771-1810", *Belleten*, Ankara, 1990, S.211, s.105-993.

⁸³ Rıfat Özdemir, "Kırşehir'de Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1880-1906", *Osmanlı Araştırmaları*

Kadının hükmü olmaksızın hiç kimse cezalandırılmazdı. Ayrıca taşradaki ehl-i örf görevlileri de kadıların yetki ve sorumluluğu altında idi. Ayrıca ilmiye sınıfına ait müderris, mütevellî ve diğer vakıf görevlileri ile mürtezikalardan tayin ve azilleri de kadının arzı ile mümkün olurdu ve sicillerine işlenirdi.⁸⁴ Kadı hukuki olarak içtihatlarında tamamen serbest birer devlet memuruydu. Hüküm ve kararlarında hiç kimseye danışma mecburiyetinde olmadıkları gibi yanlış içtihat ve kararlarından dolayı tenkit edilemezlerdi. Fakat ahkam-ı şer'iyyeyi tedvin ve muhakeme görevlerini ifa ederken bu hususlarda nasıl davranacağını bilen, eksiksiz sükuk ve fıkıh bilgisine sahip kişilerden seçilen kadıların Tanzimat'tan sonra muhtelif eserlerde neşr olunan mecelle ve bir takım kanunnamelerde belirtilen esaslara riayet ettiklerini görüyoruz.

1.5.2. Kadı'nın Mülkî Görevleri

Bu görevleri onu şehrin diğer görevlileri ile de ciddi bir iş birliği içine sevk etmiştir. Şehrin yönetiminde, asayişinde, esnaf loncalarının denetiminde, üretiminde, pazar yerlerinin kontrolünde, narh ve fiyatların kontrolünde vakıfların denetiminde ve kontrolünde okul ve camilerin yönetiminden de birinci dereceden sorumludur. Osmanlı Devleti tüm idari birimlerin başına çeşitli yöneticiler tayin etmişlerdir. Beylerbeyi, sancakbeyi, voyvoda, muhassıllar, ayan, muhtarlar gibi çeşitli örf-i idarecileri bu yönetim birimlerinin başında bulunmuşlardır. Ne var ki özellikle savaş dönemlerinde bu idareciler görev yaptıkları yerlerde pek bulunamamışlar ya da yetersiz kalmışlardır. İşte bu gibi açıkları kadılar doldurmuşlar ve bu suretle mülki görevlerini yerine getirmişlerdir. Aslında kadıların mülki görevlerine baktığımız vakit yine hukuki boyutları ön plandadır. Örneğin noterdirler yada bir dini veya sosyal yapının inşası yada tamiratında bilir kişiyi belirleyen ve son kararı veren kişi kadının bizzat kendisidir.⁸⁵ Ayrıca vakıfların denetimi ve kontrolü de yine kadının üzerindedir. Osmanlı şehirlerinin iç güvenliğinden ve asayişinden de kadı sorumludur. Şehirlerin emniyet müdürleri konumunda ki subaşılardan emir almaktaydılar. Daha sonraları ise özellikle Celali Ayaklanmalarının baş gösterdiği XVI. yüzyıl ve sonrasında şehirlerin güvenliği ve asayişi mevzusu daha çok önem kazanmıştır. Bu sorunu çözmek amacıyla devlet çeşitli tedbirler almış ve iç güvenlik, ağını genişletmiştir. Bu tedbirlerin başında

Dergisi, İstanbul, 1989, S.IX , s.101-157-186.

⁸⁴Ünal, s.237.

⁸⁵Rıfat Özdemir, "Osmanlı Döneminde Dini ve Sosyal Yapıların İnşası ve Tamiri Üzerinde Bazı Bilgiler", *Fırat Havzası Sanat Tarihi Sempozyumu*, Elazığ, 1992, s.172.

ise Mürur tezkeresi alma zorunluluğudur. Osmanlı uyruğu Müslüman veya Gayrimüslimlerin yurt dışına çıkışlarında II. Mahmut döneminin son yıllarına kadar pasaport işlemlerini yabancı ülkeler yapmakta idi. Ancak yurt içi seyahat iznini şehrin yöneticileri ile kadılar vermekteydi.⁸⁶ Bu belgenin amacı taşradan büyük şehirlere olan göçü azaltmak ve şehirlerarası yol güvenliğini de sağlamaktır.

1.5.3. Kadı'nın Beledî Görevleri

Osmanlı Devleti'nde bugünkü manada bir belediye teşkilatı yoktur. Bu görev kadılar, naibler, muhtesib ve ihtisab nazırları tarafından yürütülmektedir. Bu görevlerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz; şehrin alt yapısını temsil eden içme suyu, kanalizasyon ve yol şebekesini düzenlemek, genel olarak şehrin temizliğini sağlamak, yol, köprü, han, hamam gibi sosyal ihtiyaçları belirleyip inşa ettirmek, şehrin imar planını hazırlamak, şehrin iaşesini tespit edip sağlamak, tüccarları kontrol edip denetlemek, denetlemek gerekli görülen kurumlara atamaların yapılmasını sağlamak gibi tüm beledi görevler kadının selahiyeti altındaydı.⁸⁷

1.5.4. Kadı'nın Mali Görevleri

Kadı'nın mali görevlerinin başında " Avarız haneleri " nin kaydı ve muhafazası ve bu vergilerin toplanması gelmektedir. Kadının bir diğer mali görevi de para rayicine dikkat etmektir. Rayicden fazlaya sikke mübadelesini önlemek; tedavülde kalıp veya sikke bulunmasına mani olarak, bu işlerle uğraşanları cezalandırmaktır. Merkezi hükümet bu konudaki emirlerini beylerbeyi, sancak beyi ve kadılara hitaben yazar. Mukataaya verilecek yerler için mukataa sahibine iltizam tezkeresi vermek ve mukataa beratının kaydı kadının göreviydi.

Osmanlı iktisadının temel özelliklerinden biri de iaşedir. İaşe, iktisadi faaliyete tüketici açısından bakan iktisadi görüşün dayanağıdır. Buna göre, iktisadi faaliyetin amacı insanların ihtiyacını karşılamaktır. Binaenaleyh üretilen mal ve hizmetlerin, mümkün olduğu kadar bol, kaliteli ve ucuz olması, yani piyasada mal arzının mümkün olan en yüksek düzeyde tutulması esastır.⁸⁸ İşte Osmanlı şehirlerinde bu uygulamayı yapan devlet görevlisi kadının bizzat kendisidir. Şehirlere gıda sağlamak ve bu gıdanın

⁸⁶ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara, 1977, s.71-72.

⁸⁷ Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, s.202.

⁸⁸ Mehmet Genç, "Osmanlı İktisadi Dünya Görüşünün İlkeleri", *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul, 2000, s.45-46.

fiyatını belirleme işi de kadının sorumluluğundadır. Bu amaçla narh sistemi Osmanlı iktisadında yerini almıştır. Fahiş kazancı engellemek ve esnafın mal üzerindeki belirleyiciliğini ortadan kaldırmak amacıyla narh sistemi uygulanmış ve malın fiyatını devlet adına kadı belirlemiştir. Narh fiyatları sancaklarda kadının başkanlığında, esnaf temsilcileri ve şehir ileri gelenlerinden oluşan bir mecliste tespit ediliyordu.⁸⁹

⁸⁹ Mustafa Öztürk, “Osmanlı İktisadında Fiyatları Etkileyen Unsurlar”, *Prof. Dr. Şerafettin Turan Armağanı*, Elazığ, 1996, s.227.

İKİNCİ BÖLÜM

2. GENEL HATLARIYLA AFYONKARAHİSAR'DA COĞRAFİ VE SOSYO-EKONOMİK YAPI

2.1. Coğrafi Yapı

Büyük bir kısmı Ege Bölgesi'nin İçbatı olarak isimlendirilen bölgesinde yer alan Afyonkarahisar'ın yüzölçümü 14570 km²'dir. Şehrin doğusu İç Anadolu'nun özelliklerini gösterirken, güneybatısında kalan küçük bir kesimdeyse Akdeniz iklimini görmek mümkündür.

2.2. Sosyo-ekonomik Yapı

Osmanlı Dönemi'nde Afyon'da, doğal olarak Türkler ve müslümanlar çoğunlukta idi. Ancak bu durum, bölgenin daha da kozmopolit bir yapıya sahip olmadığı anlamına gelmiyordu. Zira, toplumun Müslümanlardan sonra yaklaşık % 2'lik bölümünü Ermeniler ve onların ardından da Rumlar oluşturuyordu. Bunların dışında Katolik, Protestan ve Yahudi unsurlar da mevcuttu. Ancak, Müslümanlardan sonra gözardı edilemeyecek unsur, Ermenilerin varlığıydı. Ermenilerle Müslümanlar da huzurlu bir ortamda içiçe yaşıyordu.

Bölgenin sosyo-ekonomik yapısıyla ilgili dikkat çeken bir diğer noktaysa, bölgenin dışardan göç almasıdır. Bu da Afyonkarahisar'ın ne kadar stratejik bir kavşak noktasında olduğunu bir kez daha göstermektedir. Buna paralel olarak da bölgede, dışarıdan gelmiş etkili muhacirlerin varlığı da belgelerde açıkça görülmektedir.

Anadolu, hatta Osmanlı'nın bünyesindeki diğer unsurlar gibi Afyon'da da gerek sosyal hayatta gerekse de aile hayatında şerri hukuk ön plandaydı.

Toplumun temel yapısını oluşturan aile mefhumundaysa, genelde tek eşlilik hakimdi. Ancak, buna karşın üç-dört evliliğin yaşandığı aileler de yok değildi. Aileler, bazen çok evliliklerin bazen de dede ve ninelerle de beraber yaşamının etkisiyle kalabalıklaşıyordu. Ailelerin birey sayısı kimi zaman 30'ları buluyordu. Bu kalabalık aile yapısı, eşler arasında ister istemez huzursuzluğa yol açmış ve bu tür sorunlardan dolayı mahkemeler vuku bulmuştur⁹⁰. Afyon'da geçen şeriye sicillerinin

⁹⁰ Halil İbrahim Sefil, *643 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili'nin(1-120 Numaralı Sayfaları) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

transkribasyonu neticesinde, bu tür boşanma vakalarının yaşandığı belgelerde görülmüştür.

Osmanlı Dönemi'nde soyadı olmadığı için insanları tanımak ve birbirinden ayırmak amacıyla çeşitli yöntemler kullanılmaktaydı. Bundan dolayı, Afyon'da da sosyal hayatta aynı yöntemler uygulanıyordu. Osmanlı'da kişileri birbirinden ayırt etmek için genelde, baba veya sülale adı kullanılıyordu. Afyon'daysa bunlara ek olarak fiziki nitelikler, meslekler, karakterler ve mensub olunan etnik grubun özelliklerinin de lakablarda belirleyici olduğu gözlenmektedir.

Osmanlı'daki değerli kaynaklardan biri de şer'îye sicillerinde geçen terekelerdir. Ölen bir kişinin arkasından bıraktığı mal ve mülk, kısacası her türlü kalıntı olarak geçen terekeler, aynı zamanda geçmişe ışık tutan önemli belgelerdir. Terekelerden yararlanarak buldukları bölgenin tarımsal, hayvansal ürünlerinin hatta gümüş ve altın gibi madensel eşyaların fiyatları hakkında da bilgi edinilmektedir. Bu yüzden, Afyon'un sosyo-ekonomik yapısının incelenmesinde de terekeler önemli bir yer tutmaktadır.

Afyonkarahisar'ın ekonomisini irdelerken de evvela iklimine bakmak gerekir. Zira, ekonominin temeli tarım ve hayvancılığa dayandığı için iklimin ve buna paralel olarak da bitki örtüsünün etkisi gözardı edilemez.

Afyon bölgesinde step ikliminin etkisiyle kışlar soğuk, yazlar da sıcak ve kurak geçer. Bu iklimsel özelliklere paralel olarak da başta bölgeye adını veren haşhaş, buğday, arpa, nohut, şeker pancarı vs. yetiştirilmektedir. Su sorununun çözümlenmiş olduğu alanlarda da salatalık, domates, fasulye gibi tarımsal ürünler de görülmektedir. Bunların dışında bağ ve bahçe tarımıyla, meyve yetiştiriciliği de yapılmaktadır. 18. yüzyılda da hububat başta olmak üzere aynı tarım ürünleri, imkanlar dahilinde yetiştirilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde tarım ve hayvancılığın en önemli ekonomik uğraşların başında geldiği gerçeğiyle hareket edecek olursak, Afyon için de aynısını söylemek mümkündür. Tarımın yanında ikinci büyük uğraş da elbette ki, hayvancılıktı. Zira, kırsal alandaki nüfusun büyük bir kısmı, hayvancılıkla uğraşmaktaydı. Bölgede en fazla koyun, keçi, manda ve sığır yetiştiriciliği görülmekteydi. Şehrin arazi yapısı ve dağlık alanlardaki flora zenginliği, bölgede koyun ve keçi yetiştiriciliği için oldukça uygundur⁹¹. Bütün bunlarla birlikte, tavuk yetiştiriciliği ve yumurtacılığı da unutmamak

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2015, s. 262.

⁹¹ Bülbül, a.g.e., s. 10.

gerekir.

Hayvancılığa paralel olarak çobanlığın yapıldığını da unutmamak gerekir. Hatta, çobanlığın önemli ve sık görülen bir meslek olduğunu, sosyal hayattaki etkilerine bakarak söyleyebiliriz. Zira, bu meslek yaygın bir şekilde lakap olarak da kullanılmaktadır⁹².

Afyon'da, tarım ve hayvancılığın ve bunlarla ilintili olan meslek gruplarının yoğunlukta görüldüğü anlaşılmaktadır. Tarım ve hayvancılığa dayanan meslek gruplarının Afyonkarahisar'da ön plana çıktığını, tereke ve şer'iyeye sicillerinde açık bir şekilde görmekteyiz. Ancak bu durum, Afyon'da başka ticari etkinliklerin olmadığı anlamına da gelmiyor. Zira, önemli bir kavşak noktasında olan Afyon'da, küçük el sanatları başta olmak üzere, ticaret ve esnafılık alanında da birçok meslek grubu görülmekteydi. Sicil defterlerinde terzi, bekçi, berber, bedestenci, hafız başta olmak üzere birçok meslek grubu görülmekteydi. Bu meslek gruplarının çoğunun günümüzdeki meslek gruplarına benzer olduğu belgelerde geçen kayıt ve rakamlardan da anlaşılmaktadır. Bizim bildiğimiz mesleklerin dışında peştemalci, hancı ve naiplik vs. gibi meslekler de günümüzden ayrı, o döneme has mesleklerdi.

Esnafın, birbirine bitişik dükkânlardan oluşan çarşılarında ürünlerini teşhir edip satıyorlardı. Özellikle, küçük el sanatlarında ve dokumacılıkta gelişmiş olan Afyon'da, esnafın yoğunlaştığı bu çarşılar, önemli ticari merkezlerdi. Mesela, Uzun Çarşı günümüze kadar ticari merkez olma özelliğini devam ettirmiştir⁹³.

Bunların yanında, Afyon'un doğu-batı arasında bir köprü konumunda olması, eskiden beri bir göç yolu üzerinde yer alması, konaklama açısından da önemli bir yer olduğuna işaret etmektedir. Hatta bu vecihle, geçmişi çok eskilere dayanan ve birçok uygarlığa beşiklik ettiği aşikâr olan Afyon'un, eskiden beri turizm açısından da zengin olduğunu söylemek mümkündür. Zira gerek bünyesinde yaşamış uygarlıkların bıraktığı eserler, gerekse de köprü konumunda olması, çok eski zamanlardan beri Afyon'dan geçenlerin dikkatini çekmiş olabilir. Bölgenin geçmişte de yoğun bir şekilde göç alması, bunun en büyük kanıtı olarak gösterilebilir.

⁹² Sefil, s. 249-250.

⁹³ Ömer Tokkan, *626 Nolu Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1314-1318/M.1894-1899)*, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kars 2008,s. 8-9.

2.3. İdarî Teşkilât

Karahisar-ı Sahip, merkezi Kütahya olan Anadolu Eyaletine bağlı bir sancak merkezi idi. İncelediğimiz defterdeki kayıtlara göre Karahisar-ı Sahip sancağına bağlı kaza, mahalle ve köyler şunlardır:

2.3.1. İdari Birimler

2.3.1.1. Karahisar-ı Sahip Sancağına Bağlı Kazalar

Karahisar-ı Sahip	Sandıklı	Şuhud	Sincanlı	Çay
Karamık	Bolvadin	Nevahî-i Barçınlı	Hanbarçınlı	Çöleabad

2.3.1.2. Karahisar-ı Sahip Kazasına Bağlı Köyler

Ablak	Akçın	Akviran	Anbar	Aşağıtandır
Aşıklar	Atbaşı?	Ayasini	Aytimur	Ayvalı
Bahçecik	Bayat	Bey	Bilice	Bostanlı
Bozöyük	Ciranbali?	Cürce-i kebir?	Cürce-i sagir?	Çakır-ı sagir
Çavdarlı	Çepni	Çıkrık	Çobanlar	Çobanlıca
Demir	Dinar	Doğanlar	Döğer	Elberk
Emirsultan	Eşerce?	Eymür	Gaziler	Gazimürsel
Göynük	Hacıbeyli	Halimviran	Harmanlı	Hass-ı Çakırlar
İnegazi	İris ?	İrkmen	İsmail	Kalecikler
Karacaviran	Karataş	Kasaz?	Kerbene?	Kınık
Kırviran	Kışlacık	Kireçler?	Kulatayı	Kuleli
Kunduzlu	Kürt	Leğen	Manastır	Mihail
Muttalib	Osman	Salar	Sarık	Sebsin
Susuz	Süglün	Süleymanlı	Toruklu	Ulucan
Ulumurad	Yukarıtantiri			

2.3.1.3. Karahisar-ı Sahip Kazasına Bağlı Mahalleler

Akmescid	Arabmescidi	Ardıç	Burmali	Büzürg
Cami-i Kebir	Çavuşbaşı	Çavuşoğlu	Doğancı	Efecik
Ekişte?	Fakihpaşa	Hacıismail	Hacımahmud	Hacıotlu?
Hacıyahya	Hisarönü	İmaret	İpek	Kâhil
Karakâtib	Karaman	Kubbeli	Monlayahşi	Nasara
Sinanhalife	Sinanpaşa	Sofular	Tacahmed	Yukarıpazar
Zaviye				

2.3.2. İdareciler

2.3.2.1. Ehl-i Örf

Osmanlıların klasik döneminde toplum "yönetenler" ve "yönetilenler" adıyla ikiye ayrılmıştır. Askerî adı verilen yönetenler grubu, menşeleri, yetiştirme tarzları ve üstlendikleri sorumluluklar itibarıyla ehl-i şer' ve ehl-i örf adıyla iki kısımdı. Ehl-i şer', müslüman aile menşeli olan ve genellikle medreselerde okuyarak icazet aldıktan sonra kaza, eğitim ve din alanlarında görevlendirilen ulema zümresini; "seyfiye ricali" de denilen ehl-i örf ise daha çok kul menşeli olan ve Enderun veya Acemioğlanları Mektebi'nden yetişerek sipahilikten asesbaşılık, kethüdalık ve sadrazamlığa kadar yükselebilen yöneticileri meydana getiriyordu⁹⁴.

Karahisar-ı Sahip sancağında da ehl-i örf taifesine mensup şu kesimler bulunuyordu:

2.3.2.1.1. Mutasarrıf

Osmanlı idarî teşkilâtında mutasarrıf "herhangi bir makam, görev veya memuriyeti elinde bulunduran, tasarruf eden" kişi anlamına gelmektedir. Kelimenin "sancağa gönderilen idareci" anlamını kazanması XVII. yüzyıl başlarından itibaren meydana gelen gelişmelerle ilgilidir. Sosyo-ekonomik değişimler taşra idarî yapısının büyük ölçüde farklılaşmasına, yönetimde beylerbeyi/vali ve sancakbeyi/mirlivalardan ayrı olarak mutasarrıf, mütesellim, muhassıl, voyvoda ve âyan gibi yönetim silsilesinin doğmasına zemin hazırlamıştır.

Mutasarrıflar padişahın onayı ile tayin edilirdi. Mutasarrıfın tayin emri

⁹⁴ Mehmet İpşirli, "Ehl-i Örf", *DİA*, c. X, İstanbul 1994, s. 519.

yörenin önde gelenlerine okunur ve mahkeme siciline kaydedilirdi. Mutasarrıflar maaş ve personel giderlerini sancak ahalisinden imdad-ı hazeriye, imdad-ı seferiye ve aidat-ı muayyene isimleri altında tahsil ettikleri vergiden karşılardı. Mutasarrıfların öncelikli görevi asayişin temin etmek ve vergileri toplamaktı. Ayrıca sancağı şenlendirmek, halka iyi muamele etmek, bölgesini düşmandan korumak ve sefer durumunda maiyetiyle birlikte savaşa katılmak diğer önemli vazifelerindendi. Yine sancaklardaki inşaat ve bayındırlık işleri, bazı dinî ve sosyal yapıların ve suyuollarının tamiri de görevleri arasındaydı⁹⁵.

Mutasarrıflar eyalet idaresinde vali ile aynı yetkiye sahiptiler. Mutasarrıfların bilgili, tecrübeli ve güvenilir kişilerden seçilmelerine özen gösterilmiş ve atanan mutasarrıflar da geniş yetkilerle donatılmışlardır. Atandıkları sancağın en yetkilisi olan mutasarrıflar, sancağın her türlü problemini çözmeyi bir görev bilip idarî, askerî, malî ve sosyal meselelerle ilgilenerak çözüm getirmeye çalışmışlardır⁹⁶.

Nitekim bir sancak merkezi olan Karahisar-ı Sahip mutasarrıflıkla idare edilmekte idi. Mutasarrıflığın başında Mirza Ali Paşa bulunmaktadır⁹⁷. Sicil kayıtları incelendiğinde mutasarrıf olan Hamza Paşa'ya Kütahya Valiliği'nden gönderilen emirlerin çok az olup buna karşılık kadılara yazılan hükümlerin çoğunlukta bulunduğu görülmektedir.

2.3.2.1.2. Mütesellim

Beylerbeyi veya sancakbeyinin vekili olarak onların sefere gittiklerinde veya görev bölgelerine gitmedikleri zamanlarda yerlerine bakan, vergileri toplayan görevlileri ifade eder. Bazen bunlara voyvoda da denmiştir.

Mütesellim, sancağın devlet hazinesine ödemek zorunda olduğu para ile diğer gelirleri toplayıp zamanında göndermekle görevliydi ve beylerbeyi yahut sancakbeyinin vekili durumunda bulunduğu için onların yetkilerine de sahipti. Bazen mütesellim de yerine birini vekil bırakırdı⁹⁸.

Beylerbeyi ve sancakbeyi, mütesellim olmasını istedikleri kimseyle ilgili arzlarını kapıkethüdası vasıtasıyla merkeze ulaştırırlar, tayin gerçekleşikten sonra kendi buyurulduları ile kadı, subaşı, kethüda yeri gibi o bölgedeki görevlilere durumu

⁹⁵ Ali Fuat Örenç, "Mutasarrıf", *DİA*, c. XXXII, İstanbul 2006, s. 377.

⁹⁶ Çadırcı, s.14.

⁹⁷ Bkz. 16, 22, 25, 31, 49 vb. numaralı hükümler.

⁹⁸ Yücel Özkaya, "Mütesellim", *DİA*, c. XXXII, İstanbul 2006, s. 204.

bildirirlerdi. Mütessellimler genellikle bir yıl için tayin edilirdi. Fakat görevini lâıyıkıyla yapamayanlar bu süre dolmadan da azledilebilmekteydi⁹⁹.

Birden çok sancağı tasarruf eden mutasarrıflar yerlerine merkezî hükümetin tasdikiyle mütessellim gönderebilirdi. Nitekim Abdullah Ağa da 23 Mayıs 1736 (12 Muharrem 1149) tarihinde Karahisar-ı Sahib'e mütessellim olarak tayin edilmiştir¹⁰⁰.

2.3.2.1.3. Muhassıl

Osmanlı Devleti'nde kuruluştan itibaren Anadolu ve Rumeli'de cizye, âşâr, âdet-i ağnâm, imdad-ı seferiye, imdad-ı hazeriye, sâlâriye, bedel-i nüzul, avârız, ispençe vb. adlarla anılan vergilerin toplanmasında görev alan muhassıllar vergi toplamanın yanı sıra idarî vazifeler de üstlenmişlerdir. Muhassıl tayin edilen kişiler bizzat görev yerine gitmedikleri zaman vekilleri vasıtasıyla idareyi yürütmüşlerdir¹⁰¹.

Buldukları yerin vergi gelirlerini toplamak amacıyla çalışmalarda bulunan muhassıllar, aynı zamanda asayiş de sağlamakla görevliydi¹⁰².

İncelediğimiz sicilde Karahisar-ı Sahib muhassılına gönderilen emirler varsa da muhassılın ismine ait herhangi bir kayıt bulunmamaktadır¹⁰³.

2.3.2.1.4. Voyvoda

Osmanlı Devleti'nde malî bir terim olarak, vergi gelirine sahip kimselerden aldığı yetkiyle kendi namına ya da bir başkası adına vekâleten vergi tahsil eden görevli anlamında kullanılan voyvodayı vergi tahsildarlığı açısından muhassıl ve mütessellimden ayıran temel farklardan biri onun sadece timar, zeâmet ve yüksek askerî zümreye ait hasların değil aynı zamanda merkezî hazineye ait vergi ve vakıf gelirlerinin tahsilini de üstlenebilmesidir. Merkezî hazine adına vergi toplayan voyvodalar, görev bölgelerindeki eyalet ve sancaklarda sadece gelir tahsilinden değil, aynı zamanda bu gelirleri merkezî hazinenin tahsis ettiği harcama alanlarına sevk etmekten de sorumluydu. Kale askerlerine tahsis edilen mevâcibleri vaktinde göndermek, emredilen yerlere erzak ve hayvan temin etmek, özellikle XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren

⁹⁹ Mehmet İpşirli, "Osmanlı Devlet Teşkilatı", *Osmanlı Devleti Tarihi*, Editör: Ekmelettin İhsanoğlu, c. I, İstanbul 1999, s. 233.

¹⁰⁰ Bkz. 173 numaralı hüküm.

¹⁰¹ Yücel Özkaya- Ali Akyıldız, "Muhassıl", c. XXXI, İstanbul 2006, s. 18-19.

¹⁰² Mehmet Zeki Pakalın, "Muhassıl", *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c. II, Ankara 1983, s. 569.

¹⁰³ Bkz. 63 ve 106 numaralı hükümler.

asker sevk etmek vb. görevleri yerine getiriyorlardı¹⁰⁴.

İncelediğimiz sicilde Karahisar-ı Sahip voyvodasına gönderilen hükümler varsa da voyvoda kim olduğuna dair herhangi bir isme rastlanmamıştır¹⁰⁵.

Karahisar-ı Sahip'te ayrıca cizyedarlar, mîrî mültezimler, kethüda yerleri, zabıtlar, yeniçeri serdarları, vilâyet ayânı, iş erleri, kale dizdarı gibi daha pek çok görevli bulunmaktadır.

2.3.2.1.5. Alaybeyi

Osmanlı iktisadî literatüründe alaybeyi, tımarlı sipahilerin savaş dışı zamanlarda buldukları bölgelerdeki amirleridir. Alaybeyiler, genelde zeâmet sahibi olurlardı ve bölgelerinde sancakbeylerine bağlı bulunurlardı. Savaş sırasında çeribaşılar bölgelerindeki tımarlı sipahiler ile cebelileri toplayıp alaybeylerinin yanına getirirler, alaybeyleri de onları bağlı oldukları sancakbeyinin bayrağı altında toplarlardı¹⁰⁶.

İncelediğimiz sicilde Karahisar-ı Sahip sancağında alaybeyi olarak Süleyman Ağa görünmektedir¹⁰⁷.

2.3.2.2. Ulema

Osmanlı Devleti'nde bilgi ve kavrayışıyla üstün durumda bulunan ulema, hem şer'î ve aklî ilimlerde hem de mülkî ve siyasî tecrübe kazanmalarına yol açan devlet işlerinde önemli fonksiyonlar icra etmişlerdir. Ulema denilen ilmiye mensupları, her bakımdan dürüst ve temiz insanlardan meydana gelmiştir. Halk arasında hak ve adaletle davalara baktıklarından havas ve avamca saygı büyük görmüşlerdir. Bizzat yönetimde söz sahibi oldukları için de halka zulmedenlerin önüne geçmişlerdir. Yargı bağımsızlığı gereği, insan olan herkes; dini, milliyeti ne olursa olsun mahkemede duruşma için korku içinde bulunmazdı¹⁰⁸.

Karahisar-ı Sahip sancağında ulema sınıfından şu görevliler yer alıyordu:

¹⁰⁴ Erol Özvar, "Voyvoda", *DİA*, c. IXLIII, İstanbul 2013, s. 129-130.

¹⁰⁵ Bkz. numaralı 9, 18, 28 vb. hükümler.

¹⁰⁶ Midhat Sertoğlu, "Alaybeyi", *Osmanlı Tarih Lûgatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986, s. 14.

¹⁰⁷ Bkz. 29, 30, 183 numaralı hükümler.

¹⁰⁸ Ahmet Zeki İzgöer, *Müslüman, Osmanlı ve Modern Ahmet Cevdet Paşa*, İz Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2016, s. 258.

2.3.2.2.1. Kadı

Osmanlılarda her türlü hukukî mesele mahkemelerde görülürdü. Mahkemelerdeki en üst görevli olan kişi kadı idi. Kadılar aynı zamanda şehir ve kasabaların belediye işlerini, bugünkü noterler gibi alım satım muamelelerini, vekâletnamelerin düzenlenmesini ve hukukî evrakların tasdikini de yürütürlerdi. Buna ek olarak hükümetin mahallî herhangi bir iş hakkında gönderdiği fermanların uygulanmasını da sağlardı¹⁰⁹.

Vezirlikten sonra, devletin iki gücünden biri durumunda olan kadılık, devletin en yüksek makamlarından biriydi. Kadılara hiçbir şekilde işten el çektirilmez, uzun süre memurluk yapmaları temin edilirdi¹¹⁰.

İncelediğimiz sicil kaydında Karahisar-ı Sahip kadısına yazılan pek çok hüküm yer almakta¹¹¹, ancak kadının kim olduğu hakkında bir kayıt bulunmamaktadır.

2.3.2.2.2. Nâib

Kadıların yargı görevini yerine getirirken yardımına başvurdukları görevlilerin başında nâibler gelirdi. Bunlar kadılar tarafından belirli bir süre veya bir iş için tayin edilen yardımcılardır. Kadıların verdikleri yetki doğrultusunda görevlerini ifa ederlerdi. Uzak bir bölgeye kadı tayin bir zat, kaza yerine gitmeyerek İstanbul'da kalır ve yerine bir nâib gönderirdi. Kaza görevini vekâleten yürüten nâibler, topladıkları harçlardan anlaştıkları miktarı asıl kadıya verirlerdi¹¹².

İncelediğimiz sicil kaydında Karahisar-ı Sahip nâibine yazılan birçok hüküm bulunmaktadır¹¹³. Karahisar-ı Sahip Sancağı Nâibliği'ne 16 Aralık 1735 (Gurre-i Şabân 1148) tarihinde İstanbul Kadısı Seyyid Ömer Efendi tarafından müderrislerden Mevlâna Eminzade Mustafa Efendi tayin edilmiştir¹¹⁴. Halkın isteği üzerine Nisan 1736'da (Evâsıt-ı Zilhicce 1148) Mevlâna Eminzade Mustafa'nın görevinde devam etmesine karar verilmiştir¹¹⁵.

¹⁰⁹ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s. 83.

¹¹⁰ İzgöer, s. 259.

¹¹¹ Bkz. 12, 47, 54, 80, 127 vb. numaralı hükümler.

¹¹² M. Akif Aydın, "Osmanlı Hukuku", *Osmanlı Devleti Tarihi*, Editör: Ekmelettin İhsanoğlu, c. II, İstanbul 1999, s. 399.

¹¹³ Bkz. 10, 43, 81, 99 numaralı hükümler.

¹¹⁴ Bkz. 7 numaralı hüküm.

¹¹⁵ Bkz. 150 numaralı hüküm.

2.3.2.2.3. Müftü

Osmanlılarda hukukî meselelerde dinî hükümlere uyarak karar veren kimseye müftü ve verilen karara da fetva denmiştir. Vilâyet, sancak ve kazalarda halkın sordukları şer'î sorulara cevap veren müftüler bulunurdu¹¹⁶.

İncelediğimiz sicil defterinde Karahisar-ı Sahip'te Mehmed Efendi'nin müftü olduğu görülmektedir¹¹⁷.

2.3.2.2.4. Nakibüleşraf Kaymakamı

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in amcasının oğlu ve aynı zamanda damadı olan Hz. Ali ile hanımı bulunan peygamber efendimizin kızları Hz. Fatıma'nın çocukları olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den gelen sülâleleri günümüze kadar gelmiştir. Bunlardan Hz. Hasan'dan gelen kola "şerif", Hz. Hüseyin'den gelene ise "seyyid" adı verilmiştir¹¹⁸.

Osmanlı Devleti, büyük İslâm camiasını teşkil etmeye başladığı tarihten itibaren ülkelerine gelen seyyid ve şeriflere hürmet ve saygı göstermişler, onları vergiden muaf tutarak ellerine berat vermişlerdir. Bu maksatla da onların işleriyle meşgul olmak için "sâdât nikâbeti" ismiyle basit bir teşkilât meydana getirmişlerdir. Osmanlılarda nakibüleşraflık makamı Mayıs 1400'de Yıldırım Bayezid zamanında kurulmuştur¹¹⁹.

Vilâyet, sancak ve kazalarda nakibüleşraflara vekâlet eden kaymakamlar bulunurdu. Karahisar-ı Sahip sancağında da incelediğimiz sicil kayıtlarına göre Seyyid Hasan Çelebi'nin nakibüleşraf kaymakamı olarak görev yaptığı görülmektedir¹²⁰.

Hükümlerin Muhtevası

- 1- 1-Yemin
- 2- 2-Vakıf
- 3- 3-Vakıf
- 4- 4-Nikâh (mehr-i müeccel ve muaccel)
- 5- 5-Vakıf
- 6- 6-Göreve tayin (mütevelliliğe)
- 7- 7-Göreve tayin (kadı naibliğine)
- 8- 8-Satış

¹¹⁶ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s. 173-174.

¹¹⁷ Bkz. 73 numaralı hüküm.

¹¹⁸ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s. 161.

¹¹⁹ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s. 163-164.

¹²⁰ Bkz. 46 numaralı hüküm.

- 9- 9-Menzil hükmü (Sadece kadılarca mahkemede tutulan kayıtlar değil, bununla birlikte kadılara gelen fermanlar da var. Bunlardan biri)
- 10- 10-Köyler arasında kuru anlaşmazlığı
- 11- 11-Nafaka tayini
- 12- 12-Zahire temini
- 13- 13-Diyet talebi
- 14- 14-İhtida
- 15- 15-Alacak verecek davası
- 16- 16-Diyet talebi
- 17- 17-Vergi tahsili (imdâd-ı seferiye)
- 18- 18-Vergi tahsili (imdâd-ı seferiye)
- 19- 19-Vergi tahsili (imdâd-ı seferiye)
- 20- 20-Bekâret iddiası ispatı
- 21- 21-Vergi tahsili (Kütahya Valisi Vezir Ahmed Paşa'nın alacakları)
- 22- 22-Zahire satımı
- 23- 23-Vasi tayini
- 24- 24-Eşkîya takibi
- 25- 25-Vergi tahsili (imdad-ı seferiye)
- 26- 26-Tereke kaydı
- 27- Tayinat verilmesi
- 28- Teşrifat
- 29- Dirlik
- 30- Dirlik
- 31- Askeri sefer hazırlığı
- 32- Askeri sefer hazırlığı
- 33- Nafaka tayini
- 34- Alacak verecek meselesi
- 35- Eşkîya yargılama davası
- 36- Miras davası
- 37- 37-Miras davası
- 38- 38-Vaiz tayini
- 39- Vaiz tayini
- 40- Vergi tahsili

- 41- Askeri hazırlık emri
- 42- Şikayet
- 43- Eşkıyanın haksızca aldığı paranın sahiplerine iadesi
- 44- Mukata geliri
- 45- 45-Mukata gelirlerinin bir kısmını iltizama verilmesi
- 46- Vergi tahsili
- 47- Göreve tayin
- 48- Vergi tahsili
- 49- Halk arasındaki anlaşmazlık davası
- 50- Tereke kaydı
- 51- Tereke kaydı
- 52- Vasiyet davası
- 53- Nafaka tayini
- 54- Vergi tahsili (imdâd-ı seferiye)
- 55- Göreve tayin(Mutasarrıf)
- 56- Dirlik
- 57- Diyet davası
- 58- İhtisabın iltizamı
- 59- Veraset meselesi
- 60- Veraset davası
- 61- Miras paylaşımı
- 62- Tereke kaydı
- 63- Rayiç fiyat
- 64- Miras paylaşımı
- 65- Miras davası
- 66- 66-Ahi İsmail Zaviyesinin Ortaklaşa idaresi
- 67- Dirlik
- 68- Vakıf
- 69- Satış
- 70- Satış
- 71- Ev tahliyesi
- 72- Satış
- 73- İspat davası

- 74- Satış
- 75- Miras paylaşımı
- 76- Satış
- 77- Tereke kaydı
- 78- Eşkîya takibi
- 79- Tereke kaydı
- 80- Vergi tahsili
- 81- Kale muhafızlarının vazifelerini eksiksiz yapmaları
- 82- Firari yakalaması için gerekli ihtimamın gösterilmesi
- 83- Tereke kaydı
- 84- Tereke kaydı
- 85- Miras kaydı
- 86- Diyet talebi
- 87- Tereke kaydı
- 88- Mehir
- 89- Miras kalan tarlaların iltizama verilmesi
- 90- 90-Ferman
- 91- 91-Satış
- 92- Eşkîyanın kaleye hapsedilmesi
- 93- Eşkîyanın kaleye hapsedilmesi
- 94- Satış
- 95- Tereke kaydı
- 96- Vasi tayini
- 97- Tereke kaydı
- 98- Şaki Sarı Beyoğlu Mustafa ve avnesinin yakalanması için gerekli ihtimamın gösterilmesi
- 99- Diyet talebi
- 100- Alacak verecek davası
- 101- Satış
- 102- Vasi tayin
- 103- Eşkîya takibi
- 104- Mirastaki hisse
- 105- Eşkîyalık faaliyetleri

- 106- 106-Vergi tahsili
- 107- Vergi tahsili
- 108- Rusum
- 109- Alacak verecek davası
- 110- Tereke kaydı
- 111- Nazır tayini
- 112- Satış
- 113- 113-Nafaka tahsisi
- 114- Tereke
- 115- Tereke
- 116- Tereke
- 117- Satış
- 118- Gasb
- 119- Tereke
- 120- 120-Mehir
- 121- Alacak verecek davası
- 122- Satış
- 123- Mehir
- 124- Güherçile tedariki
- 125- Güherçile fermanı
- 126- 126-Miras
- 127- Anadolu divanı'nda yargılanma
- 128- Eşkıya yakalama emri
- 129- Görev tayini(Vaiz)
- 130- Anadolu divanı'nda yargılanma
- 131- 131-Mübaşir tayini
- 132- Hibe
- 133- Satış
- 134- Arslanzade Mehmed ve kethüdası Ahmed'in serbest bırakılmaları talebi
- 135- 135-Darp
- 136- Gasp
- 137- Vasi tayini
- 138- Nafaka bağlama

- 139- Tereke
- 140- Abdünnebi ve Saka Mehmed'in serbest bırakılmaları
- 141- Tereke
- 142- Vasi tayini
- 143- 143-Mehir
- 144- Kayserili Mehmed ile Acem Mehmed'in yakalanmaları
- 145- 145-Diyet talebi
- 146- Miras hissesi
- 147- 147-Satış
- 148- Vefat
- 149- Vakıf
- 150- Mübaşir tayini
- 151- Şaki Ahmed'in çocuklarına merhameten serbest bırakılması
- 152- 152-Müzayede
- 153- 153-Şaki Ahmed'in serbest bırakılması
- 154- 154-Tereke
- 155- 155-Alacak-Verecek
- 156- Tereke
- 157- Dergâh-ı muallâ gedikli müteferrika ve çavuşlarının İstanbul'a gelmeleri
- 158- Güherçilenin Baruthane'ye teslim edildiği
- 159- Tereke
- 160- 160-Kira
- 161- 161-Satış
- 162- Topal Haliloğlu Kasım, kardeşi Ahmed ve Hacı İsmail'in yargılanmaları
- 163- Tereke
- 164- Nafaka
- 165- 165-Satış
- 166- 166-Boşanma
- 167- Tutuklu bulunan yörüklerin serbest bırakılması
- 168- 168-Miras
- 169- 169-Eşkiryalık faaliyeti
- 170- 170-Mehir
- 171- Satış

- 172- 172-Arpalık tevcihi
- 173- 173-Mütesellim tayini
- 174- 174-Tereke
- 175- 175-Mehir ve miras
- 176- 176-Miras
- 177- 177-Şikayet
- 178- Karahisar-ı sahip sancağı kazaları avârizlerinin mübaşir vasıtasıyla ahaliden tahsili
- 179- Avâriz bedellerinin mübaşir vasıtasıyla ahaliden tahsili
- 180- Tereke
- 181- Karahisar-ı sahip kazası ahalilerinden ödemeleri gereken bedel-i nüzul ve avâriz hanelerine ait meblağların tahsili
- 182- 182-Vasi tayini
- 183- 183-Satış
- 184- 184-Tereke
- 185- Diyet
- 186- 186-Sulh
- 187- Diyet
- 188- Satış
- 189- 189-Alâybeyi fermânı
- 190- 190-Satış
- 191- 191-Sulh
- 192- 192-Cebeli fermânı
- 193- 193-Satış
- 194- 194-Deper köyü ahalisinden Mustafa oğlu Abdullah'a atalarından intikal eden terslik mevziine Hüseyin oğlu Molla Abdullah'ın müdahale etmemesi
- 195- 195-Eşkîya saldırısı
- 196- 196-Şaki Hasan'ın hapsedilmesi.
- 197- Narh tevcihi
- 198- Kütahya teftişi, mahkeme harcı vb. giderler için köy ve mahallelere tevzi edilen paraların listesi
- 199- Vakıf, rehin
- 200- Menzilci Deli Mustafa'nın tekrar menzilci tayin edildiği

2.4 Sosyal ve İktisadî Hayat

2.4.1. Şahıs İsimleri, Lâkaplar, Cemaatler

2.4.1.1. Şahıs İsimleri

Ümmühani	Ayşe	Fahri (bayan ismi)	Fâtıma	Abdurrahim
İsmihan	Sarı	Şemsimahi	Abdullah	Abdurrahman
Abdülkerim	Ahmed	Ali	Arif	Abdülehad
Arslan	Bali	Cafer	Davud	Yusuf
Ebubekir	Eyüb	Hacı	Halil	Mıgırdıç
Hasan	İbrahim	İsa	İsmail	Avenes
İvaz	Kasım	Mahmud	Mehmed	Şaban
Mirza	Murad	Musa	Mustafa	Şeyhi
Nasuh	Osman	Ömer	Receb	Veli
Sarı Beyoğlu	Seydi	Siyavuş	Süleyman	Yahya

2.4.1.2. Lâkaplar

Başçızâde	Boyalı	Burhanzâde	Dulkadiroğlu	Dulkadiroğlu
Eminzâde	Hammâmî	Kara	Karahocazâde	Karahocazâde
Kavukçuzâde	Köse	Kurdoğlu	Mumcuzâde	Na'lbendzâde
Şehzâde	Vâ'izzâde	Voyvodazâde		

2.4.1.3. Cemaatler

Kuşcu Beylikli Cemaatı	109 numaralı hükümde
Yörükân Türkmen Cemaatı	128 numaralı hükümde
Karadöğەرli Cemaatı	167 numaralı hükümde
Güreğir Cemaatı	189 numaralı hükümde

2.4.1.4. Meslek Adları

Mübaşir	18 numaralı hükümde
Debbağ	97 numaralı hükümde
Saraç	161 numaralı hükümde
Mumcu	197 numaralı hükümde
Nalbant	197 numaralı hükümde
Ekmekçi	197 numaralı hükümde
Kasap	197 numaralı hükümde
Menzilciler	9 numaralı hükümde

2.4.2. Sosyal Yapılar

2.4.2.1. Cami ve Mescitler

Karaman Mahallesi Camii	3 numaralı hüküm
Cedid Camii	38 numaralı hüküm
Hacı Nasuh Mescidi	119 numaralı hüküm

2.4.2.2. Vakıflar

Ayas Bey Vakfi	2 numaralı hükümde
Cami-i Kebir Vakfi	68 numaralı hükümde
Kasım Paşa Vakfi	129 numaralı hükümde
Akmescit Vakfi	199 numaralı hükümde

2.4.2.3. Hanlar

Acem Hanı	191 numaralı hükümde
-----------	----------------------

2.4.2.4. Zaviyeler

Ahi İsmail Zaviyesi	66 numaralı hükümde
---------------------	---------------------

2.4.3. Ziraat ve Hayvancılık

İki Lüleli Debbâğhânesi (16 numaralı hükümde)

Şa'îr, lahm, piriç, nân-ı azîz, asel-i musaffâ, bâdem, nişasta, nohud, revgan-ı sâde, tuz, soğan, şem'-i revgan, şem'-i asel, süd, odun, samân, hoşablık, tavuk, yumurta, un, biber (22 numaralı hüküm).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KARAHİSAR-I SAHİP 243 NO'LU ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU

1 [1a-1] İmaret mahallesi ahalisinden Ömer kızı Ayşe'nin kocası Süleyman'ın başka bir diyarda iken vefat ettiği

İmâret mahallesi sâkinelerinden Âişe bint-i Ömer nâm hâtûn meclis-i şer'e gelip takrîr-i kelâm eylediler ki, "bundan akdem ehlim olan Süleyman diyâr-ı âhârda fevt oldu deyü bazı müslimîn ihbâr eylediler, bu sözümde kâzibe değilim" deyü yemîn verildiği bu mahalle kayıd şüd.

Şühûdü'l-hâl: Hacı Abdurrahman, birâderi Ebubekir Beşe, Emir Şehzâde Hacı İsmail ve gayruhum mine'l-huzzâr

2 [1b-1] Ayas Bey Vakfi'ndan ücret alan cüzhanların isimleri

Ayas Bey Vakfi'nin sûret-i defterde olan cüzhânlarıdır ki, zikr olunur:

Şaban Efendi 1 cüz bir akçe, Abdülkerim Efendi 1 cüz 1 akçe, İsa Efendi 1 cüz 1 akçe, Yusuf Efendizâde Monlâ Receb 1 cüz 1 akçe, Kurdoğlu Ahmed Efendi 1 cüz 1 akçe, Kâtib-i sâbık Mustafa Efendi 1 cüz 1 akçe, Dulkadiroğlu Hacı Eyüb 1 cüz 1 akçe, Abdurrahim Efendi 1 cüz 1 akçe, babası Ahmed mahlûlünden Mahmud 1 cüz 1 akçe

3 [2a-1] Karaman mahallesi ahalisinden Ömer kızı Sarı'nın mahalledeki camide devirhanlık ücreti olmak üzere vakfettiği 20 kuruşun mütevellî tayin Molla Ali'de olduğu

Karaman mahallesinden Sarı bint-i Ömer nâm hâtûn mahalle-i mezbûrede vâki' câmi'-i şerîfde devirhân olmak üzere yirmi guruş vakf edip ba'de sübût-ı şer'î yine mahalle-i mezbûre sükkânından Monlâ Ali bin Murad nâm kimesneyi mütevellî nasb olunup ve meblağ-ı mezbûr merkûm Monlâ Ali'nin zimmetinde olduğunu ikrâr eylediği kayıd şüd.

Fî 25 Zilhicce'ti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Efendi bin Yusuf, Abdullah Efendi bin Mehmed Efendi, Hacı Osman Ağa bin Mehmed, Hacı Mehmed Ağa voyvoda-i İris, Hacı İsmail Mahmud el-muhzır

4 [2a-2] Kütahya sancağının Payas kazasına bağlı Karaköse köyü ahalisinden Hasan kızı Fahri'nin Halil oğlu Kasım Sipahi ile nikâhlandığı

Fi'l-asl Kütahya sancağında vâki' Payas kazâsına tâbi' Karaköse nâm karye sâkinelerinden Fahri bint-i Hasan nâm bâkire ve bâliğa meclis-i şer' de yine karye-i mezbûre sükkânından Kasım Sipâhî bin Halil mahzarında on bin akçe mehr-i müeccel ve akrâmı beyninde cârî mehr-i mu'accel ile akd-i nikâh olduğu kayıd şüd.

Fî 25 Zilhiceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Efendi bin Yusuf Efendi, Abdullah Efendi bin Mehmed Efendi, Mustafa Sipâhî bin Veli, Nasuh Sipâhî bin Ali, Hacı İsmail bin Halil, Hacı Hasan bin İsmail, Hacı Mehmed Ağa voyvoda-i İris, Mustafa Beşe bin İbrahim

Mezbûr Kasım Sipâhî'ye akd-i mezbûrun bir hücceti zuhûr eder ise karındâşı Hacı İsmail kefil olduğu kayıd şüd.

5 [2a-3] Arif oğlu Hacı Abdülkadir Efendi'nin vakfettiği 10 kuruşun Süğlün köyündeki bahçe ve değirmeni için köy avârzına verilmesi

Hacı Abdülkadir Efendi bin Arif meclis-i şer' de Poyrasoğlu Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr "bundan akdem on guruş vakf eyledim ve mâlumdan ifrâz edip şöyle şart eyledim ki senede devr olunup murâbahası Süğlün karyesinde nısf bâğçem ve rub' değirmenim için karye-i mezbûre avârzına verile" dedikten sonra mezbûr Ahmed kabûl eylediği kayıd şüd.

Fî gurreti Muharrem sene 1149

Şühûdü'l-hâl: İris Voyvodası Mehmed Ağa, Kadızâde Hüseyin Efendi, Receb bin Hasan, Ali bin Muharrem, Mustafa bin Veli, Mustafa bin Hasan ve gayruhum

6 [2a-4] Hark-ı kebir Mütevellisi Hacı İbrahim'in azl edilip yerine Hacı Musa'nın mütevellî tayin edilmesinden sonra kendisine teslim edilen zimmet defteri gelirleri

Bin yüz kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâm'ı guresinde Hark-ı kebir Mütevellîsi Hacı İbrahim'in hesâbı görüldükde azl olunup yerine Hacı Musa mütevellî nasb olundukda yedine teslîm olunan zimem defteri mâlıdır. Gaflet olunmasın deyü bu mahalle dahi işâret olundu.

9.444 guruş. Dokuz bin dört yüz kırk dört guruşdur.

7 [3b-1] Karahisar-ı sahip kazası naipliğinin müderrislerden Mevlâna Eminzade Mustafa Efendi'ye verildiği

Yâ Fettâh Yâ Allah Yâ Rezzâk

Rabbi yessir ve lâ-tu'assir Rabbi temmim bi'l-hayr

Umdetü'l-müderrisîni'l-kirâm Mevlânâ Eminzâde Mustafa Efendi -el-mu'azzez-gıbbe't-tahiyyati'l-vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

Ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Karahisar-ı sahip kazâsının niyâbeti işbu bin yüz kırk sekiz senesi Şa'bân-ı şerîfi guresinden zabt etmek üzere cenâblarına tevfiz ü sipâriş olunmuşdur. Gerekdir ki, kazâ-i mezbûru gurre-i merkûmeden zabt ve vâki' olan mevtâ-yı askeriye muhâllefâtını beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzi' u taksîm husûsunda takayyüd-i tâm ve icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyede ihtimâm-ı tâm edesiz ve's-selâm.

Mine'l-fakîr es-Seyyid Ömer el-Kâdî

be-medîne-i Kostantiniyye sâbıkan

8 [3b-2] Karahisar-ı sahip'te İmaret mahallesi ahalisinden Ahmed oğlu İbrahim'in evini Abdullah oğlu Hacı'ya sattığı

Kad vaka'a gurreti şehri Şa'bân-ı'l-mu'azzam fi yevmi'l-Cum'a sene 1148

Medîne-i Karahisar-ı sahip mahallâtından İmaret mahallesi sükkânından İbrahim bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfizu'l-kitâb Hacı bin Abdullah nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "akd-i âtî sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan İmâm İsmail Efendi mülkü ve bir taraftan bâyi'-i merkûm mülkü ve bir taraftan müşterî-i mezbûr mülkü taraf-ı râbi'i tarîk-ı âmm ile mahdûd ve mümtâz olan bir bâb tahtânî oda ve bir çardak ve ma'lûmü'l-mikdâr avluyu müştemil mülk menzilimi tarafeynden îcâb [u] kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile râyic fi'l-vakt elli beş guruşa bey' ve teslîm-i mebî'e eyledim. Ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm elli beş guruşu müşterî-i mezbûr Hacı Ahmed yedinden bi't-tamâm ve'l-ikmâl ahz u kabz eyledim. Ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrû'l-hudûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü

medhalim kalmadı, müşerî-i mezbûr Hacı Ahmed'in mülk-i müşerâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semân ve erbâ'în ve mi'ete ve elf ba'de hicretin men lehu'l-izz ve'ş-şeref

Şühûdü'l-hâl: Voyvodazâde Hacı Ahmed, Mumcuzâde Süleyman Beşe, Hammâmî Hacı Mehmed, oğlu Hacı Musa, Hacı Ahmed dâmâdı Monlâ Ahmed, Karahocazâde Hacı Mehmed, Sarrâc Mevlüd, Muhzırbaşı Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

9 [4a-1] Anadolu ve Rumeli taraflarında görevlendirilecek mirahur-ı evvel, kapıcılar kethüdası, mirahur-ı sâni, hassa haseki ağa, hassa silâhşorları, Dergâh-ı muallâ kapıcıbaşları, gedikli zuamâ, sadriazam ağaları vb. vazifelilere gereken menzil beygirlerinin dışında beygir verilmemesi

Menzil için gelen fermân-ı âlî

Düstûrûn-ı mükerremûn müşîrûn-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirûn-ı umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mümehhidû mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn bi-sunûfi avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolu nihâyetine varınca vâki' olan vüzerâ-yı i'zâm -edâmallahu te'âlâ iclâlehum- ve e'âzimü'l-ümerâi'l-kirâm mirâcü'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbu'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrimîrân-ı kirâm -dâme ikbâluhum- ve mefâhirü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm sancakbeyleri -dâme izzuhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

İran seferi zuhûr edeliden beru taraf-ı Devlet-i Aliyye'mden me'mûr olan mîrâhûr-ı evvel ve sâni ve kapıcılar kethüdâsı vesâir kapıcıbaşlar me'mûr oldukları mahalle azîmet eylediklerinde kırkar ve ellişer ve kezâlik Dergâh-ı mu'allâ'm gediklilerinden zu'amâ vesâir ağavât on beşer ve yirmişer ve kezâlik sadri'azamım vesâir Devlet-i Aliyye'm çukadârları dahi onar ve sekiz[er] ve beşer re's menzil bârgîrlerine süvâr olmalarıyla bârgîr bahâsı ve masârîf-ı sâire için taraf-ı mîrîden verilen in'âmât ücretleri vefâ etmeyip [etmediğinden] nâşi bi'l-cümle memâlik-i Anadolu'da

vâki' menâzilin menzilcileri tâkat getirmeyip firâr ve davârları helâk olup bi'l-zarûre menzil olduğu mahallin a'yân u eşrâfi ve ahâlîleri tekrâr menzillerin düzûp ve yine bir vechile tâkat getirmeyip kurb u civârlarında olan kazâdan hadden efzûn imdâdiye ta'yîn ve tahsîl etdirilip menzilcileri kanâ'ât eylemeleriyle gerek menzil olduğu kazâ ve gerek imdâdiye ta'yîn olunan kazâların perâkende vü perîşân oldukları yakînen ihbâr olunup bu husûsun fîmâ ba'd düstûrül'-âmel olacak bir zâbit-i kaviyeye rabtı ile bilâd u ibâdın refâhı ve menâzilin nizâmı lâzıme-i zimmet-i mülûkânem olmağla bundan sonra Anadolu ve Rumeli câniblerine me'mûr olacak mîrâhûr-ı evvele yirmi ve kapıcılar kethüdâsına on sekiz ve mîrâhûr-ı sâniye on beş ve hâssa haseki ağaya on ve hâssa silâhşorlarına sekiz ve Dergâh-ı mu'âllâm kapıcıbaşlarına on ve gedikli zu'amâya beş ve sadrı'zam ağalarına dört ve vâcibü'r-re'âyâ ağalarına üç ve çukadâr ve mehter ve tatarlarına birer re's ve Kırım hânının etbâ'ına ve vüzerâdan ve serhadlerden gelen âdemlere ve ma'denler ve ocakların taraflarından umûr-ı mühimme ile gidecek mübâşirlere lüzûm-ı mertebe menzil bârgîri verilmek üzere müceddeden tertîb ve defter ve nizâm verilip ve mücebince amel ve hilâfından hazer oluna deyü mahsûs hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-bahş-ı sudûr olmağla bundan ziyâde bir re's menzil bârgîri verilmeyip ve bilâ-fermân menzilcilerden bir re's bârgîr alınıp süvâr olunmak ihtimâlleri olur ise kendileri mes'ûl ü mu'âteb olmak şartıyla ber-müceb-i hatt-ı hümâyûn verilen nizâm-ı merkûm Dîvân-ı Hümâyûn'um ve Mevkûfât kalemlerine bâ-telhîs ve bâ-fermân-ı âlî kayıd ve fîmâ ba'd düstûrül'-amel tutulması husûsuna takayyüd-i tâm olunmak için bi'l-cümle Memâlik-i Mahrûse'mde vâki' kuzât ve a'yân ve menzilcilere ekîd ü şedîd evâmîr-i şerîfemle eğerçi tenbîh ü te'kîd olunmuşdur. Ancak bundan başka siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrimîrân ve voyvodagân-ı mûmâileyhimsiz, siz dahi eyâlet ve havza-i hükûmetinizde avâyid tahsîline ve hîn-i iktizâda müdde'â aleyh ihzâr vesâir umûr-ı mahsûsanıza âdem göndermek lâzım geldikde tarafınızdan menzil bârgîri veyâhûd ibâdullahın bârgîrleri ahz u isti'mâl olunduğu mesmû' olunduğuna binâen bu mâdde-i reddiyenin dahi külliyyen men'i murâd-ı hümâyûnum olmağla fîmâ ba'd tuğralı menzil ahkâmı olmadıkça tarafınızdan ve taraf-ı âhardan bir ferde menzil bârgîri verilmeyip men'ine ihtimâm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrimîrân ve ümerâ vesâir mütesellimler **[4b]** ve voyvodâgân-ı mûmâileyhimsiz, bu husûs Memâlik-i Mahrûse'mde vâki' bi'l-cümle kuzât ve a'yân ve menzilcilere müekkeden ve emr-i aliyyemle tenbîh ü teşdîd olunduğu ma'lûmunuz

oldukda sizin dahi her biriniz eyâlet ve havza-i hükûmetinizde bu nizâmın istikrâr u devâmına dikkat ü ihtimâm ederek bundan başka bilâ-emri şerîf müsvedde makûlesiyle bir kazâdan âhar kazâyâ kimesne ihzâr olunmadan mücânebet ve hükûm-i şerîfimle ihzârı lâzım gelen kimesnelere irsâl olunan mübâşirler ve âhar mesâlih-i mahsûsanıza giden âdemlerinize dahi kendi atlarıyla gidip ve zarûrî menzile binilmek iktizâ eyledikde ücretleri taraflarından verilerek binilip min ba'd il ve memleket içinde bir ferdi ve âdemlerinizi bilâ-ücret menzil bârgîrlerine süvâr olmadan külliyyen men' u def' ine bezl-i miknet eyleyesiz, bu husûsun bu vech üzere nizâmı murâd-ı hümâyûnum iken şöyle ki, bundan böyle adem-i ihtimâmınızdan nâşi bilâ-ücret ve bilâ-emr menzil bârgîrlerine ve re'âyâ ve ibâdullahın hayvânlarına bir ferdin süvâr olduğu mesmû' olmak lâzım gelir ise o makûlelerin cezâları tertîbinden sonra siz ki vüzerâsız, suâl ü cevâb tarafınıza râci' olur ve siz ki mîrimîrân ve ümerâsız, müstahıkk-ı tenkîl olursuz ve siz ki mütesellimler ve voyvodalarsız, bir dürlü cevâba kâdir olamazsınız, ona göre hareket ve emr-i şerîfi sicillâta kayd etdirip hilâfından mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ü mücânebet eyleyesiz, şöyle bilersiz, alâmet-i şerefime i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri Cemâziyelevvel li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf
 Vasale ileynâ fî 7 Şa'bân sene 1148
 Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse
 Mûcebince sadr-ı âlî mektûbu dahi sâdır olmuştur.

10 [4b-1] İris köyü ahalsinin Kürek, Elmalı ve Demirci hududuyla sınırlı arazilerindeki korularına civarlarındaki İsmail ve İnaz köyleri ahalsinin müdahale etmemesi

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Karahisar-ı sahib kazâsında nâibü'ş-şer' olan Mevlânâ () -zîde ilmuhû- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Kütahya Sancağı Mütesellimi () -zîde mecduhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi' İris nâm karye ahâlîsi Südde-i sa'âdet'ime arzuhâl edip bunların karyeleri toprağından Kürek ve Elmalı ve Demirci hudûduyla mahdûd eben anceddin kadîmü'l-eyyâmından beru odun vesâir kerestesin kat' edegeldikleri mahsûs ve müstakil korularına âhardan bir vechile dahl îcâb etmeyip ve âharın bir vechile alâkası

yoğiken civârlarında vâki' yine kazâ-i mezbûra tâbi' İsmail ve İnaz nâm karye ahâlîsi zuhûr ve bunların mahsûs ve müstakil korularına müdâhale vü ta'addiden hâlî olmamalarıyla bundan akdem mezbûrların müdâhaleleri şer'le men' olunuş iken men' u mündefi' olmayıp yine müdâhale vü ta'addî eylediklerinden gayrı mezkûr İsmail karyesi ahâlîsi zuhûr ve şirrete sülûk ve bunları ehl-i örfe istinâden bin yüz kırk () senesinde ma'lûmü'l-mikdâr akçelerin alıp ziyâde gadr u ta'addî eylediklerin bildirip şer'le görülüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın aldıkları akçeleri alıverilip icrâ-yı hak ve mahsûs ve müstakil kadîmî korularına müdâhale etdirmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer'le görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi ihzâr-ı husamâ kılıp mukaddemâ şer'le görülüp fasl olunmayan ahvâllerin tamâm hakk u adl üzere takayyüd ü tefahhus edip göresin, münaza'un fihâ olan mahalle dahl eden mezbûrlar ve herkes odun vesâir kerestesin kat' edegeldikleri mübâh dağlardan olmayıp fi'l-vâki' bunların karyeleri toprağından kadîmî mahsûs ve müstakil koruları iken mezbûrlar ol vechile kadîme mugâyir fuzûlî müdâhale vü mu'âraza eyledikleri vâki' ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel edip ba'de's-sübût mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın aldıkları akçeleri her ne ise hükmedip ashâbına alıverip icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak [5a] ve vech-i meşrûh üzere kadîmî mahsûs ve müstakil koruları kadîmî üzere bunlara zabt etdirdip kadîme mugâyir karye-i merkûme ahâlîsini ol vechile dahl ü ta'arruz etdirmeyesin, min ba'd şer'-i şerîfe ve kânûn-ı kadîme ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyip eslemeyip inâd üzere olurlar ise ism ü resmleriyle yazıp sıhhati ve hakîkati üzere der-i devlet-medârıma arz u i'lâm eyleyip husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Recebi'l-ferd li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf
Vasale ileynâ fî 10 Ş. sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

11 [5a-1] Karahisar-ı sahip kazasının Tacahmed mahallesinde vefat eden Molla Hasan'ın nafakaları için mahallede bulunan gayrimenkullerini satmaya izin verilen Şaban oğlu İsmail Ağ a'nın Ali Efendi oğlu Mustafa Efendi'ye satıp parasını aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahip kazâsı mahallâtından Tacahmed mahallesi

sükkânından iken bundan akdem fevt olan Monlâ Hasan bin () nâm müteveffânın sagîr oğulları Halil ve Hasan taraflarından bâ-hüccet-i şer'iyeye vasiyy-i mansûbeleri olan vâlideleri İsmihan bint-i Ahmed Ağa nâm hâtûn tarafından vekîl ve vekâlet-i mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti's-şer'iyeye ârifân olan Hacı İsmail bin Receb Çelebi nâm ve Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan İsmail Ağa bin Şaban nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Mustafa Efendi ibni'l-merhûm Ali Efendi nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "sagîrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-yı mezbûrdan menkûlât kısmından bir şeyleri kalmadığını zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimînden ba'de'l-istihbâr zarûret-i nafaka için mahalle-i mezbûrede vâki' tarafeyni sagîrân-ı mezbûrân mülkü ve bir taraftan müşterî-i mezbûr mülkü ve bir taraftan tarîk-ı âmm ile mahdûd ve mümtâz tûlen on beş zirâ' ve arzan altı zirâ' mikdârı arsamı ve içinde mâ'-i cârî ile bey'e me'zûn olmuş idim, el-hâletü hâzihî sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede tarafeyndan îcâb u kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mustafa Efendi'ye bi'l-vekâle elli guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm elli guruşu müşterî-i mezbûr Mustafa Efendi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm arsa-i mezkûretü'l-hudûdda sagîrân-ı mezbûrânın alâka vü medhali kalmadı, müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Müftü Mehmed Efendi, fahrü'l-akrân Yahya Efendi, İbrahim Efendi bin Hacı İsa, Süleyman Efendi bin Yusuf Efendi, Hacı Mehmed Efendi bin Eyüb Efendi, Mustafa Burhanzâde, Kavukçuzâde İvaz Ağa, Arslan Ali Ağa bin Hacı Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

12 [5a-2] Karahisar-ı sahib'e gelecek valinin üç yıllık zahiresinin temin edilip muhafaza altına alınması

Şerî'at-şî'âr fazîlet-disâr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazluhû- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet -zîde kadruhum- ba'de't-tahiyye ve'l-teslîm minhâ olunan oldur ki,

İnşâallahu te'âlâ karîben medîne-i Karahisar-ı sahib'e nüzûlümüz muhakkak

olmak ile mu'tâd-ı kadîm ve olageldiği minvâl üzere üç senelik zahîremiz tedârük ve hâzır [u] âmâde olunmak ve bizim nezdimize deĝin hıfz u hırâset-i vilâyet olunmak bâbında buyuruldu tahrîr u ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Aĝa ta'yîn ve irsâl olunmuştur. İnşâallahu te'âlâ lede'l-vusûl gerekdir ki, mu'tâd u kadîmeniz üzere zevâd u zahîremiz tedârük ve hâzır u âmâde olunup ve bizim nüzûlümüze deĝin livâ-i mezbûru mumaileyh[e] zabt u rabt etdirilip mûceb-i buyuruldu ile amel edesiz deyü.

Fî 14 Ş. sene 1148

13 [5b-1] Yukarıpazar mahallesi halkından Halil oĝlu Hüseyin'in Cami-i Kebir mahallesi ahalisinden Mustafa oĝlu Mustafa'dan haksız yere aldığı kahveyi iadesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Cami-i Kebir mahallesi sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Yukarıpazar mahallesi sükkânından Hüseyin bin Halil nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "târîh-i kitâbdan sekiz ay mukaddem oĝlum Ahmed nâm şâbb-ı emred sahrâda at gezdirir iken kış ayağı ile mezbûrun li-ebeveyn karındâşı Ali nâm şâbb-ı emredi depip bi-kazâillahi te'âlâ ol darbdan müteessiren fevt oldukda mezbûr Hüseyin bi'l-asâle ve vâlidesi Ümmühani bint-i Hâce Bali ve li-ebeveyn kız karındâşı Fâtıma taraflarından bi'l-vekâle oĝlum mezbûr Ahmed'den dem ü diyet lâzım gelir deyü da'vâ sadedinde olup ve mezbûr ile elli guruşa sulh oldukdan sonra benden dahi da'vâ sadedinde olup seni vâlîlere ve ehl-i örfe ahz etdirip taĝrîm ü tecrîm etdiririm deyü tahvîf edip benden dahi bi-gayrı hakkın yirmi beş vukıyye kahvemi aldı, suâl olunup reddolunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâba tasaddî ve müdde'î-i merkûmun oĝlu Ahmed ile sulh olduğunu ikrâr ve müdde'î-i merkûm Mustafa'dan aldığı yirmi beş vukıyye kahveyi bi'l-küllîye inkâr etmeĝin müdde'î mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb oldukda ahrâr-ı müslimînden Hacı Veli bin Mirza nâm kimesne meclis-i şer'e hâzır olup iştihâd oldukda fi'l-hakîka a'lâ vefkî'd-da'vâ şehâdet edip hîn-i kabûlde şehâdeti vâkı'a olup şâhid-i âhar isbâtı sadedinde iken müdde'â aleyh merkûm Hüseyin bi't-tav' ikrâr etmeĝin alâ mûcebi ikrârihî bi-gayrı hakkın aldığı yirmi beş vukıyye kahvenin edâ vü teslîmine tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrir olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Arslan Aĝa, Hacı Ebubekir bin Hacı Ali, İbrahim

Efendi Na'ibendzâde, Hacı Abdülkadir Efendi, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Kavukçuzâde İvaz Ağa, Abdurrahim Efendi mütevellî-i sâbık, Muhzır Mehmed Ağa, Köse Muhzır Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

14 [5b-2] Doğanlar mahallesi ahalisinden babası yedi sene önce müslüman olan Avenes oğlu Mıgırdıç'a garaz sahiplerinden korunması için mahkemece belge verilmesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Doğanlar mahallesi mütemekkinlerinden bâ'isü hâze's-sak Mıgırdıç v. Avenes nâm zimmî-i matrûş meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "târîh-i vesîkadan yedi sene mukaddem babam mezbûr Avenes şeref-i İslâm'la müşerref oldukda ben on yedi yaşında bulunup bâliğ olmuş idim, el-hâletü hâzihî ashâb-ı ağrâzdan bazı kimesneler bana ta'arruzdan hâlî olmamak ile ahvâle vukûf-ı tâmmı olan müslimînden istihbâr olunup yedime sûret-i sak i'tâ olunması matlûbumdur" dedikde medîne-i mezbûre sükkânından olup hâzırân bi'l-meclis olan Hacı Mehmed bin Mustafa ve Abdülkadir bin İbrahim nâm kimesnelerden istihbâr olundukda "fi'l-hakîka mesfûr Mıgırdıç, babası Avenes târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem şeref-i İslâm'la müşerref oldukda on yedi yaşında ve bâliğ olmuş idi" deyü her biri alâ tarîki's-şehâde haber vermeleriyle hıfzan li'l-makâl hâze'l-vesîka alâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Şühûdü'l-hâl: Hacı İbrahim Efendi, Abdülkadir Efendi, Abdurrahman Efendi, Kavukçuzâde İvaz Ağa, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Hacı Hasan bin Hacı Ali, İbrahim bin Mustafa, Süleyman bin Hüseyin Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

15 [6a-1] Fakihpaşa mahallesi ahalisinden Hacı Davud'un Mehmed oğlu Hacı Ahmed'de alacağı kalmadığının mahkemede şahitlerce ispat edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Fakihpaşa mahallesi sükkânından Hacı Davud bin () nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûr sükkânından bâ'isü'l-kitâb Hacı Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "bundan akdem mezbûr Hacı Ahmed'e mudârebe tarîkiyla yüz elli guruş teslîm eyledim ve altı guruş dahi sabun alıvermek üzere ve beş buçuk çeki afyon bahâsından otuz üç guruş min haysü'l-mecmû' yüz seksen dokuz

guruş hakkım olup taleb eylediğimde deyn-i mezbûr mukâbelesinde bana altmış dokuz vukıyye kahve teslîm eyledi, beher vukıyyesi ikişer guruşdan yüz otuz sekiz guruş eder, bâkî elli bir guruş hakkımı taleb ederim, suâl olunup alıverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Hacı Ahmed cevâba tasaddî edip "fi'l-hakîka müdde'î-i mezbûrun iddi'âsına mutâbık meblağ-ı merkûm yüz seksen dokuz guruş deyni olduğunu ikrâr lâkin deyn-i mezbûr mukâbelesinde altmış dokuz vukıyye kahve teslîm eyledim ve zimmetimi ibrâ eyledim" dedikde müdde'î-i mezbûr Hacı Davud ibrâ-yı mezbûru inkâr etmeğın merkûm Hacı Ahmed'den ibrâ-yı mezbûru mübeyyin beyyine taleb olundukda ahrâr-ı udûl-i müslimînden Hacı İbrahim bin Halil Efendi ve Vâ'izzâde Hacı Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-iştihâd "fi'l-hakîka mezbûr Hacı Ahmed yüz seksen dokuz guruş deyni mukâbelesinde altmış dokuz vukıyye kahve teslîm eyleyip mezbûrun zimmetini ibrâ eyledi, bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mücebi ile mezbûr Hacı Davud bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzât Yahya Efendi, Hacı Hüseyin Boyalı, Abdurrahim Efendi bin Veli, Kavukçuzâde İvaz Ağa, Mehmed Efendi bin Abbas, İbrahim Çelebi, Mehmed el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

16 [6a-2] İmaret mahallesi ahalisinden Seydi oğlu Mehmet'in odun keserken baltayla hatayla parmağın yarıp kıran Hacı Hüseyin'den ve mahalle ahalisinden diyet talebinde bulunmadığı

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde keşf ve tahrîri iltimâs olunmağın kibel-i şer'-i enverden Mevlânâ Mehmed Efendi bin Abbas irsâl olunup ol dahi hâliyâ Karahisar-ı sahib Sancak Mutasarrıfı sa'âdetlü paşa-yı celîlü'l-kadr Mirza Paşa -yesserallahu mâ-yeşâ'- hazretlerinin çukadârlarından () çukadâr nâm kimesne ve zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî-i müslimîn ile Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sükkânından Mehmed bin Seydi nâm kimesnenin menziline varıp nazar olundukda mezbûr Mehmed mecrûh görülüp sebep-i cerhi kendinden suâl olundukda cevâba tasaddî edip "İki Lüleli Debbâğhânesi demekle ma'rûf debbâğhâne önünde ben odun tutup şâkirdim Süleyman bin Hacı Hüseyin nâm kimesne balta ile oduna urdum dedikde

hatâen sol elim üzerine urup başparmağımın yanında sebbâbe ta'bir olunan parmağım yarılıp ve iki mahalden kırılmışdır, eğer bi-emrillahi te'âlâ bu darb ve bu cerhin eleminden müteessiren bana mevt isâbet eder ise dem-i diyetime müte'allik ahâlî-i mahalleden ve mezbûr Süleyman'dan vechen mine'l-vücûh da'vâ vü nizâ'ım yokdur" dediğini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde keşf ve tahrîr ve taraf-ı şer'eden ma'an ba's olunan Çukadâr Hasan ve Muhzır Mehmed ile meclis-i şer'e gelip a'lâ vukû'ihî inhâ etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1148

Şühûdül-hâl: Hacı Musa bin Ali an-mahalle-i Fakihpaşa, Bayram bin İbrahim an-mahalle-i Sinanpaşa, Hasan Bey bin Mehmed an-mahalle-i Çavuşlar, Halil bin Kara Veli an-mahalle-i İmaret, İmâret Hammâmcısı Hacı Mustafa, Hüseyin bin Şeyhi, Hasan bin Nasuh, Çukadâr Hasan, Muhzır Mehmed ve gayrum mine'l-huzzâr

17 [6b-1] Anadolu Valisi ve Şark Seraskeri olan Ahmet Paşa'nın imdad-ı seferiyesinin ahaliye taksim edilerek zamanında toplanması

Kütahya'nın imdâd-ı seferiyesi için gelen fermân-ı âlî

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu eyâletinde vâki' olan kâdîlar -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem hâlâ Anadolu vâlîsi olup Şark cânibi ser'askeri olan vezîrim Ahmed Paşa'nın -edâmallahu te'âlâ iclâlehû-me'mûr olduğu hidemât-ı hümâyûnumda masârîf-ı kesîresi olup tetmîm-i umûru dahi seferiyesinin ahz u kabzına mevkûf olduğuna binâen bu sene-i mübârekede dahi bi-hasebi'l-iktizâ ahâlî tarafından imdâd u i'ânet olunmak lâzıme-i diyânet olmağla bi-mennihî te'âlâ fimâ ba'd mukâyese olmamak üzere ancak kırk dokuz senesine mahsûben ser'asker-i müşârunileyhin eyâlet-i Anadolu'da mu'ayyen olan imdâd-ı seferiyesinin şimdiden tevzî'i ve icâleten tahsîli ile tarafından kabzına me'mûra edâ vü teslimi fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur, vusûlünde siz ki mûmâileyhimsiz, bâlâda işâret olunduğu üzere bu sene-i mübârekede dahi bi-hasebi'l-iktizâ kırk dokuz senesine mahsûben ser'asker-i müşârunileyhin eyâlet-i merkûmeden mu'ayyen olan imdâd-ı seferiyesini şimdiden tevzî' u taksîm ve mu'accelen cem' u tahsîl ve tarafından kabzına me'mûra edâ vü teslim eyleyip hilâf-ı emr-i âlî hareketden cümleliz ittikâ vü mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım

sâdır olmuşdur, buyurdum ki () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olunup hilâfindan be-gâyet ihtirâz u ictinab eylesesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâhiri Recebi'l-ferd sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Vasale ileynâ fi 23 Ş. sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

18 [6b-2] Anadolu Valisi ve Şark Seraskeri olan Ahmet Paşa'nın imdad-ı seferiyesinin toplanarak gönderilen mübaşire teslim edilmesi

Şerî'at-şi'âr Karahisar-ı sahib sancağında vâki' olan kazâların kâdîları efendiler -zîde fazlulum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvoda ağalar[1] ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri vesâirleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

İşbu sene-i mübârekede sâdır olan fermân-ı celîlü's-şânım mantûku üzere bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak bâbında hâlâ eyâlet-i Anadolu vâlîsi olup Şark cânibi ser'askeri olan vezîr-i rûşen-zamîr devletlü inâyetlü veliyyü'n-ni'am efendimiz hazretlerine fermân-ı âlişân ile divân-ı Anadolu'dan imdâd-ı seferiye ta'yîn buyurulmağla ve sancağ-ı mezbûra ber-mûceb-i pusula isâbet eden imdâd-ı seferiyesinin cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra edâ vü teslîm eylemeniz bâbında ehem-i mühimmeden olmağın âna binâen işbu buyuruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil vel akrân () Ağa -zîde kadruhû- mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur, inşâallahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i mûmâileyh ma'rifeti ve cümleminin ittifâk u ittihâdıyla sancağ-ı mezkûrun kazâlarına isâbet edip sâdır olan emr-i âlî ve verilen pusula mûcebince imdâd-ı seferiye bir gün evvel ve bir sâ'at akdem cem' u tahsîl ve kabzına me'mûr ağa-yı mûmâileyhe edâ vü teslîm eylemeniz bâbında her birleriniz gereği gibi dikkat-i tâm ve sa'y-i ihtimâmınızdan sonra hazîne emîninin yanına yarâr ve tûvânâ süvârî ve piyâde koşup mahalline emîn ü sâlim irsâl götürüp teslim edip avk u te'hîr etdirmeyip icâleten tarafımıza avdet etdirdesiz, husûs-ı mezkûre için hilâf-ı emr-i âlî vaz' u hareketden be-gâyet ihtirâz u ictinâb edip mûceb-i buyuruldu ile âmil [olup] hilâfindan mücânebet eylesesiz.

Fî 13 Ş. sene 1148

Ömer

Kâimmakâm-ı Anadolu

19 [7a-1] Karahisar-ı sahib sancağına bağlı kazaları ahalisinin Anadolu valilerine ödemeleri gereken imdad-ı seferiyeyi eksiksiz bir şekilde tahsile memur olan Ali Ağa'ya vermeleri

Livâ-i Karahisar-ı sahib

	Guruş
	5.686
Harc-ı bâb	569
Mübâşirîne	569
	6.824

Hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mücebince imdâd-ı seferiye mâlından livâ-i mezbûrun sehmine isâbet eden akçedir ki, Kütahya Mahkemesi'nden sicill-i mahfûzdan ihrâc olundu.

Şerî'at-şi'âr Karahisar-ı sahib kazâsında vâki' kazâlar kâdîları fazîletlü efendiler -zîde fazluhum- inhâ olunur ki,

Kazâ-i mezbûr kurâlarında vâki' olup bi-hasebi'l-kânûn Anadolu vâfleri tarafına âid olan fakat dem-i öşr vâki' olur ise kazâlarınızda imdâd-ı seferiye tahsîline me'mûr kıdvetül-akrân Ali Ağa'ya şer'le olageldiği üzere verip ve tarafımıza i'lâm eylemeniz için işbu buyuruldu tahrîr ve merkûm ile irsâl kılındı, vusûlünde ancak dem-i öşr vâki' olur ise mûmâileyh ma'rifetiyle şer'le teslim edip ketm ü ihfâ etdirmekden mücânebet edip mücib-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 19 Ş. sene 1148

Ömer

Kâimmakâm-ı Anadolu

20 [7a-2] İmaret mahallesi ahalisinden Mehmet kızı Ayşe'nin Nasuh oğlu Süleyman'dan bekâretini bozduğuna dair davacı olması üzerine kendisine iddiasını ispat için süre verildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sâkinelerinden Âişe bint-i Mehmed nâm bâkire meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sükkânından Süleyman bin Nasuh nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasvîr-i müdde'â edip "târîh-i kitâbdan iki gün mukaddem beyne'z-zuhr ve'l-asr mezbûr

Süleyman beni evine da‘vet edip ben dahi zevcesi hâzıradır deyü vardığımda beni ahz ve cebren bekâretimi izâle eyledi, suâl olunup müceb-i şer‘îsi icrâsı matlûbemdir" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde‘iye-i mezbûreden müdde‘âsını mübeyyine beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineye mehl-i şer‘î verilip imhâl olundukda müdde‘iye-i mezbûre i‘âde-i kelâm edip "husûs-ı mezbûra müte‘allika mezbûr Süleyman'dan gayrı mahalle-i mezbûre ahâlîsinden vesâirinden da‘vâ vü nizâ‘ım yokdur" dedikde hıfzan li'l-makâl mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi mütevellî-i sâbık, es-Seyyid Abdullah Efendi, Ali Ağa bin Mustafa Ağa, Hammâmî Hacı Mustafa, Süleyman Beşe bin Hüseyin, İbrahim bin Mustafa, Hacı Ali bin Hacı İvaz, İsa bin Musa, Mehmed el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

21 [7b-1] Kütahya Valisi Vezir Ahmed Paşa'nın Karahisar-ı sahip sancağı kazalarından alacağı meblağın kazalara tevzii

Bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere Kütahya Vâlîsi Vezîr-i rûşen-zamîr devletlü sa‘âdetlü Ahmed Paşa hazretlerinin bâ-fermân-ı âlişân Karahisar-ı sahip sancağı kazâlarından matlûb olan beş bin altı yüz seksen altı guruş ve pusula mücebince matlûb olan mübâşiriye beş yüz guruş ve kapı harcı dört yüz guruş cümle a‘yân ve eşrâf ma‘rifetiyle sancağ-ı mezbûr kazâlarına tevzi‘ u taksîm olunan defterdir ki vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Şa‘bâni'l-mu‘azzam li-sene semân ve erba‘în ve mi‘ete ve elf

Kazâ-i Karahisar-ı sahib 1.396 asl-ı mâl 122 mübâşiriye 98 kapıcı 1.616	Kazâ-i Sandıklı 1.335 asl-ı mâl 118 mübâşiriye 94 kapı harcı
Kazâ-i Şuhud 853 asl-ı mâl 76 mübâşiriye 59 kapı harcı	Kazâ-i Sincanlı 625 asl-ı mâl 54,5 mübâşiriye 43 guruş 3 rub‘

Kazâ-i Çölabad 193 asl-ı mâl 17 mübâşiriye 14 kapı harcı	Kazâ-i Bolvadin 273 asl-ı mâl 24 mübâşiriye 19 kapı harcı
Kazâ-i Çay 318,5 asl-ı mâl 28 mübâşiriye 22,5 kapı harcı	Kazâ-i Nevahî-i Barçınlı 227,5 asl-ı mâl 19,5 mübâşiriye 15 guruş 3 rub‘ kapı harcı
Kazâ-i Hanbarçınlı 273 asl-ı mâl 24 mübâşiriye 19,5 kapı harcı	Kazâ-i Karamık 193 asl-ı mâl 17 mübâşiriye 14 kapı harcı

Yekûn: 5.686 guruş asl-ı mâl. Yalnız beş bin altı yüz seksen altı guruşdur.

Yekûn: 500 guruş mübâşiriye. Yalnız beş yüz guruşdur.

Yekûn: 400 guruş kapı harcı. Yalnız dört yüz guruşdur.

22 [7b-2] Karahisar Valisi Mirza Paşa'nın Karahisar-ı sahib'e gelişlerinde ahalinin verdiği üç günlük zahirenin listesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib Vâlîsi sa‘âdetlü Mirza Paşa hazretleri nefsi-i Karahisar-ı sahib'e nüzûllerinde ahâlî-i vilâyetin verdiği üç günlük zahîre defteridir ki, ber-vech-i âti zikr olunur.

Sene 1148

Şa‘îr-i İstanbulî, 25 kile	Lahm, 40 kıyye	Pirinç, 35 kıyye
Nân-ı azîz, 240 aded	Asel-i musaffâ, 7 kıyye	Bâdem, 1 kıyye
Nişasta, 1 kıyye	Nohud, 6 kıyye	Revgan-ı sâde, 10 kıyye
Tuz, 6 kıyye	Soğan, 12 kıyye	Şem‘-i revgan, 4 kıyye
Şem‘-i asel, 1 kıyye	Süd, 8 kıyye	Odun, 5 araba
Samân, 5 araba	Hoşablık, 5 kıyye	Tavuk 8 aded
Yumurta, 40 aded	Un, 10 kıyye	Biber, 100 dirhem

23 [8a-1] Zaviye mahallesinde vefat eden Ahmet Ağa oğlu Seyyid Mehmet Ağa'dan çocuklarına intikal eden mirastaki hisselerini zapta Siyavuş oğlu Yusuf Bey'in vasi tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Zaviye mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları es-Seyyid Derviş Mehmed ve es-Seyyid Abdurrahman ve es-Seyyid Abdülehad ve sagîre kızı Şemsimahi'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyelerini hıfz u hırâset ve ahvâllerini terbiye ve umûrlarını tesviye için taraf-ı şer'îden bir vasî nasb u ta'yîn olunmak mühimm ü elzem olmağın işbu bâ'isü'l-vesîka Yusuf Bey bin Siyavuş nâm kimesne sâlih u müstakîm ve vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğunu sikât-ı müslimîn ihbâr etmeğın hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûr Yusuf Bey'i vasî nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid olmağın hâzihi'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Şühûdül-hâl: Fahrû's-sâdâti'l-kirâm Halil Efendi, birâderleri es-Seyyid Abdullah Efendi, Başçızâde Hacı İbrahim, Kara Hocazâde Hacı Mehmed, Hacı Mehmed Efendi, Hacı İbrahim bin Halil Efendi, Derviş Şaban bin Hacı Cafer ve gayruhum mine'l-huzzâr

24 [8a-2] Şaki Sarı Beyoğlu Mustafa'nın yakalanması

Aydın vâlisinin buyurulduşudur.

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Karahisar-ı sahib sancağı mütesellimi () Ağa ve kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri vesâir darb u harbe kâdirleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Birkaç defa hakkında emr-i şerîf sâdır olan Sarı Beyoğlu Mustafa nâm şakînin vücûd-ı habâis-âlûdu sâha-i arzdan ref' u izâle ve ser-i maktû'u rikâb-ı kâmyâba irsâl olunmak bâbında bu defa dahi tarafımıza hitâben emr-i şerîf sâdır ve bi'n-nefs bu hâlisu'l-fuâd-ı [u]mûr olup ancak şakî-i mezbûrun tahassun eylediği mahal savbü'l-mürûr olmak yer hasebiyle tedârük-i kaviye ile üzerine varılmak için tedârük olunan asker ve topların vürûduna intizâr ve Denizli nâm mahalde ikâmet üzere iken ve kuvvet-i askere tâkat getiremeyeceğini mülâhaza ve yanında bulunan aveneleriyle leyleten firâr etmekle haberi alındığı sâ'at der'akab ardlarınca külliyetli asker ta'yîn ve bi-avnihi

te'âlâ ahz ve ele getirilmesi Cenâbü'l-izzet'den me'mûlümûzdur. Bu takdîrce eşkıyâ-yı mezkûrûn Kütahya sancağında vâki' Gökçedağ ve Sındırgı taraflarına doğru cân atacağı dahi ba'îd görünmemekle Kütahya Sancağı Mütesellimi Ömer Ağa'ya buyuruldu tahrîr ve husûs-ı mezbûrda basîret üzere olup ahz ve ele getirilmelerinde mesâ'î-i mesûbe vücûda getirmesi için tenbîh ü ta'rîz olunmakda sizler ki mûmâileyhimsiz, siz dahi husûs-ı mezbûrda âgâhların gereği gibi basîret ü intibâh üzere hareket edip ve etrâf u eknâfınızı çeşm ü gûş tutarak şakî-i mezbûr Sarı Beyoğlu ve rüfekâsı yaramazların her nerede haberleri alınır ise bi'n- nefis üzerlerine varmak ile mi olur veyâhûd asker ta'yîn ile [mi] mümkündür, her ne vechile olur ise olsun mütesellim-i mûmâileyh ile haberleşip ahz ve ele getirilmelerinde dâmen-i dermeyân-ı ihtimâm edip ziyâde gayret ü hamiyet ile emr-i mezkûra dikkat ü himmet ve mûcib-i buyurulduyla amel ü hareket eylesiz deyü.

Fî 28 Ş. sene 1148

25 [8b-1] Kütahya Valisi Ahmet Paşa'nın alacağı olan imdad-ı seferiyeden Karahisar-ı sahib'e düşen miktarın mahalle ve köylere göre tevziini gösterir liste

Hüve

Defter oldur ki,

Bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere hâliyâ Kütahya Vâlîsi devletlü sa'âdetlü Vezîr-i rûşen-zamîr Ahmed Paşa hazretlerinin bâ-fermân-ı âlîşân matlûbu olan imdâd-ı seferiyeden nefis-i Karahisar-ı sahib'e isâbet eden bin üç yüz doksan altı guruş, Devlet-i Aliyye'den gelen mübâşire yüz yirmi iki guruş, kapı harcı doksan sekiz guruş, mübâşir gelen Ali Ağa'ya kırk guruş, beş vukıyye kahve bahâsı on bir guruş, Bilâl Ağa'ya on guruş, mütesellim çukadârına beş guruş, çavuşlara beş guruş, cem'an yekûn bin altı yüz seksen yedi guruş; Karahisar-ı sahib Vâlîsi izzetlü Mirza Paşa hazretlerinin üç günlük zahîre bahâsı yüz guruş, zahîre için gelen ağaya on beş guruş, ark mütevellîsi Hacı İbrahim'in yedinde olan mürâseleler mücebince vilâyet masârıfı dört yüz altmış beş buçuk guruş, akçe noksânı üç buçuk guruş gelen ağanın, Arslan Ağa'ya verilen konak masrafı yirmi beş guruş, kendi gelen oğluna konak masrafı yedi guruş, bir buçuk vukıyye kahve bahâsı üç guruş bir rub', harc-ı mahkeme iki yüz guruş, i'lâmlar harcı elli guruş, hüddâmiye yirmi guruş, çelevi efendiye sekiz guruş, çukadârına altı guruş, muhızrlara dört guruş min haysü'l-mecmû' iki bin beş yüz doksan dört guruş bir rub'a bâliğ olup cümle ma'rifetiyle kazâ-i mezbûrun mahallât ve kurâlarına tahammüllerine

göre tevzi' u taksîm olunan defterdir ki, ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Mahalle-i İmaret 177 guruş 5 akçe	Mahalle-i Sofular 177 guruş 5 akçe	Mahalle-i Nasara 100,5 guruş	Mahalle-i Karaman 83,5 guruş 22 akçe	Mahalle-i Cami-i Kebir 61 guruş 3 sümûn
Mahalle-i Hacımahmud 44 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Akmescid 44 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Kâhil 44 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Arabmescid[i] 44 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Hacıyahya 44 guruş 4,5 sümûn
Mahalle-i Tacahmed 44 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Burmalı 38 guruş 4 sümûn	Mahalle-i Ardiç 38 guruş 4 sümûn	Mahalle-i Doğancı 38 guruş 4 sümûn	Mahalle-i Fakihpaşa 31 guruş 10 sümûn
Mahalle-i Efecik 31 guruş 10 sümûn	Mahalle-i Kubbeli 31 guruş 10 sümûn	Mahalle-i Çavuşbaşı 30 guruş	Mahalle-i Monlayahşi 23 guruş 4 sümûn	Mahalle-i Karakâtib 19 guruş 11 sümûn
Mahalle-i Büzürg 17 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Sinanpaşa 17 guruş 7 sümûn	Mahalle-i Ekiste 16 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Çavuşoğlu 16 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Hacıismail 16 guruş 3 sümûn
Mahalle-i Yukarıpazar 16 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Zaviye 14 guruş 2 sümûn	Mahalle-i Hacıotlu 16 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Sinanhalife 5 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i İpek 4 guruş 1,5 sümûn
Mahalle-i Hisarönü 6,5 guruş 3 para				

[9a] Kazâ-i mezbûrun kurâlarıdır.

Karye-i Süleymanlı 53 guruş	Karye-i Eşerce 53 guruş	Karye-i Çobanlar 53 guruş	Karye-i İris 41 guruş 9 sümûn	Karye-i Döğer 35,5 guruş 4,5 sümûn
Karye-i Osman 35,5 guruş 4,5 sümûn	Karye-i Mihail 35,5 guruş 0,5 sümûn	Karye-i Cürce-i kebir 28 guruş 3 sümûn	Karye-i Ayasini 28 guruş 3 sümûn	Karye-i İrkmen 28 guruş 3 sümûn
Karye-i Çıkrık 28 guruş 3 sümûn	Karye-i Ayvalı 28 guruş 3 sümûn	Karye-i Karacaviran 28 guruş 3 sümûn	Karye-i Gazimürsel 28 guruş 3 sümûn	Karye-i İsmail 31 guruş 7 para
Karye-i Süğlün 18,5 guruş 4 sümûn	Karye-i Salar 18,5 guruş 4 sümûn	Karye-i Hacıbeyli 20 guruş	Karye-i Sebsin 18,5 guruş 4 sümûn	Karye-i Atbaşı 20 guruş
Karye-i Bey 20 guruş	Karye-i Cürce-i sagir 17,5 guruş 6 sümûn	Karye-i Susuz 17,5 guruş 6 para	Karye-i Demir 17,5 guruş 6 para	Karye-i Kışlacık 17,5 guruş 6 para
Karye-i Bostanlı 17,5 guruş 6 para	Karye-i Sarık 16,5 guruş	Karye-i Ciranbali 11 guruş 9 sümûn	Karye-i Elberk 12,5 guruş 5,5 sümûn	Karye-i Eymür 12,5 guruş 5,5 sümûn
Karye-i Dinar 18,5 guruş 4 sümûn	Karye-i Karataş 14,5 guruş 2 sümûn	Karye-i Emirsultan 10,5 guruş 1 sümûn	Karye-i İnegazi 11,5 guruş 3 sümûn	Karye-i Halimviran 11,5 guruş 3 sümûn
Karye-i Kireçler 12 guruş 11,5 sümûn	Karye-i Kırviran 9 guruş 5 sümûn	Karye-i Göynük 11,5 guruş 3 sümûn	Karye-i Akviran 9 guruş 5 sümûn	Karye-i Bozöyük 11,5 guruş 3 sümûn
Karye-i Ulucan 4 guruş 8,5 sümûn	Karye-i Harmanlı 12 guruş 11 sümûn	Karye-i Kalecikler 10 guruş	Karye-i Toruklu 14 guruş 12 sümûn	Karye-i Aşıklar 9 guruş 5 sümûn
Karye-i Doğanlar 15 guruş 3,5 sümûn	Karye-i Leğen 10 guruş	Karye-i Ulumurad 12 guruş 11 sümûn	Karye-i Kınık 12 guruş 11 sümûn	Karye-i Aytimur 9 guruş 5 sümûn
Karye-i Aşağıtandır 8 guruş 10 sümûn	Karye-i Bilice 8 guruş 3 sümûn	Karye-i Ablak 8 guruş 10 sümûn	Karye-i Kerbene 7 guruş 1 sümûn	Karye-i Anbar 5,5 guruş 4,5 sümûn
Karye-i Muttalib 5,5 guruş 4,5 sümûn	Karye-i Kunduzlu 7 guruş 1 sümûn	Karye-i Bayat 4 guruş 8,5 sümûn	Karye-i Bahçecik 5,5 guruş 4,5 sümûn	Karye-i Yukarıtantiri 7 guruş 1 sümûn
Karye-i Kuleli 12 guruş 11 sümûn	Karye-i Çavdarlı 7 guruş 1 sümûn	Karye-i Akçın 8 guruş 10 sümûn	Karye-i Kasaz 4,5 guruş 8,5 sümûn	Karye-i Manastır 5,5 guruş 4,5 sümûn
Karye-i Çepni 6 guruş 5,5 sümûn	Karye-i Gaziler 7 guruş 1 sümûn	Karye-i Kulatayı 3 guruş	Karye-i Çakır-ı sagir 5,5 guruş 4,5 sümûn	Karye-i Kürt 3,5 guruş 1 para
Karye-i Çobanlıca 1 guruş 2 sümûn	Karye-i Hass-ı Çakırlar 117 guruş 8 sümûn			

26 [9b-1] Zaviye mahallesinde vefat eden Seyyid Mehmed Ağa b. Ahmed Ağa'nın terekesi

Defter oldur ki,

wwwMedîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Zaviye mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ahmed Ağa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Havva bt. Hacı Ali nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Derviş Mehmed ve Abdurrahman ve Abdülehad ve sagîre kızı Şemsimahi'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir u mübeyyin oldukdan sonra ma'rifet-i şer'le ve eytâm-ı mezkûrenin vasîleri ma'rifetiyle tahrîr olunan müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtı defteridir ki, ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Mushaf-ı şerîf 1 20 guruş	Mahalle-i mezbûrede vâki' mülk-i menzil, dâhiliye ve hâriciye 500 guruş	Mahalle-i mezbûrede vâki' fırın menzili 100 guruş	Süglün toprağında vâki' değirmen, 1 göz 1.000 guruş	Kırmızı çuka mak'ad 2 18 guruş
Telli Bursa yasdık, 4 çift 64 guruş	Bursa yasdık, 5 çift 30 guruş	Bursa döşek 2 25 guruş	Sagîr yasdık 1 2 guruş	Sepet, sandık 1 1 guruş
Yeşil çuka nâfe 1 30 guruş	Köhne zerdevâ binîş 1 6 guruş	Köhne sincâb kürk 1 4 guruş	Sansar binîş 5 guruş	Kırmızı çuka nâfe 1 15 guruş
Mâi çuka sansar kürk 1 25 guruş	Yeşil çuka zirâ' 4 10 guruş	Hezârî sarık 4 30 guruş	Bendî sarık 1 6 guruş	Köşe sarık 1 3 guruş
Sırmalı kîse 1 4 guruş	Bursa kîsesi 1 1 guruş	Sagîr boğça 0,5 guruş	Kutnî yüz yasdık 0,5 guruş	Hatâyî zirâ' 4 2 guruş
Şebekî kîse 1 6 guruş	Kıbrıs yasdık ma'a-kîse 1 1,5 guruş	Münakkaş berber peşkiri 4 guruş	Münakkaş dülbend örtüsü 5 guruş	Sırmalı yüz yasdık 2,5 guruş
Münakkaş peşkir 16 16 guruş	Münakkaş makrame 15 3 guruş	Defa münakkaş makrame 20 7 guruş	Münakkaş yemenî 2 3 guruş	Şerbet makrame 10 1 guruş
Münakkaş uçkur 8 12 guruş	Bürüncük gömlek 2 6 guruş	Don 2 2 guruş	Mısır makramesi 1 1 guruş	Sırmalı bürüncük dülbend örtüsü 1 10 guruş

Beyâz sofa peşkiri 1 2 guruş	Mardin peşkiri 1 15 guruş	Sandal boğça 1 0,5 guruş	Münakkaş boğça 1 2 guruş	Münakkaş çârşâf 1 4 guruş
Münakkaş dülbend örtüsü 1 2 guruş	Bez, 2 top 5 guruş	Sîm kuşak 1 16 guruş	Nükûd akçe 179,5 guruş	Elmâs yüzük ma'a-la'l yüzük 1 25 guruş
Yemenî hâtem 2 1,5 guruş	Sepet, sandık 1 1 guruş	Sîmli kılıç 1 10 guruş	Kebîr şem'dân 1 1 guruş	Sîm gülabdân 1 15 guruş
Sîm raht 1 ma'a- gaddâre 1 ve topuz 1 ve reşme 1 80 guruş	Seccâde 1 5 guruş	Defa seccâde 1 8 guruş	Kırmızı kilim 1 2 guruş	Alaca kilim 1 2 guruş
Kebe 1 guruş	Köhne alaca kilim 1,5 guruş	Döşek 1 ma'a- şilte 3 guruş	Köhne yorgan 1 ma'a-çârşâf 1 guruş	Kıbrıs kumaşı yorgan 2 11 guruş
Mâi kadife yasdık 3 guruş	Köhne kaliçe, orta 10 guruş	Köhne sadr kaliçe 3 8 guruş	Minder 3 6 guruş	Alaca kilim ve seccâde 5 guruş
Beledî yasdık 4 6 guruş	Peştahta 1 1,5 guruş	Fağfûr buhûrdân 10 guruş	Acem tabak 2 1 guruş	Alaca kilim 3 guruş
Pilav tâsı 1 ve hoşâb tâsı 1	Sagîr ve kebîr kâseler 2 guruş	Beyâz çuka biniş 8 guruş	Köhne perde 1 guruş	Çit yorgan 2 guruş
[10a] Köhne orta döşeme 6 guruş	Sadr halîçe 1 2 guruş	Yan halîçe 1 5 guruş	Beledî döşek 1 3 guruş	Yanbolu kebe 2 3 guruş
Defa yorgan 2 5 guruş	Kilim 2 3 guruş	Köhne seccâde 1 2 guruş	Pirinç mangal 1 5 guruş	Adâliye peşkir 1 1,5 guruş
Çuka hâşe 1 2 guruş	Köhne at gömleği 1 1 guruş	Evânî-i nühâs, 60 kıyye 75 guruş	Defa evânî-i nühâs, 73,5 kıyye 90 guruş	Beyâz kutnî kaftân 1 7 guruş
Alaca kilim 1 2 guruş	Köhne yemenî mak'ad 4 3 guruş	Sîm ayna 10 guruş	Cedîd kahve ibrik 1 0,5 guruş	Gök mendil 1 8 guruş

Gulâm-ı sabî Mehmed ve Süleyman ve anaları Peri nâm câriye 300 guruş	Cihan nâm câriye 100 guruş	Mesnevî-i şerîf 20 guruş	Envârü'l-Âşıkîn 2 guruş	Fars kitâbları, 13 cild 8 guruş
Meydân 1 ve yan haliçe 2 30 guruş	Köhne seccâde 3 5 guruş	Köhne çuka mak'ad 3 5 guruş	Köhne mendil 1 3 guruş	Köhne Bursa yasdık 13 20 guruş
Minder 6 10 guruş	Seccâde 5 guruş	Köhne kilim 1 guruş	Gügüm 1 ma'a- kahve ibrik 6 8 guruş	Leğen ma'a- ibrik 2 6 guruş
Kebîr leğen 1 4 guruş	Köhne kebîr şem'dân 1 1 guruş	Sagîr şem'dân 0,5 guruş	Pirinç fener 1 2,5 guruş	Köhne fener 1 1 guruş
Kebîr sini 1 12 guruş	Sagîr sini 1 6 guruş	Demir mangal 1 4 guruş	Ocak demiri 2, kebîr maşa 1 2 guruş	Hâşe ma'a-at gömleği 4 guruş
Çuka yağmurluk 1 ma'a-başlık 1 20 guruş	Köhne didik 2 guruş	Çuka biniş 8 guruş	Köhne kerrâke 3 15 guruş	Sîm fîncân zarfı 7 14 guruş
Ceviz sîmli zarf 2 guruş	Fağfûr fîncân 16 4 guruş	Pabuç mest 1 1 guruş	Sîm rekdân 1,5 guruş	Kır aygır at 1 15 guruş
Defa kır at 1 60 guruş	Doru tay 1 20 guruş	Defa kır tay 20 guruş	Eğer ma'a- üzengi 4 guruş	

Der-zimmet-i Yusuf Kethüdâ 660 guruş Sağ akçe hesâbı üzere dört yüz doksan beş guruş olur. 495 guruş	Der-zimmet-i Başçızâde Hacı İbrahim 200 guruş
Der-zimmet-i Mütevellî Hacı İbrahim 200 guruş	Der-zimmet-i ahâlî-i karye-i Çakır an-yed-i Cafer Çelebi 26 guruş 1 zolota
Der-zimmet-i karye-i mezbûre ahâlîsi 28,5 guruş	Der-zimmet-i Sarı Mustafa Cafer Çelebi kefaletiyle

	13 guruş 1 sülüs
Der-zimmet-i ahâlî-i Kışlacık 40 guruş	Der-zimmet-i ahâlî-i Eşerce 200 guruş
Der-zimmet-i boylu tüfenk 3 12 guruş	Mevcûd afyon, 90 çeki 360 guruş
Der-anbâr-ı hinta ber-vech-i tahmîn, 650 kile 550 guruş	Burçak, 120 kile 60 guruş
Şa'îr, 120 kile 60 guruş	Defa şa'îr, 300 kile 150 guruş
Eşerce karyesinde 150 koyun, 30 keçi 300 guruş	Camus inek 1 ma'a-malak 1 20 guruş
Cedîd kirîş 8 6 guruş	Hırdavât-ı hâne 50 guruş
Cem'an Yekûn 6.265 guruş Yalnız altı bin iki yüz altmış beş guruşdur.	

[10b] Minhe'l-ihracât:

Techîz ve tekfîn 80 guruş	Mehr-i müeccel li'z-zevceti'l- mezbûre 250 guruş	Resm-i kısmet- i âdî 150 guruş	Emîniye ve çukadâriye 12 guruş	Hüddâmiye 14,5 guruş
Kâtibiye 5 guruş	Muhzırlara 1,5 guruş			
Yekûn ihracât 513 guruş Beş yüz on üç guruşdur.				

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese: 5.752 guruş. Yalnız beş bin yedi yüz elli iki guruşdur.

Hissetü'z-zevre Havva 719 guruş	Hissetü'l-ibn es-Seyyid mehmed 1.380 guruş 10 sümûn	Hissetü'l-ibn es- Seyyid Abdurrahman 1.380 guruş 10 sümûn	Hissetü'l-ibn es-Seyyid Abdülehad 1.380 guruş 10 sümûn	Hissetü'l-bint Şemsimah 690 guruş 5 sümûn
Kesr-i bâkî 1 sümûn				

27 [10b-1] Sakız adasından Erzurum'da bulunan Şark Seraskeri Vezir Ahmed Paşa maiyetine gönderilen Acem elçisi ve beraberindeki yirmi kişiye yol güzergâhında yeterli miktarda tayinat verilmesi

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn ve evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'u a'lâmi's-şerî'atı ve'd-dîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ () Kâdîsı -zîde fezailuhû- ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Sakız cezâiresinden Erzurum'a varınca yol üzerinde vâki' olan kazâların kâdîları -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Dersaadet'imden mübâşir ta'yîn olunan Mütferrika Ömer -zîde mecduhû- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kedhüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak mâ'lûm ola ki,

Sakız cezâiresinde meks üzere olan Acem elçisi bu defa Şark cânibi ser'askeri vezîrim Ahmed Paşa'nın -edâmallahu iclâlehû- ma'iyetlerine gönderilmekle esnâ-yı râhda mürûr ve nüzûl edeceği menâzil ü merâhilde kendi ile ma'an yirmi nefer âdemîsine kifâyet mikdârı ta'yînâtı verilmek fermânım olmağla siz ki kâdîlar -zîde fazluhum- ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetin iş erlerisiz -zîde kadruhum- Dersaadet'imden mübâşir ta'yîn olunan mûmâileyh ile işbu emr-i şerîf-i celîlü'l-kadrim vardığı gibi kat'an te'hîr u tevakkuf etdirilmeyip îcâb eden bahâsı tekâlîflerine takâs olunmak şartıyla elçi-i mûmâileyhin Sakız cezâiresinden Erzurum'a varınca esnâ-yı tarîkde nüzûl edeceği menzillerde kadr-ı kifâyet nân ve lahm ve revgan-ı sâde ve pirinç ta'yînâtı ahâlî-i kazâ taraflarından verdirip verilen ta'yînâtın mikdârı tasrîhi ile mübâşir-i mûmâileyhin yedinden memhûr temessükât ahz etdirilip ta'yînâtı husûsunda müzâyakaya bâ'is olmakdan ihtirâz ü ictinâb eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin, elçi-i mûmâileyhin yirmi nefer âdemîsi ile kifâyet edecek mertebede nân ve lahm ve revgan-ı sâde ve pirinç ta'yînâtı kazâların ahâlîleri taraflarından tedârük ve

teslîm eyleyip îcâb eden bahâları kazâ ahâlîlerinin tekâlîflerine takâs olmak üzere olmağla verilen ta'yînâtın mikdârı ve menzillerinin isim ve şöhretlerin tasrîhi ile kazâlar ahâlîsi taraflarından memhûr temessükât verip lüzûmunda izdiyâd-ı ta'yînât olunmağla gadr-ı mîrîye bâ'is vaz' u hareketden ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli'sh-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfıyla vaz'-ı hareketden be-gâyet ihtirâz u ictinâb eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Receb sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Vasale ileynâ fi 9 N. sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

28 [11a-1] İnan'dan İstanbul'a gönderilip geçici olarak Sakız'da bulunan Acem elçisinin serasker paşa maiyetine güven içerisinde yollanması için gerekli tedbirlerin alınması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Sakız'dan Şark cânibi ser'askeri düstûr-i mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Ahmed Paşa'nın -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- bulunduğu mahalle varınca vâki' olan kâdîlar -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları vesâir zâbitân ve a'yân-ı vilâyet -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak mâ'lûm ola ki,

Mukaddemâ İnan cânibinden Südde-i sa'âdet'ime meb'ûs olup bi-hasebi'l-iktizâ Sakız'da meks üzere olan Acem elçisinin müşârunileyh ser'asker paşa ma'iyetine bu esnâda îsâli muktezî olmakdan nâşî elçi-i mûmâileyhi ahz ve mahall-i merkûma âminen ve sâlimen irsâl eylemek husûsuna Dergâh-ı mu'allâ'm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Ömer -zîde mecduhû- mübâşir ta'yîn olunmağla imdi siz ki mûmâileyhimsiz, işbu emr-i şerîf-i celîlül-kadrim vusûlünde sefir-i mûmâileyh ta'yîn olunan müteferrika-i mûmâileyh mübâşeretiyile her birinizin taht-ı kazâsına varıp dâhil oldukda hıfz u hırâsetleri ve hîn-i azîmetlerinde esnâ-yı tarîkde dahi sefir-i mûmâileyhin ve yanında olan âdemlerinin muhâfaza vü muhâreseleri için yanlarına mikdâr-ı kifâyet âdemler ta'yîn eyleyerek her birinize teslîm ve irsâl ve ol vechile hıfz u hırâset olunarak ihtifâ ve gaybetlerinden me'mûn olmak vechi üzere âminîn ve sâlimîn ser'asker-i

müşârunileyhe îsâl olmalarına cümle ziyâde ihtimâm ü dikkat edip tekâsül ü taksîriniz sebebiyle sefir-i mûmâileyhin ve âdemlerinden bir ferdin ihtifâ ve gaybetlerinden be-gâyet hadd ü mucânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfindan be-gâyet hazer u tevakkî eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılarsız.

Tahrîren fî evâhiri şehri Recebi'l-ferd sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

29 [11a-2] Karahisar nahiyesine bağlı Keçibaşlı köyünde zeâmete mutasarrıfı olan Seyyid Mehmed'in dirliğinin yarı hissesini kendi rızasıyla oğlu Seyyid Derviş Mehmed'e verdiği

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Karahisar-ı sahib Sancağı Alâybeyisi Süleyman -zîde kadruhû- Südde-i sa'âdet'ime mektûb gönderip livâ-i mezbûrda Karahisar nâhiyesinde Keçibaşlı nâm karye ve gayrıdan yirmi bin yedi yüz on sekiz akçe ze'âmete ber-vech-i tekâ'üd mutasarrıf olan Seyyid Mehmed yedinde olan berâtın verip ze'âmetinin nisfindan hüsn-i rızâsıyla kasr-ı yed edip ol vechile mahlûl olmağla sahîh sulbî oğlu orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı râfi'ü tevkî'-i refi'uş-şân-ı hâkânî Seyyid Derviş Mehmed'e verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin sancağında sâkin olup alâybeyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tekâ'üd-i merkûmun kasr-ı yedinden oğlu mezbûr Mehmed'e tevcîh olunmak için sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf Şa'bân'ının onuncu gününde hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olmağla zikr olan on bin üç yüz elli dokuz akçe timâr vech-i meşrûh üzere merkûm Seyyid Derviş Mehmed'e tevcîh olunup verdiği zikr olunur ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılıp şol ki, vezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i müşkile-i asâkir-i maksûredir. Ber-mûceb-i Defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î vü müeddî kılalar. Ol bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç ehad dahl ü ta'arruz kılmaya. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

Mahalle-i Keçibaşlı tâbi'-i m. 3.500 guruş	Mahalle-i Eşerce-i Karahisar tâbi'-i mezbûre 7.000 guruş	Mahalle-i Eminönü tâbi'-i Bolvadin 5.652 guruş	Mahalle-i Karaviran tâbi'-i Oynaş 4.366 guruş	Mahalle-i Kerslerviran tâbi'-i Karahisar 400 guruş 200 guruş
20.718 guruş				
10.359 guruş				

30 [11b-1] Karahisar nahiyesine bağlı Keçibaşlı köyünde zeâmete mutasarrıfı olan Seyyid Mehmed'in dirliğinin yarı hissesini kendi rızasıyla oğlu Seyyid Abdurrahman'a verdiği

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Karahisar-ı sahib Sancağı Alâybeyisi Süleyman -zîde kadruhû- Südde-i sa'âdet'ime mektûb gönderip livâ-i mezbûrda Karahisar nâhiyesinde Keçibaşlı nâm karye ve gayrıdan yirmi bin yedi yüz on sekiz akçe ze'âmete ber-vech-i tekâ'üd mutasarrıf olan Seyyid Mehmed yedinde olan berâtın verip ze'âmetinin nisfindan hüsn-i rızâsıyla kasr-ı yed edip ol vechile mahlûl olmağla sahîh sulbî oğlu uzun boylu, elâ gözlü, açık kaşlı râfi'ü tevkî'-i refi'u's-şân-ı hâkânî es-Seyyid Abdurrahman'a verilmek bâbında inâyet ricâsıyla arz etmeğin sancağında sâkin olup alâybeyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcîh olunmak için sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf Şa'bân'ının yirmi yedinci günü târihiyle hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmağla zikr olunan on bin üç yüz elli dokuz akçe timâr vech-i meşrûh üzere merkûm es-Seyyid Abdurrahman veled-i Tekâ'üd Mehmed tevcîh olup verdim ki, zikr olunur ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılıp şol ki, vezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i maksûredir. Ber-mûceb-i Defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î vü müeddî kılalar. Ol bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç ehad mâni' u dâfi' olmaya. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

Mahalle-i Keçibaşlı tâbi' m. 3.500 guruş	Mahalle-i Eşerce-i Karahisar tâbi' mezbûre 7.000 guruş	Mahalle-i Eminönü tâbi'-i Bolvadin 5.652 guruş	Mahalle-i Karaviran tâbi'-i Oynaş 4.366 guruş	Mahalle-i Kerslerviran tâbi'-i Karahisar 400 guruş 200 guruş
20.718 guruş				
10.359 guruş				

31 [11b-2] Karahisar-ı sahip sancağı mutasarrıfının gerektiğinde maiyetindeki askerleri ve bilcümle adamlarıyla birlikte görev yerlerinde hazır bulunmaları

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadri ve'l-ihirâm sâhibü'l-izzi ve'l-ihitişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ber-vech-i arpalık Karahisar-ı sahip sancağına mutasarrıf olan Mirza Paşa -dâmet me'âlîhi- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak mâ'lûm ola ki,

Bundan akdem yerlerine ve yurdlarına gelen ve mansıplarında kalan vülât ve hükkâm vesâir asâkir-i İslâm bu esnâlarda hâzır u müheyyâ olup bir tarafa ta'yîn olunmaların müş'ir emr-i şerîfim vardığı sâ'at me'mûr oldukları mahalle sür'at-i azîmet eylemeleri lâzım-ı hâl ve muktezâ-yı ahvâlden olduğuna binâen ve Anadolu ve Rumeli'nde vâki' vüzerâ-yı izâm ve mîrimîrân-ı kirâm vesâir iktizâ eden asâkir-i İslâm hâzır u âmâde olmaları bâbında ahkâm-ı hümâyûnumla bu defa tenbîh ü te'kîd olunmağla sen ki mîrimîrân-ı mûmâileyhsin, sen dahi kapın halkını ve bi'l-cümle âdemlerinizi tertîb ü tekmîl edip bundan böyle bir mahalle me'mûriyetini hâvî emr-i şerîfim vardığı anda bilâ-tevakkuf hareket eylemek vechile hâzır u müheyyâ durman sana fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde sen ki mîrimîrân-ı mûmâileyhsin, ber-vech-i muharrer hemen şimdiden âdemlerine ve kapın halkını güzîn ve tâmmü's-silâh olmak üzere tertîb ü tetmîm ve bu vechile âmâde durup bir mahalle me'mûriyetini müştemil hükm-i hümâyûnum ne vakit sâdır ve sana vârid olur ise der-sâ'at bilâ-te'hîr savb-ı me'mûruna sür'at-i azîmet etmeğe ihtimâm ü dikkat ve hilâfından be-gâyet hazer u mucânebet eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım [12a] sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin

mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfından be-gâyet ihtirâz u ictinâb eylesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi evâhiri Şa'bâni'l-mu'azzam sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Vasale ileynâ fi 15 N. sene 1148

Mûcebince sadr-ı âlî mektûbu dahi sâdır olmuşdur.

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

32 [12a-1] Anadolu ve Rumeli'deki vezir ve beylerbeylerinin maiyetlerindeki asker ve kapı halklarını kendi bayrakları altında toplayıp muhtemel bir görev için hazır bir halde bulunmaları

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Anadolu eyâletinde vâki' elviye alâybeyileri -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Bundan akdem yerlerine ve yurdlarına gelen ve mansıblarında kalan vülât ve hükkâm vesâir asâkir-i İslâm ve eyâlet ve elviye zu'amâ ve erbâb-ı timârı bu esnâlarda hâzır u müheyâ olup bir tarafa ta'yîn olunmaları müş'ir emr-i şerîfim vardığı sâ'at me'mûr oldukları mahalle sür'at-i azîmet eylemeleri lâzıme-i hâl ve muktezâ-yı ahvâlden olduğuna binâen Anadolu ve Rumeli'nde vâki' vüzerâ-yı izâm ve mîrimîrân-ı kirâm vesâir iktizâ eden asâkir-i İslâm ve eyâlât ve elviye zu'amâ ve erbâb-ı timârına hâzır u âmâde olmaları bâbında ahkâm-ı hümâyûnum ile bu defa tenbîh u te'kîd olunmağla siz ki mûmâileyhimsiz, siz dahi sancaklarınızın zu'amâ ve erbâb-ı timârını bayraklarınız altında cem' ve bundan böyle bir mahalle me'mûriyetinizi hâvî emr-i şerîfim vardığı anda bilâ-tevakkuf hareket eylemek vechile hâzır u müheyâ durmanız fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde siz ki mûmâileyhimsiz, ber-vech-i muharrer hemen şimdiden sancaklarınızın zu'amâ ve erbâb-ı timârını bayraklarınız altına cem' ve bu vechile âmâde durup bir mahalle me'mûriyetinizi müştemil hükm-i hümâyûnum ne vakit sâdır ve size vârid olur ise der-sâ'at bilâ-te'hîr savb-ı me'mûriyetinize sür'at etmeğe ihtimâm ü dikkat ve hilâfından be-gâyet hazer u mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfından be-gâyet ihtirâz u ictinâb eylesiniz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene semân ve erba‘în ve mi’ete ve elf
 Vasale ileynâ fî 16 N. sene 1148
 Mûcebince sâdr-ı âlî mektûbu dahi sâdır olmuştur.
 Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

33 [12b-1] Zaviye mahallesinde vefat eden Ahmed Ağa'nın oğlu Seyyid Mehmed Ağa'nın çocuklarına mahkemece nafaka tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Zaviye mahallesi sükkânından iken bundan [akdem] fevt olan es-Seyyid Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları es-Seyyid Derviş Mehmed ve es-Seyyid Abdurrahman ve es-Seyyid Abdülehad ve sulbiye sagîre kızı Şemsimahi'nin taraf-ı şer‘den mansûb vasîleri işbu bâ‘isü'l-kitâb Yusuf Bey bin Siyavuş nâm kimesne meclis-i şer‘-i hâtır-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm edip "eytâm-ı mezbûrûnun nafakaya ihtiyâcları olmağla taraf-ı şer‘den kifâyet mikdârı nafaka karz ve takdîr olunması matlûbumdur" dedikde hâkim-i muvakkı‘-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri eytâm-ı mezbûrûnun babaları müteveffâdan müntakil mâllarından her birine yevmî on beşer akçe ve beher mâh her birine birer buçuk keyl-i İstanbulî dakîk nafaka farz ve takdîr eyleyip ve hîn-i iktizâda istidâneye ve lede'z-zafer rücû‘a merkûm Yusuf Bey'e izin birle mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî gurreti şehir-i Ramazânî'l-mu‘azzam li-sene semân ve erba‘în ve mi’ete ve elf ba‘de hicretin men lehu'l-izz ve'ş-şeref

Şühûdü'l-hâl: Fahu's-sadâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, birâderi es-Seyyid Abdullah Efendi, Hacı İbrahim bin Halil Efendi, Hacı Mehmed bin Hacı Süleyman, Hacı Mehmed bin Bayram Çelebi, Hacı Mehmed Efendi ve gayruhum mine'l-huzzâr

34 [12b-2] Karamık kazasına bağlı Karacaviran köyü ahalisinden Ömer Paşaoğlu Ali Bölükbaşı ve Sincanlı kazası ahalisinden Vanlı diğer Ali Bölükbaşı'nın hâssa silâhşorlarından olup zeâmet erbabından Mahmud Ağa'nın tasarruf ettiği dirliğin subaşısı bulunan Kara Mustafa'dan gasp ettikleri paranın geri alınıp sahibine iadesi

Şerâyi‘-şi‘âr Sincanlı ve Karamık kazâları nâibleri -zîde fazluhum- ve zâbitân ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Karamık kazâsına tâbi‘ Karacaviran nâm karyede sâkin Ömer Paşaoğlu Ali

Bölükbaşı ve Sincanlı kazâsına tâbi' Vanlı diğeri Ali Bölükbaşı nâmân kimesneler bundan akdem hâssa silâhşorlarından olup zu'amâdan Mahmud Ağa'nın berât-ı âlişân ile mutasarrıf olduğu ze'âmeti subaşı olan Kara Mustafa nâm kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîf basıp ahz ve ze'âmet-i merkûme mahsûlü akçesinden yanında mevcûd bulunan ma'lûmü'l-mikdâr akçesini nehb ü gâret eyledikleri Devlet-i Aliyye'ye ihbâr olmağla tahsîli bâbında Kütahya kâdîsî efendi hazretlerine ve tarafımıza hitâben fermân-ı âlişân ve mektûb-ı sadr-ı âlî sudûr etmeğın mücebince ve dîvân-ı Anadolu'dan buyuruldu tahrîr, mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ağa-yı mûmâileyhin subaşı olan Mustafa Bey yanında mevcûd bulunan ze'âmet mahsûlünün gâret ü yağmâ eyledikleri ma'lûmü'l-mikdâr akçesini mezkûr Ali Bölükbaşı'ndan ve diğeri Ali Bölükbaşı'ndan ma'rifet-i şer'le ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bi-eyyi hâlin tahsîl ettirmekte kat'an te'hîr u tevakkuf olunmayıp icrâ-yı şer' ve ihkak-ı hak eyleyesiz. Ta'annüd ederler ise fermân-ı âlî mücebince alâ vukû'ihî i'lâmlarıyla mübâşire koşup dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr eyleyesiz ki, bu tarafda Kütahya kâdîsî huzûrunda mürâfa'a-i şer' ve ihkâk-ı hak üzere bu bâbda himâyeden tevakkî [edip] mazmûn-ı emr-i âlî ve müceb-i buyuruldu birle âmil olalar.

Fî 9 N. sene 1148

Receb

Kâimmakâm-ı Anadolu

35 [13a-1] Karamık kazasına bağlı Karacaviran köyü ahalisinden Ömer Paşaoğlu Ali Bölükbaşı ve Sincanlı kazası ahalisinden Vanlı diğeri Ali Bölükbaşı'nın ze'âmet erbabından Mahmud Ağa'nın tasarruf ettiği dirliğin subaşı bulunan hâssa silâhşorlarından Kara Mustafa'dan gasp ettikleri paranın geri alınıp sahibine iadesi

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm () ve () kâdîları ve Kütahya kazası nâibi -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi -zîde mecduhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kara Mustafa nâm kimesne Südde-i sa'âdet'ime arzuhâl edip bu hâssa silâhşorlarından olup zu'amâdan Mahmud hâne-i hâssanın -zîde mecduhû- berât-ı âlişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinin bundan akdem subaşı olup üzerine şer'an nesne sâbit olmuş değil iken Karamık kazâsına tâbi' Karacaörük nâm karye sâkinlerinden Ömer Paşaoğlu demekle ma'rûf Ali Bölükbaşı ve Sincanlı kazası

sükkânından Vanlı diğer Ali Bölükbaşı nâm eşkıyâlar kendi hâllerinde olmayıp hevâlarına tâbi‘ bazı eşkıyâlar ile bugün ve bin yüz kırk () senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-sübûtî şer‘î ve kânûn alenen bunu basıp yanında ve fûrûht olunan ze‘âmet merkûm mahsûlü akçesinden yanında bulunan ma‘lûmü'l-mikdâr akçeyi zulmen ve bi-gayrı hakkın nehb ü gâret edip ziyâde gadr eylediklerin ve mezkûrlar hâlâ taht-ı kazâ ve hükûmetinde firâr üzere oldukların bildirip buldukları mahalde şer‘le görülüp ihkâk-ı hak ve i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki, () vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi mezkûrlar her kangınızın taht-ı hükûmetinde bulunurlar ise müstakillen her biriniz mezkûrları meclis-i şer‘-i şerîfe ihzâr ve mukaddemâ bir defa şer‘le görülüp fasl olunmayan ahvâllerin tamâm hak üzere mukayyed olup göresin. İ‘lâm olduğu üzere ise ol bâbda mukteza-yı şer‘-i kavîmle amel edip dahi vech-i meşrûh üzere mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-sübûtî şer‘-i şerîf cebren ve zulmen nehb ü gâret eylediklerin akçesin ba‘de's-sübût hükm edip aliverip min ba‘d şer‘-i şerîf ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyip ve kazıyyede medhali olmayanı da‘vâsına karışdırmayıp eslemeyeni yazıp der-i devlet-medârıma arz edip husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı eyleyemesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsın.

Tahrîren fi evâsıtı Şa‘bân-ı şerîf li-sene semân ve erba‘în ve mi‘ete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

36 [13a-2] Kütahya'da eşkıyalıkta bulunan Karacaörük ahalisinden Ömeroğlu Ali Bölükbaşı ile Sincanlı ahalisinden Vanlı diğer Ali Bölükbaşı'nın yakalanarak mahkemede yargılanmaları

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘âdinü'l-fezâil ve'l-kefâm () ve () kâdîları ve Kütahya kazâsı nâibi -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Kütahya mütesellimi -zîde mecduhû- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ‘lûm ola ki,

Taht-ı kazânızda sâkin konargöçer Beyliklik Kuşçu cemâ‘âtinin sâbıkan kethüdâları olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Kara Mustafa nâm kimesne Südde-i sa‘âdet’ime arzuhâl edip bu kendi hâlinde olup hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ u ta‘addîsi olmayıp ve üzerine şer‘an bir nesne sâbit olmuş değil iken Karacaörük sâkinlerinden Ömeroğlu Ali Bölükbaşı ve Sincanlı sükkânından Vanlı diğer Ali Bölükbaşı demekle ma‘rûf kimesneler kendi hâllerinde olmayıp eşkıyâdan olmalarıyla

hevâlarına tâbi' ma'iyyetlerinde olan şakîler ile yek-dil ve mücerred celb-i mâl için cemâ'ât-ı mezbûreden Hüdaverdi nâm kimesne bundan akdem Karamık karyesi ahâlîlerinin cebren bir mikdâr davârların kethüdâları olmak ile "bize bir mikdâr akçe ver" deyü buna cevru eziyet eylediklerinden mâ'adâ bin yüz kırk senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sübûtı şer'î [13b] cebren ve zulmen küllî mâlını nehb ü gâret edip ziyâde gadr eylediklerin ve mezkûrlar hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda firâr üzere oldukların bildirip buldukları mahalde şer'le görülüp ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden buyurdum ki, hükmi şerîfimle vardıkda mezkûrlar her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazânızda bulunur ise müstakillen her biriniz mezkûrları meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve mukaddemâ bir defa şer'le görülüp fasl olunmayan ahvâllerin tamâm hak üzere mukayyed olup göresin. İ'lâm olduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel edip dahi ba'de's-sübût mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sübûtı şer'î cebren ve zulmen nehb ü gâret eyledikleri emvâlin hükmi edip aliverip mâdemki üzerine şer'an bir nesne sâbit olmaya min ba'd [şer'-i] şerîf ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyip ve kazıyyede medhali olmayanı da'vâsına karışdırmayıp eslemeyeni yazıp der-i devlet medârıma arz [u] i'lâm edip husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Tahrîren fi evâilî Şa'bânı şerîf li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf
Vasale ileynâ fi 18 N sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

37 [13b-1] Zaviye mahallesinde vefat eden Ahmed Ağa oğlu Seyyid Mehmed Ağa'nın vârislerinden hanımı Hacı Ali kızı Havva'nın mehr-i müeccel ve diğer mirastaki haklarını mahkeme huzurunda aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Zaviye mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa nâm müteveffânın verâseti zevcesi Havva bint-i Hacı Ali nâm hâtûn ile sagîr oğulları es-Seyyid Derviş Mehmed ve es-Seyyid Abdurrahman ve es-Seyyid Abdülehad ve sagîre kızı Şemsimahi'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra mezbûre Havva Hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zât-ı ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Hacı Mehmed Efendi bin Osman Çelebi ve Hacı Mustafa bin Hacı Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve sübût-ı vekâletine hükmi şer'î lâhık olan mezbûrenin

babası Hacı Ali bin Hacı Osman nâm kimesne meclis-i şer'î-i hâtîr-i lâzîmü't-tevkîrde eytâm-ı mezbûrûnun taraf-ı şer'den mansûb vasîleri Yusuf Bey bin Siyavuş nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mütekarrır olan iki yüz elli guruş mehr-i müeccele ve yedi yüz on dokuz guruş müteveffâ-yı mezbûrdan bana irs-i şer'î ile intikâl eden sümn hissem mukâbelesinde mahalle-i mezbûrede vâki' menzilin taraf-ı garbîsinden bir fevkânî oda ve bir kilâr ve bir fevkânî soba odası ve önünde matbah ve alâyim vaz' olunmuş ma'lûmü'l-mikdâr avluyu müştemil menzil ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' fırını üç yüz guruşa ve Cihan nâm câriyeyi yüz guruşa ve ma'lûmü'l-vezn evân-ı nühâs ve defter mücebince eşyâ iki yüz kırk sekiz buçuk guruşa ve nakid üç yüz yirmi yedi buçuk guruşunu min haysü'l-mecmû' dokuz yüz yetmiş guruşu vasiyy-i mezbûr Yusuf Bey yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyleyip istîfâ-i hak eyledim. Eğer mehr-i müeccelemden ve eğer sümn hisse-i şer'iyemden bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı dedi" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fâhru's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, birâderleri es-Seyyid Abdullah Efendi, Hacı Mehmed bin Bayram Çelebi, Hacı Mehmed bin Hacı Süleyman, Hacı İbrahim bin Halil Efendi, Hacı Mehmed Efendi, Hacı Mustafa bin Musa, Sarrâc Mahmud bin Süleyman, Mahmud bin Hacı Mürsek, Derviş Süleyman bin Hacı Cafer, Mehmed el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

38 [14a-1] Karahisar-ı sahib'de Hacı Abdi Çavuş'un inşa ettiği Cedid Camii'nde vaaz ve nasihatte bulunan İbrahim'in vefatıyla yerine oğlu Mevlâna Mehmed her bakımdan uygun iken hariçten Mustafa'nın söz konusu görevi kendi üzerine berat ettirip haksızlıkta bulunduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib'de vâki' merhûm Hacı Abdi Çavuş binâ eylediği Câmî'-i Cedîd demekle ma'rûf câmî'-i şerîfde yevm-i sülâsâda ba'de salâti'z-zuhr yevmî beş [guruş] vazîfe ile vâ'iz u nâsih olan İbrahim fevt olup yeri hâlî ve mahlûl oldukda yerine sulbî oğlu var iken ecânibden Mustafa nâm kimesne kendi üzerine berât ettirdip küllî gadr etmekle ref' olunup kebîr ve müteveffâ-yı merkûmun sulbî sahîh oğlu işbu râfi'u tevkî'-i refi'u's-şân-ı hâkânî Mevlânâ Mehmed -zîde ilmuhû- her vechile

lâyık ve mahal ve müstahık olmağın mezbûrun ref'inden ve babası mahlûlünden tevcîh olunup yedine berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı nâibi Mevlânâ Seyyid Halil -zîde ilmuhû- arz etmeğın vech-i meşrûh üzere sadaka edip bu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm merkûm varıp zikr olunan câmi'-i şerîfde mezbûrun ref'inden müteveffâ babası yerine vâ'iz u nâsîh olup hizmet-i lâzimesin mer'î vü müeddî kıldıkdan sonra yevmî beş akçe vazîfesiyle mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere. Ol bâbda ref' olunan mezbûr ve taraf-ı âhardan ferd mâni' olmayasız. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıtı Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyye

39 [14a-2] Karahisar-ı sahib kazasına bağı Kale-i kebir köyündeki camide vaaz ve nasihatte bulunan İbrahim'in vefatıyla yerine oğlu Mevlâna Mehmed her bakımdan lâyık iken hariçten Mustafa'nın söz konusu görevi kendi üzerine berat ettirip haksızlıkta bulunduğu

Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Kale-i kebir nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde ba'de salâti'l-Cum'a yevmî beş akçe vazîfe ile vâ'iz u nâsîh olan İbrahim fevt oldukda yerine sulbî oğlu var iken âhardan Mustafa nâm kimesne kendi üzerine berât etdirip küllî gadr etmekle ref' olunup yerine müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'u's-şân-ı şehriyârî Mevlânâ Mehmed -zîde ilmuhû- her vechile lâyık ve mahal ve müstahık olmağın tevcîh olunup yedine berât-ı şerîfim verilmek bâbında nâibi Mevlânâ es-Seyyid Halil -zîde ilmuhû- arz etmeğın sakk edip bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed -zîde ilmuhû- varıp zikr olunan câmi'-i şerîfde ref' olunan mezbûrun yerine vâ'iz u nâsîh olup hizmet-i lâzimesi mer'î vü müeddî kılındıkdan sonra yevmî beş akçe vazîfesiyle mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet gösteresin. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıtı Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1148

40 [14a-3] Karahisar merkezde ihtisâb mukâtaası ve buğday pazarı vergilerini bir yıl süreyle toplamak üzere vekâleten bir mutemedin tayin edildiği

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki,

Nefs-i Karahisar'da ihtisâb mukâta'ası ve buğday bâzârını işbu bin yüz kırk sekiz senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine değin bir sene-i kâmile zabt etmek üzere tarafımızdan bir mu'temedim vekâleten ta'yîn olmağla âid olan rüsûmâtın ahz u kabz edip ol bâbda umûruna bir ferd müdâhale eylemeye.

Fî 10 Ramazân sene 1148

Ahmed Bey

41 [14b-1] Anadolu'daki kazalarda bulunan serdar ve yeniçerilerin ilkbaharda kadar bütün hazırlıklarını yapıp İstanbul'dan gelecek fermana göre hareket etmeye hazır olmaları

Akzâ kuzâtı'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvâhhidîn ma'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'û a'lâmi's-şerî'atı ve'd- dîn vârisû ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Anadolu'nun Edirne kolu yemîn ü yesârı gâyetine varınca vâki' olan mevâlî-i izâm -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb -zîde kadruhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdârları ve ocak ihtiyârları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Dergâh-ı âlî yeniçerileri neferâtı kullarım ve Devlet-i Aliyye'min müntehab ve güzîn asâkirinden olup mâ-tekaddemden me'mûr oldukları hidemât-ı hümâyûnumda fermânım olduğu vechile edâ vü temşiyet ve tekmîllerinde mikdâr-ı zerre ser-mû kusûr u tehâvün ü tekâsül eylemeksizin bezl-i tâb ü tâkat edegeldikleri ve bu vech üzere gayret ü hamiyetleri muktezâsınca bi-inâyetillahi'l-meliki'l-vedûd nice nice âsâr-ı celîleye muvaffak olduklarında da'avât-ı hayriye-i pâdişâhâneme mazhar ve kemâl-i sadakat ü istikâmet ile hareket ve uğur-ı dîn-i mubînde ve kulluk-ı şâhânemde sâdikâne ve gayûrâne ve mücâhidâne her hâlde mesâ'î-i meşkûre ve hidemât-ı mebrûre vücûda getirmeğın sizlerden her vechile her hâlde matlûb-ı hümâyûnum olup dâimâ sa'y ü takayyüd ü ihtimâm ânen fe-ânen fermân ve itâ'at ü inkiyâdları sebebi ile mümtâz ü müstesnâ ve asâkirinden olmaları iktizâ-yı murâd-ı pâdişâhânem olmağın imdi bundan böyle dahi tahrîr u tasrîh olunduğı vech üzere iktizâ eden hidemât-ı lâzıme ve umûr-ı mühimmelerinden sıdk-ı niyet ve hulûs-ı taviyyet ve kânûn-ı kadîme ve kâ'ide-i müstahsene ile hareket ü hizmet için cân u baş ile her birlerinden me'mûl ü melhûz tab'-ı safâ-makrûnum olduğuna binâen inşâallahu te'âlâ işbu sene-i amîmetü'l-meymenede evvel bahâr-ı muhabbet-âsâr ve Nevrûz-ı firûzda Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'l-

istimrârımda şeref-sudûr olan emr-i celîlü's-şân her kangınızın taht-ı kazâsına varıp vârid ü nâzil oldukda vâki' olan hidemât-ı aliyyemde istihdâm olunmak şartıyla taht-ı kazâlarınızda sâkin mukîm ve misâfir sahîhu'l-esâmî ve esâmîleri çalık ve ceng ü harbe kâdir tüvânâ ve tâmmü's-silâh kuloğullarından bir nefer kalmayıp serdârları bayraklarıyla evvel bahâr-ı muhabbet-âsârda alâ eyyi hâlin hâzır u âmâde bulunmaları ehemm ü elzem olmağın cümleye i'lân u işâ'at olunmak fermânım olmağın () ile irsâl olundu. Vusûlünde siz ki mûmâileyhimsiz, cümle kazâlarınızda olan serdârlar bâlâda zikr u tasrîh olunduğu üzere ibtidâ-yı mevsim-i bahârda her bir kazânın serdârı umûmen yeniçerileri ile hâzır u âmâde bulunup vakt-i mezbûrda ne mahalle teveccüh ü azîmet fermânım olur ise mevcûd bulunmaları için ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le cümleiniz ma'lûm u mesmû'ları olup sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel ü hareket olunmak için gereği gibi tenbîh ü te'kîd olunup ve bu hizmet cümleinizden matlûb-ı hümâyûnum olmağla mikdâr-ı zerre hilâfına vaz' u hareket ve hâzır u âmâde bulunmazsanız cümleinizin hakkınızdan gelineceğini mukarrer u muhakkak bilip ona göre mezîd-i basîret ü intibâh ile hareket eylesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin, senin her vechile hizmet[in] me'mûl ü melhûz olmağla bu emr-i lâzımü'l-ihtimâmında kemâl-i mertebe sadâkat ile bilâ-kusûr ikdâm-ı tâm ve sa'y-i ihtimâm edip bir gün mukaddem edâ-yı hizmet-i me'mûra avdet ü ric'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emri münîf tama' u rehâvetle bir ferdi rencîde vü ta'addîden ihtirâz ü ictinâb eylesiz deyü iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir bilfi'l Dergâh-ı mu'âllâ'm yeniçerileri ağası olan Abdullah Ağa -dâme uluvvuhû- tarafından mühürlü mektûb verilmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan emr-i celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmâileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince amel edip hilâfından kat'an rızâ vü cevâz göstermeyesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1148

42 [15a-1] Karamık kazasına bağı Akhakim köyü ahalisinin paralarını gasp eden Karahisar-ı sahib kazası ahalisinden ve mütegalibeden Arslan Ağa'dan şikâyetçi olmaları

Mücebince sadr-ı âlî ve yeniçeri ağası mektûbları sâdır olmuşdur.

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Karahisar-ı sahib ve Kütahya kazâları nâibleri - zîde ilmuhumâ- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kütahya mütesellimi () -zîde kadruhû-

tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Mevlânâ Çay Kâdîsı Mustafa -zîde fazluhû- Südde-i sa'âdet'ime mektûb gönderip Karamık kazâsına tâbi' Akharim nâm karye ahâlîsi meclis-i şer'-i şerîfe varıp Karahisar-ı sâhib kazâsı sâkinlerinden Arslan Ağa demekle ma'rûf kimesne ziyâde mütegalibeden ve eşîrrâdan olmağla üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken ehl-i örfe istinâden ile gamz ve hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve zulmen bin yüz kırk () senesinde sekiz yüz gurusların alıp gadr u ta'addî etmekle hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın zulmen aldığı ashâbına reddolunmak bâbında vâki'-i hâli hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına ilhâhlarıyla arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le ihkâk-ı hak olunmak emrim olmuşdur. Buyurdum ki, emr-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi ihzâr-ı husamâ kılıp mukaddemâ bir defa şer'le görülüp fasl olunmayan husûsların tamâm hakk u adl üzere sübût olup göresin, i'lâm olunduğu üzere ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel dahi vech-i meşrûh üzere bî-vech ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve kânûn nâ-hak aldığı her ne ise ba'de's-sübût hükmedip aliverip ta'allül ü muhâlefet etdirmeyesin, min ba'd şer'-i şerîf ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin ve kazıyyede medhali olmayanlar[1] dahl ü ta'arruz etdirmeyesin, eslemeyip muhâlefet edenleri yazıp arz edesin, mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Tahrîren fî evâhiri Şa'bân li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

43 [15a-2] Karamık kazasının Akharim köyü ahalisinden defalarca haksız yere para alan eşkıyanın aldıkları paraları sahiplerine geri iade etmesi

Emîrül-ümerâi'l-küberâi'l-fiham zevi'l-kadri ve'l-ihtrâm sâhibü'l-izzi ve'l-ihitişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ber-vech-i arpalık Karahisar-ı sahib sancağına mutasarrıf () -dâme ikbâluhû- ve mefâhirü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Karahisar-ı sahib nâibi () -zîde ilmuhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kazâ-i Karamık'da Akharim nâm karye sâkinlerinden dârendegân-ı hümâyûn () ve () ve () ve () nâm kimesneler Südde-i sa'âdet'ime arzuhâl edip bunlar kendi hâllerinde olup üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken kazâ-i mezbûrda sâkin ziyâde mütegalibeden ve zalemeden () nâm kimesne bunların ehl-i örfe istinâden hilâf-

ı şer‘-i şerîf ve bi-gayrı hakkın bin yüz kırk () senesinde üç yüz guruş ve bir defa yüz guruş ve bir defa altmış beş guruş defa defa ma‘lûmü'l-aded akçelerin alıp gadr u ta‘addî eylediklerin bildirip şer‘le görülüp hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayrı hakkın aldığı alıverilip icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda ihzâr-ı husamâ kılıp mukaddemâ bir defa şer‘le görülüp fasl olunmayan husûsların tamâm hakk u adl üzere mukayyed olup göresin, i‘lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kavîmle amel edip dahi vech-i meşrûh üzere hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayrı hakkın aldığı her ne ise ba‘de's-sübût hükmedip alıverip ta‘allül ü muhâlefet etdirmeyesin, min ba‘d şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin ve kazıyyede medhali olmayanları dahl ü ta‘arruz etdirmeyesin, eslemeyip inâd u muhâlefet üzere olanları yazıp arz ylesin, husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı olmayasın. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fî evâhiri Şa‘bân sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

44 [15b-1] Hâs odalı Osman Paşazade Ahmed'in tasarrufunda olan Karlıgöl Mukâtaası gelirlerinden Karahisar merkezdeki buğday pazarının Karahisarlı el-Hâc Osman Ağa'ya iltizâm edildiği

Bâ‘is-i tahrîr-i hurûf oldur ki,

Bâ-berât-ı âlîşân ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olduğumuz Karlıgöl Mukâta‘ası aklâmından Nefs-i Karahisar'da vâki‘ buğday bâzârını bin yüz kırk sekiz senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine dek zabt etmek üzere işbu bâ‘isü't-temessük Karahisarlı el-Hâc Osman Ağa'ya üç yüz guruşa der‘uhde ve iltizâm olunup bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûru merkûmdan bi‘t-tamâm ahz u kabz olunup gerekdir ki, merkûm varıp buğday bâzârını sene-i sâbıkı üzere zabt u tasarruf edip hâsıl olanı cüz‘î ve küllî ahz u kabz edip tasarrufuna tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd alâka vü müdâhale etmeyip tasarruf etmek için yedine işbu zabıt temessükü i‘tâ olundu.

Hurrire fî 12 Ş. sene 1148

Mine'l-muhlisî'l-fuâd

Osman Paşazâde Ahmed Hâne-i Hâs

45 [15b-2] Karahisar-ı Sahib'de bulunan Kazlıgöl Mukâtaası'na mutasarrıf olan Hâs odalı ağalarından Osman Paşazade Ahmed Bey'in mukâtaa gelirlerinden Karahisar merkezdeki buğday pazarını Hacı Osman Ağa, Hızırşah, İbrahim ve Ali'ye ortaklaşa iltizâma verdiği

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki,

Karahisar-ı sahib'de vâki' Kazlıgöl Mukâta'ası'na ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan Hâs odalı ağalarından Osman'a Paşazâde Ahmed Bey tarafından mukâta'a-i mezbûre aklâmından nefis-i Karahisar-ı sahib'de vâki' buğday bâzârını bin yüz kırk sekiz senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine dek zabt etmek üzere der'uhde ve iltizâm edip bizler dahi bâzâr-ı merkûmu sene-i mezbûr Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine dek zabt etmek üzere işbu bâ'isü't-temessük Hızırşah ve İbrahim ve Ali'ye ber-vech-i iştirâk der'uhde ve iltizâm edip yedlerine işbu zabıt temessükü i'tâ olundu. Gerekdir ki, mezbûrlar varıp sene-i sâbıkı üzere zabt u tasarruf edip tarafımızdan ve taraf-ı âhardan zabt u tasarruflarına bir ferd müdâhale vü alâka etmeye.

Tahrîren fi't-târîh fi 20 Ş. sene 1148

Hacı Osman Ağa

46 [15b-3] Çay, Sandıklı, Sincanlı ve Şuhud kazalarındaki seyyidlere saygı ve hürmet gösterilip kendilerinden çeşitli bahanelerle tevcih, arusiye vb. isimlerle vergi alınmaması

Umdetü's-sâdâti'l-kirâm Karahisar-ı sahib ve Barçınlı ve Nevahî-i Barçınlı kazâlarında kâimmakâmımız es-Seyyid Hasan Çelebi -dâme şerefu siyâdetihî- ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki,

Zikr olunan kazâların kâimmakâmlığı üzerinde olmağla kemâkân ibkâ işbu sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf Ramazânü'l-mübârek'inden Çay ve Sandıklı ve Sincanlı ve Şuhud kazâlarında olan ve sâdât-ı ikrâm-ı zevi'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan kâimmakâm nasb u ta'yîn etmişizdir. Gerekdir ki, uruk-ı tâhir-i Nebevî'ye intisâbı meşhûr u ma'rûf olanlara i'zâz u ihtirâm edip senden zâhir ve kâdîlar hüccetleri ve kâimmakâmlar temessükleriyle alâmet-i hadrâ isti'mâl edenlerin zecr u men'lerinde ihtimâm ve kendiniz kat'an bir kimesneye alâmet vaz'ına izin vermeyip iddi'â-i sıhhat-i neseb edenleri tarafımıza havâle ve ihzâr ve te'dîb vesâir hukûk-ı şer'iyeye-i sâbite tahsîli iktizâ etdikde sâir hükkâma müdâhale ve ta'cîz etdirmeyesiz. Sâdâtdan tevcih ve

arûsiye veya bir gayrı bahâne ile bir akçelerin almayıp sıyânet-i ırz ve mâllarında ikdâm ve hidemât-ı aliyyelerinde makdûrunuzu bezl ile mazhar-ı şefâ'at-i seyyidü'l-enâm aleyhi efdalü't-tahiyye ve's-selâm olasız.

Mine'l-fakîr es-Seyyid Zeynelabidîn
en-Nakîb

47 [16a-1] Otuz yedi bölüğün ağası olan Serdar Hüseyin Ağa'nın görevine devam edip emrindeki yeniçeri, cebeci, topçu, top arabacısı, kuloğulları ve gılmanların sözünden çıkmaması, işine kimsenin karıştırılmaması

Şerî'at-şî'âr Karahisar-ı sâhib kâdîsı efendi -zîde fazluhû- ba'de's-selâm inhâ olunur ki,

Zîr-i hükûmetinizde serdâr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân otuz yedi bölüğün [ağası] Hüseyin Ağa -zîde kadruhû- serdârlığı kemâkân ibkâ ve mukarrer olmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olundu. Vusûlünde gerekdir ki, mezbûru serdârlık umûrunda istihdâm edip âharı müdâhale etdirmeyesin ve ol tarafda olan yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacısı ve kuloğulları ve gilmân-ı acemî mezbûru üzerlerine serdâr ve zâbit bilip sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde bulunmayıp itâ'at ü inkıyâd üzere olalar, vezâif-i mezbûrûndan bilâ-vârisi ma'rûf fevt olanların muhallefât ve metrûkâtların mezbûra ahz u kabz etdirdip ma'rifet-i şer'le sûk-ı sultânîde fûrûht ve hâsıl olan nûkûdun mümzâ vü mahtûm müfredât defterleriyle taraf-ı beytûlmâle irsâl ü îsâl etdirdesiz ve sen ki serdârsın, misâfir zuhûr eden erâzil ü eşkıyânın zabt u rabtlarıyla sükkân-ı vilâyetin emn ü râhatlarına mücidd ü sa'y olup hilâf-ı şer' ve kânûn vaz' u hareketden be-gâyet mücânebet edip müceb-i mektûbla âmil olasın.

Tahrîren fî gurreti Şevvâl li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Abdullah

Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı âlî

48 [16a-2] Kütahya Mutasarrıfı Ahmed Paşa tarafından imdad-ı seferiyyeye memur edilen Sarıççı Ali'nin ahaliden toplaması gereken vergileri tahsil ettiği

Vech-i tahrîr-i tezkire oldur ki,

Bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere devletlü ve sa'âdetlü Kütahya Mutasarrıfı Ahmed Paşa hazretleri tarafından imdâd-ı seferiyyenin tahsiline me'mûr

olduğumuz hasebiyle nefis-i Karahisar-ı sahib kazâsından ahâlîsi yedinden asl-ı mâl ve kapı harcı ve mübâşiriyasını bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz eylediğim ecilden ahâlî yedlerine işbu tezkire verildi.

Fî't-târîhi'l-mezbûr

El-fakîr Sarıkçı Ali

49 [16a-3] Karamık kazasına bağlı Akharim köyü ahalisinden bazı kimselerin Karahisar-ı sahib sakinlerinden Arslan Ağa'dan şikâyetçi olmalarına rağmen mahkemede iddialarını ispat edemedikleri

Fi'l-asl Karamık kazâsına tâbi' Akharim nâm karye sükkânından Hacı Veli bin Mehmed ve Bali bin Ahmed ve Musli bin Musa ve Ali bin Mehmed ve Veli bin Mehmed ve Mahmud bin Memi ve Ali Bey bin Yusuf vesâir ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûrû'l-eşhâs kimesneler Karahisar-ı sahib sükkânından Arslan Ağa nâm kimesneden bundan akdem Dîvân-ı hümâyûn'a arzuhâl ile teşekkî ve Karahisar-ı sahib Sancağı Mutasarrıfı sa'âdetlü Mirza Paşa -yesserallahu mâ yeşâ'- hazretleri mübâşeretiyle fakîre hitâben sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ' vusûl buldukda ber-mûceb-i emr-i âlişân paşayı müşârunileyh ma'rifetiyle merkûm Arslan Ağa meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında sadr-ı vesîkada mezkûru'l-ism olan Hacı Veli bin Mehmed kendi tarafından asâleten ve karye-i mezbûre ahâlîsinden olup ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûrû'l-eşhâs kimesne taraflarından vekâleten da'vâ ve tasaddîye müdde'â edip "bundan akdem mezbûr Arslan Ağa medîne-i mezbûrede mütesellim vekîli iken Yusuf Bölükbaşı nâm kimesneyi üzerimize mübâşir ta'yîn ve bizi ahz edip seksen guruşumuzu alıp mezbûr Arslan Ağa'ya teslîm eyledi ve bir defa dahi "bir Türkmen katl olundu" deyü müsvedde ile bizi ahz ve mezbûr Arslan Ağa'nın kendisi yüz altmış guruşumuz[u] ahz eyledi ve bir defa dahi Hüseyin Bölükbaşı nâm kimesneyi ta'yîn ve emr edip her biri yüzer guruş kıymetli iki re's atımızı katl eyledi, min ciheti'l-mecmû' dört yüz kırk guruş eder, suâl olunup alıverilmesi matlûbumuzdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba'de imhâli şer'î ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz-i küllî etmeğin mezbûr Arslan Ağa'ya yemîn teklîf olundukda alâ vefk'l-mes'ûf hulf billahi'l-aliyyi'l-a'lâ etmeğin mûcebi ile müdde'î-i mezbûr bilâ-beyyine mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli, Mehmed Efendi bin Abdülhay Efendi, Mübâşir Mustafa Ağa, Hacı İbrahim Çelebi, Hacı Bakizâde Abdullah Ağa, Hacı Mustafa Vâ'izzâde, Hacı Mustafa Ebezâde, Hacı Mehmed Ağa voyvoda-i İris, Hacı Hüseyin bin Bayram

50 [16b-1] Aslen Ruhalı olup hastalanarak Karahisar-ı Sahib Mutasarrıfı Mirza Paşa'nın sarayında misafir iken vâriissiz vefat eden kimsenin beytûmale kalan terekesi

Defter oldur ki,

Fi'l-asl Ruhavî olup bilâ-nutkın marîz olduğu hâlde Karahisar-ı sahib Mutasarrıfı sa'âdetlü Mirza Paşa -yesserallahu mâ yeşâ'- hazretlerinin sâkin oldukları sarâyda misâfîren sâkin iken bilâ-vârisi ma'rûf fevt olan ismi nâ-mâ'lûm kimesnenin muhalledâtıdır. Ba'de't-tahrîr paşa-yı müşârunileyh kethüdâları es-Seyyid Osman Efendi'ye teslîm olunmuşdur.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Şevvâli'l-mükerrem seen 1148

Doru aygır at 1 ma'a-eğer ve âlât 15 guruş	Kara kınlı kılıç-ı Diyarbakir 1 3 guruş	Piştov ma'a- kubûr 1 çift 4 guruş	Karanfilî bez donluk 1 rub' 1 guruş	Parça beyâz bez 0,5 guruş
Köhne sarık 1 ve gömlük 1 ve don 1 ve zıbn 1 1 guruş	Kahve ibrik 1 ma'a-fincân 2, kutu 1, kîse 1 0,5 guruş	Palaska, vezne 0,5 guruş	Köhne meşînli heybe 1 1 guruş	Su tâsı 0,5 guruş
Köhne yeşil çuka nâfe biniş kürk 1 2 guruş	Köhne bogosi nâfe cübbe kürk 1 0,5 guruş 1 rub'	Müsta'mel bogosi kaftân 1 1 guruş	Sîm hâtem 1 0,5 guruş	Müsta'mel siyâh aba yağmurluk ma'a-başlık 1,5 guruş
Zincîrli altın 31 aded				
Bi-hesâbı guruş 85 guruş 1 rub'				
Cem'an Yekûn 118 guruş 1 rub'				

Minhe'l-ihracât

Mukaddemâ hâl-i hayâtında keşf için sarf olunan 7,5 guruş	Techîz ve tekfin 10 guruş	Resm-i kısmet 3 guruş
Kâtibiye 1 guruş	Çukadâriye ve hüddâmiye 1 guruş	Muhzırlara 1 rub'

Sahhu'l-bâkî: 95,5 guruş

Fî yed-i es-Seyyid Osman Efendi el-mezkûr fî a'le'd-defter

51 [16b-2] Aslen Türkmenlerden olup Karahisar-ı Sahib'de Naib Hanı'nda misafir iken vârissiz vefat eden Türkmenoğlu Mustafa'nın beytûlmale kalan terekesi

Fi'l-asl Türkmen tâifesinden olup nefsi Karahisar-ı sahib'de vâki' Nâib Hânî demekle ma'rûf hânda misâfiren sâkin iken bi-emrillahi te'âlâ fevt olan Türkmenoğlu Mustafa nâm müteveffânın zâhirde vârisi olmayıp medîne-i mezbûrede emîn-i beytûlmâl olan Haydar Ahmed Çelebi ma'rifetiyle tahrîr ve sûk-ı sultânide fûrûht olunan muhalledfâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Doru bârgîr ma'a-eğér 12 guruş	Köhne mâi aba biniş 1 1 guruş 1 rub'	Köhne mâi aba şalvâr 1 1 guruş 1 rub'	Köhne alaca entâri 1 ve zıbın 1 3 rub' 1 para	Köhne boğasi cübbe kuzu kürk 1 rub' 7 akçe
Köhne aba yağmurluk 1 0,5 guruş	Kırmızı aba kuşak 1 9 para	Köhne aba heybe 1 11 para	Sagîr bıçak 5 para	Köhne sarık 1 ve kavuk 1 3 rub' 2 para
Parça kedi kürk 1 rub' 3 para	Köhne sarı çizme 1 rub' 3 para	Nakid akçe 6 guruş 1 rub'		

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 4 guruş	Resm-i âdî 2,5 guruş	Kâtibiye 1 guruş	Çukadâriye 30 para	Muhzırlara 10 para
Hâncıya bârgîr, kendüye hizmet 2 guruş 5 para	yem, saman ve	Dellâliye 15 para	Resm-i beytûlmâl 2,5 guruş	Hüddâmiye-i beytûlmâl 1 guruş

Sahhu'l-bâkî: 10 guruş. Yalnız on guruşdur

An-yed-i emîn-i beytûlmâl

52 [17a-1] Çakır köyü ahalisinden Süleyman kızı Âbide'nin ayrıldığı kocası Hacı Yusuf oğlu İbrahim Sipahi aleyhine yetimleri için açtığı vasiyet davasında haksız olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Çakır nâm karye sâkinlerinden Âbide bint-i Süleyman nâm hâtûn meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkîrde zevc-i mutallak-ı sâbıkı işbu bâ'isü'l-kitâb İbrahim Sipâhi bin Hacı Yusuf nâm kimesne mahzarında bir defter ibrâz ve mücebince da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "işbu defterde tahrîr olunan üç yüz elli guruşluk eşyâ vasîsi olduğum eytâmın emvâl-i mevrûselerinden olup mezbûr İbrahim zevcim iken ahz u kabz ve kendi masârıfına sarf ile ihlâk ü itlâf eyledi, suâl olunup aliverilmesi matlûbemdir" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâba tasaddî eyleyip "mezbûre Âbide Hâtûn ile hîn-i muhâla'ada mehr-i müeccelinden ve nafaka ve süknâsından ve hukûk-ı zevciyete müte'allika âmme-i da'vâsından zimmetimi ibrâ ve mâl-ı eytâmdan defter mantûkunca telef ü zâyî' eylediğim eşyâyı dahi eğer eytâm-ı mezbûre ba'de'l-bülûğ da'vâ sadedinde olurlar ise ben kendi mâlımdan zâmin olurum deyü zâmin olup mâl-ı mezbûrdan dahi zimmetimi ibrâ-i âm ile ibrâ eyledim" dedikde mezbûre hâtûn i'âde-i kelâm edip hukûk-ı zevciyete müte'allika âmme-i de'âviden ibrâsını ikrâr ve mâl-ı mezbûra zâmine olup ol vechile ibrâsını inkâr etmeğin mezbûr İbrahim'den beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı müslimînden İsa Efendi bin Abdüllatif ve Ali Beşe bin Hacı Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-istişhâd "fî'l-hakîka mezbûre Âbide Hâtûn mezbûr İbrahim ile muhâla'a oldukda mehr-i müeccelinden ve nafaka ve süknâsından ferâgat edip mezbûr İbrahim'in zimmetini ibrâ ve mâl-ı eytâmdan ekl ü bel' eylediği üç yüz guruşluk

eşyâdan dahi bi'l-küllîye ferâgat edip ve eğer eytâm ba'de'l-bülûğ da'vâ ederler ise ben zâminim ve bu zâmine olup mezbûr İbrahim'in zimmetini ibrâ eyledi, bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mücebi ile müdde'îye-i mezbûre Âbide Hâtûn bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Arslan Ağa, İvaz Ağa Kavukçuzâde, Monlâ Mehmed bin İvaz, Hasan bin Osman, Ramazan bin Veli, Süleyman bin Abdülfettah, Ahmed bin İbrahim, Muhzır Mehmed Ağa

53 [17a-2] Sofular mahallesi ahalisinden mecnune olan Hacı Mehmed kızı Emine'ne mahkemece nafaka ve kisve tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib muhallâtından Sofular mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i Hacı Mehmed nâm hâtûn mecnûne olmağla bundan akdem kıbel-i şer'den mansûb olunan vasîsi işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Mehmed Efendi bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "vasîsi olduğum mezbûre Emine Hâtûn'a nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunması matlûbumdur" dedikde hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûr Emine Hâtûn'a yevmî on iki akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr eyleyip ve hîn-i iktizâda vasiyy-i mezbûra istidâneye ve lede'z-zafer rücû'a izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf ba'de hicretin men lehu'l-izz ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, Voyvodazâde Hacı Ahmed bin Ali, Hacı Süleyman Efendi el-Hatîb, Abdurrahim Efendi, Müftüzâde Hacı Hasan, Mustafa bin Hacı Musa, Hasan Beşe bin İvaz, Bekir Beşe bin Hacı Ali ve gayruhum mine'l-hâzırîn

54 [17b-1] Karahisar-ı sahip sancağına bağlı kazalardan imdad-ı seferiye tahsiline memur edilen Sarıkcı Ali Ağa'nın topladığı gelirlerin Anadolu Kaymakamlığı'na gönderilmesi

Şerâyi'-şî'âr Karahisar-ı sahip sancağında vâki' olan kazâların kâdîları efendiler -zîde fazlulum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet vesâir zâbitler inhâ olunan budur,

Bundan akdem bâ-fermân-ı âlî imdâd-ı seferiye tahsîline me'mûr olan Sarıkcı Ali Ağa bu tarafda bazı yerlerden noksân getirip mâl-ı mezkûreye gadr edip kazâlardan gerek mâl-ı mîrî ve gerek harc-ı bâb ve gerek mübâşiriye ve gerek hizmet vesâir her ne ki sancağ-ı mezkûr kazâlarından ve kurâlarından ne alınır ise ma'rifetiniz ile teftîş ü tefahhus olunup ve her kazânın vukû'u üzere tarafımıza i'lâm olunması bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve () ile irsâl olunmuşdur. İnşâallahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, cümlelizin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Sarıklı Ali'nin kazâlardan ve kurâlardan gerek mâl-ı mîrî ve gerek harc-ı bâb ve gerek mübâşiriye ve gerek teftîş için cüz'î ve küllî her ne ki ahz u kabz eyledi ise de kazâdan vukû'u üzere i'lâm ve kurâ ahâlîlerinden haber ve tarafımıza tefhîm ü i'lâm olunması ehemm ü mühimmeden olmağla bu husûsa gerek kazâların kâdîları ve gerek a'yân ve gerek kurâ ahâlîleri ihmâl ü müsâmaha olunmayıp beher kazâdan vukû'u üzere i'lâm ve divân-ı Anadolu'ya irsâline her birleriniz gerekdir ki, vakt-i tâm ve sa'y-i ihtimâm edip müceb-i buyuruldu ile âmil ve hilâfindan mücânebet eyleyesiz deyi.

Fî 12 L. sene 1148

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

55 [17b-2] İstanbul Gümrüğü Mukâtaası gelirlerinden günde iki akçe almaya mutasarrıf Hafız Ahmed'in vefatıyla yerine tayin edilen Süleyman oğlu Hüseyin'in akçesini Ulucak Mukâtaası gelirlerinden alması

İşbu râfî'-i tevkî'-i refi'u's-şân-ı hâkânî Hüseyin bin Süleyman Dîvân-ı hümayûn'uma arzuhâl edip İstanbul Gümrüğü Mukâta'ası mâlından almak üzere yevmî iki akçeye mutasarrıf Hâfız Ahmed fevt olup mahlûl olmağla mahlûlünden Ulucak Mukâta'ası mâlından almak üzere kendüye vazîfe verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip kendi arzuhâli ve bin yüz kırk

sekiz senesi Şa'bân-ı şerîfinin yirmi yedinci günü târîhiyle müverrah verilen ruûs-ı hümâyûn mücebine mahlûl-i mezbûru tamâmen tevcîh edip üzerine edâsı lâzım gelen tekâlifî vermek şartıyla bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki, mezbûr Hüseyin bin Süleyman varıp vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazîfesin Ulucak Mukâta'ası mâlından emîn olanlar yedinden alıp mutasarrıf ola. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fi'l-yevmi'l-hâdî aşer Ramazân sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf
el-Mahrûsetü'l-Kostantiniyye

56 [18a-1] Şehirabad nahiyesine bağlı Demir köyünde zeâmete mutasarrıf olan Hasan Ağa'nın dirliği iltizâmının el-Hâc Hasan Ağa'ya verildiği

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki,

Karahisar-ı sahib Şehirabad nâhiyesinde vâki' Demir karyesi ve gayrından hâlâ berât-ı âlîşân ile mutasarrıf olduğum ze'âmetimin iltizâmını işbu bin yüz kırk sekiz senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince bir sene kâmilen zabt eylemek üzere ber-vech-i peşîn altı yüz altmış guruşa kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân el-Hâc Hasan Ağa - zîde kadruhû- iltizâmına tâlib ü râğib olmağla zikr olunan meblağ-ı mezbûr altı yüz altmış guruşu merkûmdan bi't-tamâm ahz u kabz edip bir sene tamâmına değîn zabt eylemesine iltizâm olunmuştur. Gerekdir ki, mûmâileyh varıp a'sâr-ı şer'iyeye ve rûsûm-ı örfiye ve bâd-ı hevâ ve salb ü siyâset ve tapu-yı zemîn ve bakara ve kaçgun ve beytûlmâl-ı âmme ve hâssa kalîl ü kesîr her ne hâsıl olur ise ve düşen mahlûlât ne vâki' olur ise sene tamâmına değîn zabt edip âhardan ferd mâni' u müzâhim olmayıp dahl ü ta'aruz kılmayalar.

Hasan Ağa

Silk-i Piyâde

57 [18a-2] Filli köyü ahâlisinden Mehmed oğlu Hüseyin ile hanımı Seyyid Hüseyin kızı Fatma'nın, oğulları Seyyid Osman'ı kaçırıp katlettiklerine dair İbrahim oğlu Mehmed, Haydar oğlu Ömer, Ebubekir oğlu İbrahim ve diğer kimseler hakkında açtıkları kan ve diyet davasında iddialarını ispat edemedikleri

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Filli nâm karye sükkânından Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne ile zevcesi Fâtıma bint-i es-Seyyid Hüseyin nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sükkânından bâ'isû hâze'l-kitâb İbrahim bin Mehmed ve Ömer bin Haydar ve İbrahim bin Ebubekir vesâir

ma'lûmü'l-esâmî mahsûrû'l-eşhâs kimesneler mahzarlarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "târîh-i kitâbdan on ay mukaddem mezbûrların gamz u iftirâları sebebiyle Karahisar Mütesellimi Arslan Ağa tarafından on beş, yirmi levendât ile Yusuf Bölükbaşı nâm kimesne ta'yîn olunup ol dahi gelip karyemizden oğlumuz es-Seyyid Osman'ı ahz ve Süleymanlı karyesine getirip katl eylediler. Mezbûrların gamzı sebebiyle olmağla mezbûrlardan dem ü diyetini da'vâ ederiz, suâl olunup ihkâk-ı hak olunması matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûrûn cevâba tasaddî eyleyip "fi'l-hakîka mezbûrânın oğlu es-Seyyid Osman'ı mütesellim-i merkûm tarafından Yusuf Bölükbaşı mübâşir olup gelip karyenizden ahz eyleyip Süleymanlı karyesine getirdiklerinde mezbûr es-Seyyid Osman karye-i mezbûrede kendi kendüyü bıçak ile öbeği üstünden darb u cerh edip ol darbdan müteessiren fevt olmuştur ve da'vâcısı Süğlün karyesinden Abacıoğlu Mustafa nâm kimesne idi, bizim haber u âgâhımız yokdur, ol vakit maktûl-i mezbûr keşf u tahrîr olundukda müdde'iyân-ı mezbûrân hâzırlar idi, minvâl-i meşrûh üzere keşf u tahrîr olunup ba'dehû mezbûrân Hüseyin ve zevcesi Fâtıma meclis-i şer'e gelip mezbûr Yusuf Bölükbaşı'yı hasım ta'yîn edip bizim ve Süleymanlı karyesi ahâlîlerinin zimmetlerimizi da'vâ-yı mezbûrûn ibrâ edip yedimizde hüccet-i şer'iyemiz vardır" deyü bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye ibrâz eylediklerinde ba'de'n-nazar fi'l-hakîka es-Seyyid Halil Efendi imzâsıyla mûmzâ ve hatmiyle mahtûm hüccet-i şer'iyeye takrîrlerine mutâbık olup mezbûrân muvâcehelerinde kırâat olundukda hüccet-i mezbûrenin mazmûnunu inkâr eylediklerinde mazmûn-ı hüccet-i mezbûreye beyyine talep olundukda ulemâdan fahrû'l-müderrisîn Süleyman Efendi bin Yusuf Efendi ve Hatîb İbrahim Efendi bin İsa li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyeye şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın müdde'iyân-ı mezbûrân bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrû'l-eşrâf es-Seyyid Halil Efendi, Za'îm İbrahim Ağa, İvaz Ağa bin Mehmed Bey, Hacı Bekir bin Hacı Ali, Abdurrahim Efendi bin Veli, Sarrâc Hacı Mahmud, Mehterzâde Hacı Mahmud, Mehmed el-muhzır ve gayruhum

58 [18b-1] Karahisar-ı sahip merkezi ihtisâbının müştereken Hacı Osman Ağa, Osman Beşe ve Mehmed Ağa'ya iltizâm edildiği

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki,

Berât-ı âlişân ile mâlikânemiz olan nefsi Karahisar-ı sahip ihtisâbını işbu bin yüz kırk sekiz senesi Mart'ı ibtidâsından sene-i mezkûre Şubat'ı gâyetine dek zabt etmek üzere vekâletimiz hasebiyle işbu bâ'is-i temessük Hacı Osman Ağa'ya ve Osman Beşe'ye ve Mehmed Ağa'ya ale'l-iştirâk bin iki yüz guruşa iltizâm olunup bedel-i iltizâmdan yedi yüz guruşu ber-vech-i peşîn ahz u kabz olunup bâkî beş yüz guruşu zimmetlerinde bâkî kalmağla der'uhde ve iltizâm edip gerekdir ki, mûmâileyhler varıp sene-i sâbık üzere zabt edip nefsi Karahisar'da olan bâc-ı bâzârlardan hâsıl olanı a'şâr-ı şer'iyeye ve rüsûm-i örfiye ve ba'd-ı hevâ ve bîve ve beytûlmâl ve mahlûl her ne ki âid olur ise mezbûrûn sene-i sâbık üzere ahz u kabz edip tasarrufına serbestiyet üzere tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale etmeye.

Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr

Mehmed Ağa

el-Vekîl-i Bey

59 [18b-2] Molla Yahşi mahallesinde vefat eden Receb kızı Tayyibe'nin kocası ile oğulları arasındaki veraset meselesinde sulh sağlandığı

Medîne-i Karahisar-ı sahip mahallâtından Monla Yahşi mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem fevt olan Tayyibe bint-i Receb nâm müteveffiyenin verâsetini zevci es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Ahmed nâm kimesne ile kebîr oğulları es-Seyyid Halil Çelebi bin Hüseyin ve es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Abdullah Çelebi'ye münhasır olduğu lede's-şer' zâhir olduktan sonra zevci mezbûr es-Seyyid Abdullah Çelebi meclis-i şer' de mezbûrân es-Seyyid Halil Çelebi ve es-Seyyid Ahmed Çelebi mahzarlarında ikrâr-ı tâm edip "müteveffiyeye-i mezbûrenin zimmetinde mütekarrır iki yüz elli guruş mehr-i müecceli ve an-nakdin ahz eylediğim yirmi guruşu min haysü'l-mecmû' üç yüz yetmiş guruş edip müteveffiyeye-i mezbûreden bana irs-i şer'î ile intikâl eden hisse-i şer'iyem mukâbelesinde meblağ-ı merkûm üç yüz yetmiş guruşu a'lâ tarîk't-tehârüc ahz u kabz edip mezbûrânın zimmetlerini ibrâ-i âm ile ibrâ eyledim" dedikten sonra mezbûr es-Seyyid Halil Çelebi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde karındâşı mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müteveffiyeye-i mezbûreden irs-i şer'î ile bana isâbet eden hissem mukâbelesinde

muhallefât-ı mezbûre akârından Bâbüççular çarşısında vâki' ma'lûmü'l-hudûd birbirine muttasıl beş bâb dükkân ve üzerlerinde vâki' fevkânî beş oda ve mezbûr dükkânların ardında yine muttasıl bir bâb mahzen ve Kalaycılar çarşısında ma'lûmü'l-hudûd iki bâb dükkân ve Gönbâzârı Hânı kurbunda bir bâb dükkân ve hân-ı mezbûrun kapı arsası ve üzerinde vâki' harâbe müşrif odaları ahz eyledim ve karındâşım es-Seyyid Ahmed Çelebi dahi muhallefât-ı mezbûre akârından Gönbâzârı'nda vâki' ma'lûmü'l-hudûd Emrullah Çelebi Hânı demekle ma'rûf tahtânî ve fevkânî odaları müstemil hânı ve hân-ı mezbûra muttasıl üç bâb hallâc dükkânını alıp ve menkûlâtından dahi her birimiz bi'tamâm hisse-i şer'iyelerimizi ahz u kabz ve istîfâ-i hak edip birbirimizin zimmetlerini ibrâ-i âm [ve] kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ eyledik" dedikde mukırr-ı mezbûr es-Seyyid Halil Çelebi'nin bi'l-muvâcehe sâdır olan takrîrini el-mukarrun lehu'l-mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü imlâ olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-müderres, Hacı İbrahim Efendi el-hatîb, Hacı Mehmed Efendi bin Receb, es-Seyyid Mehmed Efendi el-hatîb, Eyüb Efendizâde Hacı Mehmed Efendi, Monlâ Hüseyin bin Hacı Receb, Abdurrahim Efendi mütevellî-i sâbık, Hacı İbrahim el-mütevellî

60 [19a-1] Molla Yahşi mahallesinde vefat eden Mehmed kızı Meryem'in verasetinin çocukları Hacı Ahmed, Mehmed, Abdullah, Emine ve Fatma'ya ait olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Monla Yahşi mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem fevt olan Meryem bint-i Mehmed nâm hâtûnun verâseti kebîr oğulları Hacı Ahmed ve Mehmed ve Abdullah ve kebîre kızları Emine ve Fâtıma'ya münhasır olduğu lede's-şer'i's-şerîf zâhir u nümâyân oldukdan sonra mezbûr Hacı Ahmed meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkîrde karındâşı sâhib-i hâze'l-kitâb merkûm Mehmed Çelebi mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân menzil babam müteveffâ Uzun bin el-Hâc Ahmed'in terekesinde iken mezbûr Ahmed fuzûlî zabt ve tasarruf eder, suâl olunup kasrı yedine tenbîh matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl merkûm Mehmed cevâba tasaddî eyleyip "fi'l-hakîka menzil-i mezkûr merkûm Hacı Ahmed'in babası müteveffâ Uzun bin Hacı Ahmed'in terekesinden olup lâkin Hüseyin vefâtında menzil-i mezbûr vesâir

terekesi ber-müceb-i defter-i kassâm yüz elli dört guruşa bâliğ olup ziyâde mâl itlâk olunur şeyi kalmayıp anam müteveffiye Meryem nâm hâtûnun yirmi beş bin akçe mehr-i müecceli sâbit olmağla menzil-i mezbûr vesâir terekisi bi'l-cümle anam müteveffiye-i mezbûrenin mehr-i müecceli mukâbelesinde verilip beyne'l-verese taksîme bir şey kılmadım ve menzil-i mezkûru anam müteveffiye vefâtına değin zabt u tasarruf edip merkûm Hacı Ahmed sükût eyledi ve ba'de vefâtihâ hâl ber-vech-i muharrer olduğu dahi ikrâr edip hattâ menzil-i mezkûrdan ma'lûmü'l-hudûd bir mikdârını ifrâz ve benden elli yedi guruşa iştirâ edip semen-i merkûm elli yedi guruşun yirmi beş guruşunu kız karındâşlarım Emine ve Fâtıma'ya havâle eyledim ve yedi guruşu zimmetinde kalıp edâ etmek üzere ol dahi bi'l-muvâcehe havâleyi kabûl edip her birimiz âharın zimmetlerini husûs-ı mezbûra müte'allika âmme-i de'âvî ve eymân ve muhâsamâtdan ibrâ vü iskât-ı hak eyledik" deyü def'le cevâb eyledikde merkûm Mehmed'den def'-i meşrûhunu mübeyyine beyyine taleb olundukda ahrâr-ı müslimînden Dülgerzâde Ebubekir Çelebi ve Terzi Hasan Çelebi nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-istişhâd "fi'l-hakîka müdde'î mezbûr Hacı Ahmed menzil-i mezkûrdan ma'lûmü'l-hudûd bir mikdâr ma'îşetini mezbûr Mehmed'den elli yedi guruşa iştirâ ve minvâl-i muharrer üzere havâleyi kabûl edip her biri âharın zimmetlerini ibrâ eylediler, bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mücebi ile ba'de'l-ibrâ da'vâ mesmû'a olmadığı kütüb-i fikhiyede musarrah olmağın müdde'î-i mezbûr Hacı Ahmed bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb vü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Efendi el-hatîb, fahrü'l-akrân Abdullah Ağa, Hacı İbrahim Çelebi el-mütevellî, Bezzâz Mustafa Çelebi, Abdullah Çelebi, Halil bin İsmail, İbrahim bin İsmail ve gayruhum

61 [19a-2] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Veli oğlu Hacı Nebi'nin mirasının vârisleri arasında paylaştırıldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hacı Nebi bin Veli nâm müteveffânın verâseti zevcesi Kamerşah bint-i İbrahim nâm hâtûnla mezbûreden mütevellide kızı Fâtıma'ya ve zevce-i âharı Emine bint-i Abdullah ve mezbûreden mütevellide Kezban ve Ümmühan ve er karındâşı Mustafa'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir olduğdan sonra mezbûre

Emine'nin verâseti bi'l-ma'rifeti's-şer'iyeye ârifân olan İlyâs bin Mehmed ve Salih bin Satılmış nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan İsmail Beşe bin İsmail nâm kimesne bi'l-vekâle ve merkûm Mustafa bi'l-asâle meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâfizetân-ı hâze'l-kitâb Kamerşah ve Fâtıma nâm hâtûnlar taraflarından vekîl olan Hüseyin Efendi bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "vekîli olduğum mezbûre Emine Hâtûn ve vasîsi olduğu Kezban ve Ümmühan'a mûrisleri müteveffâ-yı mezbûr Hacı Nebi'den irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hîses-i şer'iyelerini bi't-tamâm ahz u kabz ve istîfâ-i hak eyledim ve müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında mübâdele eylediği menzil-i ma'lûmü'l-hudûdda ve ma'rifet-i sâhib-i arz ile bey' u tefvîz eylediği bâğçe ve arâzîden eğer da'vâ irs ve eğer sâir bahâne ile vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalimiz yokdur, mezbûre Kamerşah ve Fâtıma'nın zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı kâtî'u'n-nizâ' ile ibrâ ve istîfâ-i hak eyledik, husûs-ı mezbûra müte'allika eğer bizden da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm-ı zevîl-ihirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dediklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'iyi'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-eşrâf es-Seyyid Halil Efendi, Ali Ağa bin Mustafa Ağa, Monlâ Ahmed bin Şaban, Hacı Mehmed bin İbrahim, Gedik İsmail bin İbrahim, Maden Beşe bin Mehmed, Hacı Ali bin İvaz, Hasan bin Mustafa, Mehmed el-muhzır ve gayruhum

62 [19b-1] Sofular mahallesinde vefat eden Hacı Mehmed oğlu Ali Çelebi'nin mirasının hanımı Hüseyin kızı Meryem, kız kardeşi Emine ve erkek kardeşinin oğlu Bayram oğlu İbrahim'e ait olduğu

Defter oldur ki,

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ali Çelebi bin Hacı Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Meryem bint-i Hüseyin nâm hâtûn ile li-ebeveyn kız karındâşı Emine ve karındâşı oğlu İbrahim bin Bayram'a münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir u bâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun vârisleri ma'rifetleriyle taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhâlefâtıdır, ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

En'âm-1 şerîf 1 rub'	Mahalle-i mezbûrede menzil 100 guruş	Gedik ta'bîr olunan debbâğhâne 70 guruş	Nısf debbâğhâne odası 15 guruş	Arsa-i hâliye 20 guruş
Altın, zer-i mahbûb 44,5 aded	Altın, zincîrli 23 aded	Altın, tuğralı Mısır 12 aded	Altın, Venedik 90 aded	Altın, Macar 11 aded
Altın, fındık 234,5 aded	Altın, Tunus 10 aded	Beyâz akçe 4 guruş 13 para	Defa 5 guruş 1 rub'	Der-zimmet-i İbrahim Çelebi 3 guruş 15 para
Der-zimmet-i Konyalı Mehmed 14,5 guruş	Der-zimmet-i Debbâğ Mustafa 2,5 guruş 5 para	Alaca kilim 4 6 guruş	Boylu tüfenk 2 6 guruş	Kara kılıç 1,5 guruş
Alaca zıbın 2 2 guruş	Köhne zıbın 2 1 guruş	Köhne mâi kaban 1 rub'	Yeşil kaban 1 7,5 guruş	Beyâz çarşaf 1 0,5 guruş
Sîm sâ'at 1 8 guruş	Yeşil çuka biniş 6 guruş	Köhne kırmızı çuka kürk 4 guruş	Tabanca ve bıçak 1 guruş	Köhne çakşır 1 0,5 guruş
Defa yeşil çuka biniş 3 guruş	Köhne çuka şalvar 1 2 guruş	Köhne kuzu kürk 1 guruş	Köhne kara abâ yağmurluk 0,5 guruş	Köhne yorgan 0,5 guruş
Köhne biniş 0,5 guruş	Köhne fener 0,5 guruş	Köhne kavuk 2 0,5 guruş	Köhne sarık 2 1 guruş	Defa sarık 1 1 guruş
Köhne don 2 0,5 guruş	Gömlek 2 1 guruş	Kahve ibrik, fincân 5 0,5 guruş	Köhne kuşak bez parçaları, ve kilid 2, vezne 1, palaska 1, çubuk zengi 2 guruş	
Sagîr leğen 1 ve ibrik 1 2 guruş	Sahan 2 1 guruş	Köhne debbe ma'a-ağaç ibrik 0,5 guruş	Kara çizme ma'a-köhne pabuç, 2 çift 1,5 guruş	
Odun 6 guruş	Köhne heybe ve torba ve harâr 1 guruş			
Cem'an Yekûn 1.633,5 guruş				

Minhe'l-ihrcât

Techîz ve tekfîn 10 guruş	Mehr-i müsbet 10 guruş	Resm-i kısmet 40 guruş	Kâtibiye 2,5 guruş	Hüddâmiye 4 guruş
Çukadâriye 2 guruş	Muhzırlara 1 guruş	Mecnûneye hüccet 4 guruş		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese guruş: 1.560 guruş

Hissetü'z-zevci'l- mezbûre Meryem 390 guruş	Hissetü'l-uhti'l- mezbûre Emine 780 guruş	Hissetü ibnü'l-eh İbrahim 390 guruş
---	---	---

63 [20a-1] Karahisar-ı sahib'e bağlı yerlerde zer-i mahbûbun 330'ar ve cedid İstanbul altınının 440'ar akçeye alınıp verilmesi; Mısır zincirli altın, Mısır tuğralısı altın, zolota ve kuruşun aslî kıymetleriyle rayiç fiyattan muamele göreceklarının cizyedarlara, mîrî mültezimlere ve ahaliye duyurulması

Mûcebince sadr-ı âlî-i mektûbu sâdır olmuşdur.

Düstûrûn-ı mükerrremûn müşîrûn-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirû umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mühemmimû mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidû bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidû erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn bi-sunûfi avâtıfi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolu nihâyetine varınca vâki' olan vüzerâ-yı izâm -edâmallahu te'âlâ iclâlehum- ve e'âzîmü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadr ve'l-ihtirâm ashabü'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrimîrân-ı kirâm -dâme ikbâluhum- ve akâzî kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'û a'lâmi's-şerî'atı ve'd-dîn vârisû ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i izâm -zîdet fezâilehum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-kirâm merâci'u'l-küberâi'l-fihâm zevi'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm sancakbeyleri -dâme izzuhum- ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-ikelâm kâdîlar -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve muhassillar ve cizyedârlar vesâir mîrî mültezimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak mâ'lûm ola ki,

Sikke-i hümâyûn-ı tâcdârî ile müzeyyen ve meskûk olan ecnâs-ı altından zer-i mahbûb ta'bir olunan altın bu âna gelince beyne'n-nâs üçer yüz akçe ve cedîd müdevver İstanbul altını dahi dört yüz akçe kıymet ile ahz u i'tâ ve Hazîne-i âmire'me dahi ol vechile ibrâ ve masraf etdirilip lâkin zer-i mahbûbun kıymet-i zehebiyesine inzimâm-ı masârîf hey'et-i hâsılasıyla tamâm yüz onar paraya yine revâcî i'tidâle akreb olduğu ittifâk-ı mukavvimîn ve icmâ' ve ittibâk-ı muhammenîn ile müte'ayyin olduğundan başka el-ân nâs beyninde dahi yüz onar paraya revâcî gâlib olup ve altın-ı mezkûr ile cedîd İstanbul altınının ayârların müsâvî ve yeksân olmağla zer-i mahbûbun kıymet-i zehebiyesine nazaran onun dahi kıymet-i mu'ayyenesi ziyâdeye mütehammil olduğu nümâyân olduğundan gayrı bazı mîrî mültezimleri vesâir kimesnelerin taşralarda zolota verip bu tarafda yine zolota almak üzere gelen poliçe ashâbı zolota tedârük ve edâsına zaferyâb olacakları hâlde tarafeynin rızâlarıyla zikr olunan cedîd İstanbul altını yüz kırk beş ve kırk altışar para ve birer akçe baş ile kabûl ve ahz u i'tâ eyledikleri zâhir u ayân olmağla bu sûretde ikisinin dahi kıymet-i mukavvimeleri tahammülleri mertebesine iblâğ olunmak hem ibâdullaha ve hem taraf-ı mîrîye nâfi' olduğuna binâen fîmâ ba'd beyne'n-nâs zer-i mahbûb üçer yüz otuzar akçeye ve cedîd İstanbul altını dörder yüz kırkar akçeye râyic ve cârî olup ve Hazîne-i âmire'me dahi bu vechile ibrâ ve masraf olunmak ve kemâ fi'l-evvel Mısır zincîrlisi altını yüz onar paraya ve Mısır tuğralısı altını yüz beşer paraya ve cedîd zolota otuz paraya ve guruş kırkar paraya ve paranın dahi kırk adedi bir guruşa olmak üzere ahz u i'tâ olunup bir akçe ziyâde vü noxsân alınıp verilmemek üzere şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince fermân-ı âlişânım sâdır olmağla i'lâm-ı hâl için işbu emr-i şerîf-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde siz ki vüzerâ-i müşârunileyhim ve beylerbeyiler ve sancakbeyleri vesâir-i mûmâileyhimsiz, keyfiyet mâ'lûmunuz olup vech-i meşrûh üzere fîmâ ba'd zer-i mahbûb üçer yüz otuzar akçeye ve cedîd İstanbul altını dörder yüz kırkar akçeye ahz u i'tâ olunmak ve Mısır zincîrlisi altın ile Mısır tuğralısı altın ve zolota ve guruş dahi bâlâda tahrîr olunduğu vechile kemâ fi'l-evvel kıymet-i asliyeleriyle râyic ve cârî olmak üzere taht-ı eyâlet ve sancaklarınızda vâki' cizyedârları ve mîrî mültezimleri vesâir âmme-i nâsa i'lân ü işâ'at ve bu makûlelerden ziyâde vü noxsân alıp vermeğe ihtimâlleri olur ise bilâ-tevakkuf ahz ve sikke-i hümâyûnumun ihtilâline ve nizâmına bâ'is oldukları için tertîb-i cezâ ile mücâzât olunacakları cümleye ifâde vü tenbîh ve taraf taraf gereği gibi tenbîh ü te'kid olunduktan sonra mazmûn-ı emr-i şerîfimi mehâkim sicillâtına kayd etdirdip ale'd-

devâm mücebiyle amel ü hareket ve hilâfına vaz' u hâletden gâyetü'l-gâye ihtirâz ü mücânebet eylesesiz deyü Dîvân-ı hümayûn'um tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir bilfi'l defterdârım olan İbrahim -dâme uluvvuhû- i'lâm etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfından be-gâyet ihtirâz u ictinâb eylesesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fî evâhiri Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

64 [20b-1] Kamartaş ahalisinden Mustafa kızı Fatma ile erkek kardeşi Halil arasında vefat eden baba ve analarından intikal eden miras hususunda sulh sağlandığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Kamartaş nâm karye sâkinelerinden işbu bâ'isetü'l-kitâb Fâtıma bint-i Mustafa nâm bîkr-i bâliğa bi-nefsihâ meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Sofular mahallesi sükkânından mezbûrenin tâlibi Hasan bin Mehmed nâm şâbb-ı emred mahzarında ve zeyl-i vesîkada mezkûrül-esâmî müslimîn huzûrunda ikrâr-ı tâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip "mezbûr Hasan tâlibim olmağla bin dirhem gümüş mehr-i müeccel ve bir kumaş kaftân ve bir entâri ve bir tarpûş ve bir çenber ve bir çentiyâne ve bir çift mest pabuç ve bir dolu sîm kuşak ve beş buçuk miskâl inci kafes mehr-i mu'accel üzerine nefsimi tezevvüc eyledim, ol dahi tezvîc eyledi" dedikde mezbûr Hasan dahi mezbûreyi kelîmât-ı meşrûhasında tasdîk edip akd-i nikâh olunduktan sonra mezbûre Fâtıma'nın er karındâşı Halil nâm kimesne meclis-i şer'-de mezbûre Fâtıma mahzarında ikrâr-ı tâm edip "mezbûre Fâtıma karyemizden akd-i nikâh için bu tarafa geldikde babamız mûrisimiz müteveffâ Mustafa Beşe ve anamız müteveffîye Zâhide bint-i Bayram nâm kimesnelerden bize intikâl eden mâl-ı mevrûsumuzdan bir mikdâr ma'lûmü'l-ism ve'l-cism eşyâ götürdü" deyü da'vâ sadedinde iken beynimizde muslihûn tavassutu ile mezbûrenin götürdüğü eşyâ meclis-i şer'-e ihzâr ve lede'l-mukavvimîn takvîm olunduktan mezbûre Fâtıma'ya babası müteveffâ Mustafa Beşe'den ve anası müteveffîye Zâhide'den intikâl eden hisse-i şer'iyyesinden noksân olmağla kendünün götürdüğü eşyâdan mâ'adâ kendüye bir siyâh kara sığır ineği ve bir kilim dahi verip ol dahi ahz u kabûl ve istîfâ-i hak edip

birbirimizin zimmetlerini ibrâ-i am ile ibrâ vü iskât-ı hak eyledik, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika her kangımızdan da'vâ vü nizâ' sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde mukarr-ı mezbûr Halil'in bi'l-muvâcehe sâdır olan takrîrini el-mukarru lehe'l-mezbûre Fâtıma tasdîk etmeğın hâzihi'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fî yevmi'l-âşir min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-eşrâf es-Seyyid Halil Efendi, fahrü'l-a'yân Abdullah Ağa, Şaban Beşe bin Hacı İsmail, Abdî bin Hacı Ali, Abdurrahim Efendi, Hammâmı Bayram Beşe, Hacı Bekir bin Hacı Ali, İmâm Monlâ Süleyman ve gayrum

65 [20b-2] İnbas köyünde vefat eden Aydın oğlu Hüseyin'in mirasçılarında zevcesi Dede kızı Fatma ile amcasının oğlu Ali arasında, Ali'nin mirastaki hissesini alamadığına dair açtığı davada haksız olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' İnbas nâm karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Aydın bin Miyedin nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Dede nâm hâtûn ile li-ebeveyn ammîsi oğlu Ali bin Süleyman bin Miyedin nâm kimesneye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun ammîsi oğlu mezbûr Ali bin Süleyman bin Miyedin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûr Fâtıma bint-i Dede ve Neslihan bint-i Osman nâm hâtûnlar mahzarlarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mezbûre Fâtıma'nın Hüseyin ve mezbûre Neslihan'ın Hasan zevcleri olmak hasebiyle mezbûrânın metrûkâtının kabz edip müteveffiyân-ı mezbûrândan bana irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyemi vermede ta'allül ederler, suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûretân Fâtıma ve Neslihan cevâba tasaddî eyleyip "mezbûr Hasan karındâşı Hüseyin'den mukaddem fevt olup muhalefâtını zevcesi Neslihan ile karındâşı Hasan beynlerinde taksîm eylediler ve merkûm Hüseyin dahi fevt olup metrûkâtı ancak benim mehr-i müeccelim olan seksen üç guruş bir sülüse vefâ etmedi ve yedimde olan defter-i kassâmı nâtıktır" deyü mezbûre Fâtıma bir kıt'a defter-i kassâm ibrâz eyleyip nazar olundukda fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in terekesi ba'de'l-masârîf mezbûrenin mehrine vefâ etmeyip ancak mehri mukâbelesinde otuz sekiz guruş verilip gayrı mâl itlâk olunur şeyi kalmadığını nâtık bi-hasebi's-şer' sâbit olmağın mücebi ile mezbûr Ali bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Sarrâc el-Hâc Mahmud, el-Hâc İbrahim bin Memi, Hacı Mehmed Ağa, İmâmoğlu Hüseyin, Ali oğlu Mustafa, Ahmed bin Mustafa, Abdurrahim Efendi, Süleyman Dede bin Mehmed ve gayruhum

66 [21a-1] Ahi İsmail Zaviyesi'ne ortaklaşa mutasarrıf olan Abdülhay'ın oğulları Mehmed ve Mustafa'ya amcalarının kızı Zeliha Hatun'un müdahale etmemesi

Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Mihail ve nısf karye Susuz'da Ahi İsmail Zâviyesi'nin vazîfe-i mu'ayyene ile nısf hissesine ber-vech-i meşrûta mutasarrıf olan işbu râfi'ân-ı tevki'-i refi'u's-şân-ı hâkânî Mehmed ve Mustafa birâderân-ı veledân-ı Abdülhay bi-hakkın evlâd-ı vâkıf Dîvân-ı hümâyûn'uma arzuhâl sunup zâviye-i mezbûrenin vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedârlığı bundan akdem evlâddan babaları Abdülhay [ve] ammîleri yine evlâd-ı vâkıfdan Yahya'nın ber-vech-i meşrût ve ber-vech-i iştirâk üzerlerine iken babaları mezbûr Abdülhay fevt oldukda hissesi kendülere intikâl etmiş iken ammîleri merkûm Yahya mutasarrıf olduğu hissesine kanâ'at etmeyip babaları hissesi[ni] dahi üzerine berât ve ba'dehû beynlerine muslihûn tavassut edip babaları hissesi ammîleri mezbûr Yahya'nın ref'inden kendülere tevcîh ve zâviyedârlık mezbûr ammîleri mezbûr ile ber-vech-i münâsafe ve ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken ammîleri mezbûr Yahya fevt olmağla zâviye-i mezbûrenin nısf hissesi dahi bermûceb-i şart-ı vâkıf kendülere intikâl edip ve zâviyedârlık-ı mezbûr[a] bu âna değın nisvân tarafından müdâhale olunmuş değıl iken ammîleri müteveffâ Yahya kızı Zeliha tarafından ta'arruz olunmağla zıkr olunan nısf zâviyedârlık ammîleri mezbûrun mahlûlünden ber-vech-i iştirâk kendülere tevcîh ve yedlerine berât-ı âlişân verilmek bâbında inâyet ricâ ve zâviye-i mezbûre nısfı sâhib-i arzuhâl-i mezbûrânın ve nısf hissesi ammîleri Yahya Efendi'nin üzerlerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi'nde derkenâr olunmağın husûs-ı mezbûr hâzırûn bi'l-meclis olup kazâ-i mezbûr ahâlîsinden vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz müslimînden tefahhus u istihbâr olundukda mu'temedün aleyh müseccelü'l-esâmî sekiz nefer kimesneler "fi'l-hakîka zâviye-i mezbûre, vâkıfı olan Ahi İsmail'den beru nisvân tasarrufuna girmeyip evlâd-ı zükûra meşrûtadır, aslâ nisvân tarafından müdâhale olunduğı yokdur, hâlâ nısfına mutasarrıf olan Yahya fevt olmağla hissesi karındâşı oğulları mezbûrân Mehmed ve Mustafa'ya ber-mûceb-i şart-ı vâkıf intikâl etmişdir" deyü her birleri alâ tarîki's-şehâde haber vermeleriyle müteveffâ-

yı mezbûr Yahya'nın mutasarrıf olduğu hissesi mezbûrân Mehmed ve Mustafa'ya şürûtiyet üzere tevcih olunmak iktizâ eylediğin Rumeli kâdî'askerinin şer'ıyyâtçısı kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn Mevlânâ Derviş Mustafa -zîde ilmuhû- i'lâm etmekle i'lâmı mücebince tevcih olunmak fermânım olmağın hisselerinde mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip bin yüz kırk sekiz senesi Ramazân-ı şerîf'in on dokuzuncu günü târîhiyle müverrah verilen ruûs-ı hümâyûnum mücebince bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki, mezbûrân Mehmed ve Mustafa veledân-ı Abdülhay bi-hakkın evlâd-ı vâkıf varıp zâviye-i mezkûrun nısf hissesine dahi ber-vech-i meşrûta ve ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar olup edâ-yı hizmet eylediklerinden sonra bundan evvel vazîfe-i mu'ayyenesine ne vechile mutasarrıf olagelmişler ise mezbûrân dahi ol vechile vazîfe-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahlûlünden alıp ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni' u müzahim olmayıp dahl ü ta'arruz kılmayalar. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn min şehri Ramazân sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

67 [21a-2] Zeâmet erbabından Piyade Beyi Osman'ın Şehirabad'a bağlı Kınık köyündeki dirliğini bir yıl boyunca mültezim olarak tasarruf edecek olan el-Hâc Mehmed Ağa'ya hariçten kimsenin müdahale etmemesi

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki,

Avâtıf-ı aliyye-i hüsrevânîden inâyet ü ihsân buyurulan Karahisar-ı sahib ve Kütahya sancaklarında Şehirabad ve gayrı nâhiyelerde Kınık nâm karye ve gayrıdan serbestiyet üzere mutasarrıf olduğum ze'âmetimi mîr-i piyâde ze'âmeti işbu bin yüz kırk sekiz senesinde vâki' Mart ibtidâsından bir sene tamâmına dek zabt eylemek üzere tarafımızdan izzetlü el-Hâc Mehmed Ağa'ya der'uhde ve iltizâm olunup mûmâileyh dahi iltizâm ve kabûl etmeğın sene-i mezbûrede vâki' olan a'sâr-ı şer'ıyye ve rüsûm-i örfiye ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ ve tapu-yı zemîn ve yâve ve kaçgun ve rüsûmât-ı sâire cüz'î ve küllî tarafımıza âid ü râci' olan mahsûlât ve rüsûmâtı ahz u kabz edip ve ze'âmet-i mezbûre halkı mûmâileyhi kendi üzerlerine subaşî bilip ve subaşılık umûruna müte'allik umûr her ne ise mûmâileyhe mürâca'at edip sinîn-i sâbıkalarda zabt u rabt olunduğu vech üzere mûmâileyhin zabtına taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmaya.

Osman

Mîr-i Piyâde

Vaka‘a Mart fî yevmi'l-isneyyn fî'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

68 [21b-1] Yukarıpazar mahallesi ahalisinden Altıparmak Hacı Hüseyin'in oğlu Süleyman'ın Avratlar Pazarı'ndaki bakkal dükkânını Cami‘-i Kebir Vakfı'na bağışladığı

Kad vâka‘a gurre-i şehri-i Zilka‘deti‘ş-şerîfe fî'l-yevmi'l-erbi‘â sene 1148

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Yukarıpazar mahallesi sükkânından Süleyman bin Altıparmak Hacı Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Câmi‘-i Kebîr ta‘mîrine mevkûfe nükûdun bilfi‘l mütevellîsi olan işbu bâ‘isü'l-kitâb Hacı Mehmed Efendi bin Eyüb Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic Avratlar Pazarı demekle ma‘rûfe mahalde vâki‘ bir taraftan Hacı Bekir kızı Neslihan Hâtûn mülkü ve bir taraftan Hacı Hasan mülkü ve bir taraftan Monlâ Numan Hânı taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz olup bundan akdem Nebi Dede oğlu Mustafa ve anası Halime bint-i Receb nâm kimesnelerden iştirâ eylediğim mülk bakkâl dükkânımı tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ile müşterî-i mezbûr el-Hâc Mehmed Efendi'ye üç yüz otuz beş guruşa vakıf için bey‘ u teslîm-i mebi‘ eyledim, ba‘de'l-yevm dükkân-ı mezbûr vakf-ı merkûmun müşterâsıdır, benim alâka vü medhalim kalmadı" dedikde mütevellî-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi cevâba tasaddî eyleyip nakdinden akâr-ı vakfa enfa‘ olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârıyla ben dahi akâr iştirâsına me‘zûn olduğum ecilden dükkân-ı mezbûru vakıf için iştirâ ve tesellüm ve kabz u kabûl eyledim" deyü her biri âharın takrîrini tasdîk etmeğın hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fî'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı İbrahim Efendi, Hacı Süleyman bin Hacı Mustafa, Hacı Eyüb bin Hacı İbrahim, Hüseyin Çelebi bin Abdullah, Abdi Çelebi bin Hacı Ali, Kassâb Hasan Beşe bin İvaz, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Monlâ Mehmed bin Abdullah, İvaz Çelebi bin Abdülkadir

69 [21b-2] Efecik mahallesi ahalisinden Molla İsa oğlu İvaz'ın bir çardak ve bahçeden meydana gelen mülkünü Vaizzade Hacı Mustafa'ya sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Efecik mahallesi sükkânından İvaz bin Monlâ İsa nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Vâ'izzâde Hacı Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âti sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan bâyi'-i mezbûrun anası Emine Hâtûn mülkü ve bir taraftan bâyi'-i mezbûr mülkü ve bazen tarîk-ı âm ve bir taraftan Dervîş mülkü taraf-ı râbi'i müşterî-i mezbûr mülkü ile mahdûd u mümtâz bir çardak ve bâĝçeyi müştemil mülkümü tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile yüz beş guruşa bey' u teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblaĝ-ı merkûm yüz beş guruşu müşterî-i mezbûr Hacı Mustafa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm bâĝçe-i mezkûrû'l-hudûdda vechen mine'l-vücûh benim alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûr Hacı Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Efendi bin Ahmed Efendi, Hacı Mehmed bin Bayram, İvaz Bey bin Hacı Ahmed, Mustafa bin Bayram, Başçızâde Hacı İbrahim, Hacı Mehmed-i Hammâmî, Monlâ Ali bin Veli, Monlâ Hasan bin Mehmed

70 [22a-1] Kahil mahallesi ahalisinden Hasan kızı Havva'nın evini Şaban oĝlu Satılmış'a sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Kahil mahallesi sâkinelerinden Havva bint-i Hasan nâm hâtûnun zâtı ma'rifet-i şer'îyye ile mu'arrefe oldukdan sonra meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb oĝlu Satılmış bin Şaban nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "hibe-i âti'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Hacı Mustafa ve bir taraftan Berber Ali ve bir taraftan Dellâl oĝlu Ahmed mülkleri taraf-ı râbi'i bazen tarîk-ı âm ve bazen hibe-i mezbûrenin kendi mülkü ile mahdûd u mümtâz iki bâb tahtânî oda ve bir ahır ve bir mikdâr avlulu ve mâ'-i câriyi müştemil mülk menzilimi ba'de't-tahliyeti's-şer'îyye ve on bir sahan ve üç tâs ve bir

kahve ibriği e bir sini ve iki tencere ve beş sagîr lengerî ve beş müsta‘mel kilim ve iki yasdık ve iki sagîr haliçe ve bir Mushaf-ı şerîf ve iki tâbe ve iki bakraç oğlum Satılmış nâm kimesneye hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i hibede tesellüm ve ittihâb ve kabz ve kabûl eyledi" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer‘i'l-mu‘teber mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene semân ve erba‘în ve mi’e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Hacı İbrahim Efendi bin Şaban, Hasan Çelebi bin Hacı Abdi, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Hacı Mahmud bin Ahmed, Çobanzâde Hacı Mustafa, Monlâ Mahmud bin Kurt, Mehmed bin el-Hâc İbrahim ve gayruhum

71 [22a-2] Ardıç mahallesi ahalisinden Sübhan oğlu Haçador'un oğlunun Dimyat kasabasında eşkıya tarafından katledilmesi üzerine evinde kalan gelini Kevork kızı Nazlı'nın evinden çıkması talebinin mahkemece uygun görüldüğü

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Ardıç mahallesi mütemekkinlerinden Haçador veled-i Sübhan nâm zimmî meclis-i şer‘-i hâtîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ‘isetü's-sefer Nazlı bint-i Kevork nâm Nasrâniye muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "mesfûre Nasrâniye oğlum Kevork nâm zimmînin zevcesi olup taht-ı nikâhında iken oğlum mesfûr ticâret tarîkıyla diyâr-ı âhara gider iken esnâ-i tarîkde Dimyad kasabasına karîb bir mahalde önlerine kuttâ‘-ı tarîk inip mâlını gâret ve mesfûru katl eylediklerini beş-altı nefer kimesneler gelip haber verdiklerinde mesfûreye ve bana yakîn gelmiştir, ba‘de'l-yevm hâlik-i mesfûr oğlumun zevcesi olmadığı ecilden benim hânemden gitmesi için tenbîh olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr mesfûreye Haçador zimmînin menzilinden hurûcuna tenbîh birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Beşe bin Hüseyin, Ali Beşe bin Mehmed, Hacı Yusuf bin Hacı Hasan, Hasan Beşe bin İvaz, Şaban bin Hüseyin, Mehmed el-muhzır ve gayruhum

72 [22a-3] Arapmescidi mahallesi ahalisinden Süleyman kızı Fatma'nın evini Süleyman oğlu Mehmed Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sâkinelerinden Fâtıma bint-i Süleyman nâm hâtûnun zâtı Şaban Çelebi bin Süleyman ve İbrahim bin Receb nâm kimesneler ta'rîfleriyle mu'arrefe olduktan sonra meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu'l-kitâb Mehmed Çelebi bin Süleyman nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Mustafa Çelebi mülkü ve bir taraftan tarîk-ı âm tarafeyn-i âharı Hacı Bekir Beşe mülkü ile mahdûd u mümtâz tahtânîsi binâdan hâliye iki bâb fevkânî odayı müştamil mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mehmed Çelebi'ye yüz yirmi guruşa bey' ve teslîm-i mebi' eyleyip ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ- merkûm yüz yirmi guruşu müşterî-i mezbûr Mehmed Çelebi yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim ve yine meblağ-ı mezbûr yirmi guruşu mezbûr Mehmed Çelebi'ye hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve teslîm ol dahi ittihâb ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledi, ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûrda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî gurreti şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin Mehmed Efendi, es-Seyyid Mehmed Efendi bin Receb Efendi, el-Hâc Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Bekir bin Hacı Ahmed, Mustafa Çelebi bin Hacı Musa, Monlâ Eyüb bin Hacı Cafer, Süleyman bin Satılmış, Hacı Derviş bin Mehmed ve gayruhum

73 [22b-1] İnegazi köyü ahalisinden Mehmed kızı Elif'in nikâhında olduğunu iddia eden Selim oğlu Ahmed'in davasında haksız olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' İnegazi nâm karye-i sâkinelerinden Elif bint-i Mehmed nâm bîkr-i bâliğanın zâtı ma'rifet-i şer'îyye ile mu'arrefe olduktan sonra meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine karye-i- mezbûre sükkânından Ahmed bin Selim nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mezbûr Ahmed'in bende vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalî yok iken beni fuzûlî almak murâd eder, suâl olunup müdâhalesi def' olunmak matlûbemdir" dediğinde gıbbe's-suâl mezbûr

Ahmed cevâba tasaddî eyleyip "bâkire-i mezbûre benim mehkûhamdır, bundan akdem hâliya Müftü Mehmed Efendi'nin oğlu Monlâ Abdurrahman'ı karye-i mezbûrede vekîl edip ba'dehû bu tarafa gelip müftü Efendi'nin odasında bin dirhem mehr-i müeccel ile akd-i nikâh olundu, ol vechile müdâhale ederim" dedikde mezbûr Elif i'âde-i kelâm edip "ben kimesneyi vekîl etmedim ve haber u âgâhım yokdur" deyü def' ile cevâb edicek mezbûr Ahmed'den vekâlet-i mezbûre sübûtuna beyyine taleb olundukda karye-i mezbûreden Veli bin Yusuf meclis-i şer'e gelip istişhâd olundukda "fi'l-hakîka mezbûr Elif bint-i Mehmed benim yanımda müftü efendinin oğlu Monlâ Abdurrahman'ı akd-i nikâha vekîl eyledi" deyü şehâdet sadedinde iken karye-i mezbûrede el-yevm imâm olan Osman Efendi ve Süleyman bin İsmail ve es-Seyyid Hüseyin bin Mehmed ve Hasan bin Sefer ve Hacı Musa bin Satılmış ve Ömer bin Abdüşşekür ve Ahmed Beşe bin Himmet ve Mustafa bin Hasan ve Abdi bin Hasib ve Safer oğlu Yusuf ve Ahmed bin Mehmed ve Hasan bin Seydi ve Halil bin Hasan vesâir ma'lûmü'l-esâmî ve muhsûrû'l-eşhâs kimesneler meclis-i şer'e hâzırûn olup istintâk olundukda "mezbûr Ahmed'in da'vâsı müzevvir ve şehâdet eden Veli bin Yusuf şâhid-i zûrdur" deyü her birleri bi'l-muvâcehe alâ tarîkî's-şehâde haber vermeleriyle müdde'î-i mezbûrdan yine beyyine taleb olundukda ba'de imhâl-i şer'î ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz-i küllî etmeğin bilâ-beyyine mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî evâhiri şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdât es-Seyyid Halil Efendi, karındâşı Abdullah Efendi, Abdurrahim Efendi, Hacı İbrahim el-mütevellî, İvaz Ağa bin Mehmed Bey, Sarrâc Hacı Mahmud Ağa, Kassâb Hasan Beşe bin İvaz, Mehterzâde Mehmed Çelebi, Ahmed Efendi el-imâm

74 [22b-2] Karaman mahallesi ahalisinden Musli oğlu İlyas'ın evini Mevlud Dede oğlu Mehmed'e sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Karaman mahallesi sükkânından İlyas bin Musli nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Mevlud Dede nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Serdâr Hacı Hüseyin Ağa ve bir taraftan Bayram Beşe ve bir taraftan Numan bin Halil mülkleri taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb fevkânî oda ve bir bâb tahtânî oda ve bir çardak ve bir

mikdar avluyu ve ceviz ağacını müştemil mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşterî-i mezbûr Mehmed'e yüz elli guruşa bey' u teslîm-i mebi' eyledim, ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm mukâbelesinde elli guruş nakid ve yüz guruşu yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Nebi bin Mevlud Dede ve bir taraftan Ortakçı oğlu Hüseyin ve bir taraftan Piri Bey oğlu Ahmed mülkleri ile mahdûd bir bâb tahtânî oda ve bir çardak ve bir ahır ve bir mikdâr avluyu müştemil menzili müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûr Mehmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî 3 Zilka'de sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Serdâr Hacı Hüseyin Ağa, Abdi İbrahim Efendi, Hacı Mehmed Ağa voyvoda-i İris, İbrahim Ağa bin Süleyman, es-Seyyid Mehmed Çelebi Abdülfettah, Hacı Hüseyin bin Satılmış, Bayram Beşe hammâmî, Mustafa bin Hacı Musa ve gayruhum

75 [22b-3] Kulaçay köyünde vefat eden Hacı Hüseyin oğlu Nasuh'un, kardeşleri Yusuf ve Mehmed'din el koydukları babasından kalan miras hakkını tamamen aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsı kurâlarından Kulaçay karyesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Nasuh bin Hacı Hüseyin nâm müteveffânın sulbî oğlu Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımüt-tevkîrde sulbî karındâşları işbu bâ'isânü'l-kitâb Yusuf ve Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "mûrisimiz ve babamız müteveffâ Nasuh'un cümle-i muhallelâtını karındâşlarım mezbûrân zabt edip ben dahi hisse-i irsiyemi talep ü da'vâ sadedinde olduğumda beynimizde muslihûn tavassut edip inşâ-i akd-i meclis-i sulh edip nakd-i râyic-i fi'l-vakt otuz guruş üzerine beni sulh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan otuz guruşu meclis-i mezkûrda karındâşlarım Yusuf ve Mehmed yedlerinden bi't-tamâm ahz u kabz ve istîfâ-yı hak eyledim, babamız müteveffâ muhallelâtı hissesi da'vâsından karındâşlarım mezbûrân Yusuf ve Mehmed'in ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'l-hısâm ile ibrâ eyledim" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki'

bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-eimme Abdullah Efendi mütevellî, karındâşı Monlâ Mehmed, Musli Paşazâde İbrahim Ağa, karındâşı Hasan Ağa, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Ahmed Ağa bin Süleyman, Satılmış Bey sipâhi, Hüseyin Ali, Mehmed el-muhzır

76 [23a-1] Karaman mahallesi ahalisinden Mevlud Dede oğlu Mehmed'in evini Musli oğlu İlyas'a sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Karaman mahallesi sükkânından Mehmed bin Mevlud Dede nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb İlyas bin Musli nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Nebi bin Mevlud Dede ve bir taraftan Ortakçı oğlu Hüseyin ve bir taraftan Piri Bey oğlu Ahmed mülkleri taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb tahtânî oda ve bir çardak ve bir ahır ve bir mikdâr avluyu müstemil mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşterî-i mezbûr İlyas'a yüz guruşa bey' ve teslîm-i meb' eyledim, ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz guruşu bundan akdem kendüden yüz elli guruşa iştirâ eylediğim menzil semenine takâs eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî 2 Za. sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Serdâr Hacı Hüseyin Ağa, Abdurrahim Efendi, Ahmed Efendi bin Halil Efendi, Hacı Mehmed Ağa voyvoda-i İris, İbrahim Ağa bin Süleyman, es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Abdülfettah, Bayram Beşe hammâmî ve gayruhum

77 [23a-2] Hacıyahya mahallesinde vefat eden Ahmed oğlu İsmail'in terekesinin hanımı Kamerşah Hatun, kız kardeşi Rabia ve amcasının oğlu Receb'e ait olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacıyahya mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan İsmail bin Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Kamerşah bint-i Mehmed Efendi nâm hâtûn ile li-ebeveyn kız karındâsı Rabia bint-i Ahmed ve ammîsi oğlu Receb bin Abdullah'a münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir olduğdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhallefâtı defteridir ki, ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sânî min şehri Zilka'de'i's-şerîfe sene 1148

Mushaf-ı şerîf 1 5 guruş	Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 60 guruş	Leğen ve ibrik 3 guruş	Bakır fener 0,5 guruş	Evânî-i nühâsiye, 7,5 kıyye 11 guruş
Beledî döşek yüzü 1 2 guruş	Beledî yasdık yüzü 2 1 guruş	Kavuk 1 1 guruş	Köhne sarık 2 1 guruş	Yeşil âbdest çukası 2,5 guruş
Köhne çuka çakşır 3 guruş	Alaca zıbın 0,5 guruş	Müsta'mel kapama ma'a- cübbe 2 guruş	Müsta'mel kilim 1 2,5 guruş	Köhne yeşil çuka bacak kürk 3 guruş
Cübbe kürk 1,5 guruş	Türkmen kürkü 1 guruş	Köhne seccâde 0,5 guruş	Cedîd alaca kilim 1 4 guruş	Zil 1 2,5 guruş
Nîm haliçe 1,5 guruş	Akçe tahtası 1 0,5 guruş	Mıkrâs 1 ve endâze 1 0,5 guruş	Şemmâme eğer 2 guruş	Kahve ibrik 2 ve tepsi 1 1 guruş
Camus ineği ma'a-malak 1 30 guruş	Hınta, 7,5 keyl 7,5 guruş	Odun, araba 2 1 guruş	Saman, araba 2 1 guruş	Terzi ütüsü 3 guruş
Revgan-ı sâde, 4 kıyye 1 guruş	Köhne döşek 1 1 guruş	Köhne yasdık 2 1 guruş	Yorgan 1 1 guruş	Keçe fincânı 4 1,5 guruş
Peştahta 2 0,5 guruş	Köhne seccâde 1 0,5 guruş	Bakır terâzî 1 guruş	Hırdavât-ı hâne 3 guruş	Der-zimmet-i Abdullah Çelebi 237 guruş
Der-zimmet-i Şakir ve Ahmed 200 guruş	Mahalle-i mezbûrede vâki' bir göz menzil ma'a- bâğçe ve avlu 100 guruş			
Yekûn 602 guruş				

Menzil-i mezbûr müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında zevcesi mezbûre Kamerşah Hâtûn'a yüz guruş mehr-i müecceli mukâbelesinde verdiği sâbit olmağla menzil-i mezbûr merkûme Kamerşah Hâtûn'a verildiği bu mahalle kayd olundu. Mehir için verilen menzil bahâsı yüz guruşdan mâ'adâ bâkî kalan muhalledfâtının yekûnudur.

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn ber-mûceb-i vasiyet 30 guruş	Resm-i kısmet 15 guruş	Kâtibiye 2 guruş	Çukadâriye 1 guruş 15 para	Hüddâmiye 1,5 guruş
Muhzırlara 0,5 guruş	Vücûh-ı birre ber-vech-i vasiyet 60 guruş			

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese: 491 guruş 5 para

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Kamerşah 122,5 guruş 11 para	Hissetü'l-uhti'l-mezbûre Rabia 245,5 guruş 2 para	Hisse-i ibnü'l-ammi'l-mezbûr Receb 123 guruş 1 para	Kesr-i bâkî 1 para
---	--	--	-----------------------

78 [23b-1] Anadolu eyaletine bağlı Ezine-i Merzika kazasında eşkıyalıkta bulunan Sarı Beyoğlu Mustafa'nın ölü veya diri olarak yakalanması

Sarı Beyoğlu için gelen buyuruldu

Hâlâ Kütahya'dan Adana'ya varınca vâki' olan izzetlü rif'atlı paşalar huzûrlarına ve şerâyi'-şi'âr Kütahya'dan Adana'ya varınca kazâların kâdîları efendiler -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ağayân-ı vilâyet ve iş erleri ve nevâhi ve kurâ ahâlîsi ve zikr olunan mahallerin kasabât ve kurâlarında vâki' hâncılar ve bazı yolcu kondurup ve göçeren oda sâhibleri ve menzîlciler -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Biraz müddetden beri Anadolu eyâletinde vâki' Ezine-i Merzika kazasında şakâvet ü tuğyân ile meşhûr ve mütevâtir olan Sarı Beyoğlu Mustafa nâm şakînin rûy-ı arzdan vücûd-ı habâis-âlûdunun ref' u izâlesi için sâdir olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile bu hâlisu'l-fuâd me'mûr olup şakî-i mezbûrun üzerine hareket ve Denizli ovası nâm mahalde Salıncak köprü başında karşı gelip ceng ü harbe şürû' olunmağla bi-tevfîkîllahi te'âlâ fırsat u ruhsat bulamayıp yüzden mütecâviz kelle ve dilleri ahz ve

kendisi bir mikdâr atlı ile aralıktan firâr edip Kepsud kazâsında Hacı Hüseyinoğulları'nın kal'asına geldiği ahz olunan bazı firârîlerden haber alındıkda derakab ılgâr ve ardına düşülüp mahall-i mezbûra gelindikde yine habîr olup ondan dahi firâr etmekle Rum tarafına doğru cân atıp çıkıp gitmekle gerçi akîbinden asker ta'yîn olunmuşdur, ancak sizler ki mîrimîrân-ı mûmâileyhimsiz, vesâir mütesellimler ve voyvodalar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları vesâirlerisiz, şakî-i mezbûr vech-i meşrûh üzere ol taraflara doğru gidip veyâhûd kendüyü yolcu ve iktizâ eder ise rençber kıyafetine koyup kasabâtda hânlara ve bazı odalara misâfir olup veyâhûd kurâlardan bazı ma'lûm olmayacak taraflardan geçip ve gidip kendüyü setr ile ihtifâ sevdâsında olmak melhûz olup ve şakî-i mezbûr bu gûne harekete gâyet hilekâr-ı mel'ûn olmağla iğfâldir ki sizleri dahi bu dek ü hile ile iğfâl etmesin mülâhazasıyla bu vechile tafsîl olunmakta gereği gibi basîret ve kemâl-i dikkat eyleyip sâdir olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnda her kim ahz ve ele getirir ise iltifât-ı mülûkâneme mazhar olur deyü tasrîh u tavzîh buyurulduğuna binâen ol makûle tebdîl-i câme veyâhûd yolcu kıyâfetine kendileri sırran ve alenen tecessüs ve hânlarda ve yolcu konup göçer odalarda ve koltuk hânlarında tefahhus ile bi-eyy-i hâlin ahz ve ele getirilmesine cümleliz dikkat ve sa'y-i ihtimâm eyleyesiz, mâlları ahz ve katl edenlerindir, kat'an suâl olunmaz, hemân bu bâbda gereği gibi himmet ve ez-dil ü cân gayret edip ser-i maktû'ları veyâhûd hayyen tarafımıza irsâl ü îsâle ziyâde takayyüd ü ihtimâm edip hilâfiyla hareketden tevakkî ve mûcebiyle âmil olalar deyü.

Fî 28 L. sene 1148

79 [23b-2] Kalecik köyü ahâlisinden Ahmed oğlu Süleyman'ın Sivrikalecik köyünde vefat eden Süleyman kızı Fatma'nın terekesine el koyan kızı Hacı Halil kızı Emine'den terekedeki hakkını sulh yoluyla aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Kalecik nâm karye sükkânından Süleyman bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Sivrikalecik nâm karye sâkinelerinden olup bundan akdem fevt olan Fâtıma bint-i Süleyman nâm müteveffiyenin kızı Emine bint-i Hacı Halil nâm hâtûn tarafından ber-vech-i nehc-i şer'î vekîl olan Hacı İbrahim bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müteveffıye-i mezbûre Fâtıma'nın min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiye vârisi olduğum hasebiyle müteveffıye-i mezbûrenin muhalledefâtına vâzı'atü'l-yed kızı mezbûre Emine'den hisse-i şer'ıyyemi da'vâ sadedinde iken beynimize muslihûn tavassutu ile

sekiz guruş ve bir kile hinta üzerine beni sulh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr sekiz guruş ile bir kile hintayı ahz u kabz edip istifâ-i hak eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika âmme-i de'âvî ve ey mân ve muhâsamâtdan vekîl-i mezbûrun müvekkilesi merkûme Emine Hâtûn'un zimmetini ibrâ eyledim" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı Mehmed hammâmî, Monlâ Osman bin Hacı Ahmed, Mahmud bin Mehmed, Musa bin Mehmed, Mustafa bin Salih, diğ er Mustafa bin Mehmed, Mehmed bin Hacı İbrahim ve gayruhum

80 [24a-1] Hamid sancağına bağı Hobran kazası köylerinden Karahisar-ı sahib, Akşehir, Kütahya vb. yerlere göç eden ahali yüzünden vergiler eksildiğı ve diğ er ahali mağdur olduklarından göç eden ahalinin tekrar eski yerlerinde iskânları, bu mümkün değılse kalan ahalinin vergi talebiyle rencide edilmemeleri

Hobran re'âyâsı için gelen sûret-i âlî

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Kütahya ve Karahisar-ı sahib ve Akşehir ve Hamid ve () sancaklarında vâki' olan kâdîlar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Hobran ve Afşar ve Beluç ve Karaağaç nâibleri Dîvân-ı hümâyûn'uma arz gönderip Hamid sancağında vâki' Hobran kazâsının kurâ zâbitleri ile ahâlîleri meclis-i şer'e varıp şöyle takrîr-i kelâm eylediler ki, kazâ-i mezbûrenin an-aslin yetmiş-seksen aded karyeleri olup evâmîr-i aliyye ile matlûb olan mâl-ı mîrî ve tekâlîf-i sâireyi ma'îyyet üzere edâ ederler iken birkaç seneden beru re'âyâ-yı merkûmenin ekseri livâ-i mezbûrede vâki' âhar kazâlara ve Karahisar-ı sahib ve Akşehir ve Kütahya vesâir elviye kazâlarına nakl ü tavattun eylediklerine binâen kazâ-i mezbûrede onar, on beşer evli fakat dört aded karyeleri kalıp mâ'adâsı perîşân ve harâb ve ol makûle âhar mahallere nakleden re'âyânın hisse-i tekâlîfîni kurâda mevcûd re'âyâsı üzerlerine tahmîl olunup gadr-ı küllî ve mâl-ı mîrî ve tekâlîf-i sâirenin ta'tîl-i tahsîl olunmasına bâ'is ü bâdî olmağla âhar kazâlara nakl ü tavattun eden re'âyâ ma'rifet-i şer' ve zâbitleri ma'rifetleriyle yine kadîmî karyelerine iskân ve kânûn üzere nakl etdirilmek için kurâ zâbitleri ile ahâlî-i kazânın emr-i şerîfim ricâsında olduklarını arz u i'lâm eyledikleri ecilden kânûn üzere iskânları için emr-i şerîfim verilmek bâbında iftihârü'l-ümerâ ve'l-

ekâbir bilfi‘l başdefterdârım olan İbrahim -dâme uluvvuhû- telhîs etmekle telhîsi mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda kazâ-i mezbûrda vâki‘ kurâ zâbitlerinden Südde-i sa‘âdet’ime ihrâc olunmuş mühürlü ve nişanlı sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb edip göresin, kazâ-i mezbûrda vâki‘ kurânın defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed ra‘iyyet ve ra‘iyyeti oğullarından iken kadîmî yerlerini terk edip zikr olunan sancaklarda kazâ ve kurâlarda tavattun edenler vardıkları yerlerde müceddeden hâne-i avârıza kayıd ve sâkin olalı otuz sene mürûr etmiş değiller ise ol makûle defterli re‘âyâları buldukları mahallerden zâbitleri ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le kaldırıp kânûn üzere kadîmî karyelerine nakl ü iskân etdirip hilâf-ı kânûn ta‘allül ü muhâlefet etdirmeyesiz ve ammâ bu bahâne ile âharın defterli re‘âyâlarına müdâhale vü ta‘arruz olunmaktan ve müceddeden hâne-i avârıza kayd u sicil olanı otuz sene mürûr etmiş ise hilâf-ı kânûn iskân tekâlîfi ile rencîde eylemekden ve bu bahâne ile re‘âyâ fukarâsından celb-i mâl için zulm ü ta‘addîden ihtirâz edip şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis ve işrîn min Recebi'l-mürecceb sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

81 [24a-2] Karahisar-ı sahip kalesi müstahfızlarının kaleden dışarı çıkıp başka yerlere gitmeyerek nizamları bozmamaları ve kale hizmetlerini eksiksiz yapmaları

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a‘lâ ber-vech-i arpalık Karahisar-ı sahip Sancağı Mutasarrıfı Mirza Paşa -dâmet ma‘âlîhi- ve kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müşerri‘în Karahisar-ı sahip kazâsında nâibü‘ş-şer‘ olan Mevlânâ () -zîde ilmuhû- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ‘lûm ola ki,

Kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfızîn Karahisar-ı sahip kal‘ası dizdârı () "zîde hıfzuhû- Südde-i sa‘âdet’ime arzuhâl edip kal‘a-i mezbûre müstahfızlarından bazıları kânûn üzere derûn-ı kal‘ada sâkin olmayıp her biri hâric-i kal‘ada âhar mahalde tavattun ve terk-i kal‘a ve terk-i hizmet edip ol vechile nizâm-ı kal‘anın ihtilâline bâ‘is ve hizmetleri mu‘attal olduğun bildirip terk-i kal‘a ve terk-i hizmet eden mezbûrlar kânûn üzere derûn-ı kal‘ada sâkin olup ve berâtları şürûtu üzere uhdelerine lâzım gelen hizmetleri edâ etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânûn üzere amel olunmak emrim olmuştur. Buyurdum ki, emr-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır

olan emrim üzere amel dahi husûs-ı mezbûra tamâm mukayyed olup göresin, i'lâm olunduğu üzere ise mezkûrlara muhkem tenbîh ü te'kîd eylesin ki, kânûn-ı kadîm üzere derûn-ı kal'ada sâkin olup üzerlerine edâsı lâzım gelen hizmetlerini dahi edâ eyleyeler ve etdirip min ba'd hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn kimesneye iş etdirmeyip eslemeyeni ism ü resmleriyle yazıp Dersaadet'ime arz u i'lâm eyleyip husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıtı Şevvâl sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

82 [24b-1] Firari şaki Sarı Beyoğlu'nun yakalanması için gerekli ihtimamın gösterilmesi

Şerâyi'-şî'âr Karahisar-ı sahib ve Sultanönü sancaklarında vâki' olan kazâlar kâdîları efendiler -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve a'yân-ı vilâyet ve zâbitân ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Hâlâ hakkında fermân-ı âlîşân sâdır olan Sarı Beyoğlu nâm şakînin bir tarafa perâkende vü perîşân ve münhezim olup ol taraflara firâr edip teveccühü ne semte ne tarafa gitdiği mâ'lûmumuz olmamağla mezbûr şakî ne tarafda olduğu ve ne semtde olduğu tarafımıza tefahhus olunması ehemmi mühimden olmağın ona binâen işbu buyuruldu tahrîr ve () ile irsâl olunmuşdur. İnşâallahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, cümlelizin iltihâk u ilticalarıyla mezbûr şakî ne tarafa firâr ve ne semte teveccüh eyledi ise tecessüs edip etrâf u eknâfa âdemler ta'yîn edip ve haberin aldıktan sonra icâleten tarafımıza menzil ile âdem göndermeniz muktezî olmağla imdi cevânib-i erba'asın tecessüs edip ve haberin almasına her birleriniz gerekdir ki, dikkat-i tâm ve sa'y-i ihtimâm eylesiz ve mezbûr eşkıyâdan firârları dahi ahz olunur ise vukû'u üzere i'lâmınız ile gerek şakî-i mezbûrun haberin ve gerek sâir muâhaze olanları tarafımıza icâleten tahrîr ve işâret edesiz. Husûs-ı mezbûr için ihmâl ü müsâmaha olunmakdan begâyet ihtizâr ve basîret üzere olup hilâfiyla vaz' u hareketden mücânebet ve müceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü.

Fî 3 Za. sene 1148

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

83 [24b-2] İmaret mahallesinde vefat eden Ali kızı Fatma'nın kocası ve erkek kardeşleri arasında taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem fevt olan Fâtıma bint-i Ali nâm hâtûnun verâseti zevci Bayram Efendi bin Mustafa nâm kimesne ile er karındâşları Osman Bey ve gâibde olan Ahmed Bey nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffıye-i mezbûrenin taraf-ı şer' den tahrîr olunan muhalledfâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Cedîd boğasi kaftan 80 para	Evtecik 14 para	Sagir bakraç 1 20 para	Kettân bezi, 2 top 53 para	Köhne beyaz zıbın 1 7 para
Parça bez 6 para	Köhne silecek 4 para	Köhne kırmızı kaban 1 33 para	Peşkîr 1 6 para	Köhne sepet 1 9 para
Don 2 25 para	Beyâz çarşaf 1 18 para	Sîm kuşak 1 117 para	Bir mikdâr ipek 41 para	Parça bez 10 para
Çenber 1 ve nakış 1 17 para	Köhne sâde 1 17 para	Kırmızı zıbın 1 20 para	Köhne kaban 10 para	Cedîd bogasi zıbın 43 para
Köhne gömlek 2 40 para	Köhne don 3 30 para	Kettân bezi, 2 top 80 para	Çenber 2 20 para	Yaşmak 3 15 para
Peşkîr 1 ve makrame 1 15 para	Evtecik 10 para	Köhne çenber 3 15 para	Bez bokça 1 10 para	Beyâz çarşaf 2 50 para
Köhne don 1 ve zıbın 1 20 para	Bir mikdâr ipek 50 para	Sîm kuşak başı 50 para	Bez-i tezgâhî 40 para	
Cem'an Yekûn 996 para				

Minhe'l-ihracât

Kâtibiye 20 para	Muhzırlara 7 para	Dellâliye 11 para	Harc-ı mahkeme 40 para Osman Bey'e ihdâ olunmuşdur.
---------------------	----------------------	----------------------	---

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 918 para

Hissetü'z-zevci'l-mezbûr 459 para	Hissetü'l-eh Osman Bey 229 para	Hissetü'l-eh'l-gâib Ahmed 229 para
--------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------

Meblağ-ı merkûm, mezbûr Ahmed'in oğlu Birik Halil'e emânet vaz' olunmuştur.

84 [25a-1] Tacahmed mahallesinde vefat eden İsmail oğlu Mehmed'in hanımı, annesi, kızı, erkek ve kız kardeşleri arasında taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Tacahmed mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İsmail nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile anası İsmihan bint-i Bayram ve sagîre kızı Kezban ve er karındâşı İsmail ve kız karındâşı Kerime'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer'den tahrîr ve sûk-ı sultânide fûrûht olunan muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Mahalle-i mezbûrede vâki' nısf menzil 90 guruş	Tencere 1 40 para	Bakraç 1 30 para	Sahan, 4 aded 33 para	Mertebânî kenâr 1 25 para
Sahan 40 para	Yorgan 1 37 para	Sarık 1 44 para	Tepsi 1 37 para	Şem'dân 1 32 para
Odun, 6 araba 100 para	Tahta, 3 aded 60 para	Tunç muşta 1 88 para	Hırdavât 13 para	Hınta, 2 kile 80 para
Ala kilim 1 40 para	Defa kilim 1 43 para	Mezrû' hınta, 8 kile 320 para	Bulgur, 3 ölçek 20 para	Kettân tohumu, 1,5 ölçek 5 para
Kutni entâri 1 133 para	Abâ döşek 1 60 para	Pabuç kalıbı 37 para	Köhne seccâde 14 para	Mermer taş 13 para
Bıçkı 5 para	Bıçak ve köhne haliçe 50 para			
Cem'an Yekûn 4.689 para Hınta-i mezrû'a dâhil değildir.				

Bi-hesâbı guruş: 117 guruş 9 para

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 7 guruş	Resm-i kısmet 3 guruş	Hüddâmiye 1 guruş	Kâtibiye ve kaydiye 1 guruş	Muhzırlara 1 rub'
Dellâliye 2 guruş	Mehr-i müeccel-i sâbit li'z-zevce'ti'l-mezbûre 66 guruş 1 zolota	Deyn-i müsbet-i li-vakf'i'l-mahalleti'l-mezbûre 5 guruş		

Bâlâda üç yüz yirmi paraya takvîm olunan ekilmiş buğday hesâba idhâl olunmamıştır. İnşâallahu te'âlâ hasâd vaktinde taksîm olunmak iktizâ etmekle bu mahalle işâret olundu.

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 31 guruş 12 para. Otuz bir guruş on iki paradır.

Hissetü'z-zevce'ti'l-mezbûre Fâtıma 3,5 guruş 34 akçe	Hissetü'l-ümmi'l-mezbûre İsmihan 5 guruş 6 akçe	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Kezban 15,5 guruş 18 akçe	Hissetü'l-ehi'l-mezbûr İmail 4,5 guruş 4 akçe	Hissetü'l-uhti'l-mezbûre Kerime 2 guruş 32 akçe
--	--	--	--	--

85 [25a-2] Sofular mahallesinde müderrislerden Murad oğlu Mustafa Efendi'nin evini sattığı Ramazan oğlu Turmuş'un vefatıyla mirasının oğlu Mustafa'ya ait olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından fahrü'l-müderrisîn Mustafa Efendi bin Murad nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Turmuş nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Sarı Ahmed ve bir taraftan kendi mülküm ve bir taraftan bazen Kara Ahmed ve bazen Hamza mülkleri taraf-ı râbi'i bazen Receb Beşe ve bazen müşterî-i mezbûr mülkleri ile mahdûd u mümtâz üç bâb tahtânî oda ve iki göz anbâr ve bir mikdâr avluyu müştemil mülk-i menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile târîh-i kitâbdan on altı sene mukaddem mezbûr Mustafa'nın babası Turmuş bin Ramazan nâm kimesneye elli üç guruş ve meclis-i müşâhid bir boylu tüfenk mukâbelesinde bey' etmiş idim, el-hâletü hâzihi mezbûr Turmuş Beşe fevt olup menzil-i

mezbûr bi'l-irsi's-şer'î müteveffâ-yı mezbûr Turmuş Beşe'nin oğlu işbu hâzır bi'l-meclis Mustafa'ya intikâl eylemiş, mülk-i mevrûs[u]dur, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun, benim vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim yokdur" dedikde gibbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Kassâb Hasan Beşe bin İvaz, Ahmed Çelebi bin Halil, Abdullah bin Mehmed, Mehmed bin Mehmed, İbrahim Bey bin Ahmed, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, Köse muhzır ve gayruhum

86 [25b-1] Çavuşoğlu mahallesi ahalisinden Salih'in oğlu Ali'nin oynarlarken kemik atıp gözünü çıkaran Molla Ali'nin oğlu Halil'den dolayı mahkemece verilen yarı diyetin büyüyünce Halil'in malından ödenmesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Çavuşoğlu mahallesi sükkânından Salih bin () nâm kimesne meclis-i şer'-i hafır-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Monlâ Ali bin () nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mezbûr Monlâ Ali'nin sabî Halil nâm oğlu târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mahalle-i mezbûrede mahall-i mel'abede bir kemik atıp işbu müşâhede olunan sabî Ali nâm oğlunun sağ gözünü darb ve cerhle çıkarıp ol vakit hâkimü's-şer' olan Ali Efendi huzûrunda velâyetim hasebiyle mürâfa'a olundukda ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr mahalle-i mezbûre sükkânından Mahmud bin Halil ve Bekir bin Mustafa ve Hüseyin bin Bekir nâm mürâhıklar ber-vefk-ı da'vâ şehâdet edip hâkim-i mûmâileyh şehâdetlerini istimâ' ve hayyiz-i kabûlde görüp mücebi ile nısf diyet ile hükm eyledi, binâen alâ zâlik nısf diyet-i şer'iyyenin tahsîli bi'l-velâye matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'â-i mezbûr Salih'den iddi'âsına mutâbık beyyine talep olundukda ahrâr-ı müslimînden mahalle-i mezbûre sükkânından Hüseyin bin Sefer ve Hacı bin Nasuh ve diğeri Hacı Hüseyin bin Mirza ve Ali bin Receb nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka müdde'â-i mezbûr Salih bin () nâm kimesne târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem hâkimü'l-vakt olan Ali Efendi huzûrunda müdde'â aleyh merkûm Monlâ Ali muvâcehesinde benim sagîr oğlum Ali'nin kemik atıp darb ve cerhle sağ gözünü merkûm Monlâ Ali'nin sagîr oğlu Halil çıkardı deyü bi'l-velâye da'vâ ve merkûm Monlâ Ali inkâr eyledikde mezkûrül-esâmî üç nefer mürâhıklar meclis-i şer'e gelip a'lâ vefkî'd-da'vâ edâ-i şehâdet edip hâkim-i mûmâileyh Ali Efendi şehâdetlerini kabûl eyleyip nısf diyet ile

hükm eyledi deyü bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın hükm-i sâbıkın sıhhatine imzâ olunup lâkin kütüb-i fikhiyeden Câmi'u'l-Fetâvâ'da "sabî fe-esâbe aynı insân in kâne li's-sabî mâli sûrî ellezîne min ve en lem yekün lehû mâli kantarati ilâ meysereti ve lâ-yü'haz bihi'l-eb" musarrah olmağın mücebi ile nısf diyet-i mezbûre sabî-i mezbûr Halil'in mâlında lâzım gelip babası Monlâ Ali'ye müdâhale olunmayıp sabî-i mezbûr Halil mâla mâlik oldukda edâ etmeğe tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-eşrâf es-Seyyid Halil Efendi, birâderi Abdullah Efendi, İsa Efendi, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Sarrâc Hacı Mahmud Ağa, Abdullah Ağa bin Hacı Baki Ağa, Bayram Beşe hammâmcı, Hacı İsmail bin Halil

87 [25b-2] Kubbeli mahallesinde vefat eden Mustafa kızı Ümmü'nün, kızı Neslihan ile kız kardeşi Ayşe arasında taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Kubbeli mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Ümmü bint-i Mustafa nâm müteveffiyenin verâseti sagîre kızı Neslihan bint-i Hasan ile kız karındâşı Âişe'ye münhasıra olduğı lede's-şer' zâhir u bâhir oldukdan sonra müteveffiyeye-i mezbûrenin taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî 8 Za. sene 1148

Süglün nâm karyede vâkı' bir mikdar bâğçe 15 guruş	Mehr-i müeccel der-zimmet-i zevci'l-merhûm Hasan 40 guruş	Keremsûd kaftân 1 2,5 guruş	Hatâyî entârî 1 2 guruş	Beyâz sâde 1 1 guruş
Sandal çentiyân 1 guruş	Kettân bezi 1 guruş	Terpûş 1 ve cânfes 1 1,5 guruş	Çuka terpûş 1 0,5 guruş	Sandal yüz yasdığı ve kîse 0,5 guruş
Cedîd edik 1 0,5 guruş	Câr makrame 1 1,5 guruş	Münakkaş sandal 1, bokça 1 0,5 guruş	Köhne bogasi kaban 1 1 guruş	Beyâz çarşaf 1 1 guruş
Hammâm esvâbı 0,5 guruş	Minder yüzü ve bokça 0,5 guruş	Köhne zıbın 1 rub'	Köhne gömlek 1 rub'	Kettân ipliği, 2 kıyye 2 guruş

Kettân, 2 kıyye 3 rub‘	Köhne al gömlek 0,5 guruş	Alaca kilim 2 2,5 guruş	Köhne seccâde 1 rub‘	Tepsi 1 1 guruş
Sahan 1 2 guruş	Leğen 1 0,5 guruş	Lengerî 1 0,5 guruş	Sagîr tâs 3 1 guruş	Balta 1 rub‘
Sîm kuşak 1 6,5 guruş	Kettân, 6 kıyye 1 guruş	İplik, 1 kıyye 3 rub‘	Köhne döşek 1 1 guruş	Köhne yasdık 2 0,5 guruş
Yorgan 1 1 guruş	Bez tezgâhı 1 guruş			
Cem‘an Yekûn 92,5 guruş				

[26a] Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 7 guruş	Marazı hâlinde verilen ücret 5 guruş	Resm-i kısmet 2 guruş 1 rub‘	Kâtibiye 1 guruş	Çukadâriye 3 rub‘
Hüddâmiye 0,5 guruş	Muhzırlara 1 rub‘ 2 para			

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 75,5 guruş 9 para

Hissetü'l-binti'l-mezbûre Neslihan 37,5 guruş 14 para	Hissetü'l-uhti'l-mezbûre Âişe 37,5 guruş 14 para
--	---

88 [26a-1] Hacımahmud mahallesinde vefat eden Abdurrahman kızı Cennet'in annesi Ayşe Hatun'un ölen kızının mehrini kocası İbrahim oğlu Ali'den aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacımahmud mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Cennet bint-i Abdurrahman nâm müteveffiyenin anası Âişe bint-i () nâm hâtûn tarafından vekîli olup ber-vech-i nehc-i şer‘î vekâleti sâbite olan Mehmed bin () nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffiyeye-i mezbûrenin zevci işbu bâ‘isü'l-kitâb Ali bin İbrahim nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle da‘vâ ve tasdîr-i müdde‘â edip müteveffiyeye-i mezbûrenin zevci mezbûr Ali zimmetinde mehr-i müccel yirmi bin akçe iken hîn-i tahrîrde defter-i kassâmîde on bin akçe tahrîr olunup on bin akçesini ketb edip eğer müvekkilem mezbûreye ve eğer müteveffiyeye-i mezbûrenin sagîretân kızları Kezban ve

Emine'ye gadr eylediğinden mâ'adâ sagîretân-ı merkûmetânın birisi dahi fevt olup müvekkilem mezbûreye isâbet eden süds hissesini dahi vermedi, suâl olunup mehirden bâkî mektûm olan on bin akçeden ve fevt olan sagîreden müvekkilem mezbûreye isâbet eden süds hisse-i şer'iyyesi alıverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ali cevâba tasaddî eyleyip "fi'l-hakîka zevcem müteveffiyenin mehr-i müecceli yirmi bin akçe idi, lâkin hâl-i hayâtında on bin akçesini bana hibe eyledi, binâen alâ zâlik tahrîr olunmadı ve fevt olan sagîrenin ber-mûceb-i defter-i kassâmî kırk dört guruş hissesi olup onu dahi sagîre-i mezbûre radî' kalmış idi, beher mâh on altışar sümûne sūd ana istîcâr edip ile'l-vefât meblağ-ı mezbûru sarf eyledim, ancak on dokuz guruş hissesi kaldı, on dokuz guruşdan mezbûrenin süds hissesi üç guruş iki sümûn eder, vereyim" deyü def'le cevâb verdikde def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda ahrâr-ı müslimînden Abdullah Efendi bin Veli Efendi ve Mehmed Çelebi bin Hacı Veli ve Hüseyin bin İbrahim ve İvaz bin İbrahim nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olup isre'l-istişhâd "fi'l-hakîka Abdullah Efendi bin Veli Efendi ve Mehmed Çelebi bin Hacı Veli nâm kimesneler hibe-i mehîre ve Hüseyin bin İbrahim ve İvaz bin İbrahim nâm kimesneler sūd ana istîcârına her birileri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın müceb ile vekîl-i mezbûr müvekkilesi için üç guruş iki sümûn aldıktan sonra bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı Mehmed Efendi bin Eyüb Efendi, Ahmed Efendi bin Abdullah, Nakîb es-Seyyid Hacı Hasan Çelebi, Demirci Hacı İsmail, Demirci Mahmud Çelebi, Abdi Beşe bin Hacı Ali, Hacı Abdurrahman bin Hacı Ali

89 [26a-2] Salar köyünde vefat eden Hamamcıoğlu Mehmed'in hanımı ve küçük kızlarına miras kalan tarlaların iltizâma verilmesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Salar nâm karye sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hammâmcıoğlu Mehmed nâm müteveffânın zevcesi ve sagîre kızlarının kıbel-i şer'den mansûbe vasîleri olan Satı bint-i Hüseyin nâm hâtûnun ta'rîf-i şer'î ile zâtı ma'rûfe oldukdan sonra meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımüt-tevkîrde karye-i mezbûreye ber-vech-i iltizâm mutasarrıf ve tapu-yı zemîne me'zûn olan işbu bâ'isül-kitâb el-Hâc Mehmed Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "zevcim

müteveffâ Mehmed'in ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda münderic karye-i mezbûre toprağında vâki' tarlalar bi-hasebi'l-kânûn mahlûl olup hakk-ı tapusu vasîsi olduğum sagîre kızlarının olup lâkin resm-i tapusunu edâya iktidârım olmadığı ecilden bi'l-vesâye ferâgat eyledim, ağa-yı mûmâileyh taleb ü râğıb olanlara tefvîz eylesin" dedikte gibbe't-tasdîkî's-şer'î'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Serdâr Hüseyin Ağa, İvaz Bey bin İvaz Bey, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı İbrahim Ağa bin İsmail, Kassâb Hasan Beşe, Hammâmcı Bayram Beşe, Mehmed Ağa el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

90 [26b-1] Anadolu'da bulunan Suğla, Biga, Mensuhat ve Kocaeli sancakları alaybeyleri, zeâmet ve timâr sahipleri ve gediklilerin Nevruz'dan itibaren yirmi gün içinde Kaptan-ı Derya Canım Hoca el-Hâc Mehmed Paşa'nın emri altına girmeleri

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mensûhât Alâybeyisi () -zîde kadruhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Deryâ kapûdânı olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem Canım Hoca el-Hâc Mehmed Paşa -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- bu sene-i mübârekede sedd-i sedîd-i İslâmiye'den olan Azad kal'ası tarafında iktizâ eden hidemât-ı hümâyûnumun temşiyeti için Donanma-yı hümâyûn'um ile ma'an me'mûr olmağla Deryâ Kalemi'nde vâki' sancaklarından Anadolu'da vâki' Suğla ve Biga ve Mensûhât ve Kocaeli sancaklarının alâybeyleri, bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı timârıyla alâ mâ hüve'l-me'mûr sefere gitmek şartıyla zikr olunan sancaklardan ve gerek yine Deryâ Kalemi'nde vâki' İnebahtı ve Ağriboz ve Karlılı sancaklarında timâr ve ze'âmete mutasarrıf olan yalnız ancak gedikli kâtib ve müteferrika ve çavuşânın ber-mu'tâd-ı kadîm ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn kılınmaları husûsu iktizâ eden hidemât-ı aliyyemin kemâ yenbagî edâ vü temşiyetine tedârüklü olacağından gayrı öteden beru Donanma-yı hümâyûn'a bu misillü hidemât-ı mühimmeye ta'yîn olagelmekle ber-vech-i muharrer İnebahtı ve Ağriboz ve Karlılı sancaklarının yalnız bi'l-cümle gediklileriyle mârru'z-zikr Suğla ve Biga ve Mensûhât ve Kocaeli sancaklarının umûmen zu'amâ ve erbâb-ı timârı ve bi'l-cümle gediklileri alâybeyleri ma'an vezîr-i müşârunileyhin ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn ve bir gün evvel tedârüklerin görüp Nevrûz-ı firûz'dan yirmi gün mürûruna dek

gelip bu tarafda mevcûd bulunmaları için emr-i şerîfim sudûru bâbında vezîr-i müşârunileyh i'lâm etmekle vech-i meşrûh üzere me'mûriyetleri fermânım ve mûmâileyhime başka başka emr-i şerîfimle tenbîh-i hümâyûnum olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde sen ki mûmâileyhsin, sancağın bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı timârı ve gediklileri ile Nevrûz-ı firûz'dan yirmi gün mürûruna dek bu tarafda mevcûd bulunup vezîr-i müşârunileyhin ma'iyyetiyle savb-ı me'mûra azîmet ve iktizâ eden hidemât-ı aliyemde vezîr-i müşârunileyhin emr u re'yine mütâba'at u muvâfakat ederek hidemât-ı mebrûre ve mesâ'î-i meşkûre vücûda getirmeğe sarf-ı tâb ü tâkat edip betâet ü rehâvetden gâyetü'l-gâye hazer u mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, vusûl buldukda ol bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfindan be-gâyet ihtizâr u ictinâb eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıtı Şevvâl li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

91 [26b-2] Hacıyahya mahallesi ahalisinden Ali kızı Ayşe Hatun'un evini kocası Seyyid Hüseyin Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacıyahya mahallesi sâkinelerinden Âişe bint-i Ali nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin verâseti bi'l-ma'rifeti's-şer'ıyye ârifân olan Abdullah bin Halil ve Hacı Abdurrahman bin Hacı Mehmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan es-Seyyid Hacı Mustafa bin Emrullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûrenin zevci işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin () nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değın silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Terzi Hacı Yusuf ve bir taraftan Pabuççu Hüseyin ve bir taraftan Külâhçı Murad mülkleri taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb tahtânî oda ve bir çardak ve bir mikdâr avlu ve mâ'-i cârîyi müştemil mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i- bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşterî-i mezbûr zevcim es-Seyyid Hüseyin Çelebi'ye iki yüz guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra

semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz guruşu müşteri-i mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh benim alâka vü medhalim kalmadı, müşteri-i mezbûrun mülk-i müşteri'sı ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedi" dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühüdül-hâl: İbrahim Efendi el-hatîb be-Câmi'-i İmaret, İsa Efendi bin Abdüllatif, Hacı Ömer bin Süleyman, Hacı Yusuf bin Halil, es-Seyyid Halil Çelebi bin Mehmed, Hasan bin Mehmed, Muhzırbaşı Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

92 [27a-1] Ahaliye zarar veren eşkiyadan Kütahyalı Arslanlıoğlu Mehmed'le üç arkadaşının yakalanıp Karahisar-ı sahib kalesinde hapsedilmeleri

Kıdvetül-emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi () -zîde mecduhû- ve kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfizîn Karahisar-ı sahib kal'ası dizdârı -zîde hıfzuhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kütahyalı Arslanlıoğlu Mehmed demekle ma'rûf gedikli za'îm kendi hâlinde olmayıp nâ-marzî harekete cesâret üzere olduğundan başka kethüdâsı Ahmed ve Hazînedâroğlu Hırsız Nebi ve Sakâ Mehmed nâm yaramazları ibâdullah üzerlerinde taslît ve merkûmları kat'-ı tarîk eylediği haber verilip mezbûr Arslanlıoğlu za'îmin ve sâlifü'z-zikr yaramazların te'dîbleri muktezî olmağla cümlesi alâ eyyi hâlin ahz ve kal'a-i merkûmede habs ü bend olunmaları fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerifim () ile vusûlünde sen ki mütesellim-i mûmâileyhsin, merkûm Arslanlıoğlu Za'îm Mehmed'i ve sâlifü'z-zikr üç nefer yaramazları alâ eyyi hâlin ahz ve Karahisar-ı sahib kal'asına irsâl ve ba'dehû kal'a-bend olundukların der-i Devlet-i Aliyye'me arz u i'lâm ve sen ki dizdâr-ı mûmâileyhsin, merkûmlar kal'a-i mezbûreye ba'de'l-vusûl kendilerin onda muhkem habs ve kal'a-bend edip bilâ-emri şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından tevakkî-i tâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibül-ittibâ' ve lâzımül-ımtisâlimin itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfindan hazer eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâsıtı Zilka'de li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

93 [27a-2] Kütahya'da bulunan Arslanlıoğlu Mehmed Ağa ve arkadaşlarının yakalanıp Karahisar-ı sahib kalesinde hapsedilmeleri

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Karahisar-ı sahib kal'ası dizdârı ağa -zîde hıfzuhû-inhâ olunur ki,

Hâlâ Kütahya'da sâkin Arslanlıoğlu Mehmed Ağa ve kethüdâsı olan Ahmed ve Hazînedâroğlu Hırsız Nebi ve Sakâ Mehmed nâm kimesneler Karahisar-ı sahib kal'asında kal'a-bend ve muhkem habs olunmak bâbında tarafımıza hitâben sâdır olan fermân-ı celîlü'-ş-şân-ı lâzımü'l-ittibâ' ve vâcibü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnu üzere merkûm Arslanlıoğlu Mehmed Ağa ve kethüdâsı olan Ahmed ahz ve kusûrları firâr u gaybet etmeğin merkûmlar kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak bâbında Dîvân-ı Anadolu'dan işbu buyuruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () Ağa -zîde kadruhû- ile irsâl olunmuşdur. İnşâallahu te'âlâ vusûlünde merkûm Arslanlıoğlu Mehmed Ağa ve kethüdâsı olan Ahmed kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunup bilâ-fermân-ı âlî sebîlleri tahliye olunmayıp ve kal'a-bend olundukları tarafımıza i'lâm olunup mugâyir-i fermân-ı âlî vaz' u hareketden be-gâyet ihtirâz u ictinâb olunup müceb-i buyuruldu birle âmil olasız deyü.

Vasale ileynâ fi 17 Za. sene 1148

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

94 [27a-3] Aslen İnan'ın Nahçıvan kazası ahalisinden olup Karahisar'da ikamet eden Mehmed oğlu İbrahim'in, Havva Hatun'un Fakihpaşa mahallesindeki evini satın aldığı

Fi'l-asl diyâr-ı Acem'de Nahçıvan kazâsından olup Karahisar-ı sahib'de sâkin olan İbrahim bin Mehmed nâm kimesne tarafından vekîl olup vekâleti Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Küçük Ali bin Askerî nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sâkinelerinden Havva bint-i Mustafa nâm hâtûn mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mezbûre Havva Hâtûn medîne-i mezbûre mahallâtından Fakihpaşa mahallesinde vâki' bir taraftan Sarı Mehmed ve bir taraftan Yunusoğlu Mustafa ve bir taraftan Müftü Mehmed Efendi mülkleri taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd menzili bi-cümleti't-

tevâbi' ve'l-levâhık müvekkilim mezbûr İbrahim'e yüz seksen guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyleyip müvekkilim mezbûr dahi ba'de't-teslîm semen-i mezbûrdan doksan guruş üç rub'unu teslîm bâkî seksen dokuz guruş bir rub'u dahi teslîm sadedinde iken mezbûre Havva Hâtûn'un oğlu Halil bin İbrahim ve kızları Ümmügülsüm ve Âliye zuhûr edip "menzil-i mezkûrû'l-hudûd babamız müteveffâ İbrahim'den müntakil mülk-i müşterekimizdir deyü müdâhale ederler, suâl olunup mezbûrların müdâhalesi men' u def' olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Havva Hâtûn cevâba tasaddî ve menzil-i mezkûrun ber-vech-i muharrer müşterek olduğunu ba'de'l-ikrâr mezbûrenin oğlu Halil ve kızları Ümmügülsüm ve Âliye bi-enfûsihim meclis-i şer'e hâzırûn olup anaları Havva Hâtûn ve vekîl-i mezbûr Küçük Ali mahzarlarında "bey'-i mezbûru biz dahi tecvîz eyledik, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrû'l-hudûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalimiz yokdur, vekîl-i mezbûrun müvekkili İbrahim'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'i'l-mu'teber vekîl-i mezbûr Küçük Ali bâkî kalan seksen dokuz guruş bir rub'u dahi meclis-i şer'de teslîm edip mezbûrlar dahi tesellüm ve kabz eyleyip her biri âharın zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ etmeğin hâzihi'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı İbrahim Başçızâde, Hacı Mehmed dâmâd-ı vilâyet, es-Seyyid Hacı Hasan Çelebi nakîb, Hacı Hüseyin Boyalı, Ebezâde Hacı Mustafa, Sarrâc Hacı Mahmud, Mehterzâde Mehmed Çelebi, Kassâb Hasan Beşe, es-Seyyid Ali Onbaşı bin Mustafa ve gayruhum

95 [27b-1] Çavuşbaşı mahallesinde vefat eden Hacı Eyüb oğlu Süleyman'ın mirasçıları arasında taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Çavuşbaşı mahallesi sükkânından olup bundan akdam fevt olan Süleyman bin Hacı Eyüb nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Neslihan bint-i Hacı Ömer nâm hâtûn ile kebîr oğulları Ömer ve Eyüb ve sagîr oğlu Halil'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir u mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhallefâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Mushaf-ı şerîf 3 guruş	Mahalle-i mezbûrda vâki' menzil 70 guruş	Evânî-i nühâsiye, 25 kıyye 75 guruş	Müsta'mel kilim 4 8 guruş	Zil 2 8 guruş
Köhne seccâde 1 1 guruş	Köhne beledî döşek 2 4 guruş	Beledî yasdık 2 1 guruş	Köhne yorgan 1 1 guruş	Boylu tüfenk 1 3 guruş
Köhne kırmızı kaban 1 1 guruş	Köhne keremsûd kaban 1 1 guruş	Sîmli sagîr bıçak 1 1 guruş	Cedid sarık 1 3 guruş	Müsta'mel sarık 2 1 guruş
Müsta'mel çuka çakşır 1 2 guruş	Köhne kıl çuka 0,5 guruş	Mevcûd hinta, 2 kile 20 guruş	Fürûht olunan hinta 23 26 guruş 10 yemîn	Al bârgîr, 1 re's 12 guruş
Câmûs ineği ma'a- malak 27 guruş	Kara sığır inek ma'a-buzağı 2 14 guruş	Der-zimmet-i Hacı Hüseyinoğlu 4 guruş	Der-zimmet-i Himmet 3 guruş	Perâkende veresiye 75 guruş
Hırdavât-ı hâne 3 guruş	Dükkânda mevcûd olan eşyâ -	Evik, 87 çift 40 guruş	Sarı sahtiyân, 68 aded 35 guruş	Sarı sagîr sahtiyân, 20 aded 7 guruş
Merdâne pabuç ve çatı geçidi, 34 çift 13 guruş	Çatı geçidi pabuç, 12 çift 2 guruş	Bütün gön 3,5 guruş	Kat' olunmuş pabuç gönü 4 3,5 guruş	Tunç muşta 2 2,5 guruş
Mermer taş 0,5 guruş	Pabuç kabı ve hırdavât-ı dükkân 5 guruş			
Cem'an Yekûn 440 guruş 4 sümûn				

[Minhe'l-ihracât:]

Techîz, tefkîn 17 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet 40 guruş	Resm-i kısmet 11 guruş	Kâtibiye 1 guruş	Hüddâmiye 1 guruş
Çukadâriye 3 rub'	Muhzırlara 1 rub'	Harc-ı hüccet ve hizmet 1 guruş		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 368 guruş. Yalnız üç yüz altmış sekiz guruşdur.

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre 46 guruş 5 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Ömer 107 guruş 15 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Eyüb 107 guruş 15 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Halil 107 guruş 15 akçe
--	---	---	--

96 [27b-2] Çavuşbaşı mahallesinde vefat eden Hacı Eyüb oğlu Süleyman'dan oğlu Halil'e intikal eden mirastaki hissesini korumak üzere annesi Neslihan Hatun'un mahkemece vasi tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Çavuşbaşı sükkânından olup bundan akdem fevt olan Süleyman bin Hacı Eyüb nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Neslihan bint-i Hacı Ömer nâm hâtûnla kebîr oğulları Ömer ve Eyüb ve sagîr oğlu Halil'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra sagîr-i mezbûr Halil'e babası müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyyesini hıfz u hirâset ve ahvâlini terbiye ve umûrunu tesviye için taraf-ı şer' den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın yine sagîr-i mezbûrun anası işbu bâ'isetü'l-kitâb Neslihan nâm hâtûn sâliha ve müstakîme ve vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire olduğu sikât-ı müslimîn ihbâr etmekle hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûre Neslihan'ı vasî nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid olmağın hâzihi'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Başçızâde Hacı İbrahim, Kara Oruçoğlu Hacı Mehmed, İris Voyvodası Hacı Mehmed, Hammâmcı Hacı Mehmed, Vâ'izzâde Hacı Mustafa, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Kassâb Hasan Beşe, Muhzır Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-hâzırîn

97 [28a-1] Tacahmed mahallesinde vefat eden Debbâğ Receb oğlu Muharrem'in hanımı Ayşe, oğlu Mehmed ve kızı Ayşe'ye taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Tacahmed mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Debbâğ Muharrem bin Receb nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âişe bint-i Hüseyin nâm hâtûnla sagîr oğlu Mehmed ve sagîre kızı

Âişe'ye münhasıra olduğu zâhir u mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrûn taraf-ı şer'eden tahrîr olunan muhallefâtıdır ki, ber-vech-i âtî zıkr olunur.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Zilka'deti'ŝ-şerîfe li-sene sâni ve erba'în ve mi'e ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 60 guruş	Debbâğhânedede hisse-i gedik 25 guruş	Nısf debbâğhâne odası 25 guruş	Evânî-i nühâsiye, 15 kıyye 20 guruş	Alaca kilim 2 5 guruş
Abâ ve döşek 1 1,5 guruş	Abâ minder ve yasdık 1 1,5 guruş	Siyâh abâ yağmurluk 1 guruş	Köhne kaban ve zıbın ve kuşak 0,5 guruş	Köhne sarık 1 0,5 guruş
Köhne kürk çuka 0,5 guruş	Köhne beledî döşek ve yasdık 1 1,5 guruş	Köhne yorgan ma'a-çarŝeb 1,5 guruş		
Cem'an Yekûn 146,5 guruş				

Minhe'-ihrâcât

Techîz, tekfîn 7 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet 40 guruş	Deyn-i müsbet 30 guruş	Resm-i kısmet 3,5 guruş	Kâtibiye 3,5 guruş
Çukadâriye 8 guruş	Hüddâmiye 2 guruş	Muhzırlara 8 para		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 63,5 guruş

Hissetü'l-zevceti'l-mezbûre 7,5 guruş 52 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Mehmed 37 guruş 4 akçe	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Âişe 18,5 guruş 2 akçe	Kesr-i bâkî 2 akçe
---	--	--	--------------------

98 [28a-2] Şaki Sarı Beyoğlu Mustafa ve avnesinin ele geçirilip idam edilmeleri için gerekli ihtimamın gösterilmesi

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm ber-vech-i arpalık Karahisar-ı sahib sancağına mutasarrıf olan () -dâme ikbâluhû- Ezine-i Lazkiye kazâsına tâbi Saray karyesi sâkinlerinden olup envâ'-ı şerr u şakâvete tasaddî ile muzırr-ı ibâdullah ve sâ'î bi'l-fesâd olan Sarı Beyoğlu Mustafa nâm şakînin ve başına cem' olan avnesinin haklarında verilen fetvâ-yı şerîfe mücebince üzerlerine varılıp i'dâm ü izâleleriyle ibâd u bilâdın irâhe kılınması matlûb-ı hümâyûnum olmakdan nâşî bu husûsun itmâm u temşiyetin hâlâ Aydın ve Menteşe ve Saruhan sancakları muhassılı olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Polad Ahmed Paşa'ya -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- müekked evâmîr-i aliyye tefvîz u tenbîh ü te'kîd olunmağla tarîk u mesâlikin setr u bendinde vezîr-i müşârunileyhin ma'iyetine varıp itmâm-ı kârîsi hizmetinde bulunmaları için iş uhdesinden gelmeğe kâdir mu'temedün aleyh tavâif-i askereye me'mûr ve ta'yîn kılınmalarıyla sen ki mîrimîrân-ı mûmâileyhsin, senden hizmet me'mûl olmakdan nâşî sen dahi ber-vech-i muharrer me'mûr ve ta'yîn kılınmışdırsın. İşbu emr-i şerîfim ile () vusûlünde sen ki mîrimîrân-ı mûmâileyhsin, şakî-i merkûmun ve rûfekâsının i'dâm ü izâleleri rûtbe-i vücûba mûntehî olmuş eşkıyâdan olduklarına binâen izâleleri bilâd ü ibâdın te'mîn ü tatyîb-i matlûb-ı mülûkânem idiği mâ'lûmun oldukda sâlifü'z-zikr şakîlerin memerr ü makarlarının sedd [ü] bendinde ve varmada el-hâsıl eşkıyâ-yı merkûmenin ahz ve i'dâmları husûsunda vezîr-i müşârunileyh tarafından sana ne vechile haber vârid olur ise re'y ü emrine mütâba'at u muvâfakat ederek hidemât-ı mebrûre vesâir ve meâsir-i meşkûre vücûda getirmeğe sarf-ı tâb-ı tüvân ve hilâfindan be-gâyet tevakkî vü mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ihtimâmımın mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfindan tevakkî eylesin, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evasıtı Zilka'de sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Kostantiniyyetü'l-mahrûse

99 [28b-1] Konya'ya bağlı Şücaeddin kazası ahalisinden tüccar Abdülbaki'nın katır ve parasını alan Karahisar'da sakin Konya Mütesellimi Vanlı Ali Ağa'nın aldıklarını sahibine iade etmesi

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Karahisar-ı sahib ve Kütahya kazâları nâibleri -zîde ilmuhumâ- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi -zîde mecduhü-tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Tüccâr tâifesinden Şücaeddin kazâsında sâkin Abdülbaki nâm kimesne Südde-i sa'âdet'ime arzuhâl edip bu kendi hâlinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz'-ı hareketi ve ta'addîsi olmayıp ve üzerine dahi meşhûd-ı udûl ile şer'an bir nesne sâbit ü zâhir olmuş değil iken sâbıkan Konya mütesellimi olup hâliyâ Karahisar'da sâkin Vanlı Ali Ağa demekle ma'rûf kimesne bin yüz kırk () senesinde bunun hilâf-ı şer' ve fuzûlî üç re's katırın aldığından gayrı elli guruşun alıverilip cebren ve kahran alıp ziyâde gadr u ta'addî eylediğin bildirip sen ki mütesellim-i mûmâileyhsin, mübâşeretinle ve ma'rifet-i şer'le fuzûlî aldığı üç re's katırın ve elli guruşun alıverilip bir dürlü ta'allül ü tereddüd etdirilmeyip icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin vech-i meşrûh üzere mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki, () vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi ihzâr-ı husamâ kılıp mukaddemâ bir defa şer'le görölüp fasl olunmayan ahvâllerin tamâm hakk [u] adl üzere mukayyed olup göresin, i'lâm olduğu üzere ise ol bâbda müktezâ-yı şer'-i kavîminle amel edip dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın fuzûlî hasran ve kahran ol mikdâr guruşu ile katırların ba'de's-sübût hükm edip geru buna tamâmen alıverip bir dürlü ta'allül ü tereddüd etdirmeyip ihkâk-ı hak eyleyesin, min ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyip husûs-ı mezbûr için bir daha emrim varmalı eylemeyesin, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâili Şevvâl li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Kostantiniyyetü'l-mahrûse

100 [28b-2] Konya'nın Şücaeddin kazası ahalisinden tüccar Abdülbaki'nın katır ve parasını alan Karahisar'da sakin Konya Mütesellimi Vanlı Ali Ağa'nın yakalanıp mahkemece yargılanması

Şerâyi'-şi'âr Karahisar-ı sahib ve sancaklar kâdîları fazîletli efendiler ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadrum- inhâ

olunur ki,

Kazâ-i mezbûrede sâkin Vanlı Ali Ağa nâm kimesne bundan akdem Konya mütesellimi iken hilâf-ı inhâ ve bi-gayrı hakkın dârende-i fermân-ı hümâyûn Konya sancağında Şücaeddin kazâsı sâkinlerinden Abdülbaki nâm kimesnenin üç re's katırın ve elli guruş akçesin alıp gadr eylediği Dergâh-ı medâr'a arzuhâl birle teşekkî ve icrâsı bâbında Dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr ve Kütahya nâibi efendi hazretleri mürâfa'a ve ihkâk-ı hak olunmak üzere tarafımıza hitâben fermân-ı âlî ısdâr olunmağın mücebince işbu buyuruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () Ağa -zîde kadruhû- mübâşir ta'yîn ve irsâl kılınmıştır. Vusûlünde gerekdir ki, ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle zikri mürûr eden Vanlı Ali nâm kimesneyi alâ eyyi hâlin ahz ve eğer firâr eder ise ve gaybet eder ise şer'an buldurması lâzım gelenlere bi-eyyi hâlin buldurup mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr ve irsâl eylesiz ki, bu tarafda husamâsı olan Abdülbaki ile hâkimü's-şer' huzurunda mürâfa'a olunup icrâ-yı hak oluna, min ba'd hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i âlî vaz'-ı hareketden be-gâyet ihtirâz ü ictinâb edip müceb-i buyuruldu birle âmil olasız.

17 sene 1148

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

101 [29a-1] Sinanpaşa mahallesinde vefat eden Ahmed oğlu Hüseyin'in eski hanımı Mehmed kızı Fatma ile merhumun oğlu Ahmed'in müştereken sahip oldukları evi Seyyid İbrahim Çelebi'ye sattıkları

Karahisar-ı sahib mahallâtından Sinanpaşa mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Ahmed nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûnun zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mahmud bin Mehmed ve Ahmed bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bey'-i âti'z-zikrin ikrârına vekîl olup vekâletî sâbite olan mezbûre Fâtıma'nın hâliyâ zevci Hüseyin bin Süleyman nâm kimesne ile müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde bâ'isü hâze'l-kitâb es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Yusuf mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değın silk-i mülkümüzde ve taht-ı tasarrufumuzda olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Gonca Hâtûn mülkü ve bir taraftan İsmail Çelebi mülkü ve bir taraftan Memi Bey mülkü taraf-ı

râbi'î tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz iki bâb tahtânî oda ve bir çardak ve mâ'-i cârî ve bir mikdâr avluyu müştemil müteveffa-yı mezbûrdan müntakil mülk-i müşterekimiz olan menzili tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle müşterî-i mezbûr es-Seyyid İbrahim Çelebi'ye nakd-i râyic fi'l-vakt yüz guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edip alâ kadri'l-hises beynimizde taksîm eyledik, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrû'l-hudûd müşterî-i merkûm es-Seyyid İbrahim Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, bizim alâka vü medhalimiz kalmadı, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Hacı Mürsel bin Murad Efendi, Kara Mehmed Beşe bin Mehmed, İsmail bin Süleyman, Kahveci Mehmed bin Abdurrahman, Mustafa bin Abdullah, Ahmed bin Mehmed

102 [29a-2] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Veli oğlu Hacı Nebi'den kızları Ümmühani ve Kezban'a kalan mirastaki hisseleri korumak üzere anneleri Mustafa kızı Emine'nin vasiye tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hacı Nebi bin Veli nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızları Ümmühani ve Kezban'a babaları müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyelerini hıfz u hirâset ve ahvâllerini terbiye ve umûrlarını tesviye için taraf-ı şer'îden bir vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın yine sagîretân-ı mezbûretânın anaları Emine bint-i Mustafa nâm hâtûn sâliha ve müstakîme ve vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire olduğunu sikât-ı müslimîn ihbâr etmekle hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûre Emine Hatun'u vasî nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhide olmağın hâzihi'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamis ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Efendi bin Hacı Şaban, Hacı Hüseyin bin Hacı Bayram, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Bayram Beşe bin Mustafa, İvaz Ağa bin Mehmed Bey,

İsmail Beşe bin İsmail, İvaz bin Veli ve gayruhum

103 [29b-1] Ezine-i Lazkiye kazasına bağlı Saray köyü ahalisinden eşkiya Sarı Beyoğlu Mustafa ve arkadaşlarının haklarında verilen fetva gereği yakalanıp cezalandırılması

Hâliyâ Karahisar-ı sahib sancağı mutasarrıfı izzetlü rif'atlı paşa hazretleri,

Hâlâ Ezine-i Lazkiye kazâsına tâbi' Saray karyesi sâkinlerinden olup envâ'-ı şakâvete tasaddî ile muzırr-ı ibâd olan Sarı Beyoğlu Mustafa nâm şakînin ve başına cem' olan avenesinin haklarında verilen fetvâ-yı şerîfe mücebince hatt-ı hümâyûn ile mu'anven tarafına hitâben sâdır olan emr-i âlîye imtisâlen merkûmların üzerine varılıp bi-tevfikıllahi te'âlâ i'dâm u izâleleri için tedârük görmeğin eşkiyâ-yı merkûmdan kemâl-i hîle vü mekrlerinden nâşî bir mikdâr haşaratlarıyla firâr u gaybet eylediği zâhir u mütehakkık olup eşkiyâ-yı merkûmûnun turuk u mesâkinlerinde sedd ü bend ve itmâm-ı kâra dek hizmetimizde hareketlerin müş'ir tarafına hitâben bir kıt'a emr-i şerîf-i âlişân sâdır ve irsâl olunmağın mücebince tarafımızdan dahi buyuruldu tahrîr ve ısdâr kılınmıştır. İnşâallahu te'âlâ vusûlünde emr-i âlîde tasrîh olunduğu vech üzere eşkiyâ-yı merkûmûnun memerr ü makarlarının sedd ü bendinde ve ol havâlîlerde zuhûr edip mu'temedün aleyh tavâif-i askeriye ile üzerlerine varıp bilâ-emânin kendilerin ahz ve bilâ-emânin katl ve ser-i maktû'ların tarafımıza irsâl ü îsâlde kemâl-i takayyüd-i tâm ve sa'y-i ihtimâm eyleyesiz. Olmaya ki, husûs-ı mezkûrede iğmâz-ı ayn olunup eşkiyâ-yı merkûmûnun yollarının sedd ü bendinde ve kendilerinin ahz ve ele getirmesinde mikdâr-ı zerre rehâvet ü tekâsülünüz zuhûr eder ise encâmında nedâmet-i azîmesin çekeceği bir hoşça fikr u mülâhaza edip şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i şerîfin tenfiz ü icrâsına sarf ve takayyüdde kudret ve bezl-i tâb ü tâkat eyleyesin. Eğerçi ol tarîkler gereği gibi teftîş ü tefahhus olunup eşkiyâ-yı mezbûrûnun adem-i vücûdları mütehakkık ve müte'ayyin oldukda yine gâfil olmayıp harb-i hâzıra kâdir olan mu'temedün aleyh tavâif-i askeriye ile hâzır u âmâde olup tarafımızdan vürûd edecek haber u müterakkibe ve ne şekil tahrîr olunur ise ona göre hareket edip müceb-i buyuruldu ile amel olunmak.

Fî 20 Za. sene 1148

104 [29b-2] Sincanlı kazasına bağlı Kızılağıl köyünde vefat eden Mehmed kızı Ayşe'nin, kızı Cennet'e intikal eden mirastaki hissesini babası Yusuf'tan aldığı

Fi'l-asl Sincanlı kazâsına tâbi' Kızılağıl nâm karye sâkinelerinden iken bundan

akdem fevt olan Âişe bint-i Mehmed nâm müteveffiyenin sadriye kızı Cennet bint-i Yusuf nâm hâtûn tarafından vekîli olup ber-vech-i nehc-i şer'î vekâleti sâbite olan mezbûrenin zevci Mehmed bin Ramazan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffîye-i mezbûrenin zevci müvekkile-i merkûmenin babası bâ'isü hâze'l-kitâb Yusuf bin Yusuf nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem zevcem mezbûre Cennet Hâtûn anası müteveffiyenin muhallefâtından hisse-i şer'iyyesini iddi'â ve ahz murâd eyledikde müteveffîye-i mezbûrenin cümle muhallefâtı ve zevc-i mezbûr zimmetinde mütekarrır beş bin akçe mehr-i müecceli meclis-i şer'de hesâb olunup müvekkilem mezbûreye yedi buçuk guruş isâbet edip dahi bir şey ketm ü ihtifâ etmediğine mezbûr Yusuf'a yemîn teklif olundukda alâ vefkî'l-mes'ûl hulf billahi'l-aliyyü'l-a'lâ etmeğin mezbûr Yusuf'un zimmetinde bir şey kalmadığı zâhir olmağın müvekkilem mezbûreye isâbet eden yedi buçuk guruş hisse-i şer'iyyesini vekâletim hasebi ile bi't-tamâm ahz u istîfâ-yı hak eyledim" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdül-hâl: Za'îm İbrahim Ağa, Muslu Paşazâde İbrahim Ağa, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Mumcuzâde Süleyman Beşe, Hammâmî Bayram Beşe, Sermuhzırân Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

105 [30a-1] Bahar mevsimi gelmesi sebebiyle artması muhtemel olan eşkıyalık hareketlerine fırsat verilmemesi

Bahâr fermânı

Mûcebince sadr-ı âlî mektûbu dahi sâdır olmuştur.

Düstûrûn-ı mükerremûn müşîrûn-ı müfahhamûn nizâmu'l-âlem müdebbirû umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimû mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn bi-sunûfi avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Üsküdar'dan Anadolu'nun yemîn ü yesârıyla orta kolu nihâyetine varınca vâki' olan vüzerâ-yı izâm -edâmallahu te'âlâ iclâlehum- ve e'âzımü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrimîrân-ı kirâm -dâme ikbâluhum- ve akzâ kuzati'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn vârisû ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-

mu'în mevâlî-i izâm -zîdet fezâilehum- ve mefâhirü'l-ümerâi'l-kirâm merâci'u'l-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm sancakbeyleri -dâme izzuhum- ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm kâdîlar -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ber-vech-i mâlikâne mukâta'a mutasarrıfları ve voyvodalar ve havâs ve evkâf zâbitleri ve darb u harbe kâdir il erleri ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Hâlâ mevsim-i bahâr olmak hasebiyle ağaçlar yapraklanıp dağlarda eşkıyâ yaslanacak zamânlar gelmekle aşâyir ve kabâilde ve yerliden kuttâ'-ı tarîk eşkıyâsı vesâir harâmzâde kûşe-i hafâdan zuhûr ve husûsan böyle vakitlerde başı boş levendât makûlesi dahi vilâyet-i vülâtdan hâlî ve "vakt-i fırsattır" deyü fûrce bulup ebnâ-i sebîl ve sükkân-ı vilâyete îsâl-i mazarrata cesâret eyledikleri mücerreb olmağın ol makûle eşkıyânın teccüs ü tefahhusları ihtimâm ü dikkat ve hudûd u sınırınız dâhilinde her ne mahalde birden, ikiden zuhûr eder ise kat'an amân ve zamân verilmeyip alâ eyyi hâlin ahz ve ele getirilip şer'an müstahık oldukları cezâları tertîbi ile havza-i hükûmetiniz dâhilinde turuk u mesalikin te'mîn ü tatbîki bilâd u ibâdın tathîr u tanzîmi ehemmi mehâm-ı lâzımü'l-ihimâmından olduğu ecilden eşkıyâ tâifesi kesret ve cem'iyeti üzere bulunur ise üzerlerine varılmak münâsib görülmediği sûrette herkese semt ü münâsib olan zâbitân ile haberleşip ittifâk u ittihad ile ahz ve ele getirilmelerinde birbirlerinize imdâd u i'ânet olunmak cümleye müekked evamir-i şerîfemle tevcîh ü tenbîh olunmağın siz ki vüzerâ-yı müşârunileyhim ve mîrimîrân ve ümerâ vesâir-i mûmâileyhimsiz, işbu emr-i şerîfim sadrîa'zam ağalarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Osman -zîde kadruhû- ile vusûlünde bu husûslara cümleiniz ittifâk u ittihad üzere hareket ve taht-ı hükûmet ve kazânız dâhilinde mazanne-i eşkıyâ olan mahalleri tecebbüs ü tefahhuslarından hâlî olmayıp hudûd u sınırınız dâhilinde birden, ikiden veyâhûd dahi ziyâde ol makûle eşkıyâ olduğu haber alınır ise izdiyâd olmalarına ruhsat gösterilmeyip ve kat'an amân u zamân verilmeyip cümleiniz ittifâk u ittihad ve darb u harbe kâdir il erleriyle üzerlerine varılıp alâ eyyi hâlin ahz ve eğer cem'iyetleri zuhûr eder ise bâlâda zikr olunduğu vechile size semt ü münâsib olanlar ile haberleşip ale'l-ittifâk üzerlerine varıp alâ eyyi hâlin ele getirilip şer'an lâzım gelen cezâların tertîb ve izâle-i vücûd-ı habâis-âlûdularıyla şerr u mazarratların def' u ref' ve turuk u mesâliki vesâir ibâdullahı te'mîn ü tatmîne ve sükkân-ı ahâlîyi irâhe vü terfihe bezl-i kudret ve sa'y-i makderet velâkin bu bahâne ile fesâd u şakâvetde alâkası olmayanlara ta'arruzdan ve fukarâ-yı ra'iyete tekâlîf-i bî-

hûde tahmîline vesâir vücûh-ı mezâlîm ile bir ferde cevri u eziyet ve hilâf-ı şer'-i şerîf tarafınızdan istimdâd ü isti'ânet olunan imdâd u i'ânetde ednâ tekâsül ü ihmâliniz zuhûru istimâ' olunmak lâzım gelir ise siz ki vüzerâ-yı müşârunileyhimsiz, mes'ûl ve siz ki sâir-i mûmâileyhimsiz, kat'an gadr u illetiniz ısgâ ve bir ferd mutazarrır olduğu hâlde vâki' olan zâyi'ât sizlerden tazmîn ve siz ki mâlikâne mutasarrıflarınız, mukâta'alarınız üzerlerinizden ref' olunmağla iktifâ olunmayıp bilâ-tevakkuf cümleliz ukûbât-ı şedîde ile mu'âteb ü mücâzât olacağınız ve siz ki mütesellimler ve voyvodalar vesâir zâbitânsız, bilâ-tereddüd cezânız tertîb olunacağın muhakkak bilip ona göre her hâlde basîret ü intibâh üzere hareket ve fermân-ı hümâyûnuma mugâyir hâlâtdan gâyetü'l-gâye hazer u mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfından be-gâyet ihtirâz u ictinâb eyleyesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız.

Tahrîren fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

106 [30b-1] Karahisar-ı sahib sancağına bağlı kaza ve köylerde ekilen haşhaştan alınacak verginin toplanmasında halkın vergi tahsildarlarına yardımcı olup zorluk çıkarmamaları

Memâlik-i mahrûse'mde vâki' Şam ve Haleb ve Diyarbekir ve Mardin ve Malatya ve Ayıntab ve Adana ve Tokad câniblerinde vesâir bazı mahallerde vâlî ve mahassıl ve voyvodaların taht-ı iltizâmlarında dâhil mîrî mukâta'anın ekser-i kurâsı ricâl-i devlet ve a'yân-ı vilâyetden bazı kimesnelerin uhdelerinde olup lâkin üzerlerine müstekar olmayıp her biri senede birkaç âdeme der'uhde olduğundan re'âyâ fukarâsı gözedilmeyip kûtları için vakt ü zamânıyla tohum vesâir ihtiyâcları olan malzemelerine i'ânet olunmamağla bi'z-zarûre murâbahacılarından za'ff ile akçe aldıklarından her sene izdiyâd bulan istirbâhın edâsına zirâ'at ü hırâsetleri ve kâr u kisblerinin hâsılı vefâ etmediğinden der'uhde edenler dahi "zabt eyleyeğim bir sene yâhûd iki senedir" deyü bi'l-cümle hâsılların almak için cevri u eziyet eylediklerinde ekseri perâkende vü perîşân ve hâlî [vü] harâbe ve ahvâlleri diğergûn ve bakıyye kalanları kût-ı yevmiyeye muhtâc olmağla ba'de'l-yevm ol makûle kurâ ve mukâta'ât-ı mîriye karyeleri misillü mâl ve

kalemiyesin verdikten sonra bir tarikle âhara verilmeyip mutasarrıfları dahi âhara verilmeyeceğin bilip i'âmârıyla takayyüd ve "öşür ve mahsûlünde fâiz kendüye ziyâdece olunur" deyü re'âyânın tohumıye vesâir levâzımına i'ânet ve dest-i tetâvül-i vücûd ve zulm ü adâvetden sıyânet etmekle ahvâlleri nizâm bulup terfih-i ibâd ile memâlik-i İslâmiye'de olan mîrî mukâta'âtın ma'mûr-ı rûşen ü âbâdân olmasına bâ'is olmağın ancak inkılâb-ı zamâna ve muktezâ-yı hâle göre bu nizâm-ı mutlak cem'-i hazîne için olmayıp bu'd zamân dahi şürût-ı mezkûra mürâ'ât olunup tebdîl ü tağyîr olunmamak sebebiyle verecekleri mu'accelenin zâyi' olmayacağı nâs yakînen bilip rağbet eylemelerinde fîmâ ba'd taraf-ı hümâyûnum ve vekîl-i mutlakım olanlar taraflarından bu nizâmı bozup sûret-i âhara ifrâğ eylemek murâd etdikde bu nizâm i'mâr-ı memleket ve ibâdullaha evlâ vü enfa' olduğundan huzûr-ı fâizu'n-nûr-ı pâdişâhâneme gelip kendileri arz ve men' eylemeleri için a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn bilfi'l şeyhülislâm ve nakîbüleşrâfim ve kâdî'askerler -edâmallahu te'âlâ fezâilehum- şu husûsa mahsûs nâzir nasb u ta'yîn olunmalarıyla fîmâ ba'd ol makûle kurâ ve mukâta'ât[dan] Hazîne-i âmire'm defterlerinde mukayyed olup vâlî ve muhassıl ve voyvodalara veregeldikleri mâl-ı mukâta'a her ne ise mâl ve mu'tâd üzere kalemiyesin kesr u noxsân gelmemek şürûtuyla mâlın Âsitâne-i sa'âdet'im hazîne verenler kemâ fi'l-evvel Hazîne-i âmire'ye ve câmî'u'l-Emvâl olanlar sene dâhilinde beher sene taksît ile edâ ve kalemiyesin verip yedine ma'mûlün bih temessük aldıkça "tahmîli vardır" deyü mâl ve kalemiyesi için veregeldiklerinden izdiyâd ve bir akçe ve bir habbe mutâlebesiyle rencîde etdirilmeyip şefâ'at ü cevri u ezâ ve gadri u zarar kasdıyla sâhibi rızâsı olmadıkça âhara verilmeyip vülât ve mîrimîrân ve mîrlivâ ve mütesellimler vesâir ehl-i örf tâifeleri taraflarından bilâ-fermân bir nesne mutâlebe ve rencîde etdirilmeyip mefrûzü'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min külli'l-vücûh bir nisbet üzere hayâtda oldukça te'yîden mâlikâne zabt u rabt eylemeleri için yedlerine berât-ı celîlü'l-unvânım verilip ve mutasarrıflarından biri hâl-i hayâtda karyesin âhara ferâğat ve kasr-ı yed eylemek murâd eyledikde ma'rifet-i şer'le ve hüccet-i şer'iyye olunduktan sonra müceddeden ferâğından berât-ı şerîfim verilip ve sâhibi bi-emrillahi te'âlâ vefât edip karyesi taraf-ı mirîye âid ü râci' oldukça taraf-ı mîrîden müzâyede ve rağabât-ı nâs inkitâ'ından sonra âharın verdiği mu'accele[yi] verir ise zabt u rabta kâdir olan zükûruna verilip olmadığı hâlde tekrâr tâlib-i âhara fûrûht ve mu'accelâtı akçesi teslîm-i Hazîne-i âmire olunmak üzere mukârenet-i avn-i Bârî ile ta'mîr-i bilâd ve terfih-i ibâd hayr-hâhân-ı Devlet-i Aliyye'ne münâsib görüp cümleniz ittifâkıyla bilfi'l başdefterdârım arz ve ulemâ-i kirâm ve rüesâ-yı izâm dahi istihsân ve

imzâ etmeleriyle bu sûret-i müstahsene mürûr-ı ezmine ile tebdîl ü tağyîr olunmayıp nuzzârı olan müşârunileyhim bu husûsda şürût u kuyûduna bi'l-ittifâk vikâye ve tenfiz ü icrâ ve hıfz u hırâset edip fimâ ba'd düstûrül-amel olunmak üzere mahalline kayd olunması bâbında pâye-i serîr-i a'lâya arz u telhîs olundukda mûcebince hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûnum vâki' ve sâdır olmağın binâen alâ zâlik Kütahya eyâletinde Karahisar-ı sahib sancağı ve eyâlet-i mezbûrun kazâ ve kurâsında zer' olunan haşhaşın beher dönümünden duhân dönümü şürûtu mûcebince ikişer buçuk guruş resm-i mîrî ve kalemiye ve tahsîldârlık cihet-i ma'âşî için onar para ve kâdî için ikişer para ki beher dönümünden ikişer buçuk on ikişer para cem' u tahsîl etdirilmek üzere bin yüz kırk yedi senesinde rûz-ı Hızır'dan zabt olunmak üzere iki bin guruş mâl ve beş bin guruş mu'accele ile işbu râfi'ü [31a] tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân diğeri Mustafa -zîde mecduhû- ile Ahmed ve İbrahim ve Mustafa'nın ber-vech-i mâlikâne iştirâk[en] uhdelinde olup ancak rûsûmât-ı mezkûrenin şürût-ı mezkûre üzere tahsîlinde kendülere usret ve ahâlî-i memleketden her vechile su'ûbet olunmaktan nâşî fimâ ba'd eyâlet-i merkûmede zer' olunan haşhaşın beher dönümünden kırkar para mîrî ve kâdî için ikişer para cem' u tahsîl olunmak üzere memhûren arzuhâl ve istid'â-yı inâyet etmeleriyle fî nefsi'l-emr eyâlet-i merkûmede zer' olunan haşhaşın beher dönümünden kırkar para resm-i mîrî ve kâdî için ikişer para cem' u tahsîl olunduğu sûretde ahâlî-i memlekete ve fukarâ-yı ra'iyete bâ'is-i sühûlet olunduğundan gayrı cânib-i mîrîye dahi bir dürlü zarar olmamağla bu takrîb ile bu'd zamân mâl-ı mukâta'adan akçe tenziline tasaddî ederler ise müsâ'ade olunmamak şartıyla istid'âları üzere fimâ ba'd eyâlet-i merkûmede zer' olunan haşhaşın beher dönümünden kırkar para resm-i mîrî ve kâdî için ikişer para cem' u tahsîl olunmak üzere mahalline kayıd ve şürût-ı merkûme üzere berâtı tebdîl olunmak telhîsi mûcebince fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip bin yüz kırk sekiz senesi Rebî'ulâhîr'inin yirmi ikinci günü bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki, mûmâileyhimâdan diğeri Mustafa -zîde mecduhû- mukâta'â-i mezbûrun rub' hissesini kemâ fi'l-evvel hayâtda oldukça te'yîden mâlikâne zabt ve eyâlet-i mezbûrede ve kasâbât ve kurâlarında zer' olunan haşhaşın tarlalarında iken dönümleri mesâha olunup beher dönümünden kırkar para resm-i mîrî ve kâdî için ikişer para ki, mecmû'u beher dönümünden kırk ikişer para cem' u tahsîl etdirile ve bu haşhaşın dönümü rûsûmu müceddeden vaz' olunup zecren leh olmağla mu'âf ve gayr-ı mu'âf dâhil olunmak muktezî olmağın min külli'l-vücûh serbest olup serbestiyet üzere zabt u rabt etdirilip

Havâss-ı hümâyûn voyvodaları ve zâbitleri ve gerek selâtîn-i izâm ve vüzerâ-yı kirâm vesâir evkâf mütevellîleri ve ze'âmet ve timâr sâhibleri ve vüzerâ ve mîrimîrân ve mîrlivâ hâsları subaşları ve mütesellimleri "bu tertîb toprağımızdandır" deyü bir tarîk ile kat'an müdâhale vü muhâlefet etdirilmeyip her ne mahalde zer' olunur ise resm-i dönümleri taraf-ı mîrîden zabt u rabt ve cem' u tahsîl etdirile ve sûy-ı mâl eyledikde meblağ-ı mezbûru senesi tamâmına varıp taksît ile müşterikiye ma'an Hazîne-i âmire'me edâ vü teslîm ve kalemiyesin verip ve senesi âhirinde hesâbın görüp yedine sûret-i muhâsebesin aldıkda zabt u rabtına ve rûsûmatın ahz u kabzına tâife-i âhardan ferd ta'addî vü ta'arruz eylemeyeler. Hilâf-ı inhâ kâdî arzıyla mâlikânesi ref' olunmayıp fermânım olunduğu üzere düstûrül-âmel kılına. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn Rebî' ilâhir sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

107 [31b-1] Karahisar-ı Sahib kaza ve köylerinde haşhaş dönümü rûsûmu mukâtaasına müştereken tasarruf eden sipahilere vermeyenlerden asker olmalarını bahane edenlerin vergilerini eksiksiz olarak ödemeleri

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Kütahya eyâletinde vâki' kâdîlar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân () ve () ve () ve () -zîde mecduhum-Dersaadet'ime arzuhâl edip Kütahya eyâletinde vâki' Karahisar-ı sahib ve tevâbi'i kazâ ve kurâlarının haşhaş dönümü rûsûmu mukâta'ası ber-vech-i mâlikâne iştirâken uhdelerinde olup zikr olunan mahallerde zer' olunan haşhaşın ve dönümleri berât-ı âlişân şürûtu mücebince cem' u tahsîl eylemek murâd etdiklerinde bazıları askerîlik iddi'âsıyla rûsûm verenleri edâda ta'allül ü muhâlefet eylediklerinde yıldırımlarıyla yedlerinde olan berât-ı âlişân şürûtu mücebince iktizâ eden resm-i dönümlerin zâbitleri ma'rifetleriyle tamâmen tahsîl etdirilip askerîlik iddi'âsıyla vesâir bahâne ile ta'allül ü muhâlefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan ma'den mukâta'ası defterlerine nazar olundukda Kütahya eyâletinde Karahisar-ı sahib ve tevâbi'i kazâ ve kurâlarında haşhaş dönümü rûsûmu mukâta'ası ber-vech-i mâlikâne Mustafa ve diğere Mustafa ve Ahmed ve İbrahim'in -zîde mecduhûm- uhdelerinde olup eyâlet-i mezbûrede vâki' kasâbât ve kurâlarının zer'

olunan haşhaş fidânları tarlalarından iken dönümlerin mesâha olunup beher dönümünden kırkar para resm-i mîrî ve kâdî için ikişer paraya ki mecmû'ü beher dönümünde kırk ikişer para cem' u tahsîl etdirile ve bu haşhaşın dönümü rüsûmu müceddeden vaz' olanup zecren leh olmağla mu'âf ve gayr-ı mu'âf dâhil olunmak muktezî olmağın min külli'l-vücûh serbest olup serbest üzere zabt u rabt etdirilip Havâss-ı hümayûn voyvodaları ve zâbitleri ve gerek selâtîn-i izâm ve vüzerâ-yı kirâm vesâir evkâf mütevellîleri ve ze'âmet ve timâr sâhibleri ve vüzerâ ve mîrimîrân hâsları subaşları ve mütesellimleri "bu bizim toprağımızdadır" deyü bir tarîk ile kat'an müdâhale vü muhâlefet etdirilmeyip her ne mahalde zer' olunur ise resm-i dönümlerin taraf-ı yedinden zabt u rabt ve cem' u tahsîl etdirile deyü berâtları şürûtunda mukayyed olunduğu derkenâr olunmağla imdi derkenârı mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi haşhaş dönümü rüsûmu zecren leh mu'âf ve gayr-ı mu'âf dâhil olmağla zer' olunan haşhaşın fidânları tarlalarında iken dönümleri mesâha olunup ve lâzım gelen rüsûm-ı dönümleri berât-ı âlîşân şürûtu mücebince tahsîl ve edâları üzere hilâf-ı şürût berât-ı şerîf-i âlîşân askerîlik iddi'âsıyla vesâir bahâne ile bir ferdi bir dürlü ta'allül ü muhâlefet ve inâd etdirmeyesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fi'l-yevmi'l-âşir şehri Zilka' de sene 1148

Kostantiniyyetü'l-mahrûse

108 [31b-2] Karahisar-ı Sahib kaza ve köylerinde haşhaş dönümü rüsûmu mukâtaasına sipahilerin bir sene süreyle iltizâm yoluyla müştereken tasarruf etmeleri

Bâ'is-i tastîr-i temessük budur ki,

Zamân-ı zabtı rûz-ı Hızır ibtidâsından olup ber-vech-i mâlikâne iştirâken berât-ı âlîşân ile uhdelerinde olan Kütahya eyâletinde vâki' Karahisar-ı sahib sancağı ve eyâlet-i mezbûrun kazâ ve kurâsında zer' olunan haşhaş dönümü rüsûmu mukâta'asında bin yüz kırk sekiz senesi rûz-ı Hızır'ında ibtidâsından bir sene tamâmına değin işbu dârende-i temessük sa'âdetlü () Ağa iltizâma tâlib olmalarıyla taraflarımızdan dahi mûmâileyhâya iltizâm ve zâbitleri için yedlerine temessük verilip gerekdir ki, mûmâileyhâ mukâta'a-i mezbûreyi sene-i mezkûre rûz-ı Hızır'ı ibtidâsından bir sene

tamâmına dek zabt ve şürût-ı berât-ı âlişân mücebince serbest üzere rüsûmâtın ahz u kabz edip tarafımızdan ve taraf-ı âhardan müdâhale vü ta'arruz etmeyeler ve mukaddem ve muahhar târîhli temessük zuhûr ederse amel ü i'tibâr olunmaya.

Fi't-târîhi'l-mezbûr

Mustafa müteferrika-i Dergâh-ı âlî, İbrahim gönüllüyân-ı Dergâh-i âlî, Ahmed silâhşor-ı şehriyârî, Mustafa silâhşor-ı şehriyârî

109 [32a-1] Aslen Türkmen taifesinden ve Kuşçu Beylikli cemaatinden olan Ebuzeyd oğlu Kara Mustafa'nın zorla ve haksız yere parasını alan Konya eski Mütesellim Vekili Vanlı Ahmed oğlu Ali Ağa'nın 100 kuruş ödemesi karşılığında iki taraf arasında sulh sağlandığı

Fi'l-asl Türkmen tâifesinden Kuşçu Beylikli cemâ'âtinden Kara Mustafa bin Ebuzeyd nâm kimesne bundan akdem Dîvân-ı hümayûn'uma arzuhâl ile mukaddemâ medîne-i Konya mütesellimi vekîli olan Sincanlı kazâsına tâbi' Karsak nâm karye sükkânından Vanlı Ali Ağa bin Ahmed nâm kimesneyi li-ecli'l-mürâfa'a Kütahya mütesellimine ve bu fakîre hitâben sâdır olan emr-i âlişân mantuku mücebince mütesellim-i mûmâileyh tarafından mübâşir ta'yîn olunan Hasan Bölükbaşı mübâşeretiyle meclis-i şer'e ihzâr olundukda meclis-i mezkûrda merkûm Kara Mustafa bin Ebuzeyd mezbûr Vanlı Ali Ağa bin Ahmed mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "târîh-i kitâbdan dört ay mukaddem mezbûr Ali Ağa Konya'da mütesellim vekîli iken beni ahz ve der-zincîr edip bi-gayrı hakkın iki yüz elli guruş cerîme ve yetmiş guruşumu dahi koynumdan Ahmed Bölükbaşı ahz edip mezbûr Ali Ağa'ya teslim eyledi ve bir mâî abâ sof ve bir nâfe kürke kırmızı çuka kablı ve bir çuka yağmurluk ve bir yeşil çuka biniş ve iki kumaş kuşak ve iki beyâz sarık ve bir sîm kılıç ahz u kabz eyledi, suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ali Ağa cevâba tasaddî eyleyip "meblağ-ı merkûm iki yüz elli guruşu inkâr ve eşyâ-yı mezkûreyi levendât ahz u kabz eylemişdir, benim haberim ve agâhım yokdur" deyü def'le cevâb eyledikde müdde'î-i mezbûr Kara Mustafa i'âde-i kelâm edip "eşyâ-yı mezkûreyi levendât ahz eyledi, lâkin kendüye teslim eyledi" dedikde müdde'â aleyh-i mezbûr bi'l-külliyeye inkâr etmeğın müdde'î-i mezbûrdan iddi'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyine sadedinde iken beynlerine muslihûn tavassut eyleyip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm fehvâsınca bizi an-nakdin yüz guruş mukâbelesinde cemî'-i de'âvîden sulh eylediler, ben dahi bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu

mezbûr Ali Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyleyip mezbûr Ali Ağa'nın ve etbâ'nın zimmetlerini husûs-ı mezbûra müte'allik âmme-i de'âvî ve eymân ve muhâsamâtdan ibrâ-i âmm-ı katı'u'n-nizâ' ile ibrâ vü iskât-ı hak eyledim, ba'de'l-yevm eğer benden da'vâ vü nizâ' sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm zevî'l-ihtirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrû's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Osman Efendi kethüdâ, fahrû'l-eşrâf es-Seyyid Halil Efendi, fahrû'l-a'yân Arslan Ağa bin Mehmed Ağa, Halil Ağa bin Mustafa, Hasan Bölükbaşı mübâşir ağa, Mustafa Ağa bin Osman, Ahmed Çukadâr bin İbrahim, İbrahim bin Abdullah ve gayruhum

110 [32a-2] Karahisar-ı Sahib'e bağlı Muttalib köyünde vefat eden Muharrem oğlu İsa'nın vârisleri arasında taksim edilen terekesi

Defter oldur ki,

Bundan akdem medîne-i Karahisar-ı sahib muzâfâtından Muttalib nâm karyeden iken fevt olan İsa bin Muharrem nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Hadice bint-i İvaz Hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızı Şehribanu'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir oldukdan sonra tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki, ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi 1148

Karye-i mezbûrede nisf menzil 15 guruş	Kara sığır inek 21 guruş	Camus öküzü 18 guruş	Kara sığır ineği 8 guruş	Merkeb 3 15 guruş
Kara sığır 1 30 guruş	Kuzulu koyun 39 78 guruş	Boz koyun 36 48 guruş	Buğday, 7,5 kile 7,5 guruş	Mezrû' 12 dönüm 19 guruş
Nisf bâğçe 7 guruş	Nisf ağıl 5 guruş	Bakır yeleşti 2 2 guruş	Sarık 3 4 guruş	Dizlik 1 2 guruş
Çâr kuşak 1 1,5 guruş	Nisf anbâr 3 guruş	Nisf kürsü 0,5 guruş	Camus arabası 1 6 guruş	Yeşil kaftân 1 1,5 guruş
Yorgan 1 1,5 guruş	Peşkir, don, gömlek 2 guruş	Cedîd kilim 4 8 guruş	Abâ döşek 1 1,5 guruş	Çuval 9 2,5 guruş
Seccâde 1 1 guruş	Bakır evânî, 7 kıyye 7 guruş	Defa buğday, 6 kile 6 guruş	Camus gönü 1 4,5 guruş	Biniş boğasi ve entâri kuşak 3 guruş
Hırdavât-ı hâne 8 guruş	Der-zimmet-i Hacı Ali 6 guruş 1 rub'			
Yekûn 340,5 guruş				

Techîz ve tekfin 2,5 guruş	Mehr-i müeccel-i mezbûre Hadice 83 guruş 1 sülüs	Deyn-i müsbet 6 guruş	İbn-i müsbet-i Hacı Bekir 3,5 guruş	Resm-i kısmet 8,5 guruş
Kâtibiye ve çukadâriye 4 guruş	Muhzırlara 2 guruş			

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hissetü'z-zevce 28,5 guruş 15 para	Hissetü'l-ibn 134 guruş 30 para	Hissetü'l-bint 67 guruş 15 para
---------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

111 [32b-1] Muttalib köyünde vefat eden Muharrem oğlu İsa'nın mirasının hanımı ve çocuklarına ait olduğu / Küçük yaşta olan çocuklara mallarını korumak üzere dedeleri Hasan oğlu İvaz'ın vasi ve amcalarının nâzır tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsından Muttalib nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât eden İsa bin Muharrem nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Hadice bint-i İvaz nâm hâtûnla sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızı Şehribanu'ya münhasıra olduğu ma'rifet-i şer'le muhallelâtı tahrîr ve defter olunup her birlerinin şer'an ehadiyet eden hisse-i irsiyeleri zâhir u nümâyân oldukda sagîr-i mezbûr Mustafa'nın ve sagîre-i mezbûre Şehribanu'nun emvâlleri hıfz ve ahvâllerin zabta bir vasî lâzım u mühim olmağla işbu bâ'isü'l-kitâb sikât ihbârlarıyla mu'temed ü müstakîm sagîrân-ı mezbûrânın cedleri İvaz bin Hasan nasb u ta'yîn olup mezbûr İvaz bin Hasan dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd etmekle vasî nasb olunup ve vasiyy-i mezbûrun üzerine bir nâzır dahi nasbı lâzım olmağla sagîrûn-ı mezbûrûnun ammîleri Musa bin Muharrem ve Mehmed bin Şahin nâm kimesneler nezâretine ve merâsimini edâya ta'ahhüd eylemeleriyle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Sene 1148

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Ağa bin Abdi Ağa, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Ahmed Çelebi bin Halil, Monlâ Ali bin Hüseyin, Mustafa Bekir bin Ömer, Veli bin Yunus, Ahmed bin Ramazan, Mehmed bin Harun Beşe, Hacı Ebubekir bin Veli, es-Seyyid Hasan bin Mustafa, Veli Dede bin Mehmed, Mustafa bin Ahmed, Salih Bey bin

İbrahim

112 [32b-2] Sofular mahallesinde vefat eden Hacı Abdülkerim oğlu Hacı Murad'ın hanımı ve çocuklarına intikal eden evi Sincanlı kazasına bağlı Karsak köyü halkından Mustafa kızı Emine'ye sattıkları

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hacı Murad bin Hacı Abdülkerim nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Havva bint-i İbrahim nâm hâtûnla kebîr oğlu Mehmed ve sagîr oğlu Ali'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'ş-şerîfe zâhir u mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Mehmed bi'l-asâle ve mezbûre Havva Hâtûn sagîr-i mezbûrun vasîsi olmağla bi'l-vesâye ve bi'l-asâle meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Sincanlı kazâsına tâbi' Karsak nâm karye sâkinelerinden Emine bint-i Mustafa nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân olan Mustafa Efendi bin Abdullah ve Hacı Mehmed bin () nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Ahmed Bey bin Cafer nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûrun cümle muhalefâtından olup irs-i şer'î ile müntakil mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Burhanzâde Mustafa Ağa mülkü ve bir taraftan tarîk-ı âm tarafeyn-i âhareyni es-Seyyid Osman Çelebi mülkü ile mahdûd u mümtâz iki bâb tahtânî oda ve bir çardak ve bir ahır ve bir mikdâr avluyu müştemil mülk menzil-i mevrûsumuzu tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile vekîl-i mezbûrun müvekkilesi Emine Hâtûn'a bi'l-asâle ve bi'l-vesâye seksen beş guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledik, ol dahi tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm seksen beş guruşu vekîl-i mezbûr Ahmed Bey yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyleyip alâ kadri'l-hıses beynimizde taksîm eyledik, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhâlimiz kalmadı, müşteriye-i mezbûrenin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ teşâ' ve tahtâr mutasarrıfe olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdik'i'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti'ş-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-a'yân Mustafa Ağa Burhanzâde, es-Seyyid Hüseyin bin Mustafa, Hacı Mustafa bin Hacı Hüseyin, Bâkîzâde Mehmed Ağa, Kaplan bin İvaz, Musa bin Durmuş, Mehmed bin Mehmed, Bekir bin Ali ve gayruhum

113 [32b-3] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Veli oğlu Hacı Nebi'nin küçük kızları Ümmühani ve Kezban'a vasiye tayin edilen anneleri Emine'nin talebiyle mahkemece nafaka tahsisi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hacı Nebi bin Veli nâm müteveffanın sulbiye sagîre kızları Ümmühani ve Kezban'a bundan akdem kibel-i şer' den mansûbe vasîleri olan anaları Emine nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımû't-tevkîrde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "sagîretân-ı mezbûretân nafakaya eşedd-i ihtiyâcları olmağla taraf-ı şer' den kifâyet mikdârı nafaka farz u takdîr olunması matlûbemdir" dedikde hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri sagîretân-ı mezbûretânın babaları müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisselerinden olmak üzere yevmî dörder akçe nafaka farz u takdîr eyleyip ve hîn-i iktizâda istidâneye ve lede'z-zafer mezbûre vasîye rücû'a izin birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Hüseyin bin Hacı Bayram, Bayram Beşe bin Mustafa, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, İsmail Beşe bin İsmail, Muhzırbaşı Mehmed Ağa ve gayruhum

114 [33a-1] Sofular mahallesinde vefat eden Dedemen oğlu Mehmed'in hanımı ve çocuklara kalan terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından olup bundan [akdem] fevt olan Mehmed bin Dedemen nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rabia bint-i Hacı Muharrem nâm hâtûn ile kebîr oğlu Ali ve sagîr oğlu Hüseyin ve kebîr kızı Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûr[un] taraf-ı şer' den tahrîr olunan muhallefâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Mahalle-i mezbûrede menzil 50 guruş	Köhne döşek 3 3 guruş	beledî	Köhne yorgan 3 2 guruş	Müsta'mel kilim 4 6 guruş	Köhne kilim 2 2 guruş
Köhne yasdık 5 1 guruş	Köhne pelaz 2 0,5 guruş		Evânî-i nühâsiye, 14 kıyye 16 guruş	Venedik altın 1 ve Tokad 1 rub' 4 guruş	Hırdavât-ı hâne 1,5 guruş
Yekûn 86 guruş 1 rub'. Yalnız seksen altı guruş bir rub' dur.					

115 [33a-2] Sofular mahallesinde vefat eden Rabia Hatun'un kocası ve çocuklarına kalan terekesi

Kable'l-kısme mezbûre Rabia Hâtûn dahi fevt olup verâseti zevci Ahmed bin Muharrem ile kebîr oğlu Ali ve sagîr oğlu Hüseyin ve kebîre kızı Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir olduktan sonra müteveffıye-i mezbûrenin taraf-ı şer' den tahrîr olunan muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve isneyn ve mi'e ve elf

Yeşil kaban 1 2 guruş	Köhne zıbın 3 rub'	Köhne kaban 1 0,5 guruş	Köhne zıbın 1 1 guruş	Alaca bokça 2 0,5 guruş
Beyâz çarşaf 1 1 guruş 1 rub'	Don 3 1,5 guruş	Köhne bez 1 rub'	Câr makrame ma'a-peçe 1 guruş	Çenber 3 ve nakış 1 1,5 guruş
Köhne silecek 1 ve peşkîr 1 0,5 guruş	Köhne sepet 2 1 guruş	Cedîd edik ve pabuç 3 rub'	Köhne çuval 1 ve heybe 1 ve pelaz 1 1 guruş	Kazgan ve leğen, 7 kıyye 9 guruş
Tılsım 1 2 guruş	Sîm kuşak 1 3 guruş 5 para	Mehr-i müsbet-i der-zimmet-i zevc- i mezbûr 40 guruş	Bâlâda zikr olunan müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in muhallelâtından ahz olunan mehr-i müeccel, hisse-i süm'n 5 guruş 3 rub'	
Yekûn 113 guruş 15 para				

Minhe'l-ihracât

Resm-i kısmet 3 guruş	Kâtibiye ve kaydiye 1 guruş	Çukadâriye ve hüddâmiye 1 guruş	Muhzırlara 0,5 guruş	
--------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	-------------------------	--

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 108 guruş. Yalnız yüz sekiz guruşdur

Hissetü'z-zevci'l- mezbûr Ahmed 27 guruş	Hissetü'l-ibni'l- kebîr Ali 32 guruş 16 para	Hissetü'l-ibni's-sagîr Hüseyin 32 guruş 16 para	Hissetü'l-binti'l- kebîre Fâtıma 16 guruş 8 para
--	--	---	--

Bâlâda mastûr olan müteveffıye-i mezbûrenin zevci Ahmed'in zimmetinde olan kırk guruş mehr-i müeccelin otuz guruşu hâl-i hayâtında hibe eylediğini mezbûr Ahmed

vech-i şer'î üzere isbât edip zimmetinde ancak on guruş kalmağla taksîm-i mezbûrdan aşağı varılıp yetmiş sekiz guruş bâkî kalmağla bu mahalle taksîm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Hissetü'l-zevci'l-mezbûr Ahmed 19,5 guruş	Hissetü'l-ibni'l-kebir Ali 23 guruş 16 para 16 guruş babalarından hisse 39 guruş	Hissetü'l-ibni's-sagîr Hüseyin 23 guruş 16 para 16 guruş babalarından hisse 39 guruş	Hissetü'l-binti'l-kebir Fâtîma 11,5 guruş 8 para 8 guruş babalarından hisse 19,5 guruş
--	--	--	--

116 [33b-1] Sofular mahallesinde vefat eden Mehmed oğlu İbrahim Beşe'nin hanım ve çocuklarına kalan terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan İbrahim Beşe bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevcetân-ı metrûketâni Âişe bint-i Musa ve Hadice bint-i Osman nâm hâtûnlar ile sagîre kızı Hadice'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhallefâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî gurreti şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 100 guruş	Kır aygır at ma'a-âlât 15 guruş	Piştov, 1 çift 6 guruş	Tabancalı tüfenk 1 0,5 guruş	Karabina tüfenk 1 5 guruş
Kılıç 1 guruş	Evânî-i nühâsiye, 17 kıyye 21 guruş	Müsta'mel kilim 3 4 guruş	Çul pelaz 2 1 guruş	Köhne kilim 4 1 guruş
Döşeme keçe 1 1 guruş	Köhne yasdık ve yorgan 1 ve Yanbolu kebe 1 2 guruş	Siyâh abâ yağmurluk 1 1,5 guruş	Köhne çakşır 1 2 guruş	Köhne abâ şalvar 1 0,5 guruş
Müsta'mel entâri 2 1,5 guruş	Köhne nâfe kürk binîş 1 3 guruş	Cübbe kürk 1 0,5 guruş	Köhne yeşil çuka binîş 1 ve başlık 1 1 guruş	Müsta'mel sarık 1 4 guruş
Köhne sarık 2 1 guruş	Hırdavât-ı hâne 3 guruş	Der-zimmet-i İmâmoğlu Muharrem bâ-temessük an	Der-zimmet-i Aydınoglu Mustafa an karye-i Sebsin	Der-zimmet-i Hacı Ahmed an-mahalle-i Sofular

		karye-i Kayaviran 60 guruş	30 guruş	56 guruş
Der-zimmet-i Hacı Ali an- karye-i Kamertaş 55 guruş	Der-zimmet-i Ömer an-karye- i mezbûre 8 guruş 15 para	Der-zimmet-i Osmanoğlu İbrahim karye-i mezbûre 6 guruş 30 para	Der-zimmet-i Sarioğlu 4 guruş 15 para	Der-zimmet-i Mühürdâroğlu 4 guruş 15 para
Der-zimmet-i Muradoğlu Veli 4 guruş 15 para	Der-zimmet-i Mühürdâroğlu Mehmed 18 guruş	Der-zimmet-i Cebeci Ali 17 guruş		
Cem'an Yekûn 439,5 guruş 5 para				

Minhe'l-ihracât

Techiz ve tekin 15 guruş	Mehr-i müsbet-i li'z- zevceti'l-mezbûre Âişe 36 guruş 1 sülüs	Mehr-i müsbet-i li'z- zevceti'l-mezbûre Hadice 40 guruş 1 sülüs	Müezzin Abdülkerim Efendi'ye sülüs mâlından vasiyet 10 guruş	Resm-i kısmet 11 guruş
Kâtibiye ve kaydiye 1,5 guruş	Çukadâriye 1 guruş 1 sülüs	Hüddâmiye 1 guruş	Muhzırlara 0,5 guruş	

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 322,5 guruş 5 para

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Âişe 20 guruş 20 akçe	Hissetü'z-zevceti'l- mezbûre Hadice 20 guruş 20 akçe	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Hadice 282 guruş 35 akçe
---	--	--

Bâlâda vech-i meşrûh üzere taksîm olunduktan sonra Sebsin karyesi ahâlîleri müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde yirmi beş guruş da'vâ ve isbât etmeleriyle taksîm olunan meblağ-ı mezbûrdan yirmi beş guruş ihrâc olunmağla bu mahalle işâret olundu.

Fî 6 Z. sene 1148

117 [34a-1] Hacısmail mahallesi ahalisinden Hacı Sinan kızı Tayyibe'nin evini erkek kardeşi İsmail Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacısmail mahallesi sâkinelerinden Tayyibe bint-i Hacı Sinan nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtında bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyeye ârifân olan Mehmed Çelebi bin İbrahim ve Hacı Halil bin Bayram

nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Sarrâc Veli Çelebi bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûre Tayyibe Hâtûn'un hemşirezâdesi işbu bâ'isü'l-kitâb İsmail bin Hacı Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ahmed Efendi mülkü ve bir taraftan İsmail mülkü ve bir taraftan bazen Osman Beşe ve bazen Hacı Süleyman mülkleri taraf-ı râbi'î tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb tahtânî oda ve bir mikdâr avluyu ve cereyân eden mâ'-i câriyi müştemil mülk menzilimi tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile râyic fi'l-vakt yüz guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu müşterî-i mezbûr İsmail Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eylediğimden sonra yine mezbûr İsmail Çelebi'ye hibe ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i şer'îde ittihâb ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledi, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda ve semen-i merkûmda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır ve semen-i merkûm yüz guruş mülk-i mevhûbudur, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedi" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî selhi şehri Zilhicce'ti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin Veli Efendi, Hacı Mehmed Efendi [bin] Hacı Eyüb Efendi, Ahmed Efendi bin Abdülbaki, Monlâ Osman bin Yakub Efendi, es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Bayram, Hacı İsmail bin Hacı Mustafa, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Debbâğ Mustafa bin Dügüncü ve gayruhum

118 [34a-2] Şücaeddin kazasına bağlı Alihoca köyü ahalisinden Mustafa oğlu Abdülbaki'nin para ve hayvanlarını gasbeden Konya mütesellimi vekili olup Sincanlı kazasının Karsak köyünden Vanlı Ali Ağa aleyhinde açtığı davada iki taraf arasında sulh sağlandığı

Fi'l-asl Şücaeddin kazâsına tâbi' Alihoca karyesi sükkânından Abdülbaki bin Mustafa nâm kimesne bundan akdem Dîvân-ı hümayûn'uma arzuhâl ile mukaddemâ Konya mütesellimi vekili olan Sincanlı kazâsına tâbi' Karsak nâm karye sükkânından Vanlı Ali Ağa bin Ahmed nâm kimesneyi li-ecli'l-mürâfa'a Kütahya mütesellimine ve voyvodalara hitâben sâdır olan emr-i âlîşân mantûku mücebince mütesellim-i

mûmâileyh tarafından mübâşir ta'yîn olunan Genç Ali Ağa mübâşeretiyle meclis-i şer'e ihzâr olunmakda meclis-i mezkûrda merkûm Abdûlbaki mezbûr Ali Ağa mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "târîh-i kitâbdan altı ay mukaddem mezbûr Ali Ağa Konya'da mütesellim vekîli iken Ereğli tarîkı üzerinde Başpınar demekle ma'rûf mahalde mezbûrun levendâtı beni ahz edip üç re's katır ve üç re's merkeb ve üç nefer âdemlerimi ahz edip götürüp merkûm Ali Ağa'ya teslîm eylemiştir, ben dahi varıp Konya'da mezbûrun zabtında bulup merkebler ile âdemlerimi otuz guruşa tahlîs eyledim, lâkin üç re's katırım kendinde kaldı, suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ali Ağa cevâba tasaddî eyleyip "bana katır gelmedi ve görmedim ve bunlara bölük dahi irsâl eylemedim ve haber u âgâhım yokdur" deyü inkâr eyledikde müdde'î-i mezbûrdan iddi'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda bir şâhidini getirip istimâ' olundukda şâhid-i âhar ebnânı sadedinde iken beynimize muslihûn tavassut edip inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde nakd-i râyic fi'l-vakt yirmi guruş ve bir re's al aygır at bedel-i sulh verip beni sulh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh atı ve yirmi guruşu meclis-i hibede kabz ve kabûl eyleyip husûs-ı mezbûra müte'allika âmme-i de'âvî ve eymân-ı muhâsamâtdan mezbûr Vanlı Ali Ağa'nın ve etbâ'ının zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ eyledim" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamis ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene samân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Mübâşir Genç Ali Ağa, Mustafa Ağa bin Hacı Hüseyin, Burhanzâde Mustafa Ağa, Turunç Mustafa Ağa, oğlu Ali Ağa, Hüseyin Ağa bin Abdûlbaki, İbrahim Ağa bin Abdi Ağa, Halil Ağa kethüdâ yeri, Süleyman Beşe bin Hüseyin ve gayruhum

119 [34b-1] İmaret mahallesinde vefat eden Sefer oğlu Ahmed'in hanımları Fatı ve Âbide ile kızı Satı ve kız kardeşi Âlime'ye kalan terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Ahmed bin Sefer nâm müteveffânın verâseti zevcetân-ı metrûketânı Fatı bint-i Mehmed ve Âbide bint-i İsmail nâm hâtûnlar ile sulbiye kebîre kızı Satı ve li-ebeveyn kız karındâşı Âlime'ye münhasıra olduğu lede's-şer'î zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhallefâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî gurreti şehri Zilhiceti's-şerîfe sene 1148

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 90 guruş	Evânî-i nühâsiye, 17,5 kıyye 20 guruş	Müsta'mel kilim 3 3 guruş	Debbâğhâne gediği 30 guruş	Debbâğhâne odası 25 guruş
Köhne yeşil çuka biniş 1,5 guruş	Köhne kaban 1 guruş	Köhne sarık 2 0,5 guruş	Dana derisi, 12 aded 6 guruş	Balta 1 1 guruş
Dişli demir ve balta 1 guruş	Debbâğ tezgâhı 1,5 guruş	Camus ineği ma'a-malak 49 guruş	Kovan, 6 aded 6 guruş	Köhne çakşır 1 rub'
Nükûd akçe 6 guruş	Der-zimmet-i Abdullah 14 guruş	Hırdavât-ı hâne 1,5 guruş		
Yekûn 257 guruş 1 rub'. Yalnız iki yüz elli yedi guruş bir rub'dur.				

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 6 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet-i li-Âbide 40 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet-i li-Fatı 5 guruş	Resm-i kısmet 6 guruş 15 para	Kâtibiye ve kaydiye 1 guruş 1 rub'
Çukadâriye 30 para	Hüddâmiye ve muhziirlara 30 para	Mahalle-i mezbûre avârızı vakfına deyn-i müsbet 10 guruş	Hacı Nasuh Mescidi'nde imâm olanlara vakıf 15 guruş	

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 172 guruş. Yalnız yüz yetmiş iki guruşdur.

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Fatı 10,5 guruş 10 para	Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Âbide 10,5 guruş 10 para	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Satı 75 guruş 10 para	Hissetü'l-uhti'l-mezbûre Âlime 75 guruş 10 para
---	--	---	---

120 [34b-2] İmaret mahallesinde vefat eden Safer oğlu Ahmed'in mirasından hanımı Âbide Hatun mehrini mahkeme huzurunda aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Safer nâm müteveffânın verâseti zevcetân-ı metrûketân Fatı bint-i Mehmed ve Âbide bint-i İsmail nâm hâtûnlar ile kebîre kızı Satı ve li-ebeveyn kız karındâşı Âlime'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra mezbûre Âbide Hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti's-şer' iyye ârifân olan Monlâ Veli bin Halil ve Hacı Osman bin Ayvaz nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan mezbûrenin dâmâdı Süleyman bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isetânü'l-kitâb mezbûretân Fatı ve Satı taraflarından tasdîke vekîli olan Hüseyin bin Hacı Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "zevcim müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mütekarrır olan kırk guruş mehr-i müeccelim ve bana irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden sümni hisse-i şer' iyyem mukâbelesinde bir camus ineği ma'a-malak ve altı buçuk vakıyye kazgan ve bir buçuk vakıyye altı sahan ahz u kabz eyleyip mezbûretân Fatı ve Satı nâm hâtûnların zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı katı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve istîfâ-i hak eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedi" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamis min şehri Zilhicceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Monlâ Hüseyin bin Hasan, Safer bin Receb, Ahmed bin Muharrem, Hüseyin bin İbrahim, Ali bin Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

121 [35a-1] İmaret mahallesi ahalisinden Hüseyin oğlu Ayvaz'ın, kardeşi Halil aleyhinde mahkemede görülen ev satımı hususundaki davada hakkını alıp taraflar arasında sulh sağlandığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sükkânından Ayvaz bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde li-ebeveyn er karındâşı işbu bâ'isü'l-kitâb Halil nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "bundan akdem diyâr-ı âhara gidip mefkûd olan diğer karındâşımız Ali ile mezbûr karındâşım Halil müşterek olup iştirâkine binâen mefkûd olan karındâşım Ali'nin dâiyini Hüseyin nâm kimesne ile sâir kimesneler haklarını da'vâ eyledikde karındâşım mezbûr Halil mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd beynimizde beş karındâşların müşterek olan menzilimizi iki yüz on guruşa bey' eyleyip mefkûd karındâşım Ali'nin

deynini edâ vesâir karındâşlarımızın her birine kırk ikişer guruş isâbet edip teslîm eyledikte bana dahi kırk iki guruş hissem mukâbelesinde ma'lûmü'l-hudûd birkaç kıt'a tarlaları vermiş idi, ben dahi ol tarlaları kabûl edip mutasarrıf iken müstahik çıkıp bi-hasebi's-şer' yedimden aldılar, ben dahi hissem olan kırk iki guruşu da'vâ sadedinde iken beynimizde muslihûn tavassut edip inşâ-i akd-i meclis-i sulh eylediklerinde yalnız yirmi guruş üzerine beni sulh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan yirmi guruşu meclis-i mezkûrda ahz u kabz edip bâkîsinden karındâşım mezbûr Halil'in zimmetini ibrâ-i âmm-ı katı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik benden da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm ve'l-ihtirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikte gibbe't-tasdikî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilhicceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Sarrâc Hacı Mahmud, Boyalı Hacı Hüseyin, es-Seyyid Sarrâc Hacı Hüseyin, Mehmed Bey bin Emrullah ve karındâşı Mustafa, Eskici Ali bin İsmail, es-Seyyid Hacı Kasım bin Mahmud, Nasuh Bey bin Bali, Veli Bey bin İsmail ve gayruhum

122 [35a-2] Hacıotlu mahallesi ahalisinden Abdülhay Efendi oğlu Mehmed Efendi'nin evini Molla Şaban oğlu Hacı Eyüb'e sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacıotlu mahallesi sükkânından Mehmed Efendi bin el-merhûm Abdülhay Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Hacı Eyüb bin Monlâ Şaban nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değil taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Cemrahor Mustafa mülkü ve bir taraftan bazen Hacı Abdurrahman bâğhânesine ve bazen Hacı Budakoğlu Ali mülkü ve bir taraftan Bodur Mehmed mülkü taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb tahtânî harâbe oda ve bir fevkâ[nî] harâbe oda ve bir fevkâ[nî] harâbe sofa ve bir kaytur ve bir mikdâr ahır ve ev yeri ve bir mikdâr avlu [ve] eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştemil mülk-i müşterâm olan menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsiden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile râyic fi'l-vakt iki yüz yirmi dört guruşa müşterî-i mezbûr Hacı Eyüb'e bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz yirmi dört guruşu müşterî-i mezbûr Hacı Eyüb yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda

vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûr Hacı Eyüb'ün mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Es-Seyyid Hacı Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İlyas, Hacı Mustafa bin Hasan Efendi, Hacı Mürsel bin Mürsel Efendi, Hacı Süleyman bin Hacı Mustafa, Hacı Abdurrahman bin Hacı Mehmed Efendi, Şam Ali Beşe bin Hacı Mustafa, Osman Bey bin Mustafa Bey, Kum Mehmed Beşe bin Şaban Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

123 [35b-1] Sofular mahallesinde vefat eden Mehmed oğlu İbrahim Beşe'den intikal eden mirastaki hakkını hanımı Âlime Hatun'un mehir ve mirastaki hissesine karşılık ev olarak aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan İbrahim Beşe bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevcetân-ı metrûketân Âlime bint-i Musa ve Hadice bint-i Osman nâm hâtûnlar ile sulbiye kebîre kızı Hadice'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra mezbûre Âlime Hâtûn bi-nefsihâ meclis-i şer' de hâzıra olup zâtı ma'rifet-i şer'le mu'arrefe oldukdan sonra tarafından vekîl olan Abdi Çelebi bin Hacı Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûrun diğêr zevcesi Hadice ve kızı Hadice taraflarından tasdîke vekîl olan Hacı Ali bin Bekir Bey nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "zevcim müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrır olan otuz altı guruş bir sülüs mehr-i müeccelim ve bana irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden sümn hisse-i şer'iyem mukâbelesinde mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Mehmed mülkü ve bir taraftan Hacı Hasanoğlu diğêr Mehmed mülkü ve bir taraftan mezbûre Hadice mülkü bir taraftan tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb tahtânî oda ve bir bâb fevkânî oda ve bir mikdâr çardak ve ahır müştemil beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân alâyim vaz' olunan mülk menzili ve nakd-i râyic fi'l-vakt yirmi guruşu ahz u kabz eyleyip mezbûre Hadice'nin ve diğêr Hadice'nin zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı kâtî'u'n-nizâ' ile ibrâ ve istîfâ-i hak eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika mezbûretân ile da'vâ vü nizâ'ım yokdur dedi" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Zilhiceti's-şerîfe şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Bayram Beşe bin Mustafa, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Süleyman bin Hacı Mustafa, Memi Beşe bin Ali Bali, Abdülkerim Efendi bin Veli Efendi, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi ve gayruhum

124 [35b-2] Baruthane-i âmire için satın alınacak güherçilenin Eşikli, Sandıklı ve Karahisar köyleri ahalisinden bazıları tarafından alınulup yüksek fiyatla başkalarına satılmaması için gerekli tedbirlerin alınması

Akzâ kuzâtı'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvâhhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'u a'lâmi'ş-şerî'atı ve'd-dîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Kütahya kâdîsı -zîdet fezâilehum- ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Karahisar ve () ve () kâdîları -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi () -zîde mecduhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Âsitâne-i sa'âdet'im baruthânesinde tabh olunan barut-ı siyâh için güherçilenin lüzümü var iken eyâlet-i Kütahya'da Eşikli ve Sandıklı ve Karahisar ve kuraları ahâlîlerinden bazıları kendüce ve menfa'atleri için müceddeden seksen mikdârı dibek ihrâz ve etrâfdan Baruthâne-i âmire'me mübaya'a olunacak güherçileyi ahz ve dibeklerinde barut tabh ve izdiyâd-i bahâ ile diledikleri kimesnelere fûrûht eylediklerinden Baruthâne-i âmire'mde işleyecek barutun ta'tiline bâ'is ve mukaddemâ men'î için emr-i şerîfim dahi verilmekle mârru'z-zikr kazâ ve kurâ ahâlîlerinin müceddeden bu makûle ihrâz eyledikleri dibekleri ref' ve mütenebbih olmayıp mugâyir-i emr-i âlişân hareket ederleri olur ise arz u i'lâm olunmaları için mukaddemâ verilen emr-i şerîfim mücebince tekrâr emr-i şerîfim verilmek için Baruthâne-i âmire'm nâzırı kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Salih -zîde mecduhû- istid'â eylediği ecilden Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan Başmuhasebe defterlerine nazar olundukda eyâlet-i mezbûrede vâki' Eşikli ve Sandıklı ve Karahisar kurâları ahâlîlerinden bazıları muhdes dibekler peydâ ve Baruthâne-i âmire'm için gelecek güherçileyi ahz ve dibeklerinde barut tabh ve izdiyâd-ı bahâ ile diledikleri kimesnelere fûrûht eylediklerinden Baruthâne-i âmire'min ta'tiline [ve] nizâm-ı ihtilâline sebep olmalarıyla zikr olunan mahallerde ihrâz olunan dibekleri ref' ve mütenebbih olmayıp mugâyir-i emr-i âlişân hareket edenler arz u i'lâm olunmak üzere mukaddemâ emr-i şerîfim verildiği derkenâr olundukda imdi derkenârı mücebince amel olunmak fermânım olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle () vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi vech-i meşrûh üzere

mukaddemâ verilen emr-i şerîf mücebince zikr olunan kazâ ve kurâ ahâlîlerinin bu makûle ihrâz eyledikleri dibekleri ref' ve mütenebbih olmayıp mugâyir-i emr-i âlîşân hareket edenleri ism ü resmleriyle arz u i'lâm eylesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' aşer Zilka'de sene semân e erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

125 [36a-1] İstanbul'daki Baruthane-i âmire için satın alınacak güherçilenin bazı köyler ahalsi tarafından alıkonulup yüksek fiyatla muhtekirlere ve kefereye satılmaması için tedbir alınması

Güherçile fermândır.

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Karahisar-ı sahib ve Seferihisar-ı Günyüzü ve Karaman ve Niğde ve Bor sancaklarında vâki' kazâların kâdîları -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Âsitâne-i sa'âdet'imde tabhı fermânım olan barut sipâhîliği cüz'-i a'zamı güherçile olup ve kadîmden Âsitâne-i sa'âdet'im baruthânesi için zikr olunan mahallerde güherçile tabh edegelenlerden bazıları yedlerinde mevcûd olan güherçileyi izdiyâd-ı bahâ ile muhtekir tâifesine ve harbî kefereye fûrûht için kaçırmağa i'tiyâd eylediklerinden husûs-ı mezbûre Baruthâne-i âmire'min ta'tiline bâ'is olmağla zikr olunan mahallerde bulunan güherçile Baruthâne-i âmire'm için mübaya'a olup âhara bir vechile güherçile verilmemek üzere mukaddemâ emr-i şerîfim verilmeğın güherçihe ashâbından bazıları memnû' olmamalarıyla mukaddemâ verilen emr-i şerîfim mücebince tekrâr emr-i şerîfim verilmek için hâlâ Baruthâne-i âmire'm emîni kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâc Salih -zîde mecduhû- istid'â eylediği ecilden Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda Kütahya ve Konya eyaletinde vâki' kazâlardan Âsitâne-i sa'âdet'im baruthânesi için nâzır-ı sâbık tarafından mübaya'ası fermânım olan güherçihe nezâreti âhara tevcîh olduğu şüyû' bulduğunu İzmir ve ol havâlîlerden kaçırılıp kefereye fûrûht ile baruthânenin müzâyakasına bâ'is olacağı haber verilmekle nâzır-ı sâbıkın mübaya'a eylediği güherçile ne mikdâr ise ma'rifet-i şer'le nâzır-ı cedîdin âdemine teslim ve kusûr mübaya'a olunacak güherçile dahi nâzır-ı merkûm ma'rifetiyle mübaya'a ve âhara bir vakıyye güherçile verilmemek üzere emr-i şerîfim verildiği derkenâr olundukda imdi derkenârı mücebince amel

olunmak fermânım olmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi vech-i meşrûh üzere zikr olunan mahallerde bulunan güherçile ne mikdâr ise bir vakıyyesi âhara verilmeyip Baruthâne-i âmire'mde tabhı fermânım olan barut-ı siyâh için ma'rifet-i şer'le ve nâzır-ı mûmâileyhin tarafından ta'yîn olunan âdemîsi ma'rifetiyle mübaya'a etdirdip emr-i âlişânıma mugâyir kimesneye inâd u muhâlefet etdirmeyesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' aşer Zilka'de sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

Mücebince sadr-ı âlî mektûbu dahi sâdır olmuşdur.

Vasale ileynâ fi 8 Z. sene 1148

126 [36a-2] Sofular mahallesinde vefat eden Mehmed oğlu İbrahim Beşe'den intikal eden mirastaki hissesini hanımı Osman kızı Hatice'nin aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan İbrahim Beşe bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevcetân-ı metrûketân Âlime bint-i Musa ve Hadice bint-i Osman nâm hâtûnlar ile sulbiye kebîre kızı Hadice'ye münhasıra olduğu lede's-şer'î's-şerîf zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Hadice ve kızı diğer Hadice taraflarından bi-mâ hüve nehci's-sübûti's-şer'î vekâleti sâbite olan Hacı Ali bin Bekir Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isetü'l-kitâb mezbûre Âlime bint-i Musa nâm hâtûn tarafından tasdîke vekîli olan Abdî Çelebi bin Hacı Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrûn bize irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyelerimizi müteveffâ-yı mezbûrun metrûkâtından bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik ve mezbûre Âlime Hâtûn'un zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtî'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât-ı hak eyledik, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika mezbûre Âlime Hâtûn ile da'vâ vü nizâ'ımız yokdur dediler" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Zilhiceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, karındâşı Abdülkerim Efendi, Hacı Süleyman bin Hacı Mustafa, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Bayram Beşe bin Mustafa, Memi Beşe bin Ali Bali ve gayruhum mine'l-huzzâr

127 [36b-1] Tuğyan üzere olan İsmail köyü ahalisinden Timuroğlu Hüseyin, Hızıroğlu Ahmed, Salih vb. kimselerin yakalanıp Anadolu divanı'nda yargılanmaları

Şerî'at-şi'âr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazluhû- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Bu taraftan âdemlerimiz ile sagîrler irsâl olunmuş idi. Kazâ-i mezbûra tâbi' İsmail nâm karye sâkinlerinden Timuroğlu Hüseyin ve Hızıroğlu Ahmed ve Salih vesâirleri mezbûrlar tuğyân üzere olup sagîrleri âdemlerimizden alıp ve darb-ı şedîd ile darb edip bizim âdemlerimize bu misillü yaramazlık eden şakîleri dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr etdirmesi için işbu buyuruldu tahrîr ve () mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Vusûlünde gerekidir ki, ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i mûmâileyh ma'rifetiyle mezbûrları bi-eyyi hâlin ahz ve mübâşir-i merkûma teslîm ve dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr etdirmeleriniz için sa'y ü ihtimâm edip müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 7 Z. sene 1148

el-fakîr Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu hâlâ

128 [36b-2] Yörük Türkmen cemaatleri içinde saklandığı haber alınan Şaki Sarı Beyoğlu Mustafa ve arkadaşlarının yakalanması

Hâlâ Karahisar-ı sahib mutasarrıfı izzetlü rif'atlü Paşa hazretleri ve şerâyi'-şi'âr kazâ-i mezbûre ve Sandıklı ve Şuhud ve Sincanlı ve Çay ve Bolvadin kazâlarının kâdîları efendiler -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri vesâir darb ü harbe kâdir il erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Sarı Beyoğlu Mustafa nâm şakînin ve avenelerinin haklarında verilen fetvâ-yı şerîf mücebince üzerlerine varılıp tertîb-i cezâ olunmaları bâbında tarafımıza hitâben hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ile mu'anven emr-i âlîşân sâdır ve itmâm-ı kâra dek cümleliz hizmetimizde bulunmalarını nâtik emr-i âlî sâdır olduğu ma'lûmunuz olup dahi şakî-i merkûm ve avenesinin ahz ve ele getirmeleri bâbında tarafımızdan ekîd ü şedîd buyuruldu tahrîr ve ısdâr olunmuşdu. İmdi şakî-i merkûmun avenelerinden olan ekser-i eşkıyâ firâren varıp Yörükân Türkmen cemâ'âtleri derûnlarında ihtifâ edip aşâyir-i mezbûrun mevsim-i yaylakları olmağla eşkıyâ-i merkûm dahi berâber yaylağa

gittikleri sıhhati üzere tarafımıza haber verilmekle aşâyir-i mezbûrun turuk u mesâlikleri sedd ü bend olunup derûnlarında ihtifâda olan eşkıyâyı ahz ve ele aldıkça mürûrlarına vechen mine'l-vücûh izn ü ruhsat verilmemek bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve () ile ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi bu husûs mevâdd-ı âhara kıyâs olunmayıp cümle ittifâk u ittihâd birle hareket ve aşâyir-i mezbûrların turuk u mesâliklerin sedd ü bend edip derûnlarında olan eşkıyâyı ahz ve ele getirmediğe zinhâr yaylak tarafına revâna cevâz göstermeyesiz. İyâzü billahi te'âlâ husûs-ı mezbûrede tehâvün ü tekâsül birle hareket olunup aşâyir-i mezbûru yaylak tarafına koyuverip derûnlarında olan eşkıyâyı ahz etmemek lâzım gelir ise encâmında dürlü cevâblarınıza ısgâ olunmayıp her birleriniz mu'âteb ü mu'âkab olacaklarınızı bir hoşça bi-aynihâ fehm edip sizlere ricâ-yı selâmetleriniz lâzım gelir ise bu emr-i mühimm-i pâdişâhînin icrâsıyla mukayyed olunup husûs-ı mezbûrede cân u baş ile dikkat ü ihtimâm edip mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü.

Fî 9 Z. sene 1148

129 [37a-1] Kasım Paşa Vakfı'ndan ücreti almak üzere camiinde vaizlik yapan Molla Şaban'ın kendi rızasıyla görevini oğlu Ahmed Halife'ye bıraktığı

Karahisar-ı sahib'de vâki' Kasım Paşa Vakfı'ndan almak üzere vazîfe-i mu'ayyene ile câmi'-i şerîfnde vâ'iz olan Monlâ Şaban veledes kendi hüsni rızasıyla yedinde olan berâtın verip vâ'izliğini erbâb-ı istihkâkdan sulbî oğlu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'u's-şân-ı hâkânî Ahmed Halife'ye -zîde salâhuhû- ferâgat ve kasr-ı yed etmekle kasr-ı yedinden tevcîh olunup yedine berât-ı şerîf-i âlişân verilmek bâbında inâyet ricâsına Karahisar-ı sahib Kazâsı Nâibi Mevlânâ Eminzâde Mustafa -zîde ilmuhû- arz etmeğin mûcebince tevcîh olunmak üzere a'lemül'ulemâi'l-mütebahhirîn efdalül-fuzalâi'l-müteverri'in bilfi'l Şeyhüislâm Mevlânâ Dürrî Mehmed -edâmallahu te'âlâ fezâilehû- işâret etmekle mûcebince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip mevlânâ-yı müşârunileyhin işâreti ve bin yüz kırk sekiz senesi Zilka'de'sinin yirmi dördüncü günü târîhiyle müverrah verilen ruûs-ı hümâyûnum mûcebince bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki, mezbûr Ahmed Halife -zîde salâhuhû- varıp kasr-ı yed eden pederi yerine vâ'iz olup edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazîfe-i mu'ayyene ile vâ'iz olanlar ne minvâl üzere mutasarrıf olagelmış ise mezbûr dahi ol vech üzere vazîfe-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahsûlünden mütevellîsi olanlardan alıp mutasarrıf ola, ol bâbda kasr-ı yed

etmekle ref' olunan mezbûr ve taraf-ı âhardan hiç ferd dahl ü ta'arruz kılmayalar. Şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi şehri Zilka'deti's-şerîfe sene semân ve [erba'în ve] mi'e ve elf

Kostantiniyyetü'l-mahrûse

130 [37a-2] Sarık köyü ahalisinden Sipahi Şaban'a öşür ve bennak vermeyen Çolakoğlu Şaban ve Mahmudoğlu Ahmed'in Anadolu divanı'nda yargılanmaları

Şerî'at-şi'âr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazlühû- ve zâbitân ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Şaban Sipâhî nâm kimesne arzuhâl birle teşekkî edip kazâ-i mezbûra tâbi' Sarık nâm karye sâkinlerinden Çolakoğlu Şaban ve Mahmudoğlu Ahmed nâm kimesneler kendi hâllerinde olmayıp berât-ı pâdişâhîyle mezbûr sipâhî öşür ve bennâk taleb edip mezbûrlar vermede ta'allül ü muhâlefet eylediklerin dîvân-ı Anadolu'ya ifhâm ve icrâsı bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve () mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle mezbûrları huzûr-ı şer'e ihzâr ve mürâfa'a-i şer' ve icrâ-yı hak edesiz ve eğer ol tarafda icrâsı imkân olmadığı hâlde i'lâmınız ile mübâşire koşup dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr etdirdesiz, bu tarafda icrâsı oluna, hilâf-ı şer' vaz' u hareketden ihtirâz edip müceb-i buyuruldu ile âmil eylesiniz.

Fî 7 Z. sene 1148

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

131 [37a-3] Sarık köyü ahalisinden Çolakoğlu Şaban ve Mahmudoğlu Ahmed'in öşür ve bennak vermediklerine dair sipahileri Şaban'ın, mübâşir tayin edilerek suçluların mahkemede yargılanmaları talebi

Devletlü ve merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun,

Karahisar kazâsına tâbi' Sarık nâm karye sâkinlerinden Çolakoğlu Şaban ve Mahmudoğlu Ahmed nâmân kimesneler bu kulları berât-ı pâdişâhiyle mutasarrîf olduğumuza binâen kendülerden öşür ve bennâk taleb olunup dört-beş seneden beru

muhâlefet üzere olup hakkım vermede ta'allül ü muhâlefet eylemeyeleriyle merâhim-i aliyyelerinden mercûdur ki, mübâşir kulları ta'yîn buyurulup mezbûrân şakîler huzûra ihzâr şer'an mürâfa'a-i şer' icrâ-i hak olunmak bâbında bâkî emr u fermân sultânıdır .

Bende

Şaban Sipâhî

132 [37b-1] Kütahya nahiyesine bağlı Haydarlar köyü ahalisinden Ali oğlu Hazinedaroğlu Nebi Ağa'nın çiftliklerini Amasya ve Canik Mutasarrıfı el-Hâc Süleyman Paşa'ya 200 kuruş karşılığında hibe ettiği

Fi'l-asl Kütahya nâhiyesinde vâki' Haydarlar nâm karye sükkânından Hazînedâröğlü Nebi Ağa bin Ali nâm kimesne Karahisar-ı sahib'de meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde hâliyâ Amasya ve Canik mutasarrıfı olan sa'âdetlü mekremetlü paşa-yı celîlü'l-kadr el-Hâc Süleyman Paşa -yesserallahu mâ yeşâ'- hazretleri mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "hibe-i âti'z-zikr sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic ma'lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân karye-i mezbûrede vâki' İmâmoğlu nâm kimesneden iştirâ eylediğim çiftliğimi ve yine Hamza Çavuşoğlu nâm kimesneden iştirâ eylediğim çiftliğimi mükemmel odalarıyla ve dâmlarıyla ve ahırlarıyla ve ma'lûmü'l-hudûd ve'l-mikdâr çayırlarıyla ve tarlalarıyla bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l-merâfık paşa-yı müşârunileyh hazretlerine hibe-i sahîha-i şer'iyye ile hibe ve teslîmine taslît ve çiftlikân-ı mezbûrânın arâzîsini dahi sâhib-i arz ma'rifetiyle tefvîz eyledim, ol dahi kabûl ve tasallut ve tefevvüz eyledikten sonra hibe-i mezbûreden ve tefvîz-i merkûmdan bana iki yüz guruş bedel verip ben dahi meblağ-ı merkûm iki yüz guruşu ahz u kabz ve kabûl eyledim, ba'de'l-yevm çiftlikân-ı mezkûrân bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l-merâfık paşa-yı müşârunileyhin mülk-i mevhûbu ve hakk-ı tefevvüzüdür, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'i'l-mu'teber hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-eşrâf es-Seyyid Halil Efendi, Abdullah Ağa bin Hacı Abdülbaki Ağa, Ahmed Ağa bin el-mezbûr, Hacı Osman Ağa bin (), Süleyman Beşe bin

Hüseyin, el-Hâc Süleyman ibn (), Hacı İbrahim Deperli, Hacı Mehmed bin Hacı İbrahim ve gayruhum mine'l-huzzâr

133 [37b-2] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Veli oğlu Hacı Nebi'nin küçük kızları Ümmühani ve Kezban'a vasiye tayin edilen anneleri Emine'nin çocukların nafakası için İrkmen köyündeki yarım hisse değirmeni Mustafa oğlu Bayram Beşe'ye sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hacı Nebi bin Veli nâm kimesnenin verâseti zevcetân-ı mezbûretân Emine bint-i Mustafa ve Kamerşah bint-i İbrahim nâm hâtûnlar ile kebîre kızı Fâtıma ve sagîre kızları Ümmühani ve Kezban ve er karındâşı Mustafa'ya münhasıra olduğu lede's-şer'î's-şerîf zâhir u mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Emine Hâtûn'un zâtı bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye mu'arrefe oldukdan sonra meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Bayram Beşe bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "sagîretân-ı mezbûretâna babaları müteveffâ-yı mezbûrdan menkûlât envâ'ından bir şey kalmayıp akârdan dahi İrkmen nâm karyede vâki' nısf hisse değirmenden gayrı bir şey kalmayıp sagîretân-ı mezbûretân nafakaya eşedd-i ihtiyâcları olmağla bundan akdem taraf-ı şer'-den bey'e me'zûn olmuş idim, el-hâletü hâzihî nısf değirmen-i mezbûru mezâda verip sük-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede mezbûr Bayram Beşe üzerinde kırk beş guruşa karâr etmekle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile merkûm Bayram Beşe'ye kırk beş guruşa vesâyetim hasebiyle bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm kırk beş guruşu müşterî-i mezbûr Bayram Beşe yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm nısf değirmen-i mezkûr müşterî-i mezbûr Bayram Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır, sagîretân-ı mezbûretânın vechen mine'l-vücûh alâkaları kalmadı, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdül-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Hüseyin bin Hacı Bayram, Süleyman Beşe bin Hüseyin, İbrahim Beşe bin Mehmed, İsmail Beşe bin İsmail, Acem Ali bin Askerî ve gayruhum mine'l-hâzırîn

134 [38a-1] Kütahya ahalisinin mahkemede Karahisar-ı sahib kalesinde tutuklu bulunan Arslanzade Mehmed ve kethüdası Ahmed'in serbest bırakılmaları talebi

Mûcebince buyuruldu ve sadr-ı âlî mektûbu vardır.

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Kütahya kazâsında nâibü'ş-şer' olan Mevlânâ Osman -zîde ilmuhû- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Kütahya Mütesellimi Hüseyin -zîde mecduhû- ve kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfızîn Karahisar-ı sahib kal'ası dizdârı -zîde hıfzuhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhimsiz, Südde-i sa'âdet'ime mektûb gönderip medîne-i Kütahya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme-i hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve a'yân-ı vilâyet cemm-i gafir ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e gelip "medîne-i mezbûre sükkânlarından zu'amâdan Arslanzâde Mehmed ve kethüdâsı Ahmed nâm kimesneler bundan akdem emr-i şerîfimle Karahisar-ı sahib kal'asına bend olunup haklarında olan kîl ü kâl hilâf-ı vâki'dir" deyü ve "mezbûrların ıtlâkların i'lâm ediver" deyü ilhâh etmeleriyle vâki' hâli hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına bi'l-iltimâs siz ve ber-vech-i arpalık Karahisar-ı sahib Sancağı Mutasarrıfı emîrül-ümerâi'l-kirâm el-Hâc Mirza Ali Paşa -dâme ikbâluhû- başka başka arz ve medîne-i Kütahya'da ve Karahisar-ı sahib'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme-i hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve a'yân-ı vilâyet dahi iki kıt'a mahzarla i'lâm ü istirhâm etmeleriyle ber-vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, () vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emr u fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel dahi mezbûrân kal'abendlikden afv u itlâk olunmalarıyla sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sebîllerin tahliye eylesin ve sen ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhimsiz, medîne-i Kütahya'da ikâmetlerine kimesneyi mûmâna'at etdirmeyip mazmûn-ı emr-i şerîfimle amel olasız. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâili Zilhiceti'ş-şerîfe sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Kostantiniyyetü'l-mahrûse

135 [38a-2] İmaret mahallesi ahalisinden Hızır Beşe oğlu Ahmed'i evinde yatarken dövüp yaralayan Muharremoğlu Halil ve Çeşmecioğlu Halil'den şikâyetçi olmadığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sükkânından Ahmed bin Hızır Beşe nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sükkânından Halil Çelebi bin Eyüb ve Hacı Ali bin Hacı Osman ve Hacı Mustafa bin Hacı Süleyman vesâir ma‘lûmü'l-esâmî kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edip "târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem mahalle-i mezbûrede vâki‘ menzirimde yatar iken subh vaktinde Muharremoğlu Halil ve Çeşmecioğlu diğer Halil nâm kimesneler gelip beni döşeğimde basıp bıçak ile birkaç yerimden darb ve mecrûh eylediler, eğer bi-emrillahi te‘âlâ bu cerâhatlardan müteessiren bana mevt isâbet eder ise veyâhûd mevt isâbet etmeyip a‘zamdanda bir uzvuma noksân terettüb eder ise mezbûrlardan vesâir ahâlî-i mahalleden bir kimesne ile da‘vâ vü nizâ‘ım yokdur" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehri Zilhicceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı Mehmed Ağa voyvoda-i İris an-mahalle-i Fakihpaşa, es-Seyyid Mahmud Çelebi bin Hacı Bayram an-mahalle-i Kâhil, Mehmed Bey bin Mustafa an-mahalle-i Mescid, Monlâ Murad bin Ahmed an-mahalle-i Sinanhalife, es-Seyyid Berber Hacı Mustafa bin Emrullah an-mahalle-i Fakihpaşa, Hasan Bey bin Abdi an-mahalle-i Hacısa, Abdullah bin Murad an-mahalle-i Fakihpaşa ve gayruhum mine'l-huzzâr

136 [38b-1] Sipahi evlâtlarından Mustafa'ın haksız yere para alan firarî Arslan Ağa'nın yakalanıp yargılanması

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘denü'l-fezâil ve'l-keâm () kâdîsı ve Kütahya kazâsı nâibi -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Kütahya Mütessellimi () -zîde mecduhû- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki,

Karahisar-ı sahib sâkinlerinden olup ebnâ-i sipâhiyândan dârende fermân-ı vâcibü'l-iz‘ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa -zîde kadruhû- Südde-i sa‘âdet'ime arzuhâl edip bunun üzerine şer‘an bir nesne sâbit olmuş değil iken Arslan Ağa demekle ma‘rûf kimsne zuhûr ve mücerred celb-i mâl için "bundan akdem senin mutasarrıf

olduğun bir re's atın oğlun Ahmed nâm kimesne yedinde Nerdübâncıoğlu Halil nâm kimesnenin oğlu () nâm sagîri bilâ-ta'addî kıç ayağıyla deyip helâk eylemiş" deyü bin yüz kırk () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sübûtı şer'î ve kânûn-ı nebevî ahz ve ta'addî eylediğinden mâ'adâ cebren ve zulmen ma'lûmü'l-mikdâr akçesin alıp ziyâde gadr eylediğın ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe verildiğın ve mezkûr hâlâ taht-ı kazâ ve hükûmetinizde firâr üzere olduğun bildirip bulunduğtu mahalde fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görölüp ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğtu ecilden buyurdum ki, hükûm-i şerîfle vardıkda mezkûr her kangınızın taht-ı kazâ ve hükûmetinde bulunur ise müstakillen her biriniz mezkûru meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve mukaddemâ bir defa şer'le görölüp fasl olunmayan ahvâllerin tamâm hak üzere mukayyed ve fetvâ-yı şerîfesine nazar edip göresin, i'lâm olunduğtu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve fetvâ-yı şerîfesi mücebince amel edip dahi ba'de's-sübût mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sübûtı şer'î cebren ve zulmen aldığtu ol mikdâr akçesin hükûm edip geriye aliverip mâdem ki üzerine şer'an bir nesne sâbit olmaya min ba'd şer'-i şerîfe ve fetvâ-yı münîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyip ve kazıyede medhali olmayanı da'vâsına karışdırmayıp eslemeyeni yazıp der-i devlet-medârıma arz edip husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıtı Zilka'de sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

137 [38b-2] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Mehmed oğlu Hacı Cafer'in küçük yaştaki kızı Zeynep'e intikal eden mirastaki hissesini korumaya kardeşi Molla Eyüb'ün vasi tayin edildiğtu

Medîne-i Karahisar- i sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hacı Cafer bin Mehmed nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızı Zeyneb babası müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyyesini hıfz u hırâset ve ahvâlini terbiye ve umûrunu tesviye için kibel-i şer'-i mutahhardan bir vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın yine sagîre-i mezbûrenin karındâşı Monlâ Eyüb nâm kimesne sâlih ve mütedeyyin ve müstakîm ve vesâyet uhdesinden gelmeğtu kâdir olduğunu sikât-ı müslimîn ihbâr etmekle hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûr Monlâ Eyüb'ü vasî

nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimi edâya müte'ahhid olmağın hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.f

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Hacı Bekir Beşe bin Hacı ulemâ, Hacı Bayram Beşe bin Mustafa, İbrahim Efendi hatîb-i Câmî'-i İmâret, Hacı Bekir bin Hacı Ahmed, Mustafa bin Hacı Musa, Abdullah Ağa bin Hacı Abdülbaki, Süleyman Beşe bin Hüseyin ve gayruhum

138 [39a-1] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Mehmed oğlu Hacı Cafer'in küçük yaştaki kızı Zeynep için vasi tayin edilen kardeşi Molla Eyüb'ün talebiyle mahkemece Zeynep'e nafaka bağlandığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hacı Cafer bin Mehmed nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızı Zeyneb'e bundan akdem kibel-i şer'-i enverden mansûb olan vasîsi sagîrenin karındâşı işbu bâ'isü'l-vesîka Monlâ Eyüb nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "sagîre-i mezbûre nafakaya ihtiyâcı olmağla taraf-ı şer'den kifâyet mikdârı nafaka farz u takdîr olunması matlûbumdur" dedikde hâkim-i muvakkî'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri sagîre-i mezbûreye babası müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyyesinden olmak üzere mûmâileyh akçe nafaka farz u takdîr eyleyip ve hîn-i iktizâda istidâneye ve lede'z-zafer mezbûr vasîye rücû'a izin birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Efendi hatîb-i Câmî'-i İmâret, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Bayram Beşe bin Mustafa, Abdullah Ağa bin Hacı Abdülbaki Ağa, Hacı Bekir bin Hacı Ahmed, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Hacı Yusuf bin Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

139 [39a-2] Arapmescidi mahallesinde vefat eden Demirci Mehmed oğlu Hacı Cafer'in terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Arabmescidi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Demirci Hacı Cafer bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i

metrûkesi Rukiye bint-i İbrahim nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Monlâ Eyüb ve İbrahim ve Mustafa ve sagîre kızı Zeyneb'e münhasıra olduğu lede's-şer'î's-şerîf zâhir u mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun kıbel-i şer'eden tahrîr olunan muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehri Zilhiceti's-şerîfe sene 1148

Mushaf-ı şerîf 1 8 guruş	Risâle 1 1 guruş	Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 250 guruş	Ayvalık nâm karyede vâki' değirmen, göz 300 guruş	Kışlacık nâm karyede vâki' değirmen, 1 göz 60 guruş
Demirci dükkâ 2 160 guruş	Defa demirci dükkânı, sagîr 2 60 guruş	Camus ineği ma'a-malak 1 25 guruş	Camus düvesi 1 15 guruş	Doru kısarak 1 15 guruş
Evânî-i nühâsiye 56 70 guruş	Der-anbâr hımta, 60 keyl 60 guruş	Köhne fener 1 1 guruş	Bakır sini, 9 kıyye 16 guruş	Sini ayağı 2 1,5 guruş
Kazgan, 10 kıyye 10 guruş	Gügüm, 4 kıyye 4 guruş	Kahve ibrik 3, tabak 1, ve tâs 1 3 guruş	Müsta'mel kutnî kaftân 1 2,5 guruş	Müsta'mel çakşır 1 4 guruş
Köhne yeşil çuka biniş 2,5 guruş	Köhne dolama 1 2 guruş	Defa köhne dolama 1 0,5 guruş	Köhne mâi çuka nâfe kürk 1 1,5 guruş	Köhne yeşil kürk 1 1 guruş
Kırmızı çuka nâfe kürk 1 5 guruş	Müsta'mel kilim 6 12 guruş	Defa kilim 1 2 guruş	Köhne kilim 5 5 guruş	Köhne beledî döşek 2 4 guruş
Yorgan ma'a- çarşaf 2 2 guruş	Köhne beledî yasdik 2 2 guruş	Velense 2, minder 2 3 guruş	Üzengi, 13 çift 13 guruş	Orak demiri, 28 aded 7 guruş
Üzengi demiri, 45 kıyye 9 guruş	Na'l ma'a-mih 7 guruş	Kınlı demiri, 28 kıyye 6 guruş	Eğer ma'a-âlât 5 guruş	Boylu tüfenk 1 5 guruş
Kılıç 1 1 guruş	Tabancalı tüfenk 1 1 guruş	Zemzem kumkuması 1 rub'	Veresiyede olan na'l 9 guruş	Zimem-i nâsda olan veresiye 59 guruş
Der-zimmet-i abbas 30 guruş	Der-zimmet-i Küçük Mustafa Beşe 20 guruş	Der-zimmet- Bâzergân Mustafa 10 guruş	Hırdavât-ı hâne 12 guruş	Dükkânda olan eşyâ -
Kürk 2 30 guruş	Kerpiç örs 1 15 guruş	Burunlu örs 1 15 guruş	Üzengi örsü 1 10 guruş	Sıva örsü 2 6 guruş
Mengene 2 6 guruş	Kalay tâbesi 10 guruş	Demirci âlâtı 100 kıyye 25 guruş	[39b] Balta, 5 aded 2,5 guruş	Saban demiri ma'a-bel 3 guruş
Sacayak 2 ma'a- keser 2 1 guruş	Kömür, bâ-tahmîn 4 guruş	Hatab 1 guruş	Der-zimmet-i Hasan Halife 18 guruş	Hırdavât-ı dükkân 3 guruş
Cem'an Yekûn 1.458 guruş 1 rub'				

Minhe'l-ihrcât

Techîz ve tekfîn 30 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet 83 guruş	Resm-i kısmet 33 guruş	Kalemiye ve kaydiye 2 guruş 3 rub'	Çukadâriye 1,5 guruş
Hüddâmiye 2 guruş	Muhzırlara 30 para			

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 1.305 guruş

Hissetü'z- zevceti'l- mezbûre Rukiye 163 guruş 5 para	Hissetü'l- ibni'l-mezbûr Eyüb 326 guruş 10 para	Hissetü'l-ibni'l- mezbûr İbrahim 326 guruş 10 para	Hissetü'l-ibni'l- mezbûr Mustafa 326 guruş 10 para	Hissetü'l-binti'l- mezbûre Zeyneb 163 guruş 5 para
--	---	--	--	--

140 [39b-1] Bazı kötü niyetli kimselerin iftiraları sonucu Karahisar-ı sahib kalesinde tutuklu bulunan Kütahya kazası ahalisinden Abdünnebi ve Saka Mehmed'in serbest bırakılmaları

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-muhtahfızîn Karahisar-ı sahib dizdârı () -zîde hıfzuhû-
tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Kütahya kazâsı sükkânından Abdünnebi ve Saka Mehmed kendi hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u ta'addîleri yoğiken bazı ashâb-ı ağrâzın ifk ü iftirâsıyla kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunup gadr olundukların bildirip cürmleri afv olunup kal'a-i merkûmeden itlâk olunmaları bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden fîmâ ba'd kendi hâllerinde olmak şartıyla itlâk olunmaları emrim olmuşdur. Buyurdum ki, emr-i şerîfile vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi sen ki dizdâr-i merkûmsun, mezkûrları kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîllerin tahliye eyleyip mazmûn-ı emr-i şerîfimle âmil olasın. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıtı Zilhicce li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

141 [39b-2] Günbey köyünde vefat eden Hacı Mustafa oğlu Abdullah Bölükbaşı'nın hanım ve çocukları arasında taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib muzâfâtından Günbey nâm karye sükkânından olup bundan akdem fevt olan Abdullah Bölükbaşı bin Hacı Mustafa nâm müteveffânın

verâseti zevcetân-ı metrûketân İsmihan bint-i Mirza ve Hanım bint-i Mehmed nâm hâtûnlar ile sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Ali ve sagîre kızları Emine ve Havva ve Fâtıma ve mezbûre Hanım Hâtûn'un haml-i zâhiri Mehmed'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zıkr olunur.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene 1148

Kara sığır ineği ma'a-buzağı 2 16 guruş	Koyun, 15 aded 27,5 guruş	Kara sığır tosunu 1 10 guruş	Kır bârgîr ma'a-eğer 1 10 guruş	Kara sığır çifti ma'a-âlât 25 guruş
Doru aygır at ma'a-eğer 1 30 guruş	Abâ döşek ve yasdık 4 3 guruş 1 rub'	Cedîd yorgan 2 4 guruş	Köhne yorgan 2 2 guruş	Köhne kırmızı çuka nâfe kürk 1 3 guruş
Köhne kırmızı çuka biniş 2 guruş	Köhne siyâh abâ yağmurluk 1 guruş 1 rub'	Sırmalı kırmızı çuka abâyî 8 guruş	Sof kerrâke 5 guruş	Çuka çakşır 3 guruş
Müsta'mel kaban 1 guruş	Köhne entâri 0,5 guruş	Piştov ma'a- kubûr 5 guruş	Yâftalı sîm raht 1 15 guruş	Hüvezi topuz 1,5 guruş
Sîmli kılıç 15 guruş	Kebîr bıçak 0,5 guruş	Vezne 1 ve palaska 1 1 guruş	Cedîd kilim 12 42 guruş	Köhne seccâde 2 3 guruş
Sandık örtüsü 1 2 guruş	Köhne kilim 4 ve minder 1 4 guruş	Leğen ve ibrik 2 4 guruş	Köhne ibrik 5 ve sagîr ve kebîr 5 guruş	Evânî-i nühâsiye, 33 kıyye 50 guruş
Sîmli ceviz zarf ma'a-fincân 1 1,5 guruş	Köhne sarık 2 ve kavuk 1 2 guruş	Müsta'mel câr kuşak 1 guruş	Köhne gırar, 1 çift ve heybe 1 guruş	Köhne semer 1 0,5 guruş
Hırdavât-ı hâne 3 guruş	Der-zimmet-i İsmihan Hâtûn, sandık örtüsü 1, kilid 1, mikrâs 1, kâse 2 2 guruş			
Cem'an Yekûn 311,5 guruş. Yalnız üç yüz on bir buçuk guruşdur.				

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 4 guruş	Resm-i kısmet 7,5 guruş 1 rub'	Kalemiye ve kaydiye 2,5 guruş	Çukadâriye 1,5 guruş	Hüddâmiye 1 guruş
Muhzırlara 1 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Mehmed 3 guruş 2 sümûn	Deyn-i müsbet-i Hasan Beşe 1 guruş		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 288,5 guruş. Yalnız iki yüz seksen sekiz buçuk guruşdur.

Hissetü'z-zevce İsmihan 18 guruş	Hissetü'z-zevce Hanım 18 guruş	Hissetü'l-ibn Mustafa 56 guruş	Hissetü'l-ibn Ali 56 guruş	Hissetü'l- hamli'z-zâhir 56 guruş
Hissetü'l-bint Emine 28 guruş	Hissetü'l-bint Havva 28 guruş	Hissetü'l-bint Fâtıma 28 guruş		

142 [40a-1] Günbey köyünde vefat eden Hacı Mustafa oğlu Abdullah Bölükbaşı'nın küçük yaştaki çocukları için Mustafa oğlu Halil Bölükbaşı'nın vasi tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib muzâfâtından Günbey nâm karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan Abdullah Bölükbaşı bin Hacı Mustafa nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Ali ve sagîre kızları Emine ve Havva ve Fâtıma'ya babaları müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyelerini hıfz u hırâset ve ahvâllerini terbiye ve umûrlarını tevsiye için kıbel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın işbu bâ'isü'l-kitâb Halil Bölükbaşı bin Mustafa nâm kimesne sâlih ve müstakîm ve vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğu sikât-ı müslimîn ihbâr etmekle hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûr Halil Bölükbaşı'yı vasî nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimi edâya müte'ahhid olmağın hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-salis ve'l-işrîn min şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdül-hâl: Hüseyin Efendi bin Hasan, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı

Hüseyin bin Hacı Bayram, Süleyman Beşe bin Hüseyin, İbrahim Bey bin Mehmed, İbrahim Bey bin Ali, Hacı Abdurrahman bin Hacı Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

143 [40a-2] Günbey köyünde vefat eden Hacı Mustafa oğlu Abdullah Bölükbaşı'nın terekesinden mehir hakkını hanımı İsmihan Hatun'un aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Günbey nâm karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan Abdullah Bölükbaşı bin Hacı Mustafa nâm müteveffânın verâseti zevcetân-ı metrûketân İsmihan bint-i Mirza ve Hanım bint-i Mehmed nâm hâtûnlar ile sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Ali ve sagîre kızları Emine ve Havva ve Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede's-şer'î's-şerîf zâhir u mübeyyin oldukdan sonra mezbûre İsmihan Hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübûti's-şer'î vekâleti sâbite olan oğlu es-Seyyid Ahmed Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde "eytâm-ı mezbûrenin vasîsi olan Halil Bölükbaşı nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrır olan on bin akçe mehr-i müeccelimi defter-i kassâm mantûkunca müteveffâ-yı mezbûrdan bana irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden on sekiz gurus sümn hisse-i şer'iyemi bi't-tamâm eytâm-ı mezbûreye hibe ve teslîm eyledim, vasiyy-i mezbûr dahi eytâm-ı mezbûre taraflarından ittihâb ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledi, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika âmme-i de'âvî ve eymân-ı muhâsamâtdan eytâm-ı mezbûrenin zimmetlerini ibrâ-i âmme-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ vü iskât-ı hak eyledim dedi" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Zilhicce'ti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Efendi bin Hasan, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Hüseyin bin Hacı Bayram, Süleyman Beşe bin Hüseyin, İbrahim Bey bin Mehmed, İbrahim Bey bin Ali, Hacı Abdurrahman bin Hacı Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

144 [40b-1] Anadolu Kadıaskeri İbrahim Efendi'nin hizmetinde olan Kethüda Abdullah Efendi'nin parasını çalıp firar eden Kayserili Mehmed ile Acem Mehmed'in yakalanmaları

İzzet-meâb şer'at-nisâb Anadolu'nun ibtidâsından nihâyetine varınca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb efendiler el-mükerremûn ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki,

Hizmetimizde olan Kayseriyeli Mehmed ile Acem Mehmed, kethüdâımız Abdullah Efendi'nin mekân-ı mahreminden bir mikdâr akçesini sirka edip firâr etmeleriyle her kangı mahalde bulunurlar ise ahz ve bu tarafa ihzârları için tarafımızdan dârende mektûb çukadârımız Mustafa irsâl olunmağla işbu mektûb tahrîr olundu. Vusûlünde gerekdir ki, çukadâr-ı mezbûr her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olursa sârikân-ı mezbûrânı gereği gibi tefahhus edip her kangı mahalde bulunurlar ise bi-eyyi hâlin ahz u habs olunup mahbûsen birbirinize irsâl edip tarafımıza irsâl ü îsâlleri için takayyüd-i tâm ve sa'y ü ihtimâm eylesesiz ve çukadâr-ı mezbûru birbirinize sâlimen irsâlde ihtimâm olunup tekâsül ü tesâmuha cevâz göstermeyesiz ve's-selâm.

Mine'l-fakîr İbrahim el-Kâdî

be-Asker-i Anadolu

145 [40b-2] Kütahya Mütesellimi Hüseyin Ağa'nın adamlarından Abdal Bölükbaşı ve bazı leventlerin Karahisar-ı sahib kazasına bağlı İnbas köyü ahalisinden Şatır Hacı Halil'i öldürüp kasabadan dört-beş kişiyi zincirleyip Kütahya tarafına kaçtıkları / Mahkemede köy ahalisinin maktulün diyetine dair talepte bulunmadıkları

Fi'l-asl Bolvadin kasabası sükkânından olup hâliyâ kasaba-i mezbûrede kethüdâ yeri olan Ali Ağa zikr-i âtî Şatır Hacı Halil nâm maktûlün vereseleri taraflarından vekîl olup ber-vech-i nehc-i şer'î vekâleti sâbite oldukdan sonra meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' İnbas nâm karye sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Hacı İbrahim bin Memi Bey ve Süleyman Bey ibni'l-mezbûr ve Ali bin Mustafa ve Süleyman bin Halil ve Hüseyin ve Receb ibney İvaz İmâm vesâir ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûrül'-eşhâs kimesneler mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "târîh-i vesîkadan üç gün mukaddem Kütahya Mütesellimi Hüseyin Ağa tarafından Abdal Bölükbaşı nâm kimesne bir mikdâr atlı levendât ile kasabamıza gelip kasaba etrâfindan dört-beş nefer kimesneleri bi-gayrı hakkın ahz ve der-zincîr edip Kütahya tarafına götürmek kasdıyla alıp firâr eylediklerinde kasabamız sükkânından Şatır Hacı Halil nâm kimesne üç-beş âdem ile ardlarından gelip karye-i mezbûre İnbas karyesinde yetişip bi-tarîkî'r-recâ mahbûsları tahlîs sadedinde iken levendât tehevür edip içlerinden birisi bir tûfeng boşaldıp kurşun ile merkûm Şatır Hacı Halil'i darb u cerh ve katl eyledi, kâtilimiz merkûm Bölükbaşı ile levendâttır, ahâlî-i karye-i

mezbûreden bir kimesne ile maktûl-i mezbûrun dem ü diyetine müte'allika da'vâ vü nizâ'ımız yokdur" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sadâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, karındâşı es-Seyyid Abdullah Efendi, İmâm Ahmed Efendi bin Kurd, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, fahrü'z-zu'amâ Mustafa Ağa, es-Seyyid Hacı Hasan nakîb, İbrahim Çelebi bin Tekyenîşîn, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali ve gayruhum mine'l-huzzâr

146 [40b-2] Sofular mahallesinde vefat eden Hacı Mehmed oğlu Ali Çelebi'den intikal eden miras hissesini kız kardeşi mecnune Emine'nin aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ali Çelebi bin Hacı Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Meryem bint-i Derviş Hüseyin nâm hâtûn ile kız karındâşı mecnûne Emine ve er karındâşı oğlu İbrahim mahzarında olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra mezbûre mecnûne Emine Hâtûn'un bundan akdem kîbel-i şer'den mansûb olan vasîsi es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Süleyman Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde "işbu bâ'isü'l-kitâb merkûm İbrahim Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede vâkî' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-cîrân menzilin nısf hissesini tarafeynden altmış guruşa bey' u teslim-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm altmış guruşu müşterî-i mezbûr İbrahim Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr tasarruf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb ü tahrîr ve olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Zilhicceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Efendi el-hatîb, Hacı Süleyman Efendi el-hatîb, Hacı Hasan Fazlızâde, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hammâmî Bayram Beşe bin Mustafa, Mustafa Çelebi bin Hacı Musa, Ali Çelebi bin Mehmed, Haydar Ahmed Çelebi bin Hasan, Abdullah bin Ali ve gayruhum mine'l-huzzâr

147 [41a-1] İmaret mahallesi ahalisinden Hacı Ali kızı Hatice'nin evini Molla Mehmed'e sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesi sâkinelerinden Hadice bint-i Hacı Ali nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti's-şer'iyeye ârifân olan Musa bin Musa ve Hüseyin bin Hacı Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık mezbûrenin zevci Ali bin Hüseyin Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Monlâ Mehmed bin İlyas nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âfî sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Terzi Ali mülkü ve bir taraftan Hacı Hasan ve bir taraftan vekîli mezbûrun karındâşı İbrahim Efendi ve taraf-ı râbi'î tarîk-ı âm ile mahdûd bir bâb tahtânî oda ve bir çardak ve bir ahır ve bir mikdâr avlu ile eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi muhtevî bir mikdâr akçeyi müştemil mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşterî-i mezbûr Monlâ Mehmed'e altmış guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm altmış guruşu müşterî-i mezbûr Mollâ Mehmed yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedi" dedikde gibbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehri Zilhicceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Sarrâc Monlâ Ali bin Veli, Sarrâc Hasan Çelebi bin Mehmed, Sarrâc Monlâ Süleyman bin Nuh, Sarrâc Mustafa Çelebi bin Mehmed, Sarrâc Hüseyin bin Süleyman, Köse Ahmed bin Maden ve gayruhum mine'l-huzzâr

148 [41a-2] İmaret mahallesi ahalisinden Abdullah oğlu Ahmed Efendi'nin işçi olarak çalıştırdığı Şuhud kazasının Ağzıkara köyünden Hasan oğlu Veli'nin üzerine duvar yıkılarak vefat etmesi sebebiyle ailesinin Ahmed Efendi'den davacı olmaları

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ Mehmed Efendi bin Abbas irsâl olunup ol dahi zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ile Karahisar-ı sahib mahallâtından İmaret mahallesinde

vâki‘ Ahmed Efendi bin Abdullah nâm kimesnenin mülk menziline varıp ba‘de'n-nazar fi'l-asl Şuhud kazâsına tâbi‘ Ağzıkara nâm karyeden olup mûmâileyh Ahmed Efendi'nin ecîri olan Veli bin Hasan nâm kimesnenin üzerine duvar yıkılıp ol vechile maktûl bulunduğu zâhir u bâhir olup maktûl-i mezbûrun anası Cemile bint-i Hasan ve zevcesi Rahime bint-i Mehmed nâm hâtûnlar hâzıra olduğu hâlde müşâhede ve mahallinde keşf ü tahrîr ve ma‘an ba‘s olunan Çukadâr Hasan ve mübâşir diğher Hasan ve Muhzır Mehmed ile meclis-i şer‘e gelip alâ vukû‘ihî ihbâr etdiklerinden sonra maktûl-i mezbûrun anası mezbûre Cemile Hâtûn ve maktûl-i mezbûrun sagîr oğlu Hasan'ın kıbel-i şer‘den mansûbe vasîsi olup maktûl-i mezbûrun zevcesi merkûme Rahime Hâtûn meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mûmâileyh Ahmed Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edip mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Veli bin Hasan nâm kimesne mûmâileyh Ahmed Efendi'nin ecîri olup ücret ile taş ve toprak taşır iken bi-emrillahi te‘âlâ üzerine duvar yıkılıp ol vechile helâk olmağla müceb-i şer‘isi icrâsı matlûbumuz[dur]" dediklerinde zeyl-i vesîkada mastûrû'l-esâmî kimesneler dahi hâl ber-vech-i muharrer olduğunu alâ tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle ber-muceb-i şer‘-i şerîf müteveffâ-yı mezbûrun demi heder olup mûmâileyh Ahmed Efendi'ye yemîn terettüb etmediğinden mâ‘adâ suâl dahi teveccüh etmediği nümâyân olmağın hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fî selhi Zilka‘deti'ş-şerîfe li-sene semân ve erba‘în ve mi‘e ve elf

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Efendi bin Hacı İsa, Hacı İbrahim Efendi bin Hacı Şaban, Hacı Mehmed Efendi bin Eyüb Efendi, Ahmed Efendi bin Abdurrahman, Mehmed Efendi bin Abdülbaki, Mehmed Efendi bin İvaz Bey, Hacı Mustafa bin Hacı Mehmed, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Mustafa Ağa bin Hacı Ali, Mustafa Ağa Burhanzâde, es-Seyyid Mehmed Efendi bin Receb Efendi, Hacı Mehmed Efendi bin Osman, Hâfız Ali Efendi bin Halil Efendi, Hacı Bekir bin Hacı Mehmed, Monlâ Ahmed bin Hacı Mürsel ve gayruhum mine'l-huzzâr

149 [41b-1] Karaman mahallesi ahalisinden Ömer kızı Satı'nın, vakfettiği 20 kuruşun her yıl artan miktarını Karaman Camii'nde devirhanlık hizmetine tahsis ettiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Karaman mahallesi sâkinelerinden Satı bint-i Ömer nâm hâtûn tarafından vakf-ı âti't-zikri tescîl-i şer‘î için vekîl olup mezbûrenin zâtını bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân olan Halil bin Mehmed ve Mehmed bin

Murad nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Hacı Halil bin Maden nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Monlâ Ali bin Murad nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edip "müvekkilem mezbûre Satı Hâtûn târîh-i kitâbdan beş sene mukaddem kendünün atyeb-i mâlından bir sîm kuşak ve bir altın tılsım ve bir altın küpe ve beş gömlek ifrâz ve ba‘de'l-bey‘ kıymetleri yirmi guruşa bâliğ olduktan sonra meblağ-ı merkûm yirmi guruşu vakf-ı sahîh-i şer‘î ile vakf edip şöyle şart eyledi ki, meblağ-ı merkûm senede devr-i şer‘î ile istirbâh olunup ribhi merkûm Monlâ Ali'ye verile, ol dahi mukâbelesinde Karaman Câmî-i şerîfi'nde devirhânlık edip yevm-i Cum‘a'da devirhân ola ve merkûm Monlâ Ali vakf-ı mezbûra hasbî mütevellî ola, bi-emrillahi te‘âlâ merkûm Monlâ Ali fevt oldukda re‘y-i hâkimü's-şer‘ ile âhara tevcîh olunup ile'l-inkırâz minvâl-i muharrer üzere tasarruf oluna" dedikde mezbûr Monlâ Ali dahi ber-vech-i mukarrer kabûl eyledikten sonra müvekkile-i mezbûre "vakf-ı nükûd-ı sahîh lâzım değildir" deyü rücû‘ murâd eder dedikde hâkim-i muvakkı‘-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-[meâb] hazretleri âlimen bi-ihtilâfi'l-eimmeti'l-Hanefiye vakf-ı merkûmun sıhhat-i lüzûmuyla ba‘de'l-hükm hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Zilhicceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, karındâşı Abdülkerim Efendi, oğlu Monlâ Veli, İmâm İsmail Efendi bin Hacı Süleyman, Abdullah Efendi el-vâ‘iz, Müezzîn Monlâ Abdülcelil, Tataroğlu Mehmed, karındâşı Süleyman, Mehterzâde Mehmed Çelebi ve gayruhum mine'l-huzzâr

150 [41b-2] Manastır, İrkmen ve Çakır köyü ahalilerinin otlak vergilerini Anadolu divanından mübaşir olarak tayin edilen ağaya vermeleri

Şerî‘at-şi‘âr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazlühû- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Kasaba hâssı ağası dîvân-ı Anadolu'ya teşekkî edip hâss-ı merkûma hâsıl kayd olunan rüsûm-ı otlâğını cem‘ u tahsîl için Manastır karyesi ahâlîlerine iki âdem gönderip mezbûr ahâlîler varıp kazâ-i mezbûra tâbi‘ İrkmen ve Çakır nâm karyelere girip mezbûr Manastır ahâlîlerinden birkaç âdem götürmek üzere iken İrkmen ve Çakır nâm karye ahâlîleri cümlesi tüfenk ve âlât-ı harb ile merkûmun âdemlerinin üzerlerine varıp itâle-i lisân ve muhârebeye cesâret edip cebren âdemleri kapı vermeyip resm-i otlâğın ibtâlîne bâ‘is olmalarıyla bu misillü fesâda ve darb u harbe ve cumhûra cesâret

eden şakî-i mezbûrları ahz ve haklarından gelinip ve rûsûm-ı otlak tahsîl olunmak bâbında işbu buyuruldu tahrîr () Ağa -zîde kadruhû- mübâşir ta'yîn olunmuştur. Vusûlünde gerekdir ki, ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i mûmâileyh ma'rifetiyle mezbûr karyelerin ahâlîleri ahz ve şer'le mürâfa'a ve lâzım gelenlerden rûsûm-ı otlağı tahsîl olunduktan sonra fesâd ü şakâvet üzere olan yaramazları bi-eyyi hâlin ahz ve sıhhati üzere i'lâmı ile ve mübâşir-i merkûma teslim ve dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr ve hilâfından taharrî ve mücânebet edip müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 16 Z. sene 1148

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

150 [42a-1] Karahisar-ı sahip Naibi Eminzade Mustafa Efendi'nin görevine devam etmesi

Kad vaka'a gurre-i şehri Muharremü'l-harâm fi yevmi's-sebt sene 1149

İzzet-meâb şer'at-nisâb Karahisar-ı sahib'de nâibimiz olan Eminzâde Mustafa Efendi el-mükerrem ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

Kazâ-i mezbûrun ahâlîsi hüsn-i zindegâne ile umûr-ı şer'iyede ihtimâm-ı tâm eyleyip fukarâ re'âyâsı senden râzılar olduklarını müş'ir mahzar gönderdiklerine binâen işbu bin yüz kırk dokuz Muharremü'l-harâm'ı guresinden kemâkân size ibkâen mukarrer kılınmıştır. Gerekdir ki, varakamız vusûlünde kemâ fi'l-evvel mutasarrif olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye edesiz ve's-selâm.

Hurrîre fi evası Zilhiceti's-şerîfe sene 1148

el-Fakîr es-Seyyid Ömer el-Kâdî

be-medîne-i Kostantiniyye sâbıkan

151 [42a-2] Valide Sultan'ın Esbkeşân Hâssı'na bağlı İnsuyu kazasının Süvarbey köyü ahalilerinden Karahisar-ı sahip kalesine hapsedilen şaki Ahmed'in çocuklarına merhameten serbest bırakılması

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Karahisar-ı sahip kazâsında nâibi's-şer' olan Mevlânâ -zîde ilmuhû- ve kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfizîn Karahisar-ı sahip kal'ası dizdârı () -zîde hıfzuhû- tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-ulâ ve's-sa'âdât Vâlide Sultân'ın -dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ- kethüdâlığı hizmetinde olan iftîhârü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman -dâme mecduhû- Südde-i sa'âdet'ime mektûb gönderip müşârunileyhânın havâss-ı aliyyelerinden Esbkeşân Hâssı mülhakâtından İnsuyu kazâsına tâbi' Süvarbey nâm karye sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne kendi hâlinde olmayıp re'âyâ fukarâsına cevri u ta'addî üzere olduğunu İnsuyu ve civârında vâki' Babiret kazâları nâibleri ve Eskiil kâdîsı bundan akdem arz ve ahâlî-i kazâ mahzarlarla i'lâm eylediklerinde mezbûr kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunup mûmâileyhin arzıyla itlâkı için emri-i şerîfim sâdir olmadıkça itlâk olunmamak üzere emri-i âlî vârid olup el-hâletü hâzihî mezkûr ıslâh-ı nefsi eylediğini karyesi ahâlîleri ihbâr ve fîmâ ba'd mezbûr karye-i merkûmeye varmayıp ve bir dürlü re'âyâ umûruna karışmayıp kendi hâlinde Karahisar-ı sahib kazâsında sâkin olmak şartıyla afv u itlâk olunması evlâd ü ıyâli dahi istirhâm etmeleriyle evlâd ü ıyâline merhameten şürût-ı mezkûre üzere merkûm kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emri-i şerîfim verilmek ricâsına arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki, emri-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel [ve] dahi sen ki dizdâr-ı mezkûr merkûm Ahmed'i şürût-ı mezkûre üzere kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye ve sen ki nâib-i mûmâileyhsin, mezkûru kasaba-i merkûmede ikâmet etdirip emri-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi ile âmil olup hilâfindan be-gâyet ihtirâz u ictinâb eyleyesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrrem li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

152 [42a-3] Sofular mahallesi ahalisinden Hacı Şaban oğlu Mustafa'nın müzayedeye Hasan oğlu Ali'den aldığı evin kendisine teslim edilmesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından Mustafa bin Hacı Şaban nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Ali bin Hasan nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân menzili sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede benim üzerime yüz beş guruşa karâr etmiş iken ben akçe getirmeğe gitdikde menzili âhara bey' eylemiş, suâl olup alıverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr

Ali akd-i bey' eylediğini bi'l-küllîye inkâr eyledikde müdde'î-i mezbûrdan iddi'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba'de imhâl-i şer'î isbât-ı beyyineden ızhâr-ı acz-i küllî eyledikde mezbûr Ali'ye akd-i bey' etmediğine yemîn teklîf olundukda yemînden nükûl etmekle mezbûr Ali'ye menzil-i mezkûru merkûm Mustafa'ya teslîm için ba'de't-tenbîh mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Muharremi'l-harâm li-sene seb'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, karındâşı es-Seyyid Abdullah Efendi, Mehmed Efendi bin Abbas, es-Seyyid Hacı Mustafa bin İbrahim, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Dellâlbaşı es-Seyyid (), es-Seyyid Ahmed Çelebi ve gayruhum mine'l-huzzâr

153 [42b-1] Valide Sultan'ın Esbkeşân Hâssı'na bağlı İnsuyu kazasının Süvarbey köyü ahalilerinden Karahisar-ı sahip kalesine hapsedilip bilâhare serbest bırakılan şaki Ahmed'in tekrar kazaya dönmeyeceğine ve halkın işlerine karışmayacağına dair mahkemede şahitler önünde söz verdiği

Fi'l-asl sey-yidetü'l-muhadderât ikflletü'l-muhsenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-ulâ ve's-sa'âdât Vâlide Sultân -dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ- hazretlerinin havâss-ı aliyyelerinden Esbkeşân Hâssı mülhakâtından İnsuyu kazâsına tâbi' Süvarbey nâm karye sükkânından olup bundan akdem kazâ-i mezbûre ahâlîsi ile beynlerinde hüsn-i zindegânî olmayıp ba'de't-teşekkî sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ' mantûkunca Karahisar-ı sahip kal'asında kal'a-bend ve bir seneden mütecâviz kal'a-i mezbûrede habs ü bend olunup el-hâletü hâzihî kazâ-i mezbûreye varmayıp ve re'âyâ fukarâsıyla umûruna bir vechile karışmayıp nefsi Karahisar-ı sahip'de sâkin olmak şartıyla istirhâmen avf u itlâk olunan es-Seyyid Ahmed Ağa bin es-Seyyid Mehmed Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâss-ı mezbûr voyvodası kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Ağa etbâ'ından olup merkûm es-Seyyid Ahmed Ağa'nın ber-vech-i muharrer avf u itlâkı için emri-âlişânı götüren Hüseyin Efendi bin Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "kal'a-i mezbûreden şürût-ı mezkûre ile itlâk olundum, eğer ba'de'l-yevm şürût-ı mezkûreye bir vechile muhâlefet edip kazâ-i mezbûreye varıp sâkin olur isem ve re'âyâ umûruna bir vechile müdâhale eder isem Matbah-ı âmire'ye bin guruş nezrim olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî gurreti şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Dizdâr Hasan Ağa, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, el-Hâc Abdülkadir Efendi, es-Seyyid Hacı Hasan en-nakîb, Sarrâc Hacı Mahmud bin Hüseyin, Hacı Hüseyin bin Hacı Bayram, İvaz Ağa bin Mehmed Bey, es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Musa, Mehterzâde Mehmed Çelebi ve gayruhum mine'l-huzzâr

154 [42b-2] Karaarslan köyünde vefat eden Musa oğlu Mehmed'in terekesinin hanımı ve çocuklarına kaldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Karaarslan nâm karye sükkânından olup bundan akdem fevt olan Mehmed bin Musa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Asiye bint-i Halil nâm hâtûn ile kebîr oğlu Musa ve sagîr oğlu Ali'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer' den tahrîr olunan muhallefâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehri Zilhiccetî's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Kara sığır çifti ma'a-kınalı 1 20 guruş	Kara sığır ineği 3 ma'a-buzağı 3 15 guruş	Kara sığır tosun 3 12 guruş	Merkeb 1 4 guruş	Camus ineği ma'a-malak 1 20 guruş
Al kısırak 1 ma'a-tay 1 25 guruş	Kilim 6 12 guruş	Koyun 10 ve kuzu 1, keçi toklu 3 28 guruş	Kaliçe 2 8 guruş	Abâ döşek 2 1 guruş
Köhne yorgan 2 1 guruş	Köhne kilim 2 ve zeyli 1 4 guruş	Evânî-i nühâsiye, 7 kıyye 8 guruş	Sagîr kazgân 1 3 guruş	Abâ yasdık 3 1 guruş
Hinta, 4 kile 4 guruş	Mezrû' hinta, 15 dönüm 15 guruş	Hırdavât-ı hâne 2,5 guruş	Şehirde vâki' menzil 38 guruş	
Cem'an Yekûn: 220,5 guruş. Yalnız iki yüz yirmi buçuk guruşdur.				

Menzil-i mezbûru müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında kebîr oğlu Musa'ya hibe ve teslîm eylediği ber-vech-i şer'î sâbit olup taksîm olunmadığı bu mahalle kayıd şüid.

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 4,5 guruş	Mehr-i müsbet li'z- zevceti'l-mezbûre Asiye 10 guruş	Mehr-i müsbet li'z- zevceti'l-mezbûre Havva 41,5 guruş 3 sümûn	Resm-i kısmet 5 guruş	Kâtibiye ve kaydiye 2 guruş
Emîniye ve hüddâmiye 1,5 guruş	Çukadâriye 1 guruş 1 rub'	Muhzırlara 0,5 guruş		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 116

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Asiye 14,5 guruş	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Musa 50 guruş 3 rub'	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Ali 50 guruş 3 rub'
--	--	---

155 [43a-1] Karahisar-ı sahip ahalisinden Mustafa oğlu Mustafa Sipahi'nin kendisinden para aldığı iddia ettiği Hacı Mehmed Ağa oğlu Arslan Ağa aleyhinde açtığı davada haksız olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib sükkânından Mustafa Sipâhi bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından Arslan Ağa bin Hacı Mehmed Ağa mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "mezbûr Arslan Ağa bundan akdem medîne-i mezbûrede mütesellim iken bi-gayrı hakkın fuzûlî benim bir defa yüz kırk guruşumu ve bir defa dahi otuz guruşumu ve bir defa dahi yirmi altı guruşumu bi-haysü'l-mecmû' yüz doksan altı guruşumu ahz u kabz eyledi, suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Arslan Ağa cevâba tasaddî eyleyip "mezbûr Mustafa Sipâhi bana yüz yetmiş guruş getirdi, lâkin Fati Efendi'ye ve Kütahya mütesellimi tarafına ve Karahisar vâlisinedir deyü emr eyledi, ben dahi alâ vechi'l-me'mûr yerli yerine edâ vü teslîm eyledim ve meblağ-ı merkûm yüz yetmiş guruşdan zimmetimi ibrâ eyledim" dedikde mezbûr Arslan Ağa'dan ibrâ-yı zimmet eylediğini mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı müslimînden Monlâ Ahmed bin Hacı Mürsel ve es-Seyyid Osman bin Ali nâm kimesneler li-eclîş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-istişhâd "fi'l-hakîka mezbûr Mustafa Sipâhi mûmâileyh Arslan Ağa'nın zimmetini verdiği meblağ-ı merkûm yüz yetmiş guruşdan

ibrâ eyledi, bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her birleri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olup ve kütüb-i fikhiyede "lâ-yesme'u'd-da'vâ ba'de'l-ibrâ" musarrah olmağın mücebi ile mezbûr Mustafa Sipâhi bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Zilhiceti's-şerîfe sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi bin Abdülhay Efendi, es-Seyyid Abdullah Efendi, Hacı İbrahim Efendi bin Hacı Şaban, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Hacı İbrahim bin Memi Bey, İbrahim Efendi bin Hacı İsa, Mustafa Ağa bin Osman, Süleyman Beşe bin Hüseyin ve gayruhum mine'l-huzzâr

156 [43a-2] Hacıyahya mahallesinde vefat eden Hacı Bey oğlu Mustafa Çelebi'den çocuklarına intikal eden terekenin aralarında taksim edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacıyahya mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Mustafa Çelebi bin Hacı Bey nâm müteveffânın verâseti r zevce-i metrûkesi Âişe bint-i Mehmed nâm hâtûn ile kebîr oğlu Mustafa ve kebîre kızları Ümmühan ve Neslihan'a münhasıra olduğu lede's-şer'î's-şerîf zâhir oldukdan sonra mezbûre Ümmühan tarafından vekîl olup ber-vech-i şer'î vekâleti sâbite olan mezbûrenin zevci Monlâ Eyüb bin Halil ve mezbûre Neslihan tarafından vekîl olup vekâleti sâbite olan mezbûrenin zevci Musli Beşe bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûrun oğlu merkûm Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm [edip] "babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müvekkillerimize irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'îyyeleri mukâbelesinde karındâşları mezbûr Mustafa yedinden alâ tarîki't-tehârüci's-şer'î her birleri on ikişer guruş ahz u kabz eyleyip mezbûrun zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât-ı hak eylediler, ba'de'l-yevm karındâşları mezbûr Mustafa ile husûs-ı mezbûra müte'allika da'vâ vü nizâ'ları yokdur dediler" dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'îyyi'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî gurreti şehri Muharremi'l-harâm sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'z-zu'amâ Turunç Mustafa Ağa, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Hacı Abdurrahman bin Mehmed Efendi, karındâşı Hacı İbrahim el-mütevellî, İvaz Ağa bin Mehmed Bey, Hüseyin Efendi el-imâm, Mehmed Ali tâbi'-i Mustafa Ağa, Sermuhzırân Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

157 [43b-1] Dergâh-ı muallâ gedikli müteferrika ve çavuşlarının İstanbul'a gelmeleri

Sûret-i fermân-ı âlişândır.

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'nun sağ kolu nihâyetine varınca yol üzerinde vâki' olan kâdîlar -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran mütesellimler -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Devlet-i Aliyye'nin bu hilâlde meşâgıl-i kesîresi olmak hasebiyle Dergâh-ı mu'âllâ'm gedikli müteferrikagân ve çavûşânın bi'l-cümle Âsitâne-i aliyye'mde bulunmaları mühim ve muktezî olmağla siz ki mûmâileyhimsiz, taht-ı kazâlarınızda bulunan müteferrikagân ve çavûşanı mu'accelen yerlerinden ihrâc ve serî'an ve âcilen der-i Devlet-i Aliyye'me irsâl ü îsâl eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim irdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde siz ki mûmâileyhimsiz, taht-ı hükûmet ve kazânızda bulunan Dergâh-ı mu'âllâ'm müteferrikagân ve çavûşânını emr-i şerîfim vusûlünde hemân ertesi günü yerlerinden ihrâc ve bir yerde eğlenmeyip ıcâleten Âsitâne-i sa'âdet'ime gelmelerini tenbîh ü te'kîd ederek serî'an ve âcilen bu tarafa irsâl ü îsâl eyleyip avk u müsâmahadan be-gâyet ihtirâz u ictinâb eyleyesiz. Mezkûrların bir an evvel Âsitâne-i sa'âdet'ime gelmeleri ehemmiyetli mühimmâtdan olmağla sür'at ü isti'câl ile gelmekte tehâvün ü kusûru zâhir olanların bilâ-imhâl gedikleri ref' ve belki ze'âmetleri âhara tevcîh olunacağı mukarrer idüğün kendülere tefhîm ederek bir gün evvel ihrâc u irsâllerine gâyetü'l-gâye ihtirâz u ihtimâm olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi ile âmil olup hilâfindan be-gâyet tevakkî vü mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıtı Zilhicce li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

158 [43b-2] Karahisar-ı sahip'te toplanan güherçilenin Baruthane'ye teslim edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahip sükkânından Hacı Yusuf bin Hacı Hüseyin ve Hacı Bektaş bin Hacı Mustafa ve Ali Beşe bin Mustafa nâm kimesneler husûs-ı âti'l-zikri

der'uhde ve iltizâm için her biri âhara kefil olup mezbûrûna dahi Hacı Hüseyin ve Hacı Mustafa nâm kimesneler kefil oldukdan sonra mezbûrûn Hacı Yusuf ve Hacı Bektaş ve Ali Beşe meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde bu sene-i mübâreke hâliyâ Baruthâne nâzırı olan sa'âdetlü el-Hâc Salih Ağa tarafından vekîl olan ağa-yı mûmâileyhin çukadârı Ahmed Ağa Karahisar-ı sahib sükkânından Za'îm Mustafa Ağa mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm [edip] "işbu bin yüz kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâm'ı guresinden sene-i mezbûre Ramazân-ı şerîfi gâyetine değîn edâ vü teslîm eylemek şartıyla beher sene cem' u tahsîl eylediğimiz mahallerde tahsîl edip beher vukıyyesi otuzar sağ akçeye olmak üzere yirmi dört bin vukıyye güherçileyi vakt-i mezkûrda Baruthâne'ye teslîm şartıyla der'uhde ve iltizâm eyledik" deyü her biri ta'ahhüd eylediklerinde hıfzan li'l-makâl hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer min şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sadâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, karındâşı es-Seyyid Abdullah Efendi, fahrü'l-akrân Abdullah Ağa bin Hacı Abdülbaki, Hacı Abdurrahman bin Mehmed Efendi, karındâşı Hacı İbrahim el-mütevellî, Hacı İbrahim Başçızâde, Kara Oruçzâde Hacı Mehmed, Hacı Musa bin Hacı Mehmed, İbrahim Çelebi bin Hasan, es-Seyyid Hacı Hasan en-nakîb, Sarrâc Hacı Mahmud ve gayruhum mine'l-huzzâr

159 [44a-1] Müdürbey mahallesinde vefat eden Hüseyin oğlu Ömer'in hanımı ve çocuklarına taksim edilen terekesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Müdürbey mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ömer bin Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevce- i metrûkesi Rahime bint-i Hacı Ahmed nâm hâtûn ile kebîr oğlu Mustafa'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı şer'-den tahrîr olunan muhallefâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Kalaycı âlâtı 5 guruş	Bakır tepsi 1 3,5 guruş	Köhne tencere 1 ma'a-lengerî 1 1 guruş	Kahve ibrik 1 1 rub'	Abâ döşek 1 0,5 guruş
Köhne yorgan 1 1 rub'	Abâ minder 1 0,5 guruş	Köhne abâ ve şalvar ve çuval 0,5 guruş	Köhne sarık parçaları 3 rub'	Cedîd sarık 1 1 guruş
Cedîd pabuç 1 0,5 guruş	Kilim 1 1,5 guruş	Köhne mâi kaban ve zıbın 1 1 guruş	Merkeb 1 3 guruş	Hırdavât-ı hâne 1 guruş
Yekûn 19 guruş 3 rub'. Yalnız on dokuz guruş üç rub'dur.				

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfîn 3 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet li- zevce'ti'l-mezbûre 10 guruş	Resm-i kısmet 0,5 guruş	Emîniye ve hüddâmiye 0,5 guruş	Kalemiye ve kaydiye 15 para
Muhzırlara 5 para				

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 5 guruş 1 rub'. Yalnız beş guruş bir rub'dur.

Hissetü'z-zevci'l-mezbûre Rahime 26 para	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr Mustafa 4,5 guruş 4 para
---	---

160 [44a-2] Aslen Alanya kazası ahalisinden olup Karahisar-ı sahip'teki medresede misafir olan İbrahim oğlu Molla Mustafa'nın evini, İmaret mahallesinden Mahmud kızı Emine ve çocuklarına kiraladığı

Fi'l-asl Alaiye kazâsı sükkânından olup medîne-i Karahisar-ı sahib'de vâki' medresede müsâfîren sâkin olan Monlâ Mustafa bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımüt-tevkîrde medîne-i mezbûr mahallâtından İmaret mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i Mahmud nâm hâtûn mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "târîh-i kitâbdan yedi ay mukaddem mezbûr Emine Hâtûn'un oğlu gâib ani'l-meclis Hasan bin Süleyman nâm kimesne mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân mülk menzilimi mezbûre Emine Hâtûn ve kızı () Hâtûn hâzır oldukları hâlde otuz guruşa bana bey' ve teslîm eyledi, ben dahi iştirâ ve kabz ve tesellüm

eylediğimden sonra yine menzil-i mezbûru senevî altı guruş icâre ile kendüye icâr eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere istîcâr ve kabûl eyledi, el-hâletü hâzihî altı aylık icâre kendülerde müctemi' olmağla icâreyi taleb eylediğimde mezbûre Emine Hâtûn ve kızı () Hâtûn bi'l-küllîye inkâr eylediler, suâl olunup menzil-i mezkûru bana teslim ve kasr-ı yedlerine tenbîh matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan iddi'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı müslimînden Mustafa Efendi bin Ayvaz ve Monlâ Receb bin İsmail nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-istişhâd "fi'l-hakîka mezbûr Hasan menzil-i mezkûru merkûm Monlâ Mustafa'ya otuz guruşa bey' ve teslim-i mebî' ve semen-i merkûmu ahz u kabz eyledi, bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her birleri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mücebi ile ba'de'l-hükm mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli, Mehmed Efendi bin Abbas, es-Seyyid Mehmed Efendi bin (), Sarrâc Hacı Mahmud, Hammâmî el-Hâc Mehmed bin (), Sermuhzırân Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

161 [44b-1] Kâhil mahallesinde vefat eden Hacı Mehmed oğlu Molla Abdi'nin borcu terekesinden çok olduğundan çarşıdaki saraç dükkânının yarı hissesinin müzayedeye Hacı Ömer'e satıldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Kâhil mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Monlâ Abdi bin Hacı Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hadice bint-i Hacı Mustafa nâm hâtûn ile Âişe bint-i Abdülkadir ve sagîr oğlu Ahmed ve sagîre kızı Aliye'ye münhasıra olduğu lede's-şer'î's-şerîf zâhir u mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Hadice tarafından vekîl olup ber-vech-i şer'î vekâleti sâbite olan Hacı Mustafa bi'l-vekâle ve sagîrân-ı mezbûrânın bundan akdem kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'îyye mansûbe olan vasîleri anaları Âişe Hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübûti's-şer'î vekîl olan Süleyman Beşe bin Hüseyin nâm kimesne bi'l-vekâle meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu'l-kitâb Hacı Ömer bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm "medîne-i mezbûre sükunda Şeyh Çerçi Turgud Evkâfî mülhakâtından Sarrâchâne başında vâki' bir taraftan Büyük Eroğlu dükkânı ve bir taraftan müşterî-i mezbûr Hacı Ömer'in nisf dükkânı ve

bir taraftan Tahmîshâne taraf-ı râbî'î tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz arsası vakıf ve binâsı mülk, mülk-i mevrûsumuz olan nisf sarrâc dükkanı müteveffâ-yı mezbûr Monlâ Abdi'nin düyûnu terekesinden ezyed olmağla ma'rifet-i şer'le ve dâyinleri talebiyle dellâla verilip sûk-ı sultânîde bey' min yezîd olunup ragabât-ı nâs münkatı'a olduktan sonra mezbûr Hacı Ömer üzerinde iki yüz elli altı guruşa karâr etmekle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşterî-i mezbûr Hacı Ömer'e iki yüz elli altı guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledik, ol dahi minvâl-i meşrûh üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz elli altı guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl müşterî-i mezbûr Hacı Ömer yedinden ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm nisf dükkân-ı mezkûr'l-hudûdda bizim vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalimiz kalmadı, müşterî-i mezbûr Hacı Ömer'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'iyi'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fî evâsıtı şehri Ramazânî'l-mübârek sene 1148

Şühûdü'l-hâl: Hacı Musa bin Hacı Mehmed, Hacı İbrahim bin Monlâ Mehmed, Hacı Abdurrahman bin Monlâ Mehmed, Hacı Mehmed bin Hacı İbrahim, el-Hâc İsmail bin İsmail, Hacı Mehmed Kara Oruçzâde, Hüseyin bin Süleyman, Mahmud bin Süleyman ve gayruhum mine'l-huzzâr

162 [44b-2] Banaz kazasının Karaköse köyü ahalisinden Hasan'ın bâkire kızını kaldırıp götürən Topal Haliloğlu Kasım, kardeşi Ahmed ve Hacı İsmail'in yargılanmaları

Şerî'at-şî'âr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazluhû- ve zâbitân ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Banaz kazâsına tâbi' Karaköse nâm karye sâkinlerinden Topal Haliloğlu Kasım ve karındâşı Ahmed ve Hacı İsmail nâm kimesneler karye-i mezbûre sâkini Hasan'ın bâkire kızını kaldırıp götürdüklerinden mezbûr dîvân-ı Anadolu'ya teşekkî edip bundan akdem mübâşir ta'yîn olundukda mezbûrlar Karahisar kethüdâ yeri habsinde olup vardıkda mübâşirimize vermediklerinden müdde'î-i mezbûr Âsitâne-i sa'âdet'e arz talebinde olmağla bu defa dahi ihzârları için işbu buyuruldu tahrîr ve () Ağa -zîde kadruhû- mübâşir ta'yîn olunmuşdur. Vusûlünde ma'rifet-i şer'le ve mübâşir mûmâileyh ma'rifetiyle mezbûrları ahz ve bu tarafta husamâsı Hasan ile mürâfa'a-i şer'î olmak için i'lâmıyla mübâşire teslîm ve dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr eylesiz ve bu husûsda i'ânet ü

himâye kaydında olursunuz. Devlet-i Aliyye'ye arz olunup ona göre hareket edip hilâfından be-gâyet ihtirâz ü ictinâb edip müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 5 M. sene 1149

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

163 [45a-1] Karaman mahallesinde vefat eden İbrahim oğlu İbrahim'in mirasçıları arasında terekesi bölüşüldükten sonra ölen kızı Emine'nin annesi ve kardeşlerine kalan hissesinin taksimi

Defter oldur ki,

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Karaman mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan İbrahim bin İbrahim nâm müteveffânın muhallefâtı tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunup akâr ve menkûlâtından ber-müceb-i defter-i kassâm sagîre kızı Emine'ye ber-vech-i takdîm dört yüz otuz beş guruş kıymetli akâr ve eşyâ isâbet eylediği müte'ayyin oldukdan sonra mezbûre Emine fevt olup verâseti anası Âlime bint-i Abdullah ile li-ümmin kız karındâşı Âişe ve Afife nâm sagîrelere ve li-ebeveyn er karındâşı Satılmış Mehmed'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra taraf-ı şer' den taksîm olunan hissesidir. Ber-vech-i âtî zıkr olunur.

Fî gurreti Muharremi'l-harâm li-sene seb'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Defter-i kassâmda sekiz yüz guruş kıymet takvîm olunan iki bâb sarrâc dükkânlarından müteveffîye-i mezbûre Emine'nin hissesi sülüs 266 guruş 8 sümûn

Defter-i mezbûrda iki yüz guruş kıymet takvîm olunan nısf değirmenden müteveffîye-i mezbûre Emine'nin hissesi sülüs 66 guruş 8 sümûn

Defter-i mezbûrda üç yüz guruş kıymet takvîm olunan menzilin yüz guruşu mehr-i müeccel için müteveffâ İbrahim'in zevcesi Âlime Hâtûn'a bir ahır ifrâz olundukdan sonra bâkî iki yüz guruş kıymetden müteveffîye-i mezbûre Emine'ye isâbet eden hissesi sülüs 66 guruş 8 sümûn

Defter-i mezbûrda mezkûrül-esâmî eşyâ-i menkûleden müteveffîye-i mezbûre Emine'ye isâbet eden hissesi sülüs 35 guruş

Hisse-i müteveffîye-i mezbûre Emine ber-vech-i takvim

Yekûn 435 guruş. Yalnız dört yüz otuz beş guruşdur.

Anası Âlime'nin ve li-ümmin iki kız karındâşlar Âişe ve Afife'nin iki dükkândan

hisseleri süds kıymet 133 guruş 4 sümûn

Anası Âlime'nin ve li-ümmin iki kız karındâşlar Âişe ve Afife'nin nısf değırmenden hisseleri süds kıymet 33 guruş 4 sümûn

Anası Âlime'nin li-ümmin iki kız karındâşlar Âişe ve Afife'nin menzil-i mezkûrdan hisseleri süds kıymet guruş 33 sümûn 4

Anası Âlime'nin ve li-ümmin iki kız karındâşları Âişe ve Afife'nin eşyâ-i menkûleden hisseleri süds kıymet 17,5 guruş

Cem'an 217,5 guruş

Li-ebeveyn er karındâşı Satılmış Mehmed'in:

İki dükkândan hissesi, guruş	133 guruş
Nısf değırmenden hissesi, guruş	33 guruş 4 sümûn
Menzil-i mezkûrdan hissesi, guruş	33 guruş 4 sümûn
Eşyâ-i menkûleden hissesi, guruş	<u>17,5 guruş</u>
217,5 guruş	

164 [45a-2] Zaviye mahallesinde vefat eden Ahmed Ağa oğlu Seyyid Mehmed Ağa'nın geride bıraktığı çocuklarına mahkemece nafaka takdir edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Zaviye mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa'nın verâseti sulbî oğlu es-Seyyid Derviş Ağa ve es-Seyyid Abdurrahman ve es-Seyyid Abdullah ve sulbiye sagîre kızı Şerife Şemsimahi'nin taraf-ı şer' den mansûb vasîleri işbu bâ'isü'l-kitâb Yusuf Bey bin Siyavuş nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "eytâm-ı mezbûrûnun her birine bundan akdem on beşer akçe ve beher mâh birer buçuk kile keyl-i İstanbulî dakîk nafaka takdîr olunmuş idi. Lâkin es-Seyyid Derviş Ağa ve es-Seyyid Abdurrahman Ağa erbâb-ı timârdan olmağla tevâbi' u levâhika muhtâc olup takdîr olunan nafaka kifâyet etmediği ecilden mezbûrân için dahi ziyâde nafaka dahi takdîr olummak matlûbumdur" dedikde hâl ber-vech-i muharrer üzere olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî sikât-ı müslimîn dahi ihbâr etmekle hâkim-i muvakkı'-ı [sadr-ı] kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mûmâileyhimâ Derviş Mehmed Ağa ve Abdurrahman Ağa'nın her birine yevmî on beşer akçe ve beher mâh ikişer kile İstanbulî dakîk zammedip mûmâileyhimâ için harc u sarfa ve hîn-i iktizâda istidâneye ve lede'z-zafer rücû'a ve vasî mezbûr Yusuf Bey'e izin birle mâ

vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Cerâ zâlik.

Hurrire fî gurreti Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi ve birâderi Abdullah Efendi, Hacı İbrahim bin Halil Efendi, Hacı Mehmed bin Hacı Süleyman, Hacı Mehmed bin Bayram Çelebi, Hacı Mustafa bin Musa, Hacı Mehmed Efendi, Derviş Şaban bin Cafer, Sermuhzırân Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-hâzırîn

165 [45b-1] Çarşı esnafının Karahisar-ı sahip Mutasarrıfı Mirza Ali Paşa'ya sattıkları eşyaların parasını eksiksiz ve tam olarak kendisinden aldıkları

Medîne-i Karahisar-ı sahib sükkânından olup ashâb-ı sükdan habbâz tâifesinden Cebecioğlu Halil ve kassâb tâifesinden es-Seyyid Hacı Kasım ve bakkâl tâifesinden es-Seyyid Halil Çelebi ve debbâğ tâifesinden dahi Baba Hacı Ahmed ve pabuççu tâifesinden Mehmed Çelebi ve hayyât tâifesinden Kabasakal Ahmed Çelebi ve demirci tâifesinden Hacı Yusuf ve mûytâb tâifesinden İsmail Beşe ve keçeci tâifesinden Hacı Mehmed ve na'lbend tâifesinden es-Seyyid Ahmed Çelebi ve Çukacı Ali Beşe vesâir ma'lûmü'l-esâmî mahsûrû'l-eşcâr kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde hâliyâ Karahisar-ı sahib Sancağı Mutasarrıfı sa'âdetlü Mirza Ali Paşa -yesserallahu mâ yürüdü ve mâ yeşâ'- hazretlerinin kethüdâları olan es-Seyyid Osman Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "paşa-yı müşârunileyhin bu âna değîn esnâflarımızdan iştirâ eyledikleri eşyâların akçesini bi't-tamâm vekîl-i merkûm es-Seyyid Osman Efendi yedinden ahz u kabz eyledik, eğer paşa-yı müşârunileyhin zimmetinde ve eğer vekîl-i merkûm es-Seyyid Osman Efendi zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacağımız kalmadı, paşa-yı müşârunileyhin ve vekîl-i merkûm es-Seyyid Osman Efendi'nin zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı kâtî'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât-ı hak eyledik" dediklerinde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf ba'de Hicretin men lehü'l-izz ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, fahrü'z-zu'amâ Turunç Mustafa Ağa, oğlu Ali Ağa, Abdullah Ağa bin Hacı Abdülbaki Ağa, Serdâr Hacı Hüseyin Ağa, Kethüdâ yeri Halil Ağa, Süleyman Paşa Mumcuzâde, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali ve gayruhum mine'l-huzzâr

166 [45b-2] Hüseyin kızı Hatice Hatun'un Ayasini köyü ahalisinden kocası Bali oğlu Ali'den boşandığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib sâkinelerinden Hadice bint-i Hüseyin nâm hâtûn meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûreye tâbi' Ayasini nâm karye sükkânından zevce-i muhâla'ı işbu bâ'isü'l-kitâb Ali bin Bali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Ali zevcim olup beynimizde hüsn-i zindegânımız olmayıp muhâla'aya tâlibe olduğum hasebiyle mezbûrenin zimmetinde mütekrır ve ma'kûdün aleyh olan beş yüz dirhem mehr-i müeccelimden ve iddet [ve] nafaka ve meûnet-i süknâmdan ve mehr-i müeccel olmak üzere esvâbımdan ve eğer hamlim zâhir olursa ba'de'l-vilâde iki buçuk seneye değin nafakasından vesâir hukûk-ı zevciyete müte'allika âmme-i da'vâdan ferâgat eylemek üzere mezbûr Ali ile muhâla'a olup zevcim mezbûr Ali dahi hal'-i mezbûru minvâl-i meşrûh üzere kabûl eyledi" dedikde mukırr-ı mezbûrünün bi'l-muvâcehe sâdır olan takrîrini el-mukarru mezbûr Ali vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk edicek mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: İvaz Ağa bin Mehmed Bey, Süleyman Beşe bin Mehmedzâde, Mustafa Sipâhi bin Hasan, es-Seyyid Ahmed Ali bin Eyüb, Mustafa bin İvaz, Monlâ Mevlud bin Mustafa, Bekir Çavuş bin Mehmed, Mahmud bin Bali, Mehmed bin Hasan, Sermuhzırân Mehmed Ağa

167 [45b-3] Anadolu yürükleri malikânesinin voyvodası Mehmed Ağa'nın emriyle Karahisar-ı sahip kalesinde tutuklu bulunan yürüklerin serbest bırakılması

Kıdvetü'l-kuzât el-müstahfizîn Karahisar-ı sahib Kal'ası Dizdârı () Ağa -zîde hıfzuhû- inhâ olunur ki,

Bundan akdem "zimmetlerinde mâl-ı mîrî kaldı" deyü hâlâ sâhibü'd-devlet ve kesîrü'l-mürüvvet efendimizin Anadolu yürükânı mâlikânesinin voyvodası izzetlü Mehmed Ağa'nın iltimâsıyla kal'a-i mezbûrde habs ve bend-i zindân olan yedi nefer yürükândan bir neferi hasta ve kendi sun'uyla fevt olup altı neferi kalmış idi. Zikr olunan altı neferden Karadöğerli cemâ'âtinden Seyyid İlyas ile Seyyid Osman nâm iki nefer kimesneler zimmetlerinde olan mâl-i mîrî voyvoda-i mûmâileyh tarafından ahz u

itlâk olunmasını ilticâ etmekle bi't-temâs işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr () ile irsâl olunmuştur. Vusûlünde gerekdir ki, savb-ı şer'-i enverden verilen mürâsele mûcebince zikr olunan iki nefer Seyyid İlyas ile Seyyid Osman kal'adan ihrâc ve sebîllerin tahliye edip mûceb-i buyuruldu ile amel eyleyesiz deyü.

Fî 12 M. sene 1149

168 [46a-1] Hacısmail mahallesinde vefat eden Çakır kızı Tayyibe'nin vârisi olan Sofular mahallesi ahalisinden Mehmed oğlu Mustafa Beşe'nin mirastaki hissesini tarafların sulh etmesiyle aldığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından Mustafa Beşe bin Mehmed bin Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde ve Hacısmail mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Tayyibe bint-i Çakır nâm hâtûnun hasran vârisi olan müteveffîye-i mezbûrenin kız karındâşı oğlu İsmail bin Hacı Ahmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm edip "müteveffîye-i mezbûre Tayyibe Hâtûn'un babası Hacı Sinan benim ceddîm Mehmed ile li-ebeveyn karındâşlardır, bi-hasebi't-tasdîki'n-nesebiye müteveffîye-i mezbûre Tayyibe Hâtûn'un hasran vârisiyim deyü bundan akdem da'vâ eylediğimde şâhide havâle olunup ityân-ı beyyine sadedinde iken beynimize muslihûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca akd-i meclis-i sulh eylediklerinde yirmi dört guruş üç rub' râyic fi'l-vakt akçeye beni sulh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm yirmi dört guruş üç rub'u meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda ahz u kabz edip da'vâ-yı merkûmeden ferâgat eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika eğer benden da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm zevî'l-ihtirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühüdül-hâl: Fahrü'z-zu'amâ Turunç Mustafa Ağa, Hacı Mustafa Vâ'izzâde, Hacı İsmail bin Hacı Receb, Ahmed Za'îm bin Süleyman, Hacı Mehmed bin Hacı Mustafa, Ali Beşe bin Şaban, Hacı Halil bin Bayram Çelebi, Halil Ali bin Abdullah, Hacı İsmail bin Hacı Mustafa, Mustafa Ağa bin Burhan

169 [46a-2] Karahisar-ı sahib'e bağı kaza, köy, mahalle, dağ ve yollarında yol kesen, insanları öldüren ve hırsızlık yapan eşkıyanın cezalandırılmaları için gerekli tedbirlerin alınması

Şerâyî'-şî'âr Karahisar-ı sahib sancağında vâki' kazâlar kâdîları -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân livâ-i mezbûre mütesellimi ve voyvodalar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve bi'l-cümle iş erleri -zîde kadruhum-inhâ olunur ki,

Fasl-ı bahârda dağlarıyla aklanıp kuttâ'-ı tarîk eşkıyâları ebnâ-i sebîlin yollarına inip emvâl ü eşyâsını nehb ü gâret ve katl-i nüfûs ve sârik-ı emvâl eşkıyâları havza-i hükûmetinizde ve kurâlarınızda birden ve ikiden ve yerliden ve yabancından ve gelir geçerden dağlarınızda ve yollarınızda ve kurâlarınızda ve mahallelerinizde haber alınır ise ma'rifetlerinizle üzerlerine varılıp i'dâmına ikdâm ve izâle ve cezâları tertîb ve ser-i maktû'ları Âsitâne-i sa'âdet'e irsâl ve ibadullah emîn ü râhat olmaları bâbında bu defa cânib-i cihândârîden tarafımıza hitâben sâdır olan fermân-ı âlişân mantûku mücebince kazâlarınızda ve kurâlarınızda ve mahallelerinizde ve dağlarımızda ve yollarınızda ebnâ-i sebîlin yollarına inip katl-i nüfûs ve sârik-ı emvâl vesâir dürlü dürlü fesâd u şakâvete sülûk eden kuttâ'-ı tarîk eşkıyâları bi-eyyi hâlin cümleniz ma'rifetleriyle ve mübâşir ma'rifetiyle ahz ve eğer firâr eder ise buldurulması lâzım gelenlere buldurup cezâları tertîb ve alâ vukû'ihî i'lâmıyla ser-i maktû'ların dîvân-ı Anadolu'ya îsâl ü irsâl eyleyip ibâdullah emîn ve sükkân-ı vilâyet râhat olalar ve bundan mâ'adâ taraf-ı veliyyü'n-ni'amîye âid olan dem-i oşr ve gerek sâir mevâdd-ı cüz'î ve küllî her ne ki zuhûr etmiş ise ketm ü ihtifâ eylememeleriniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve () Ağa -zîde kadruhû- mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. İnşâallahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i mûmâileyh ma'rifetiyle ve cümleniz ma'rifetlerinizle emr-i âlişânla tasrîh olduğu üzere kazâlarınızda ve kurâlarınızda ve mahallelerinizde ve dağlarınızda ve yollarınızda zuhûr eden kuttâ'-ı tarîk ve katl-i nüfûs ve sârik-ı emvâl vesâir güne fesâd u şakâvet üzere olan eşkıyâ-i mezbûrların haber aldığınız mahallerde bi-eyyi hâlin i'dâmına ikdâm ü izâle ve cezâları tertîb etdirilmesi için gereği gibi teftîş ü tefahhus ve suâl olunup sakınıp bir dürlü i'ânet ü himâye kaydında olursanız ne'üzü billahi te'âlâ onlara olacak itâb sizlere olacağını muhakkak bilip ona göre bu emr-i âlişâna mugâyir vaz' u hareketden be-gâyet ihtirâz ü ictinâb edip müceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü.

Fî 12 M. sene 1149

Vasale ileynâ 14 M. sene 1149

Hüseyin

Kâimmakâm-ı Anadolu

170 [46b-1] Eksene mahallesi ahalisinden Muharrem kızı Kezban'ın vefat eden babasından intikal eden mirastaki hissesi için annesi Satılmış kızı Halime aleyhine açtığı davada annesinin mehri sebebiyle bir iddiasının geçersiz olduğu

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Eksene mahallesi sâkinelerinden Kezban bint-i Muharrem nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân olan Abdullah bin Mehmed ve Abdi bin Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan mezbûrenin zevci Ayvaz bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müvekkile-i mezbûrenin anası Halime bint-i Satılmış nâm hâtûn mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "müvekkilemin babası Muharrem bin () nâm kimesneden kendüye irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet [eden] hisse-i şer'iyyesini talep ederim, suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Halime Hâtûn cevâba tasaddî eyleyip "benim müteveffâ Muharrem zimmetinde yüz altmış guruş mehirim olmağla mehirim mukâbelesinde bana mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân menzili yetmiş guruşa ve ma'lûmü'l-esâmî eşyâ[yı] otuz guruşa verdi ve altmış guruş dahi mehir cihetinden deynimdir deyü hâl-i hayâtında ikrâr edip ve menzili ve eşyâyı bana teslîm eyledi" deyü def'le mukâbele eyledikde def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Külâhçı Hacı Süleyman bin Satılmış ve Gökçe Mustafa bin İbrahim nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-istişhâd "fî'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Muharrem hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl [u] sıhhatinde zevcem Halime'ye yüz altmış guruş mehir-i müeccel deynim olmağla mukâbelesinde işbu ma'lûmü'l-hudûd menzilimi yetmiş guruşa ve müşâhede olunan ma'lûmü'l-esâmî eşyâyı otuz guruşa bey' ve teslîm eyledim, ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra altmış guruş dahi deynimdir dedi, bizim huzûrumızda teslîm ve ikrâr eyledi, bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her birleri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mücebi ile mezbûre Kezban Hâtûn'un vekîli

Ayvaz bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Halil Efendi, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Şerif Bey bin Siyavuş, Satılmış bin Yakub, Süleyman Beşe Mumcuzâde, Sermuhzırân Mehmed Ağa, Köse Mustafa el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

171 [46b-2] Sofular mahallesi ahalisinden Abdullah oğlu Hacı Ahmed'in evini Halil oğlu Bayram'a sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sükkânından Hacı Ahmed bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Bayram bin Halil nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan İsmail mülkü ve etrâf-ı selâsesi tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz bir bâb fevkânî oda ve bir bâb tahtânî oda ve bir mikdâr çardak ve bir mikdâr avluyu müştemil mülk-i menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müştêrî-i mezbûr Bayram'a otuz guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm otuz guruşu müştêrî-i mezbûr Bayram yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda benim vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müştêrî-i mezbûr Bayram'ın mülk-i müştêrâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Mustafa Ağa Burhanzâde, Süleyman Beşe Mumcuzâde, Hammâmî Bayram Beşe bin Mustafa, Osman Beşe bin İbrahim, Hacı Osman Ağa, Hacı Abdülkadir Efendi ve gayruhum mine'l-huzzâr

172 [47a-1] Osmanlı Devleti'nin Rusya üzerine düzenleyeceği sefer için askerî hazırlık yapılması, süvari ve cengâver temini karşılığında Karahisar-ı sahib ve Sultanönü sancaklarının Rumeli Beylerbeyisi Tuz Mehmed Paşa'ya arpalık olarak tevcih edildiği

Vasale ileynâ fi 17 M. sene 1149

Emîru'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Rumeli Beylerbeyliği pâyesiyle sâbıkan Kars beylerbeyisi olan Tuz Mehmed Paşa -dâmet me'âlîhi- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Sen mîrimîrân-i kirâmımın yarâr ve şecâ'at-şî'ârı olup her vechile mahal ve müstahık olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhânem ve mezîd-i re'fet-i seniyye-i pâdişâhânem zuhûra getirilip işbu sene-i hâdiyetü'l-meymenede müsta'înen billahi te'âlâ Moskov keferesi üzerine musammem ü muhakkak olan sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûnuma iki yüz nefer cengâver ve süvârî âdemlerinle gelip uğur-ı dîn [ü] Devlet-i Aliyye'mde cân-sipârlık eylemek şartıyla avâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince bin yüz kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâm'ı guresinden Karahisar-ı sahib ve Sultanönü sancakları ber-vech-i arpalık sana tevcîh u inâyet edip i'lâmı için ta'yîn olunmuşdur. Buyurdum ki, hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla sâdır olan fermân-ı celfîlû'l-kadrim mücebince te'hîr u tevakkuf etmeyip vech-i meşrûh üzere kefer-i mezbûr üzerine musammem ü muhakkak olan sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûnumla iki yüz nefer cengâver ve süvârî âdemlerinle gelip uğur-ı dîn ü Devlet-i Aliyye'mde cân-sipârlık eylemek şartıyla gurre-i merkûmeden zikr olunan sancaklara ber-vech-i arpalık mutasarrıf olup zabt u rabtında ve re'âyâ vü berâyânın himâyet ü sıyânetinde vesâir fermânım olan husûsların kemâ yenbağî edâ vü temşiyetinde ve tekmîlinde bezl-i makdûr ve say'-i nâ-mahsûr eyleyip min ba'd fukarâ-yı ra'iyet ve sükkân-ı vilâyet kazâ-i memleket bir vechile zulm ü ta'addî vü tecâvüzden be-gâyet ihtirâz ü ictinâb üzere olasız. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâili Muharremi'l-harâm sene 1149

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

173 [47a-2] Rumeli Beylerbeyisi Tuz Mehmed Paşa'ya arpalık olarak tevcih edilen Karahisar-ı sahib sancağına mütesellim olarak Abdullah Ağa'nın tayin edildiği

Şerî'at-şî'âr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazlühû- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum- inhâ olunur ki,

Bu sâl-i meymenet-iştimâlde livâ-i mezbûr avâtîf-ı aliyye-i hüsrevânîden ber-vech-i arpalık tarafımıza tevcih u ihsân buyurulup tarafımızdan mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran izzetlü Abdullah Ağa mütesellim nasb u ta'yîn ve mütesellimlik umûru ağa-yı mûmâileyhe havâle vü tefvîz olunmağla buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve () ile irsâl kılınmışdır. İnşâallahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, vech-i meşrûh üzere bi-avnihi te'âlâ ol tarafa vusulümüze değın mütesellimlik umûrunda ağa-yı mûmâileyhe mürâca'at ve re'y ü tedbîri üzere amel ü hareket ve tarafımıza âid olan rüsûmat-ı kânûniyemiz kendi taraflarına def' u teslîm ve re'âyâ vü berâyâyı himâyet ü sıyânet üzere olup mûceb-i buyuruldu ile amel ve hilâfiyla hareketden be-gâyet tevakkî vü mücânebet eylesesiz deyü.

Fî 12 M. sene 1149

174 [47b-1] Fakihpaşa mahallesinde vefat eden Mehmed Efendi oğlu Yahya Efendi'nin terekesi

Defter oldur ki,

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Fakihpaşa mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Yahya Efendi bin Mehmed Efendi nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha ve metrûkesi Zeliha bint-i Esad Efendi nâm hâtûn ile sulbiye kebîre kızı Zeliha ve li-ebeveyn er karındâşı oğulları Mehmed Efendi ve Mustafa Efendi ibney Abdülhay Efendi nâm kimesneler mahzarında olduğu lede's-şer'i's-şerîf zâhir u mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun vârisleri ma'rifetleriyle kıbel-i şer' - i enverden tahrîr olunan muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene semân ve erba'în ve mi'ete ve elf

Kebîr Mushaf-ı şerîf 1 5 guruş	En'âm-ı şerîf 1 5 guruş	Defa En'âm-ı şerîf 1 2 guruş	Kitâb-ı Sadrü's-şerî'a 1 10 guruş	Fetvâ-yı Yahya Efendi 1 10 guruş
Fetvâ-yı Ali Efendi 1 5 guruş	Kitâb-ı Kenz 1 3 guruş	Defa Sadrü's-şerî'a 1 3 guruş	Defa Sadrü's-şerî'a 1 4 guruş	Mebâriku'l-Izhâr 1 3 guruş
Fenniyyetü'l-fetâvâ 1 2 guruş	Sihâh-ı Cevherî 1 4 guruş	Kitâb-ı Mîzân 1 2 guruş	Fusûl-i İmâdiye 1 3 guruş	Münbitü'l-Musallî 1 1 guruş
Kitâb-ı Kudûrî 1 1 guruş	Câmi'u'l-fetâvâ 1 1 guruş	Kitâb-ı Lugat 1 0,5 guruş	Kitâb-ı Ta'lîm Mûte'allim 1 1 guruş	Mülteka'l-ebhur 1 8 guruş
Meşk kıt'aları ve mev'ize ve metn-i ferâiz 1,5 guruş	Kitâb-ı Hidâye 1 5 guruş	Kânûnnâme 1 2 guruş	Seyyid-i Şerh-i Ferâiz 1 1 guruş	Mülheme 1 1 guruş

Evrâk-ı perîşân 5 guruş	Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil dâhiliye ve hâriciye 1.300 guruş	Mukavvâ devât 1 1 guruş	Peştahta 1 4 guruş	Ayaklı peştahta 1 3 guruş
Ceviz peştahta 1 1 guruş	Mikrâs 2 0,5 guruş	Çalar sâ'at 1 24 guruş	Altın sâ'at 1 51 guruş	Sîm sâ'at 1 18 guruş 1 rub'
Mest, pabuç 1 guruş	Sîm gülabdân 1 ve buhûrdân 1 55 guruş	Sarı çuka kaplı karsak kürk 1 20 guruş	Mâi keremsûda kaplı kâkûm kürk 1 10 guruş	Lâciverd şâl 1 18 guruş
Sîm kemer raht 1 ma'a-reşme 1 91 guruş	Kemer raht ma'a- reşme ve gaddâre 1 ve topuz 1 ve bir bokça çamaşır 105 guruş	Piştov tüfengi ma'a-kubûr 13 guruş	Sîm haydarî, 1 çift 9 guruş	Kara raht 3 ve sîm haydarî raht 1 4 guruş
Boylu tüfenk 1 7 guruş	Defa boylu tüfenk 1 6 guruş	Defa tüfenk 1 6 guruş	Çuka kapud 1 ma'a- başlık 1 ve kîse 1 20 guruş	Kırmızı çuka haşa 1 4 guruş
Yeşil çuka haşa 1 2,5 guruş	Kadife haşa 1 5 guruş	Şam kesmesi 1 18 guruş	Kırmızı çuka kesme 1 18 guruş	Pirinç üzengi mineli 4 guruş 1 sümûn
Pirinç kırık üzengi 1 1 guruş 4 sümûn	Su tâsı 2 ma'a-kîse 3 guruş	Garar, 2 çift 2 guruş	Hurç heybesi 1 1 guruş	Eğer, âlâtıyla 1 4,5 guruş
Defa eğer ma'a- üzengi 3 2 guruş	Cedîd Bursa yasdık, 8 çift 60 guruş	Yüz yasdık 4 1 guruş	Uşak kilim 1 5 guruş	Çuka mak'ad 3 12 guruş
Uzun minder 3 10 guruş	Orta haliçesi 1 ma'a-yan 2 20 guruş	Köhne çuka yan ve minder 7 guruş	Seccâde 2 5,5 guruş	Köhne seccâde 1 1 guruş
Defa seccâde 1 3 guruş	İşleme çuka seccâde 1 6 guruş	Köhne Mısır seccâdesi 1 0,5 guruş	Kilim sagîr seccâdesi 1 4 guruş	Kebîr fener 1 4 guruş
Kahve ibrikleri 5 ma'a-tabak 2 10 guruş	Sîm fîncân zarfı 6 ve bakır zarf 5 ve fîncân 4 12 guruş	Kebîr sini 1 25 guruş	Münakkaş sini 1 23 guruş	Beyâz hayme 1 3 guruş
Köhne kaliçe 1 ma'a- zili 1 ve tâs 1 6 guruş	Kebâb demiri ma'a-tâbe 2 guruş	Maşa 1 ve ocak demiri 1 2 guruş	Kır at 1 ve al at 1 ve iğdiç bârgîr 1 ve kır tay 1 ve al tay 1 ve bârgîr 1, 6 re's 215 guruş	Doru aygır bârgîri 1 10 guruş
Sofra 1 peşkîr 1 ve ayak 1 4 guruş	Fırın menzili 100 guruş	Anbâr menzili 300 guruş	Mâi çuka kaplı çalkafa kürk 1 42 guruş	Kırmızı tire kaplı zerdevâ beden kürk 1 17,5 guruş
[48a] Yeşil çuka kaplı nâfe kürk 1 14 guruş	Köhne sincâb beden kürk 1 6 guruş	Köhne sof binîş 1 2,5 guruş	Yeşil ve kırmızı sof ferâce 2 22,5 guruş	Çuka dolama 1 6 guruş 1 rub'
Çuka çakşır 1 4 guruş	Sof çakşır 1 4 guruş	Şâliye kaplı kâkûm kürk -	Şal kuşak 1 2,5 guruş	Mısır çarşaf 1 3 guruş
Müsta'mel sarık 2 6 guruş	Köhne sepet 1 2 guruş	Cedîd sarık 3 22 guruş	Yeşil bogasi 1 1,5 guruş	Münakkaş havlu makrame peşkîri 1 2 guruş

Dülbend örtüsü 1 ve uçkur 1 3 guruş	Kadife parçası ve köhne kürk bokçası ve şerbet makramesi 1,5 guruş	Mısır makramesi 1 1,5 guruş	Sandal bokça 3 guruş	Derâyî bokça ve alaca parçaları 1,5 guruş
Evânî-i nühâsiye, 97 kıyye 130 guruş	Sadr kalıçesi 2 8 guruş	Kilim 2 6 guruş	Köhne yasdık 3 1 guruş	Yorgan 5 10,5 guruş
Defa yorgan 1 2 guruş	Şilte 1 1 guruş	Bir mikdâr billûr ve Kütahya bardakları 5 guruş	Vezne 1 ve palaska 1 5 guruş	Kebîr iğne 1 1 guruş
Hırdavât-ı hâne 50 guruş	Hân-ı menzilhâne 300 guruş	Kahvehâne ve tahtında dükkân 2 300 guruş	Mûytâb dükkâmı ve kuyumcu dükkâmı der-sûk-ı Hacı Kaytaç kahvesi 100 guruş	Buğday pazarında mahzen 3 100 guruş
Samanhâne 1 40 guruş	Demirci dükkâmı ve örşü menziline binâ olan 100 guruş	İnaz nâm karyede binâ-i çiftlik ve ağıl-ı cedid ve atık ve anbârlar 80 guruş	Koyun ve keçi, 552 aded 800 guruş	Ali nâm gulâm 100 guruş
Kara sığır çifti, âlâtıyla 2 40 guruş	Kara sığır ineği ve dana 4 30 guruş	Merkeb, karye-i İnaz'da 5 guruş	Mâi çuka kaplı semmûr kürk 1 105 guruş	Der-zimmet-i Arnavudoğlu an-karye-i İnaz 20 guruş
Der-zimmet-i Bekir an-karye-i İnaz 9 guruş	Der-zimmet-i İsmail Koca 24 guruş	Der-zimmet-i Deli Bektaş 8 guruş	Mihail karyesine binâ-i çiftlik 100 guruş	Camus çifti, âlâtıyla 6 220 guruş
Kara sığır çifti, âlâtıyla 3 65 guruş	Camus ineği 6 122 guruş	Camus danası 2 13 guruş	Camus düvesi 2 30 guruş	Merkeb ma'a-heybe 6 21 guruş
Kara sığır ineği 6 16 guruş	Kara sığır düvesi 2 10 guruş	Koyun 13 ve keçi 2 ve kuzu 5 ve oğlak 1 ve toklu 11 40 guruş	Oda kalıçesi 20 guruş	Evânî-i nühâsiye 30 guruş
Demir mangal 1 5 guruş	Şehirde der-anbâr hınta, 45 kile 40 guruş	Şehirde der-anbâr şa'ır, 75 kile 37,5 guruş	Mihail nâm karyede bâğçe 150 guruş	Karaarslan nâm karyede vâki' ceviz ağacı 6 20 guruş
Mihail nâm karyede tarla içinde vâki' ceviz ağacı 3 10 guruş	Meşe ve söğüd vesâir ağaç 20 guruş	Abdullah nâm gulâm 100 guruş	Uzun Ali nâm gulâm 100 guruş	Hüseyin nâm gulâm 100 guruş
Hasan nâm gulâm 158 guruş	Gülistan nâm câriye 100 guruş	Nergis nâm câriye 80 guruş	Şahbaz nâm câriye 50 guruş	Der-dimmet-i karye-i Mihail ahâlîsi 106,5 guruş
Şa'ır, 37,5 kile 18,5 guruş	Nükûd akçe 9 guruş			
Yekûn 7.165 guruş. Yedi bin yüz altmış beş guruşdur.				

Minhe'l-ihrâcât

Techîz ve tekfin 100 guruş	Mehr-i müsbet-i li'z-zevceti'l-mezbûre 1.000 guruş	Deyn-i müsbet-i Ali Beşe 800 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı İbrahim 390 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Abdurrahman 13 guruş
Deyn-i müsbet-i Hacı Mehmed 8 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Veli 56,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Demirci Hasan 16,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Ali Bey 15 guruş	Deyn-i müsbet-i Menzilci Mustafa Beşe 25 guruş
[48b] Deyn-i müsbet-i Somalı Hacı Hüseyin 30 guruş	Deyn-i müsbet-i Halil Çelebi 4 guruş	Deyn-i müsbet-i Abdullah Efendi 95 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Mustafa 66,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Haffâf Hacı Süleyman 40 guruş
Deyn-i müsbet-i Hammâmçı Hacı Mustafa 25 guruş	Deyn-i müsbet-i Acem İbrahim 7,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Hammâmçı Bayram Beşe 26,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Şaban Beşe 24 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Bekir Beşe 42 guruş
Deyn-i müsbet-i Hüseyin Efendi 17,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Mustafa 44 guruş	Deyn-i müsbet-i Acem Ayvaz 2,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Yusuf Odabaşı 12 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Halil 40 guruş
Deyn-i müsbet-i Menzilci Mustafa 21 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Mustafa Ebezâde 16 guruş	Deyn-i müsbet-i Acem Ali 8 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Hasan 190 guruş	Deyn-i müsbet-i Terzi Abdullah Çelebi 36 guruş
Deyn-i müsbet-i Abdurrahim Efendi 20 guruş	Deyn-i müsbet-i İbrahim Çelebi 75 guruş	Deyn-i müsbet-i Süleyman 5 guruş	Deyn-i müsbet-i Memi 8 guruş	Deyn-i müsbet-i Bünyad Acem 90 guruş

Deyn-i müsbet-i Hacı Mürsel 9,2 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Hamza 10 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Ali 16 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Mehmed Beşe 8 guruş	Deyn-i müsbet-i Bakırcı zimmî 3 guruş
Deyn-i müsbet-i İbrahim Kethüdâ 45 guruş	Deyn-i müsbet-i es-Seyyid Halil Efendi 100 guruş	Deyn-i müsbet-i Terzi Şahin 11 guruş	Deyn-i müsbet-i Cin Hacı Mustafa 10 guruş	Deyn-i müsbet-i Mehmed, yasdık bahâsı 37 guruş
Deyn-i müsbet-i Hüseyin Oğlan 18 guruş	Deyn-i müsbet-i Ağdacı Hacı İbrahim 11 guruş	Deyn-i müsbet-i Kel Bayram 10 guruş	Deyn-i müsbet-i Suhte Hacı İbrahim 67,5 guruş	Deyn-i müsbet-i Hacı Mehmed 6,5 guruş
Deyn-i müsbet-i Eşek İbrahim 10 guruş	Resm-i kısmet 100 guruş	Kâtibiye ve kaydiye 5 guruş	Hüddâmiye 10 guruş	Çukadâriye ve muhzırlara 5 guruş
Yekûn ihrâcât 3.761 guruş. Yalnız üç bin yedi yüz altmış guruşdur.				

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 3.404 guruş. Yalnız üç bin dört yüz dört guruşdur.

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre 425,5 guruş	Hissetü'l-binti'l-mezbûre 1.702 guruş	Hissetü'l-asabe Mehmed Efendi 638 guruş 1 rub'	Hissetü'l-asabe Mustafa Efendi 638 guruş 1 rub'	
--	--	---	--	--

175 [48b-1] Karaman mahallesinde vefat eden İbrahim oğlu İbrahim'in hanımı Abdullah kızı Âlime'nin mehir ve mirastaki hakkını merhumun akarlarından aldığından kendisine diğer mirasçılardan müdahale etmemesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Karaman mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan İbrahim bin İbrahim nâm müteveffânın zevcesi Âlime bint-i Abdullah nâm hâtûn meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûrun eytâmı vasîsi olan Sarrâc Abdullah Çelebi mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip

“müteveffâ-yı mezbûr zevcim İbrahim zimmetinde mütekarrır ve bi-hasebi'ş-şer' sâbit kırk bin akçe mehr-i müeccelim olup ve müteveffâ-yı mezbûrun menkûlâtından vefâ eder mâlî olmamak ile meblağ-ı merkûm ve sümün hisse-i şer'ıyyem mukâbelesinde müteveffâ-yı mezbûrun akârından olup medîne-i mezbûre esvâkında Unpazarı sükunda vâki' bir taraftan Hacı Ahmed dükkânı ve bir taraftan Bayram Beşe dükkânı ve bir taraftan Balık Hâmı taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd ve bir bâb bakkâl dükkânını ve mahalle-i mezbûrede vâki' sâkin olduğum ma'lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân menzîlimde müfrez bir ahırımı ma'rifet-i şer'ıyye ve vasiyy-i mezbûr ma'rifetiyle bin yüz kırk yedi senesinde bana def' u teslîm olup ben dahi tesellüm ve kabz ve kabûl ve istifâ-yı hak eylemiş iken el-hâletü hâzihî müteveffâ-yı mezbûrun sagîre kızı Emine fevt olup li-ümmin kız karındâşları Âişe ve Afife nâm sagîretânın vasîsi Ahmed Çelebi bin Murad nâm kimesne müteveffîye-i mezbûrenin dükkân-ı mezbûrda ve ahır-ı merkûmda hissesi vardır deyü müdâhale eder, suâl olup müdâhalesi men' u def' olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl vasiyy-i mezbûr Sarrâc Abdullah Çelebi hâl ber-vech-i muharrer olduğuna ikrâr ve mahalle-i mezbûre ahâlîsi alâ tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmekle vasî Ahmed Çelebi bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Mustafa Ağa Burhanzâde, Hammâmî Bayram Beşe bin Mustafa, Süleyman Beşe Kuyumcuzâde, Osman Beşe bin İbrahim, Hacı Abdülkadir Efendi, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Abdullah Ağa bin Ömer, Hacı Osman Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

176 [49a-1] Karaman mahallesinde vefat eden İbrahim kızı Emine'nin mirasından küçük kız kardeşleri Ayşe ve Afife'ye kalan hisseye anneleri Âlime ve erkek kardeşleri Satılmış Mehmed'in müdahale etmemeleri

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Karaman mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Emine bint-i İbrahim nâm müteveffîye-i sagîrenin verâseti anası Âlime bint-i Abdullah nâm hâtûn ile li-ebeveyn er karındâşı Satılmış Mehmed ve li-ümmin kız karındâşları Âişe ve Afife nâm sagîrelere münhasır olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra sagîretân-ı mezbûretânın kibel-i şer'den mansûb vasîsi Ahmed Çelebi bin Murad nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde müteveffîye-i mezbûrenin anası mezbûre Âlime Hâtûn ve er karındâşı Satılmış Mehmed

mahzarlarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "müteveffîye-i mezbûreye babası müteveffâdan intikâl eden akârâtdan vasîsi olduğum sagîretân-ı mezbûretâna isâbet eden sihâm-ı mukaddere üzere ber-mûceb-i defter-i kassâm zabt murâd eylediğimde mezbûrân râzılar olmayıp sagîretân-ı mezbûretâna isâbet eden akârın kıymetini veririz" deyü sagîretân-ı mezbûretâna isâbet eden sihâm-i mukaddereyi ber-mûceb-i defter-i kassâm zabtına mâni' olurlar, suâl olunup kasr-ı yedlerine tenbîh bi'l-vesâye matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Âlime Hâtûn ve Satılmış Mehmed cevâba tasaddî eyleyip "fi'l-hakîka sagîretân-ı mezbûretâna akârdan isâbet eden sihâmın kıymetini veririz" deyü iddi'â eylediklerinde ber-vech-i muharrer iddi'âları şer'î olmadığı ecilden vasiyy-i mezbûrun ber-mûceb-i defter-i kassâm akârdan isâbet eden hisselerini zabtına ve mezbûre Âlime Hâtûn ve Satılmış Mehmed'in kasr-ı yedlerine tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Mustafa Ağa Burhanzâde, Hacı Bayram Beşe bin Mustafa, Süleyman Beşe Mumcuzâde, Osman Beşe bin İbrahim, Hacı Abdülkadir Efendi, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Abdullah Ağa bin Ömer ve gayruhum mine'l-huzzâr

177 [49a-2] Eksete mahallesi ahalisinden Şaban Beşe oğlu Mehmed Beşe'nin, Acem asıllı kölesi Hüseyin'in kendisine itaatsizliğinden şikâyetçi olup satmak istemesinin mahkemece uygun görülmediği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Eksete mahallesi sükkânından Mehmed Beşe bin Şaban Beşe nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde kendüye rıkkıyetini mu'terif işbu orta boylu, kara gözlü, kara bıyıklı Acemiyyü'l-asl müslimü'l-millet Hüseyin nâm abd-i memlûku mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "işbu hâzır bi'l-meclis olan abd-i memlûküm Hüseyin'i bundan akdem eğer bana itâ'at üzere olup kebîr bıçak taşımayıp şürb-i hamr etmez ise müdebbir olsun deyü bu şart ile şürût-ı müdebbir etmiş idim, el-hâletü hâzihî mezbûr Hüseyin bana itâ'at etmeyip şütûm-ı galîza ile bana şetm edip ve ağamı katl ederim deyü alenen işbu kebîr bıçağı belinden çıkardı ve ve şürb-i hamr etdi, mezbûrun bey'ine izin talep ederim" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâba tasaddî edip şürût-ı mezkûre ile müdebbiriyeti ikrâr, lâkin şürût-ı mezkûrenin vukû'unu münkir olmağın müdde'î-i mezbûr Mehmed Beşe'den şürût-ı mezkûrenin vukû'una beyyine talep olundukda ahrâr-

ı müslimînden Hasan Beşe bin İvaz ve Ali Çelebi bin Mehmed ve Ayvaz Çelebi bin Hacı Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olup isre'l-istişhâd "fi'l-hakîka şürût-ı mezkûrun cümlesi vâki' ve zâhir oldu, bizler her birimiz re'yü'l-ayn gördük" deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gibbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olduktan sonra müdde'î-i mezbûrun yedinde olan bir kıt'a fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda Zeyd abd-i memlûkü Amr için filân fi'li işlemez ise bundan sonra âzâd olsun" dedikten sonra "Amr, Zeyd'in hayâtında ol fi'li işlese Amr müdebbir olmuş olur mu?". Cevâbında "olmaz" buyurulmağın ber-mûcebi fetvâ-yı şerîfe abd-i mezbûr Hüseyin'in bey'i câiz olmağın hâze'l-vesîka mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Hacı Abdurrahman Çelebi, Hacı İbrahim bin Hacı Mehmed, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Süleyman Beşe Mumcuzâde, Ali Beşe bin Mustafa, Menzilci Mustafa Beşe, Dellâlbaşı es-Seyyid İsmail Çelebi, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali ve gayruhum mine'l-huzzâr

178 [49b-1] Karahisar-ı sahip sancağı kazaları avâızlarının mübaşir vasıtasıyla ahaliden tahsili

Avâız için gelen fermân-ı âlîdir.

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Karahisar-ı sahip sancağında vâki' olan kazâların kâdîları -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Hazîne-i âmire'm defterleri mûcebince Karahisar-ı sahip sancağında vâki' kazâların altı yüz seksen ve bir rub' ve iki sülüs avâız hânesiyle seksen iki bin dokuz yüz akçe bedel-i avâız mütekâ'idîn mâlı olup bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere cem' u tahsîli lâzım gelmeğın () der'uhde olunup yedine mühürlü ve nişanlı Mevkûfât defteri sûreti mûcebince cem' u tahsîl etdirilmek fermânım olmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle mübaşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi mevâdd-ı mezbûrede vâki' kazâların ol mikdâr avâız hânesiyle seksen iki bin dokuz yüz bedel-i avâız mütekâ'idîn mâlı olup sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir avâız hânelerinin her bir hânesinden beşer yüz akçe avâız hâneleriyle ol mikdâr mütekâ'idîn akçelerin irsâl olunan mühürlü ve nişanlı Mevkûfât

defteri sûreti üzere cem‘ u tahsîl [ve] dâhil-i Hazîne-i âmire'm etdirip hilâf-ı emr ve defter kimesneye ta‘allül ü inâd ü muhâlefet etdirmeyesiz ve bundan mâ‘adâ mübâşirin cihet-i ma‘âşî için her bir hânesinden ellîşer akçe tahsîl etdirip ve avâriz için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş aldırılıp ve hîn-i tahsîlde mîrî için alınan akçeyi bu tarafda Hazîne-i âmire'm alındığı vech üzere aldırılıp bundan ziyâde vü noxsân alınmaya ve aldirmayasın, kesr-i defterden ve nakz-ı hânedan ve fermânımdan ziyâde mutâlebesiyle rencîde vü ta‘addî etdirmeyesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir min Zilka‘de sene semân ve erba‘în ve mi’e ve elf
Vasale ileynâ fi 20 M. sene 1149

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

179 [49b-2] Karahisar-ı sahip sancağına bağı kazaların avâriz bedellerinin mübaşir vasıtasıyla ahaliden tahsili

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Karahisar-ı sahip sancağında vâki‘ olan kazâların kâdîları -zîde fazluhum- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ‘lûm ola ki,

Hazîne-i âmire'm defterleri mücebince Karahisar-ı sahip sancağında vâki‘ kazâların altı yüz yetmiş dokuz ve buçuk rub‘ ve iki sülüs bedel-i nüzul hâneleri olup bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere cem‘ u tahsîl olunmak lâzım gelmeğın () der‘uhde olunup yedine mühürlü ve nişanlı Mevkûfât defteri sûreti mücebince cem‘ u tahsîl ve dâhil-i Hazîne-i âmire'm etdirilmek fermânım olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle mübaşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi livâ-i mezbûrede vâki‘ kazâların ol mikdar bedel-i nüzul hânelerin alıp sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bedel-i nüzul hâneleri[n]den altışar yüz akçe nüzullerin irsâl olunan mühürlü ve nişanlı Mevkûfât defteri sûreti mücebince cem‘ u tahsîl ve hazîne etdirdip hilâf-ı emr-i defter kimesneye ta‘allül ü inâd u muhâlefet etdirmeyesin ve bundan mâ‘adâ mübâşirin cihet-i ma‘âşî için her bir nüzul hânesinden otuzar akçe dahi vech-i ma‘rifet-i şer‘le tahsîl etdirilip ve bedel-i nüzûl için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş aldırıp ve hîn-i tahsîlde mîrî için alınan akçe bâ-Hazîne-i âmire'm alındığı vech üzere aldırıp bundan ziyâde vü noxsân alınmaya ve aldirmayasız, kesr-i defter ve nakz-ı hânedan ve fermânımdan ziyâde mutâlebesiyle

rencîde vü ta'addî etdirmeyesiz. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir Zilka'de sene 1148

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

Hânehâ _____ i

Bedel-i avâriz-ı kazâ-i ahâlî-i mezkûrîn der-livâ-i Karahisar-ı sahib, 257,5 hâne
1,5 rub'

Bedel-i avâriz-ı mütekâ'idîn, 596 guruş

Hânehâ _____ i

Bedel-i nüzul-i kazâ-i ahâlî-i mezkûrîn der-livâ-i Karahisar-ı sahib

Kazâ-i Karahisar-ı sahib, 257,5 hâne 1,5 rub'

180 [50a-1] Deper köyünde vefat eden Maden oğlu Hüseyin Dede'nin hanımı ve çocuklarına intikal eden terekisi

Defter oldur ki,

Medfne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Deper nâm karye sükkânından olup bundan akdem fevt olan Hüseyin Dede bin Maden nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âişe bint-i Ahmed nâm hâtûn ile kebîr oğulları Mehmed ve Süleyman ve sagîr oğulları Yusuf ve İbrahim ve kebîre kızı Eşe ve sagîre kızları Emine ve Ümmügülsüm'[e] münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun kibel-i şer'den tahrîr olunan muhallefâtıdır. Ber-vech-i âtf zikr olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Karye-i mezbûrede vâki' menzil 20 guruş	Camus çifti ma'a-âlât 20 guruş	Kara sığır çifti ma'a-âlât 15 guruş	Kara sığır çifti 12 guruş	Kara sığır ineği ma'a-dana 6 guruş
Merkeb 3 10 guruş	Kovan, 15 aded 15 guruş	Bir mikdâr meşe ağacı 10 guruş	Harîm ağaçlığı 20 guruş	Kuyu bâğçe ve Arife bâğçesinde ağaçlık 10 guruş
Kara ağaç bâğçesi 50 guruş	Der-zimmet-i Kel Ahmed 20 guruş	Mezrû' hinta ve şa'îr, 23 dönüm 23 guruş	Der-anbâr-ı hinta, 6 kile 6 guruş	Şa'îr, 1 kile 0,5 guruş

Sagîr kazgan, 5 kıyye 5 guruş	Tencere ma'a- kapak 2 guruş	Tencere, kapaksız 1 guruş	Tâbe 2, 1,5 kıyye 1 guruş	Tepsi, 1,5 kıyye 2 guruş
Zilli sahan, 1,5 kıyye 1,5 guruş	Sagîr bakraç ve sahan ve tepsi 1,5 guruş	Abâ döşek ve yasdık 1,5 guruş	Köhne yorgan 0,5 guruş	Köhne ihrâm 0,5 guruş
Köhne pelâz 1 guruş	Köhne kilim 2 guruş	Bel ve balta 1,5 guruş	Hırdavât-ı hâne 5 guruş	
Yekûn 218,5 guruş. Yalnız iki yüz on sekiz buçuk guruşdur.				

Minhe'l-ihracât

Techîz ve tekfin 15 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet-i li'z-zevceti'l-mezbûre 40 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet-i li'z-zevceti'l-mezbûre Havva 30 guruş	Deyn-i müsbet-i karye-i mezbûre avâriz vakfi 5 guruş	Deyn-i müsbet-i Abdurrahman Çelebi 2,5 guruş
Resm-i kısmet 3,5 guruş	Kâtibiye ve kaydiye 1 guruş	Çukadâriye 3 rub'	Hüddâmiye 0,5 guruş	Muhzırlara 1 rub'

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 120 guruş. Yalnız yüz yirmi guruşdur.

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre 15 guruş	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr 19 guruş 10 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr 19 guruş 10 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr 19 guruş 10 akçe	Hissetü'l-ibni'l-mezbûr 19 guruş 10 akçe
Hissetü'l-binti'l-mezbûre 9,5 guruş 5 akçe	Hissetü'l-binti'l-mezbûre 9,5 guruş 5 akçe	Hissetü'l-binti'l-mezbûre 9,5 guruş 5 akçe		

181 [50b-1] Karahisar-ı sahib kazası ahailerinden ödemeleri gereken bedel-i nüzul ve avâriz hanelerine ait meblağların tahsili

Defter oldur ki,

İşbu bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere Karahisar-ı sahib kazası ahâlifleri üzerine edâsı lâzım gelen bedel-i nüzul ve avâriz hanelerinin ber-mûceb-i defter-i Mevkûfât iki yüz elli yedi buçuk ve bir buçuk rub' hanelerine beher hâneye bedel-i nüzulden altışar yüz akçe mîrî ve otuzar akçe cihet-i ma'âş ve beher hâneye bedel-i avârizdan beşer yüz akçe ve ellişer akçe cihet-i ma'âş ve mîrî için alınan akçenin beher yüz on akçesi bir esedî guruş olmak üzere hesâb olundukda iki bin yedi yüz elli

bir guruş bir rub'a bâliğ olup ve tahsîl eden Salih Ağa'ya yetmiş guruş ve harc-ı mahkeme ve kâtibiye ve hüddâmiye ve muhızrlara yetmiş guruş min haysül'l-mecmû' iki bin sekiz yüz doksan guruş bir rub' olmağla kazâ-i mezbûrun hânesine olan kurâlara altmış guruşu ikrâr olunduktan sonra bâkî kalan iki bin sekiz yüz otuz guruş bir rub'u kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz yetmiş buçuk hânelerine nâ-mevcûdunu zam ile tevzî' olundukda beher hâneye on altışar guruş yirmi dörder para isâbet eylediği cümle muvâcehesinde zâhir olduktan sonra kazâ-i mezbûrun otuz bin akçe[si] bedel-i mütekâ'idîn olup bi-hesâbı guruş hesâb olundukda iki yüz yetmiş iki guruş üç rub' edip mevcûd olan iki yüz elli bir nefere taksîm olundukda beher nefere on üçer sümûn isâbet etmekle cümle ma'rifetiyle tevzî' u taksîm olunup tahsîldâr-ı mûmâileyh Salih Ağa yedine verilen defterdir. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Mahalle-i İmaret 8 hâne, 4,5 nefer	Mahalle-i Sofular 8 hâne, 5 nefer	Mahalle-i Hacıyahya 3 hâne, 2 nefer	Mahalle-i Sinanpaşa 1,5 hâne, 0,5 nefer	Mahalle-i Arabmescidi 3 hâne, 1,5 nefer
Mahalle-i Cami-i Kebir 1 hâne, 3,5 nefer	Mahalle-i Burmali 1 hâne, 1 nefer	Mahalle-i Hacıotlu 1 hâne, 0,5 nefer	Mahalle-i Tacahmed 2 hâne, 1,5 nefer	Mahalle-i Fakihpaşa 2,5 hâne
Mahalle-i Monlayahşi 1 hâne	Mahalle-i Büzürg 1 hâne, 0,5 nefer	Mahalle-i Ardıç 2 hâne	Mahalle-i Efecik 1 hâne, 4,5 nefer	Mahalle-i İpek 0,5 hâne, 1 nefer
Mahalle-i Ekiste 1 hâne, 3 nefer	Mahalle-i Karaman 2 hâne, 4,5 nefer	Mahalle-i Doğançı 0,5 hâne, 3,5 nefer	Mahalle-i Kubbeli 1 hâne, 2 nefer	Mahalle-i Çavuşoğlu 0,5 hâne, 1 nefer
Mahalle-i Yukarıpazarı 2 rub' hâne	Mahalle-i Sinanhalife 0,5 hâne, 3 nefer	Mahalle-i Hacımahmud 2 hâne, 4 nefer	Mahalle-i Hacıismail 1 hâne	Mahalle-i Zaviye 0,5 hâne
Mahalle-i Kâhil 2 hâne	Mahalle-i Mescid 1,5 hâne, 1,5 nefer	Mahalle-i Karakâtib 0,5 hâne, 3,5 nefer	Mahalle-i Nasara 6 hâne	Mahalle-i (...) 0,5 hâne
Yekûn Hâne-i mahallât 57, 1 rub'		Yekûn Nefer-i mahallât 54		

Kazâ-i mezbûrun kurâlarıdır.

Karye-i Eşerce 5 hâne, 5 nefer, 7 piyâde	Karye-i Çıkrık 2 hâne, 7 nefer	Karye-i Mihail 1,5 hâne, 4,5 nefer, 3 piyâde	Karye-i Güceza 0,5 hâne Mihail karyesinden yoklana	Karye-i Muttalib 1 hâne, 3 nefer
Karye-i İrkmen 2 hâne, 2,5 nefer, 2 piyâde	Karye-i Harmanlı 1 hâne, 1 rub'	Karye-i Çavdarlı 1,5 hâne	Karye-i Süleymanlı 3 hâne	Karye-i Habeşli 1,5 hâne Biri Süleymanlı, yarımı İnegazi'den
Karye-i İnegazi 2 hâne, 3 nefer	Karye-i Kışlacık 1 hâne, 1 piyâde	Karye-i Süglün 1,5 hâne, 1 piyâde	Karye-i Bolcallı 1 hâne, 1,5 nefer	Karye-i Salar 1,5 hâne, 4 nefer, 1 piyâde
Karye-i Susuz 0,5 hâne, 1,5 nefer, 1 piyâde	Karye-i Fıtık 1 hâne, 1 nefer, 1 piyâde	Karye-i Manastır 0,5 hâne, 2 nefer	Karye-i Köprülü 0,5 hâne, 0,5 piyâde	Karye-i Kozluca Çıkrık 1 hâne, 0,5 piyâde
Karye-i Hasçakırlar 4,5 hâne, 1 piyâde	Karye-i Akçain 0,5 hâne, 4 nefer	Karye-i Karaarslan 1 hâne, 0,5 piyâde	Karye-i Hüseyini 0,5 hâne, 5 nefer, 1 piyâde	Karye-i Bayat 0,5 hâne, 2 nefer
Karye-i İsmail 1,5 hâne, 1 piyâde	Karye-i Elberk 1,4 hâne, 1 nefer, 2 piyâde	Karye-i Ömer 2 hâne İsmail ve Elberk ve Köprülü ve İnaz'dan yoklana	Karye-i Göynük 1 hâne	Karye-i Yukarıtantırı 0,5 hâne
Karye-i Kırbeşi 0,5 hâne Göynük karyesinden yoklana	Karye-i Cürce kebir 1,5 hâne, 1,5 nefer	Karye-i Çobanlıca 1 rub' hâne	Karye-i Kamartaş 1,5 hâne, 7,5 nefer, 1 piyâde	Karye-i Cürce sagır 0,5 hâne, 1 piyâde
Karye-i Karacaviran 1,5 hâne	Karye-i Halimoğlu 1,5 hâne, 0,5 nefer, 0,5 piyâde	Karye-i Arablı 1 hâne	Karye-i Çukur 1 hâne	Karye-i Tekeler 1,5 hâne, 9 nefer
Karye-i Göreler 1 hâne	Karye-i Karaağaç 1 hâne, 4 nefer, 2 piyâde	Karye-i Bey 1,5 hâne, 6,5 nefer, 1 piyâde	Karye-i Afşar 0,5 hâne	Karye-i Ayasini 0,5 hâne, 12 nefer, 1 piyâde
Karye-i Bostanlı 0,5 hâne, 6,5 nefer	[51a] Karye-i Ahiler 0,5 hâne	Karye-i Çalışlar 1 hâne, 3 rub', 1,5 nefer	Karye-i Üçağır 0,5 hâne	Karye-i Hacıbeyli 1,5 hâne, 3 nefer, 0,5 piyâde

Karye-i Kürt 0,5 hâne Osman karyesinden yoklana	Karye-i Bozöyük 1,5 hâne, 2 nefer	Karye-i Kutuzlu 1 rub' hâne, 1 piyâde	Karye-i Doğanlar 1,5 hâne, 5 nefer	Karye-i İris 1 hâne, 8 nefer, 3 piyâde
Karye-i Aşağıtandır 1,5 hâne, 4 nefer, 1 piyâde	Karye-i Ortaklar 0,5 hâne Göynük'den yoklana	Karye-i İldoğan 0,5 hâne Karacaahmed'den yoklana	Karye-i Gazimürsel 0,5 hâne, 12 nefer	Karye-i Belce 1 hâne
Karye-i Ulumurad 1 hâne, 1,5 nefer	Karye-i Ayvalı 1,5 hâne, 1,2 nefer, 3 piyâde	Karye-i Enbanes 1,5 hâne, 2 nefer	Karye-i Sisen 1,5 hâne, 6 nefer	Karye-i Ahtimur 1 hâne, 1 piyâde
Karye-i Çobanlar 4 hâne, 3 nefer	Karye-i İnaz 1 hâne, 1 rub', 2 nefer	Karye-i Dinar 2,5 hâne, 8 nefer	Karye-i Karaviran 0,5 hâne, 0,5 piyâde	Karye-i Leğen 0,5 hâne, 1 piyâde
Karye-i Tatlar 1 hâne	Karye-i Deper 1 hâne, 1,5 piyâde	Karye-i Kebeciler 1 hâne, 3 rub', 1 nefer	Karye-i Akviran 1 hâne	Karye-i Çakır-ı sagir 1 hâne
Karye-i Kızılkilise 1 rub' hâne Abdullah Ağa'dan	Karye-i Güşnuş 0,5 hâne	Karye-i Damlık 0,5 hâne Sisen'den yoklana	Karye-i Cenkçi 0,5 hâne	Karye-i Toruklu 1 rub' hâne
Karye-i Köylü 1 rub' hâne	Karye-i Sarıkavak 0,5 hâne	Karye-i Ilıca-i garbî 1 rub' hâne Ahmed Ağa'dan	Karye-i Kozca 0,5 hâne, 0,5 piyâde	Karye-i Döğer 2 piyâde
Karye-i Kozluca Mikâil 0,5 hâne	Karye-i Gaziler 0,5 hâne	Karye-i Obabey 0,5 hâne Şehirli'den yoklana	Karye-i Çapak 1 hâne Şehirli'den yoklana	Karye-i Kurtbaşı 1,5 hâne, 1 nefer Uşaklar'dan
Karye-i Elce 0,5 hâne	Karye-i Yarımca 1 rub' hâne Osman Ağa'dan	Karye-i Ulucan 0,5 hâne	[Karye-i] İtlâf 0,5 hâne	

Hâneler

Yalnız nefer olan kurâlardır.

Karye-i Hizanbalı 5 nefer	Emirsultan 7 nefer	Karye-i Kaplan 11 nefer	Karye-i Bahçecik 5 nefer	Karye-i Gubali 2 nefer
Karye-i Keçimurad 6 nefer				

Hâneler

Nefersiz olan kurâlardır.

Karye-i Osmanağa 20 guruş	Karye-i Eymür 7 guruş	Karye-i Ulucak 6 guruş, 0,5 hâne	Karye-i Çavuş 11 guruş	Karye-i Kuleli 5 guruş
Karye-i Ablak -	Hisarönü 3 guruş	Kulatay 3 guruş		

Hâne kurâlar. Yekûn:

101,5 57, 1 rub' hâne-i mahallât <u>11,3</u> hâne-i piyâde 170,5 Yekûn-ı hâne: Yüz yetmiş buçuk hânedir.

Piyâde kurâlar. Yekûn:

47 Piyâdenin dördü bir hâne olur.

Piyâde kurâlar. Yekûn:

197 <u>54</u> nefer-i mahallât 251 yekûn. İki yüz elli bir neferdir.
--

Aded

Ulucan karyesinin 6

İtlaf karyesinin ta'yînâtı 5

Eymür karyesinin ta'yînâtı 5

182 [51b-1] Kubbeli mahallesinde vefat eden Mustafa kızı Emine'nin, kızı Neslihan'a kendisinden ve babası merhum Hasan'dan intikal eden miras hakkını ve hukukunu korumak üzere amcası Salih Çelebi'nin mahkemece vasi tayin edildiği

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Kubbeli mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem fevt olan Emine bint-i Mustafa nâm müteveffîye hâtûndan sulbiye kızı Neslihan bint-i Hasan nâm sagîreye ve babası Hasan nâm müteveffâdan mezbûreye irs-i şer'î ile intikâl ü isâbet eden hisse-i şer'iyyesini hıfz u hirâset ve ahvâlini terbiye ve umûrunu tesviye için kıbel-i şer'-i mutahhardan bir vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın yine sagîre-i mezbûrenin ammîsi işbu sâhibü'l-vesîka Salih Çelebi bin Hüseyin nâm kimesne sâlih ve müstakîm ve vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğunu sikât-ı müslimîn ihbâr etmekle hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûr Salih Çelebi'yi vasî nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid oldukdan sonra vasiyy-i mezbûr Salih Çelebi üzerine Hacı İbrahim Efendi bin Hacı Şaban nâm kimesneyi hasbî nâzır nasb u ta'yîn eyleyip ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid olmağın hâze'l-vesîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühüdü'l-hâl: Mustafa Efendi Bâğçevânzâde, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Ahmed Efendi bin Abdullah, Hacı Mehmed Efendi bin Eyüb Efendi, Süleyman Beşe bin Hüseyin, Mehterzâde Mehmed Çelebi, Sarrâc Hacı Mahmud, es-Seyyid Hacı Mustafa bin Emrullah, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Sermuhzırân Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

183 [51b-2] Çavuşoğlu mahallesi ahalisinden Memi kızı Neslihan'ın bahçesini Karahisar Alaybeyi Süleyman Ağa'ya sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Çavuşoğlu mahallesi sâkinelerinden Neslihan bint-i Memi nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân olan Hacı Mustafa bin Hacı Şaban ve Osman Bey bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Ahmed Bey bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâliyâ Karahisar alâybeyi olan işbu sâhibü'l-kitâb Süleyman Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve

takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic mahalle- i mezbûrede vâki' bir taraftan müşteri-i mûmâileyh mülkü ve bir taraftan Ramazan mülkü ve bir taraftan Terzi Hüseyin mülkü taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştemil tahmînen nısf dönüm bâğçemi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile râyic fi'l-vakt kırk iki guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm kırk iki guruşu müşteri-i mûmâileyh Süleyman Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm bâğçe-i mezkûr-ı mahdûdda benim vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşteri-i mûmâileyh Süleyman Ağa'nın mülk-i müşteri'sidir, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedi" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'iyyi'l-mu'teber mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühüdül-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa za'îm, es-Seyyid Musa Çelebi bin Süleyman, Monlâ Hüseyin bin Ali, Hüseyin Bey bin Ahmed, Ali Bey bin Hızır, Yusuf bin Ali, Ahmed bin Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

184 [52a-1] Mihail köyünde vefat eden Mehmed oğlu Ömer Bey'in hanımı ve çocukları arasında taksim edilen terekesi

Defter oldur ki,

Medîne-i Karahisar-ı sahib kurâlarından Mihail nâm karye sükkânından olup bundan akdem fevt olan Ömer Bey bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Hüseyin ile kebîr oğlu Mehmed ve kebîre kızları Emine ve Âliye'ye münhasır olduğu lede's-şer' zâhir oldukdan sonra taraf-ı şer'den tahrîr olunan muhallelâtıdır. Ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf

Karye-i mezbûrede menzil ve oda ve ağıl 50 guruş	Kuzulu koyun, 45 re's 68 guruş	Boş koyun, 11 re's 183 guruş	Kara sığır 3 çift ma'a-âlât 80 guruş	Kara sığır danası 2 6 guruş
Camus ineği 1 15 guruş	Kara sığır ineği ma'a-buzağı 3 21 guruş	Kara sığır ineği 2 10 guruş	Defa camus ineği 1 20 guruş	Camus danası 3 21 guruş
Kara sığır danası 5 10 guruş	Merkeb ma'a-sıpa 2 15 guruş	Evânî-i nühâsiye, 26 kıyye 32,5 guruş	Kilim, 7 aded 14 guruş	Yorgan, 5 aded 10 guruş
Döşek, 5 aded 10 guruş	Yasdık, 6 aded 6 guruş	Çuka biniş 5,5 guruş	Köhne sarık 2 3 guruş	Ali nâm gulâm-ı Arab 60 guruş
Kovan-ı arı, 10 aded 10 guruş	Kebîr tepsi 1 3,5 guruş	Leğen ma'a-ibrik 5 guruş	Mezrû' hınta, 2 keyl 50 guruş	Mezrû' şa'îr, 32 keyl 32 guruş
Hırdavât-ı hâne 10 guruş				
Yekûn 751 guruş. Yalnız yedi yüz elli bir guruşdur.				

Minhe'l-ıhrâcât

Techîz ve tekfin 20 guruş	Mehr-i müeccel-i müsbet li'z-zevceti'l-mezbûre 41 guruş 8 sümûn	Deyn-i müsbet-i Karacaviran 20 guruş	Deyn-i li-Vakfı Hark-ı kebîr be-ıkrâri'l-vâris 60 guruş	Deyn-i Kethüdâ yeri Halil Ağa be-ıkrâri'l-mezbûr 130 guruş
Deyn-i Ebezâde Hacı Mustafa be-ıkrâri'l-mezbûr 28,5 guruş	Deyn-i Hacı İbrahim be-ıkrâri'l-mezbûr 28,5 guruş	Deyn-i Davudoğlu İsmail be-ıkrâri'l-mezbûr 15 guruş	Deyn-i li-Vakfı Mahalle-i Hacıyahya be-ıkrâri'l-mezbûr 10 guruş	Deyn-i İbrahim be-ıkrâri'l-mezbûr 17 guruş
Deyn-i li-vakfı karye-i mezbûre be-ıkrâri'l-mezbûr 26 guruş	Resm-i kısmet 18 guruş	Kâtibiye ve emîniye 1,5 guruş	Hüddâmiye ve çukadâriye ve muhızrlara 1,5 guruş 4 sümûn	

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 333 guruş. Yalnız üç yüz otuz üç guruşdur.

Hissetü'z-zevceti'l- mezbûre 41,5 guruş 15 akçe	Hissetü'l-ibni'l- mezbûr 145 guruş	Hissetü'l-binti'l- mezbûre 72,5 guruş 41 akçe	Hissetü'l-binti'l- mezbûre 72,5 guruş 41 akçe
---	--	---	---

185 [52b-1] Aslen Bolvadin'in Şazi mahallesi ahalisinden Mevlud oğlu Hacı Halil'i katleden Bölükbaşı Abdal Musa'nın diyetini merhumun ailesine ödediği

Fi'l-asl Bolvadin kasabası mahallâtından Şazi mahallesi sükkânından olup bundan akdem maktûlen fevt olan Hacı Halil bin Mevlud nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âlime bint-i Hasan Efendi nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Hasan ve sagîre kızları Kezban ve İsmihan nâm eytâma münhasıra olduğu şer'an zâhir u bâhir oldukdan sonra mezbûre Âlime Hâtûn'un zâtını ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan yine kasaba-i mezbûre sükkânından İsmail bin Mahmud ve Ali bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite ve eytâm-ı mezbûrenin bâ-hüccet-i şer'îyye vasîsi olan maktûl-i mezbûrun li-ebeveyn er karındâşı Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde "fi'l-asl Güreğir Türkmeni cemâ'atinden Abdal Musa Bölükbaşı bin Hasan tarafından husûs-ı âti'z-zikri tasdîke ve i'tâ-ı hüccete vekîl olup vekâleti yine cemâ'at-i mezbûreden Abdülvahhab bin Hacı Veli Musa bin Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Hacı Osman bin Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "müvekkilem mezbûrenin zevci ve vasîsi olduğum eytâm-ı merkûmenin babası maktûl-i mezkûr Hacı Halil'i vekîl-i merkûm Hacı Osman'ın müvekkili mezbûr Bölükbaşı bundan akdem bi-gayrı hakkın katl eyledi deyü merkûm Bölükbaşı Abdal Musa'dan dem ü diyetini da'vâ sadedinde olup merkûm dahi inkâr, ben dahi isbâta adem-i kudretim müteyakkın olmağla sulh an-inkârin isbât enfa' olmağın vekîl-i merkûmun müvekkili merkûm Bölükbaşı yedinden kırk guruş kıymetli bir kır at ve yirmi guruş kıymetli bir haliçe ve elli vakıyye kahve alıp merkûm Bölükbaşı'nın zimmetini da'vâ-yı mezbûreden ibrâ eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ vü nizâ'im yokdur" dedikde gibbe't-tasdîkiş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa za'îm, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Hacı Musa bin Hacı Mehmed, Mehmed Beşe bin Osman, Halil bin Mahmud, Halil bin Musa, Abdurrahman Efendi, Mehmed Ali bin Mustafa, Süleyman bin Mustafa ve

gayruhum mine'l-huzzâr

186 [52b-2] Aslen Bolvadin'in Şazi mahallesi ahalisinden Halil oğlu Voyvoda Mustafa Ağa'nın Acem asıllı kölesini katleden Bölükbaşı Abdal Musa ile taraflar arasında sulh sağlandığı

Fi'l-asl Bolvadin kasabası mahallâtından Şazi mahallesi sükkânından Voyvoda Mustafa Ağa bin Halil nâm kimesne tarafından vekîl olup İsmail bin Mahmud ve Ali bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mahmud bin Mevlud nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde "fi'l-asl Güreğir Türkmen cemâ'âtinden Abdal Musa Bölükbaşı bin Hasan tarafından husûs-ı âti'z-zikrin tasdîk ve i'tâ-i hüccete vekîli olup vekâleti yine cemâ'ât-i mezbûreden Abdülvahhab bin Hacı Veli ve Musa bin Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Hacı Osman bin Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip "müvekkilim merkûm Mustafa Ağa'nın abd-i memlûku Acemiyyü'l-asl müslimü'l-mille () nâm gulâmını vekîl-i mezbûrun müvekkili merkûm Bölükbaşı Abdal Musa katl eyledi deyü müvekkil-i merkûm Mustafa Ağa bundan akdem da'vâ sadesinde iken beynerine muslihûn tavassut edip bir re's doru at verip müvekkilim merkûm Mustafa Ağa dahi kabz ve kabûl eyledikten sonra birbirlerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ıskât-ı hak eylediler" dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa za'îm, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Hacı Musa bin Hacı Mehmed, Mehmed Beşe bin Osman, Halil bin Mahmud, Halil bin Musa, Abdurrahman Efendi, Mehmed Ali bin Mustafa, Süleyman bin Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

187 [53a-1] Aslen Bolvadin'in Şazi mahallesi ahalisinden Mevlud oğlu Hacı Halil'i ve yine aslen Bolvadin'in Şazi mahallesi ahalisinden Halil oğlu Voyvoda Mustafa Ağa'nın Acem asıllı kölesini katleden Bölükbaşı Abdal Musa'nın diyetini ödemesiyle taraflar arasında sulh sağlandığı

Fi'l-asl Türkmen tâifesinden Güreğir cemâ'âtinden Abdal Musa Bölükbaşı bin Hasan tarafından vekîl olup yine cemâ'ât-i mezbûreden Abdülvahhab bin Hacı Veli ve

Musa bin Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Hacı Osman bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde kasaba-i mezbûre mahallâtından Şazi mahallesi sükkânından iken bundan akdem maktûlen fevt olan Hacı Halil bin Mevlud nâm müteveffânın evlâd-ı sığârının vasîsi olup ve mahalle-i mezbûre sükkânından Voyvoda Mustafa Ağa bin Halil tarafından vekîl olup İsmail bin Mahmud ve Ali bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mahmud Çelebi bin Mevlud nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edip "bundan akdem vasiyy-i mezbûr vasîsi olduğu eytâmın babası maktûlen fevt olmağla müvekkilim mezbûr Bölükbaşı'dan dem ü diyetini da‘vâ sadedinde oldukda müvekkilim mezbûr Bölükbaşı an-inkârin sulh olup bedel-i sulh olmak üzere kırk guruş kıymetli bir kır at ve elli vakıyye kahve ve yirmi guruş kıymetli bir haliçe vermiş idi ve vekîl-i mezbûrun müvekkili Voyvoda Mustafa Ağa dahi bir Acem gulâmı katl eyledi deyü müvekkilim mezbûr Bölükbaşı'dan gulâm-ı mezbûrun kıymetini da‘vâ sadedinde oldukda ona dahi an-inkârin sulh olup bir doru at vermiş idi, el-hâletü hâzihî eğer vasiyy-i mezbûra ve eğer müvekkil-i merkûm Mustafa Ağa'nın zimmetlerini ibrâ-i âm ile ibrâ eyledim dedi" dedikde gibbe't-tasdikî's-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa za‘îm, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, Hacı Musa bin Hacı Mehmed, Mehmed Beşe bin Osman, Halil bin Mahmud, Halil bin Musa, Abdurrahman Efendi, Mehmed Çelebi bin Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

188 [53a-2] Hacıismail mahallesi ahalisinden Hacı Mustafa oğlu Hacı Ahmed'in Uzun Çarşı'daki dükkânlarını Hacı Ali Ağa oğlu Mustafa Ağa'ya sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Hacıismail mahallesi sükkânından Hacı Ahmed bin Hacı Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde fahrü'l-akrân zu‘amâdan işbu bâ‘isü'l-kitâb Mustafa Ağa bin Hacı Ali Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic medîne-i mezbûre esvâkında Uzun Çarşı demekle ma‘rûf çarşıda vâki‘ bir taraftan Pabuççuoğlu Hacı Mustafa dükkânı ve bir taraftan Müftü Hânı ve bir taraftan () nâm hâtûn dükkânı taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz iki bâb dükkânımı tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ile müşterî-i mûmâileyh Mustafa Ağa'ya râyic fi'l-vakt yüz elli guruşa bey‘ ve teslîm-i mebî‘ eyledim, ol dâhi minvâl-i meşrûh üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve

kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz elli guruşu müşterî-i mûmâileyh yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mezkûrân dükkânlarda benim vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mûmâileyh Mustafa Ağa'nın mülk-i müşterâlarıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Şühûdü'l-hâl: El-Hâc İbrahim Başçızâde, el-Hâc Mustafa Ebezâde, Mehmed Çelebi Mehterzâde, el-Hâc Mehmed Kara Oruçzâde, el-Hâc Hasan Fazlızâde, Hammâmî el-Hâc Mehmed, oğlu Hacı Musa, Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali, Hacı Osman Ağa bin Mehmed, İvaz Ağa bin Mehmed Bey, Sermuhzırân Mehmed Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

189 [53b-1] Karahisar-ı sahib sancağının Şehirabad nâhiyesine bağlı Melikisa köyü ve gayrıda zeâmete mutasarrıf olan Mustafa'ya alaybeylik tevcih edildiği

Alâybeyi fermânıdır.

Düstûr-ı mûkerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrül-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mûmehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfi avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu vâlisi vezîrim () Paşa -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak mâ'lûm ola ki,

Eyâlet asâkiri Devlet-i Aliyye'min mu'temedün bih askerinden olup nizâm-ı ahvâllerine takayyüd ü ihtimâm olunmak emrim lâzım ve mühim olmağla bundan akdem alâybeylikler ve tevcihât husûslarına arzına mebnî sevk ve ilgâ ile müceddeden bazı şürût u kuyûd ve zammıyla sûretâ nizâm verilmiş iken bazı mevâddın ziyâde usret ü mahzûrât zuhûr etmekle hüsn-i nizâma evfak u enseb bulanmaları intihâb ve ibkâ ve mâ'adâsı ref' u terkîn olunmak bâbında müceddeden hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla fermân-ı hümâyûnum sâdır olmağın imdi eyâlet ve elviye alâybeyilerinin her biri sancaklarının i'mâr ve erbâb-ı timârından sâhib-i vakâr kaviyyü'l-iktidâr neferât i'mâline kâdir hüsn-i hâlde ma'rûf sadâkat [ü] dikkatiyle mevsûf ve zümresinin mümtâz ve gayret-şi'ârı ve bi'l-ittifâk cümlenin muhtârı olan kimesneye verilip şu hâl ve teşevvüş-i ahvâl ve garaz u tama' ile ma'rûf u müttehim olan edânî ve esâmî maktûlesine min ba'd alâybeylik verilmeyip ve alâybeyi olan kimesnenin mâdâm ki

hizmet-i lâzimesinde tehâvün ü taksîri ve kimesneye gadr u ta'addî misillü sût-i hareketi zuhûr ve kabâhati müte'ayyin ü mütehakkık olmadıkça azl olunmaya ve alâybeyi olanlar tevcîhât husûsunda câdde-i hakkâniyetde ve istikâmetde sâbit-kadem ve râsih-i dem olup mahlûl olan ze'âmet ve timârları hîn-i iktizâda darb u harbe ve esliha i'mâline kâdir yarar ve tûvânâ kişizâde yiğitlere arz edip min ba'd re'âyâ ve çingâne makûlesi fûru-mâyelere arz etmeyip ve bazı kimesnelere gadr ve bazılarına himâyeye vechile ze'âmet ve timâr terfi' ve ibkâsını mutazammın hilâf-ı vâki' arzlar vermeyip ihlâl-i nizâm-ı askere bâ'is olur keyfiyet ve hâlât irtikâbından ziyâde hazer edeler ve alâybeyi olanlar gerek kuvvet ve gerek kasr-ı yed ve mübâdele ve gayrı her ne makûle arz verir ise masârıflarına medâr için arzını verdiği ze'âmet ve timârın senevî hâsılının öşrü mikdârı arz akçesi alıp ziyâde talep eylemeyeler ve şimdiye dek iğmâz-ı ayn sebebiyle bazı kimesnelerin me'kel edindikleri sepet timârlarını ketm ü ihfâ eylemeyip tâlibine arz edip müsâmahaya cevâz göstermeyeler ve alâybeyinin ibâdullahâ gadr u ta'addî ve fi'l-cümle hareket-i nâ-marziyesi zuhûr eder ise Sincanlısına fûrkat-bîn olmayıp ittifâk vâki'-i hâli mutazammın mahzar eylediklerinde veyâhûd mağdûr olan kimesneler gelip ızhâr-ı tazallum ve teşekkî eylediklerinde alâybeyinden azl ve ber-vech-i sezâ te'dîb olunup bir müstahık kimesne alâybeyi nasb u ta'yîn oluna. Tevcîhât husûsunda dahi ecdâd-ı izâmımdan cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Süleyman Hân -eskenehullahi te'âlâ fi gurefi'l-hubân ve sît-ı aleyhi şâibetü'r-rahmeti ve'l-gufrân- hazretlerinin vaz' ve tertîb buyurup şimdiye dek mer'î vü mukayyed tutulan kânûn-ı kadîm ve tavr-ı mesned-i âdî kemâ fi'l-evvel mer'î tutulup gediksiz za'îm oğullarının yerine beş bin yerine dört bin ve erbâb-ı timârın ancak bir oğluna üç bin akçesi diledikleri icmâlden tevcîh olunup merhameten tamâmıyla verilmek dahi câiz ola ve mütekâ'idin timârından kadîmden oğluna kânûn olmayıp ancak merhameten bir mikdârı veyâhûd tamâmıyla verilmek dahi câiz ola. İmdi gerek alâybeylik ve gerek tevcîhât husûslarında vech-i meşrûh üzere bast u temhîr olunan kânûn-ı kadîm ve nizâm-ı cedîdden müstahsen olup intihâb ve ibkâ kılınan şürût u kuyûd ve fimâ ba'd mer'î kılınmıştır ve mâ'adâsı matrût u matrûh olmak üzere müceddeden hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum sâdır ve zu'amâdan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa -zîde kadruhû- Südde-i sa'âdet'ime arzuhâl edip Karahisar-ı sahib sancağında Şehirabad nâhiyesinde Melikisa nâm karye ve gayrıdan otuz üç bin iki yüz yetmiş dört akçe ze'âmete berât-ı şerîfimle mutasarrıf ve sancağının atık zu'amâsından emakdâr ve mahall ü müstahık olmağla livâ-i mezbûrun alâybeyliği kendüye tevcîh olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğin

mûcebince vech-i meşrûh üzere [54a] bundan akdem hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla müceddeden verilen nizâm-ı müstahsen şürûtunu icrâ eylemek üzere tevcîh ve hizmet-i mezbûrede istihdâm olunmak emrim olmuştur. Buyurdum ki, sâdır olan emrim üzere mûmâileyh Mustafa'yı -zîde kadruhû- livâ-i mezbûr alâybeyliği hizmetinde istihdâm eyleyip min ba'd emr-i şerîfime mugâyir selefi Süleyman'ı ve âhardan bir ferdi dahi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin. Şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min Muharremi'l-harâm sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

190 [54a-1] Fakihpaşa mahallesi ahalisinden Hacı Mehmed oğlu Salih Ağa'nın Arapmescidi mahallesindeki bağhanesini Hacı Ali oğlu Hacı Bekir Beşe'ye sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Fakihpaşa mahallesi sükkânından Salih Ağa bin Hacı Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Hacı Bekir Beşe bin Hacı Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda münderic Arabmescidi mahallesinde vâki' iki taraftan müşterî-i mezbûr Hacı Bekir Beşe mülkü ve bir taraftan es-Seyyid Halil Çelebi mülkü taraf-ı râbî'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb çifte bâğhânemi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşterî-i mezbûra râyic fi'l-vakt iki yüz guruşa bey' ve teslîm-i mebî' eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz guruşun yüz guruşu an-nakdin ve yüz guruşu mukâbelesinde müşterî-i mezbûr Hacı Bekir Beşe'nin mülkü olup Hacı Kaytaç sükunda vâki' bir taraftan Yahya Efendi dükkânı ve bir taraftan Hacı Bekir Beşe'nin mülkü olup Hacı Eyüb dükkânı ve bir taraftan Ayni Hâtûn dükkânı taraf-ı râbî'i tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz bir bâb keçeci dükkânını ba'de't-takâs meblağ-ı merkûm iki yüz guruşu müşterî-i mezbûr Hacı Bekir Beşe yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm bâğhâne-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûr Hacı Bekir Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Şühûdü'l-hâl: Hacı İbrahim Başçızâde, Hacı Mehmed Kara Oruçzâde, Hacı Hasan Fazlızâde, Osman Bey Çatalbaşzâde, Monlâ İbrahim Kantarzâde, Hacı Abdurrahman bin Mehmed Efendi, Ayvaz Ağa bin Mehmed Efendi, Hacı Musa bin Hacı Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

191 [54a-2] Aslen İran'ın Nahçıvan kazası ahalisinden olup Isparta'da Acem Hanı'nda ikamet eden ve misafir olarak Karahisar-ı sahip'te bulunan Karabet oğlu Emircan'ın Şuhud kasabasından Safer oğlu Hüseyin Bey'le aralarındaki köle anlaşmazlığı davasında sulh sağlandığı

Fi'l-asl diyâr-ı Acem'de Nahçıvan kazâsında olup vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Isparta'da vâki' Acem Hânı demekle ma'rûf hânda mütemekkin iken medîne-i Karahisar-ı sahib'de müsâfiren sâkin Emircan veled-i Karabet nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Şuhud kasabası sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Hüseyin Bey bin Safer nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "merkûm Hüseyin Bey bundan akdem diyâr-ı Acem'den bir gulâm getirip ben dahi iştirâsına tâlib oldukda doksan guruş kıymetli bir re's at ile elli guruş nakid akçe mukâbelesinde bana bey' eylemiş iken gulâm-ı mezbûr benden firâr edip âhar kimesne yanında iken merkûm Hüseyin Bey musâdefe edip gulâm-ı mezbûr kendinin olmak üzere isbât ve ahz eyleyip âhara müceddeden bey' eyledi, benim verdiğim at ile elli guruş merkûm Hüseyin Bey zimmetinde hâlâ bâkî kalmağla da'vâ ve taleb sadedinde olduğumda ol dahi sen gulâm-ı mezbûru benim evimden fuzûlî gasb eyledin ve benim nice eşyâm gârât oldu deyü da'vâ sadedinde olmuş idi, el-hâletü hâzihî beynimizde muslihûn tavassut edip inşâ-i akd-i meclis-i sulh eylediklerinde benim alacağım olan doksan guruş kıymetli bir re's at ile elli guruş mukâbelesinde bana yirmi guruş kıymetli bir doru bârgîr ile an-nakdîn yirmi guruş üzerine beni sulh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan bârgîr ile yirmi guruşu meclis-i sulhda ahz u kabz edip bâkîsinden merkûm Hüseyin Bey'in zimmetini ibrâ eyledim, ol dahi da'vâ-yı mezkûresinden ferâgat edip birbirimizin zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât-ı hak eyledik" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm li-sene seb'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-müderrişîn, Mehmed Ağa bin Abdülbaki Ağa,

Hacı Abdüsselâm bin Ali, Abdi Za'îm bin Ömer Bey, Derviş bin Hızır, Hacı İsmail bin Hasan Efendi, Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Ayvaz Ağa bin Mehmed Bey, İbrahim bin Fazlı ve gayruhum mine'l-huzzâr

192 [54b-1] Kütahya, Hüdavendigâr, Karesi, Aydın, Saruhan, Hamid ve Karahisar-ı sahip sancaklarına bağlı kazaların üzerlerine düşen mâl-ı bedeliyelerini ödemeleri

Cebeli fermânıdır. Mâl-ı bedeliye

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'u a'lâmi's-şerî'atı ve'd-dîn vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-melikü'l-mu'în mevlânâ kâdîsı -zîde fazluhû- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Kütahya ve Hüdavendigâr ve Karesi ve Aydın ve Saruhan ve Hamid ve Karahisar-ı sahib sancaklarında vâki' kazaların kâdîları -zîde fazluhum- ve mefâhirü'l-emâsil ve akrân elviye-i mezbûre alâybeyleri ve çeribaşları -zîde kadruhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak mâ'lûm ola ki,

Bin yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere zikr olunan sancakların mâl-ı bedeliyesi tahsîline me'mûr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed -zîde kadruhû-Dîvân-ı Hümâyûn'uma arzuhâl edip zikr olunan sancakların mâl-ı bedeliyesi emr u defter mücebince edâ etdirilmek lâzım iken tahsîline mübâşeret eyledikde bazıları "bizler mâl-ı bedeliyemizi ba'de'l-harman mahsûlümüzü kaldırdıktan sonra edâ edegelmişiz, Muharrem duhûlünde vermek iktizâ eyler" deyip vesâir bî-vech-i mu'âraza ile mâl-ı bedeliyelerin vermekde ta'allül ü muhâlefet ile mâl-ı bedeliyenin tahsîli ta'tîle ve te'hîre u tevakkufa bâdî oldukların bildirip sene-i mezbûra mahsûben yedine verilen emir ve defter mücebince elviye-i mezkûrenin mâl-ı bedeliyelerin yerli yerinde bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem alâ eyyi hâlin tamâmen ve kâmilen tahsîl ü teslîm etdirdip hilâf-ı emr u defter bir dürlü öZR ü illet îrâdıyla avk u te'hîr etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden imdi emr u defter mücebince tahsîl etdirilmek emrim olmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere tahsîldâr-ı merkûmun yedine verilen emr u defter mücebince elviye-i mezkûrenin mâl-ı bedeliyeleri akçelerin vakt ü zamânıyla yerli yerinde bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem tamâmen tahsîl ve edâ vü teslîm etdirdip "ba'de'l-harman mahsûlümüzü kaldırdıktan sonra hüküm veririz" deyü vesâir bir dürlü öZR ü illet îrâdıyla avk u te'hîr ve inâd u muhâlefet etdirmeyesiz. Şöyle

bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî işrîn min Zilhicce sene semân ve erba'în ve mi'e ve elf
Vasale ileynâ fi 27 M. sene 1149

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

193 [54b-2] Sofular mahallesi ahalisinden Hacı Mustafa kızı Sabiha'nın evini Ahmed Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib mahallâtından Sofular mahallesi sâkinelerinden Sabiha bint-i Hacı Mustafa nâm hâtûn tarafından vekîl olup mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân olan Ahmed bin Bayram ve Mustafa bin Veli nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan İsmail bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tâm ve takrîr-i kelâm edip "akd-i âtî sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik ve taht-ı tasarrufumda mûnderic mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Berber Ali Çelebi ve bir taraftan Kôr Mehmed ve bir taraftan Hacı Abdülgani mülkleri taraf-ı râbi'i tarîk-ı gayr-ı nâfiz ile mahdûd u mümtâz iki bâb tahtânî oda ve bir mikdâr avluyu müştemil mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem râyic fi'l-vakt altmış guruşa bey' ve teslîm-i mebî'i eyledim, ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm altmış guruşu müşterî-i mezbûr Ahmed Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr-ı mahdûdda vechen mine'l-vücûh alâka vü medhalim kalmadı, müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedi" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehri Muharremi'l-harâm sene 1149

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Efendi bin Yusuf Efendi, İbrahim Ağa bin Abdi za'im, Mehmed Bey bin Ayvaz Bey, Yusuf Ağa bin Abdullah, İbrahim bin Hasan Bey, Mehmed Ali bin Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

194 [55a-1] Sofular mahallesinde vefat eden Mehmed kızı Fatma'nın evini ölmeden önce kocası Molla Mustafa'ya sattığından Beytülmal Emîni Bayram oğlu Osman Ağa'nın herhangi bir hak iddia edemeyeceği

Medîne-i Karahisar-ı sahib'de beytülmal emîni olan Osman Ağa bin Bayram nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin İvaz nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i [müdde'â] edip "medîne-i mezbûre mahallâtından Sofular mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma bint-i Mehmed nâm müteveffîye hâtûnun mezbûr Monlâ Mustafa zevci olmağla müteveffîye-i mezbûrenin cümle metrûkâtından olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Mehmed Beşe ve bir taraftan diğeri Mehmed ve bir taraftan Sefer mülkleri taraf-ı râbi'i tarîk-ı gayr-ı nâfiz ile mahdûd menzilin nısf-i mezbûr Monlâ Mustafa'ya verâseti hasebiyle intikâl edip ve müteveffîye-i mezbûrenin vâris-i âharı olmamağla menzil-i mezkûrun nısf-ı âharı beytülmalâ âid olmağla da'vâ ve taleb ederim, suâl olup aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Monlâ Mustafa cevâba tasaddî eyleyip "müteveffîye-i mezbûre târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem menzil-i mezkûru bana kırk guruşa bey' ve teslîm eyledi ve semeni olan meblağ-ı merkûm kırk guruşu ba'de'l-kabz yine bana hibe eyledi" deyü def'le cevâb eyledikde def'-i meşrûhunu mübeyyin ve mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Beşe bin Ali ve ve Monlâ Mehmed bin Hacı Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup isre'l-istişhâd "fi'l-hakîka müteveffîye-i mezbûre Fâtıma Hâtûn kable'l-fevt menzil-i mezkûru târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem mezbûr Monlâ Mustafa'ya kırk guruşa bey' ve teslîm eyledi ve semenini ba'de'l-kabz yine kendüye hibe eyledi, bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mücebi ile Emîn-i Beytülmal mezbûr Osman Ağa bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi bin Veli Efendi, Hacı Abdülkadir Efendi, Mustafa Ağa Burhanzâde, Süleyman Beşe Mumcuazâde, Mehmed Çelebi Mehterzâde, Hammâmî Bayram Beşe bin Mustafa, Osman Beşe bin İbrahim, Sarrâc Hacı Mahmud ve gayruhum mine'l-huzzâr

195 [55a-2] Deper köyü ahalisinden Mustafa oğlu Abdullah'a atalarından intikal eden terslik mevziine Hüseyin oğlu Molla Abdullah'ın müdahale etmemesi

Medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsına tâbi' Deper nâm karye sükkânından Abdullah bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Monlâ Abdullah bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında da'vâ ve tasdîr-i müdde'â edip "âbâ vü ecdâdımdan irsle intikâl eden terslik mevzi'im kadîmü'l-eyyâmdan mülküm olup müdâhale iktizâ etmez iken mezbûr Monlâ Abdullah mülk değildir, arsa-i hâliyedir deyü kendi mülkünden arsa-i mezkûr üzerine kapı ihdâs eyledi, suâl olunup men' u def' olunması matlûbumdur" dedikte gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'â-i mezbûrun iddi'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden yine karye-i- mezbûre sükkânından Hacı Hüseyin bin Halil ve İmâm Abdullah Efendi bin Süleyman ve Abdi bin Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olup isre'l-istişhâd "fî'l-hakîka mezbûr Abdullah'ın iddi'â eylediği terslik mevzi'i kadîmül-eyyâmdan mülkiyet üzerine tasarruf olunur, mezbûr Abdullah'ın mülk-i mevrûsudur, bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde mücebi ile mezbûr Monlâ Abdullah'a ihdâs eylediği kabûlü sedd ü ref'ine tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü tahrîr olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Abdurrahman bin Mahmud Beşe, Tekye-nişînoğlu Hasan, Ahmed bin Abdünnebi, Süleyman bin Maden, Abdülkadir bin Veli, Satılmış bin Süleyman, İbrahim Çelebi Tekye-nîşînzâde ve gayruhum mine'l-huzzâr

196 [55b-1] Tekekapıvıran köyü ahalisinden şaki Hasan oğlu Muslu Beşe'nin Kazlıgöl Mukâtaası köylerine verdiği zarardan ötürü yakalanıp Karahisar-ı sahip kalesine hapsedilmesi

Ağa mektûbudur.

Şerî'at-şi'âr Karahisar-ı sahib kâdîsı efendi -zîde fazluhû- kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûre serdârı ve Karahisar-ı sahib kal'ası dizdârı -zîde kadruhumâ- inhâ olunur ki,

Hâlâ Peşkîr-i Hazreti Şehriyârî izzetlü Ahmed Bey oğlumuzun Karahisar-ı sâhib sancağında vâki' uhdelerinde olan Kazlıgöl Mukâta'ası kurâlarına bir dürlü dahl îcâb etmez iken kazâ-i mezbûra tâbi' Tekekapıvıran karyesi sâkinlerinden Muslu Beşe bin

Hasan nâm şakî yeniçeri zümresinden olmağla Kazlıgöl Mukâta‘a karyelerinde sâkin olan Ot Mehmed'in ehline ve evlâdına musallat olup şârib-i hamr kiminin hânesine girip ve kiminin âlât darbıyla üzerine hücum edip ve bundan akdem şakî-i merkûm Kazlıvıran karyesinde sâkin İbrahim bin İsmail nâm kimesne bunu meclis-i şer‘-i şerîfe ihzâr ve üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "merkûm Muslu vakt-i duhâ bir gûne kebîr bıçak ile üzerine hücum ve ol vakit zevcesi Râziye bunu tahlîs için yanına gelip merkûm şakînin şiddet ü hiddetinden nâşi zevcesi mezbûre havfindan sakat getirip mûceb-i şer‘îsi edâsı için istid‘â eylediğinde ber-mûceb-i hüccet-i şer‘iyye istişhâd ve ihbâr olunduktan sonra şakâvetinden dahi her birileri mutazarrır ve bazıları perâkende vü perîşân olup bu vechile mukâta‘asına zarar ve mâl-ı mîrî kesr ve kimesne bâ‘is-i nizâmına halel ve re‘âyâsına kemâl-i su‘ûbet bedîdâr olacak hâlât-ı gayr-ı marziyesi istimâ‘ ve ihbâr olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olundu. Vusûlünde sen ki, serdârsın, gerekdir ki, merkûm Muslu Beşe nâm şakîyi bulunduğu mahalde ma‘rifet-i şer‘le alâ eyyi hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis için Karahisar kal‘asına vaz‘ ve kal‘a-bend ve tekrâr tarafımızdan mühürlü mektûb vârid olmadıkça itlâk olunmamak üzere mukayyed olup bir dürlü tekâsül ve taksîr u himâye kaydında olmayıp ve olduğun istimâ‘ olunmak lâzım gelir ise sonra nedâmet ü şeâmet-i azîmesin çekmeyesin, ona göre amel ü hareket ve kal‘a-bend edip hilâfindan ziyâde hazer u mücânebet eyleyesiz ve sen ki, dizdârsın, vech-i meşrûh üzere merkûm Muslu Beşe nâm yaramazı dizdâr olduğun kal‘a-i merkûmede habs ve kal‘a-bend edip ıslâh-ı nefis etmedikçe itlâk ve tekrâr memhûr mektûb vârid olmadıkça sebîlini tahliye etmeyip dârende ihtirâz eyleyesin.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâl sene semân ve erba‘în ve mi’e ve elf
Vasale ileynâ fî gurreti S. sene 1149

Abdullah

Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı âlî

197 [56a-1] Karahisar-ı sahip Kadılığı tarafından kasap, mumcu, çarşı esnafı, nalbant, ekmekçilere verilen narhlar

Narh alan kassâblardır ki, zikr olunur. Fî 9 Şa‘bân sene 1148

Aşgar Mehmed	Sürmeli İbrahim	Hacı Haliloğlu İsmail	Halil Beşe	Bedeloğlu Mehmed
Hasan Beşe	Köroğlu Mehmed	Caroğlu Mustafa	Hacı Kasım	Abidinoğlu Süleyman
Mandaoğlu Halil	Aksazlıoğlu İbrahim	Dede Mehmed	Emir Salih	

Lahm-ı ganem, 1 kıyye 15 akçe	Lahm-ı sığır, 1 kıyye 12 akçe	Lahm-ı bakar, 1 kıyye 7 akçe Sonradan 8 akçe	Hâm yağ, 1 kıyye 12 akçe	Kuyruk yağı, 1 kıyye 24 akçe
-------------------------------------	-------------------------------------	---	--------------------------------	------------------------------------

Fî 3 Zilka‘de sene 1159

Mezbûrûn Ramazân-ı şerîfde narh taleb etmemek üzere ta‘ahhüd eyledikleri kayıd şüd.

Mumcular olan kimesnelerdir ki, zikr olunur.

İvaz Çelebi	Es-Seyyid Ahmed Çelebi	Çavuşoğlu Halil Çelebi	Osman mumcu	Altıparmaklıoğlu Süleyman
Kavuşubüyükoğlu Ali				

Verilen narh, 26 kıyye. Fî gurreti Ramazân sene 1148

Ehl-i sūka verilen narh-ı cârîdir. Fî gurreti Ramazân sene 1148

Revgan-ı sâde, 1 kıyye 40 akçe	Şirugân, 1 kıyye 24 akçe	Asel, 1 kıyye 20 akçe	Pirinc-i Mısır, 1 kıyye 12 akçe	İzmir sabun, 1 kıyye 32 akçe
Trablus sabun, 1 kıyye 54 akçe	Ağda, 1 kıyye 7 akçe	Pekmek, 1 kıyye 6 akçe	Kara üzüm, 1 kıyye 6 akçe	Tâhin, 1 kıyye 20 akçe
Kızıl üzüm, 1 kıyye 14 akçe	Bâdem, 1 kıyye 40 akçe	Leblebi, 1 kıyye 8 akçe	Tel helvâ, 1 kıyye 24 akçe	Kaba helvâ, 1 kıyye 20 akçe
Lop incir, 1 kıyye 10 akçe	Sarı incir, 1 kıyye 8 akçe	Kayısı kurusu, 1 kıyye 16 akçe	Zerdâli kurusu, 1 kıyye 10 akçe	Erik kurusu, 1 kıyye 8 akçe
Güzelce erik, 1 kıyye 10 akçe	Hâs hinnâ, 1 kıyye 20 akçe	Kaba hinnâ, 1 kıyye 12 akçe	Fındık, 1 kıyye 18 akçe	Çiğ peynir, 1 kıyye 16 akçe
Kuru peynir, 1 kıyye 8 akçe	Zeyt yağı, 1 kıyye 30 akçe	Zeytin, 1 kıyye 12 akçe	Pasdırma, 1 kıyye 24 akçe	Unnâb, 1 kıyye 14 akçe
İğde, 1 kıyye 6 akçe	Kil, 1 kıyye 2 akçe	Tuz, 1 kıyye 2 akçe	Bâ-tahrîr bu sene, 1 kıyye 20 akçe	Kişniş, 1 kıyye 20 akçe
Nişâ, 1 kıyye 20 akçe	Soğan, 1 kıyye 3 akçe	Sarımsak, 1 kıyye 8 akçe	Tahin helvâsı, 1 kıyye 24 akçe	Ramazân helvâsı, 1 kıyye 24 akçe
Kızılıcık kurusu, 1 kıyye 8 akçe	Pestil, 1 kıyye 12 akçe			

[56b] Na'ibend ustalara verilen akçedir.

Vakıyye na'1 48 akçe	Çerçi na'1 40 akçe	Mıh, 1.000 aded 100 akçe	Enseri, 1 kıyye 40 akçe	Demir, 1 kıyye 20 akçe
-------------------------	-----------------------	-----------------------------	----------------------------	---------------------------

Kassâblara verilen narh-ı cedîd, fi 20 Rebî' ilâhir sene 1149

Lahm-ı ganem, 1 kıyye 10 akçe	Lahm-ı sığır, 1 kıyye 8 akçe	Lahm-ı bakar, 1 kıyye 6 akçe
----------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

Ekmekçilere verilen narh, fi 8 Cumâdelûlâ sene 1149

Çarşı ekmeği, 17 dirhem 1 akçe	Evlerde pişen ekmek, 19 dirhem 1 akçe	Lahm-ı bakar, 1 kıyye 6 akçe
-----------------------------------	--	---------------------------------

198 [57b-1] Karahisar-ı sahip'te menzilci, hark mütevellisi, vilâyet masrafı, Kütahya teftişi, mahkeme harcı vb. giderler için köy ve mahallelere tevzi edilen paraların listesi

Defter oldur ki,

İşbu bin yüz kırk dokuz senesi Cumâdelûlâ guresinden senesi tamâmına değın Menzilci Mustafa Beşe'nin bin guruş ücretinden bu defa tevzî' olunan dört yüz elli guruş ve hark mütevellisi Hacı Musa Çelebi'nin bâ-mürâsele vilâyet masrafı altı yüz yetmiş dokuz guruş ve Kütahya teftişi elli guruş ve sâ'îye sekiz guruş ve arpalık sâhibi efendi hazretlerinin ahmediye İstanbul'a göndermek için otuz guruş, efendi hazretlerine harc-ı mahkeme ve hüddâmiye ve çukadâriye ve kâtibiye yüz otuz bir guruş cem'an yekûnu hesâb olunup cümle ma'rifetiyle mahallât ve kurâlara tevzî' olunan defterdir ki, zikr olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cumâdelâhire li-sene tis'a ve erba'în ve mi'e ve elf
450+679+50+8+30+131=1.348

Mahalle-i İmarat 94 guruş 8 sümûn	Mahalle-i Sofular 94 guruş 8 sümûn	Mahalle-i Nasara 53 guruş 4 sümûn	Mahalle-i Karaman 46,5 guruş 4,5 sümûn	Mahalle-i Cami-i kebir 31,5 guruş 4 sümûn
Mahalle-i Hacımahmud 23,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Akmescid 23,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Kâhil 23,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Arabmescidi 23,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Hacıyahya 23,5 guruş 3 sümûn
Mahalle-i Tacahmed 23,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Burmali 18,5 guruş 4 sümûn	Mahalle-i Ardıç 20 guruş 8 sümûn	Mahalle-i Doğancı 23,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Fakihpaşa 18,5 guruş 2 sümûn
Mahalle-i Efecik 18,5 guruş 2 sümûn	Mahalle-i Kubbeli 18,5 guruş 2 sümûn	Mahalle-i Çavuşbaşı 14,5 guruş	Mahalle-i Monlayahşi 11 guruş 5 sümûn	Mahalle-i Karakâtib 9 guruş 3 sümûn
Mahalle-i Büzürg 9 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Sinanpaşa 9 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Eksene 8,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Çavuşoğlu 8,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Hacıismail 8,5 guruş 3 sümûn
Mahalle-i Yukarıpazar 8,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Zaviye 8,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Hacıotlu 8,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i Sinanhalife 2,5 guruş 3 sümûn	Mahalle-i İpek 2 guruş
Mahalle-i Hisarönü 3 guruş				
Yekûn Mahallât				

Kazâ-i mezbûrun kurâlarıdır.

Karye-i Süleymanlı 27 guruş 9 sümûn	Karye-i Eşerce 27 guruş 9 sümûn	Karye-i Çobanlar 27 guruş 9 sümûn	Karye-i İris 22 guruş 8 sümûn	Karye-i Döğer 22 guruş 8 sümûn
Karye-i Osman 18,5 guruş	Karye-i Mihail 18,5 guruş	Karye-i Süğlün 10 guruş	Karye-i Selar 10 guruş	Karye-i Cürce-i kebir 15 guruş 9,5 sümûn
Karye-i Ayasini 15 guruş 9,5 sümûn	Karye-i İrkmen 15 guruş 9,5 sümûn	Karye-i Ayvalı 15 guruş 9,5 sümûn	Karye-i Karaviran 15 guruş 9,5 sümûn	Karye-i Gazimürsel 15 guruş 9,5 sümûn
Karye-i Doğanlar 14 guruş	Karye-i İsmail 15 guruş	Karye-i Hacıbeyli 13 guruş	Karye-i Sebsin 18,5 guruş 4 sümûn	Karye-i Atbaşı 20 guruş
Karye-i Bey 20 guruş	Karye-i Ulumurad 10 guruş	Karye-i Cürce-i sagir 10 guruş	Karye-i Susuz 10 guruş	Karye-i Çıkırık 11,5 guruş
Karye-i Deper 9,5 guruş	Karye-i Kışlacık 9,5 guruş	Karye-i Bostanlı 11,5 guruş	Karye-i Sarık 8 guruş	Karye-i Hayranbalı 8,5 guruş
Karye-i Elberk 8 guruş	Karye-i Dinar 8 guruş	Karye-i Kamartaş 8 guruş	Karye-i Emirsultan 7 guruş	Karye-i İnegazi 7 guruş
Karye-i Halimviran 5,5 guruş	Karye-i Kireçler 5,5 guruş	Karye-i Harmanlı 5,5 guruş	Karye-i Kayaviran 5,5 guruş	Karye-i Köprülü 6 guruş
Karye-i Göynük 5,5 guruş	Karye-i Akviran 5,5 guruş	Karye-i Bozöyük 5,5 guruş	Karye-i Ulucak 4,5 guruş	Karye-i Kalecikler 10 guruş
Karye-i Tuzumlu 4,5 guruş	Karye-i Aşıklar 5 guruş	[58a] Karye-i Leğen 5 guruş	Karye-i Kımık 4 guruş	Karye-i Aytimur 4 guruş
Karye-i Aşağıtandır 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Bilice 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Ablak 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Kerbene 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Anbar 3 guruş 3 sümûn
Karye-i Muttalib 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Kunduzlu 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Bayat 3 guruş	Karye-i Bahçecik 3 guruş 3 sümûn	Karye-i Yukarıtantiri 3 guruş 3 sümûn
Karye-i Kuleli 3,5 guruş	Karye-i Çavdarlı 3,5 guruş	Karye-i Akçın 3,5 guruş	Karye-i Kasaz 2 guruş 2 sümûn	Karye-i Çepni 2,5 guruş
Karye-i Gaziler 2,5 guruş	Karye-i Kulatayı 2 guruş	Karye-i Çakır-ı sagir 1,5 guruş	Karye-i Kürt 1 guruş	Karye-i Hass-ı Çakırlar 65 guruş
Yekûn kurâlar guruş				

199 [58a-1] İmaret mahallesinde bulunan Akmesic Vakfı'nın mütevellisi Arif Efendi oğlu Hacı Abdülkadir Efendi'nin Himmet oğlu Hızır'daki vakıf hissesine karşılık Abdülkadir Efendi'nin Koz değirmendeki hissesini rehin bıraktığı

Medîne-i Karahisar-ı sahib sükkânından Hacı Abdülkadir Efendi bin Arif Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Ayvalı nâm karye sükkânından Hızır bin Himmet nâm kimesne mahzarında da'vâ edip "İmaret mahallesinde vâki' Akmesic Vakfı'nın mütevellîsi olduğum hasebiyle mezbûr Hızır'da asl-ı mâl-ı vakf olmak üzere otuz altı guruş asl-ı mâl ve sene hitâmında ribhini vermek üzere mezbûr hatîr-i ikrâr edip ve karye-i mezbûre toprağında vâki' Koz değirmen demekle ma'rûf değirmende ayda bir hafta nevbetim olan hissemi mezbûr Hacı Abdülkadir'e vakf-ı mezbûr için istiğlâl eyledim" dediği bu mahalle kayd olundu.

Fî 15 M. sene 1149

200 [58b-1] Menzilci Deli Mustafa'nın tekrar menzilci tayin edildiği

İşbu bin yüz kırk dokuz senesi şehir-i Cumâdelûlâ onuncu gününden bir sene tamâmına değin bin guruş ücret ile Menzilci Deli Mustafa ke'l-evvel menzilci nasb u ta'yîn olunup ol dahi kabûl eylediği bu mahalle kayd olundu.

Fî 10 Cumâdelûlâ sene 1149

Cümle ahâl-i vilâyet ittifâkıyla olmuşdur.

Menzilciye teslîm olunan akçeyi beyân eder. Guruş	100
Defa teslîm guruş	40
Defa teslîm guruş	10
	150
Defa teslîm guruş	450
Yalnız altı yüz guruş teslîm olunmuşdur.	600
Defa teslîm. Fî 5 Şevvâli'l-mükerrem sene 149	300

201 [59a-1] Hicrî 1160 yılında Tosyalı Çubukzade İbrahim Efendi'nin hâkim olduğu

Bin yüz altmış senesinde Tosyalı Çubukzâde İbrahim Efendi hâkim olmuşdur ve's-selâm.

Fî 8 C. sene 1160

SONUÇ

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde MŞH. ŞSC.d kodu altında bulunan Afyonkarahisar Şer'iyeye Sicilleri'nin ilk defteri Hicrî 1044 (Milâdî 1634), son defteri 1348 (Milâdî 1928) tarihlidir. Buna göre siciller 17.-20. yüzyıl aralığındaki bir dönemi kapsamaktadır. Bu dönem yaklaşık olarak üç yüzyılı içine almaktadır. Bunlardan altı tanesi de Türkiye Cumhuriyeti dönemine aittir.

Siciller toplam 174 adet olup bunların genel olarak ebatları 18 x 47 cm. civarındadır. Afyonkarahisar'a ait bu şer'iyeye sicillerinin listesi tezimizde ek-12 kısmında yer almaktadır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde yer alan Afyonkarahisar Şer'iyeye Sicilleri listesi incelendiğinde kayıtlarda tasnif çalışmaları bakımından iki numara bulunmaktadır. Bunlardan ilki sicillerin yeni numarası, ikincisi de Milli Kütüphane zamanında verilen eski numarasıdır. Siciller üzerinde bugüne kadar yapılan akademik çalışmaların yanı sıra bütün inceleme ve araştırmalarda hep eski numaralar kullanılmıştır. Biz de tezimizde bu sebeple eski numarayı kullanmayı tercih ettik.

İncelediğimiz 243 no'lu Karahisar-ı Sahip Şer'iyeye Sicili Aralık 1735 - Ekim 1736 (Hicrî Ş. 1148 - C. 1149) yıllarına ait olup , genel olarak yemin, vakıf, nikâh, göreve tayin, satış, menzil hükmü, koru anlaşmazlığı, nafaka, zahire, diyet, ihtida, alacak verecek davası, vergi tahsili, vasi tayini, eşkıya takibi, miras davası, askeri sefer hazırlığı, şikayet, ispat davası, ferman ve tereke gibi kayıtlardan meydana gelmektedir. Sicilde toplam 201 adet belge bulunmaktadır. Sicillerdeki tereke kayıtları 26 adet olup çok azdır. Daha çok anlaşmazlıkla ilgili meseleler ve merkezden gönderilen emirlerin suretleri yer almaktadır. Mahkemede düzenlenen belgelerden önemli bir kısmı veraset ilamıdır. Boşanma olaylarına çok az rastlanılmaktadır. Boşanmalar anlaşmalı bir şekilde olmaktadır. Nikah akdi sırasında kadına verilen mihrin oranı ailelerin ekonomik durumlarına göre değişiklik arzettiği görülmektedir.

Karahisar-ı Sahip, merkezi Kütahya olan Anadolu Eyaletine bağlı bir sancak merkezi idi. İncelediğimiz defterdeki kayıtlara göre Karahisar-ı Sahip sancağına bağlı 10 tane kaza, 72 tane köy ve 31 tane mahalle olduğunu görmekteyiz. Ayrıca sicilde geçen şahıs isimleri, lakaplar, yer adları, hanlar, zaviyeler, vakıflar, cami, mescit, cemaatler, meslek adları tek tek çıkarılmış ve tablolar halinde düzenlenerek kaç

numaralı hükümde geçtikleri belirtilmiştir.

Bu defterlerin önemiyle ilgili bir örnek vermek gerekirse şu hususu zikretmekte fayda vardır:

Genel olarak Şer‘iyye Sicillerinin, özelde de incelemeye esas aldığımız Karahisar-ı Sahip sicilinde evlilik, mehir, nafaka ve boşanma gibi hukukî durumlarda kadının hukukunun korunduğu, bunun yanı sıra kadının evini kiraya vermesi, satması, hibe etmesi, bir işletmeyi çalıştırması, vakıflarda idarecilik yapması, ortaklık kurması gibi pek çok iktisadî faaliyette bulunarak toplumda belirleyici bir rol oynadığı görülmektedir. Bu yüzden Osmanlı toplumunda kadınının arka planda kaldığına dair yapılan haksız yorumlar, gerçekleri yansıtmamaktadır. Aksine, Şer‘iyye Sicilleri incelendiğinde kadının bizzat toplumun içinde olduğu ve bizzat toplumda aktif bir rol oynadığı anlaşılmaktadır.

Konu, Afyon tarihinin aydınlatılması açısından ele alındığında; bölgede yetişen mahsuller, büyütülen ve bakılan hayvan cinsleri, farklı esnaf ve zanaatkâr grupları, devlet idarecileri, memurlar, mahkemeye şahit olarak çağrılan ahali, şehirde yer alan cami, han, zaviye gibi sosyal ve dinî eserlerin kimler ve neler olduğu bu sicil sayesinde rahatlıkla analiz edilmektedir.

Ayrıca sicilde kentin diğer şehirlerle münasebetine de yer yer değinildiğinden hem kentin hem de komşu yerleşim birimlerinin tarihî, iktisadî ve sosyal yapıları kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Tespit ettiğimiz bir başka husus ise, yer ve şahıs isimlerinin büyük çoğunluğunun Türkçe olduğudur. Sicilde gayrimüslimlerle ilgili sınırlı sayıda hükme rastlanmış olup, gayrimüslimlerle ilgili az sayıda bilgi yer aldığından sosyo-ekonomik ve kültürel yaşantıları ile ilgili ayrıntılı bir değerlendirme yapılmamakla beraber o dönemde herhangi bir ayrımcılık yapılmadığını ve müslümanlar ile hemen hemen aynı haklara sahip olduklarını görmekteyiz.

Afyonkarahisar sicili, yukarıda sayılan bu özellikleriyle tam bir sosyo-kültürel hazine niteliği taşımaktadır. Yaptığımız tez çalışmasının Afyonkarahisar tarihi ile ilgili akademik çalışma yapacak olan kişilere yarar sağlayacağını ve onlara hem Afyonkarahisar hem de Osmanlı tarihi çalışmalarında fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

I-ARŞİV BELGELERİ

BOA, MŞH. ŞSC, Afyonkarahisar'a ait 243 numaralı sicil.

II-İNCELEME VE ARAŞTIRMALAR

AKDAĞ Mustafa, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi (1243-1453)*, C. I, İstanbul, 1995.

AKGÜNDÜZ Ahmet, *Şeriyeye Sicilleri*, C.I, İstanbul, 1988.

AKGÜNDÜZ Ahmet, *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, İstanbul, 1989.

AKGÜNDÜZ Ahmet, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, 1.Kitap, Ankara, 1990.

ALTUNDAĞ Şinasi, "Osmanlılarda Kadıların Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", *VI. Türk Tarih Kongresi*, Ankara, 1967.

ARIK Feda Şamil, "Osmanlılarda Kadılık Müessesesi 1", *OTAM*, S. 8, Ankara, 1997.

ATALAR Münir, "*Şer'i Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe*", İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, S. IV, Ankara, 1980.

AYDIN M. Akif, "Osmanlı Hukuku", *Osmanlı Devleti Tarihi*, Editör: Ekmelettin İhsanoğlu, c. II, İstanbul 1999.

BAYINDIR Abdülaziz, *İslam Muhakeme Hukuku*, İstanbul, 1986.

BEŞİRLİ Mehmet, "385 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi", *OTAM*, S.10, Ankara, 1999.

BOZATAY Şeniz Anbarlı - DEMİR Konur Alp, "Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Dergisi*, C.6, S.10, Burdur, 2014.

ÇADIRCI Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara, 1977.

ÇAKAR Enver, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2012.

CİN Halil-AKGÜNDÜZ Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, Konya, 1989.

CİN Halil-AKGÜNDÜZ Ahmet, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, C.I, İstanbul, 1990.

DEVELİOĞLU Ferit, "*Sicil*", *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 1996.

- DEVELİOĞLU Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Eski ve Yeni Harflerle*, (3.Baskı), Ankara, 1978.
- ERGENÇ Özer, *XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2012.
- ERSOY Osman, “Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru”, Ankara Üniversitesi, Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi, İstanbul, 1969, XXI/3-4.
- GENÇ Mehmet, “Osmanlı İktisadi Dünya Görüşünün İlkeleri”, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul, 2000.
- HALAÇOĞLU Yusuf, “Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloguna Doğru, Adana Şer'iyye Sicilleri”, Tarih Dergisi, S.30, İstanbul, 1976.
- İLGÜREL Mücteba, “Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru”, İ.Ü.Tarih Dergisi, İstanbul, 1975.
- İPŞİRLİ Mehmet, "Ehl-i Örf", *DİA*, c. X, İstanbul 1994.
- İPŞİRLİ Mehmet, “Osmanlı Devlet Teşkilatı”, *Osmanlı Devleti Tarihi*, Editör: Ekmelettin İhsanoğlu, c. I, İstanbul 1999.
- İZGÖER Ahmet Zeki, *Müslüman, Osmanlı ve Modern Ahmet Cevdet Paşa*, İz Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- KAZICI Ziya, *İslam Müesseseleri Tarihi*, İstanbul, 1991.
- MOĞOL Hasan, “Antalya Şer'iyye Sicilleri” *Diyanet Dergisi*, Ankara, (Nisan-Mayıs-Haziran 1988), C.XXIV, S.2.
- ONGAN Halit, *Ankara'nın Bir Numaralı Şer'iyye Sicili*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yay., Ankara 1958.
- ÖRENÇ Ali Fuat, "Mutasarrıf", *DİA*, c. XXXII, İstanbul 2006.
- ORTAYLI İlber, “Osmanlı Devleti'nde Kadı”, *TDVİA*, XXIV, İstanbul, 2001.
- ORTAYLI İlber, “Osmanlı Kadısı: Tarihi Temeli ve Yargı Görevi”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 30, S. 1, Ankara, 1975.
- ORTAYLI İlber, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ankara, 1994.
- ÖZDEMİR Rıfat, “ Tokat'ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1771-1810”, *Belleten*, S.211, Ankara, 1990.
- ÖZDEMİR Rıfat, “Kırşehir'de Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1880-1906”, *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, S.IX , İstanbul, 1989.

- ÖZDEMİR Rıfat, “Osmanlı Döneminde Dini ve Sosyal Yapıların İnşası ve Tamiri Üzerinde Bazı Bilgiler“, *Fırat Havzası Sanat Tarihi Sempozyumu*, Elazığ, 1992.
- ÖZDEMİR Rıfat, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998.
- ÖZKAYA Yücel - Akyıldız Ali, "Muhassıl", c. XXXI, İstanbul 2006.
- ÖZKAYA Yücel, "Mütesellim", *DİA*, c. XXXII, İstanbul 2006.
- ÖZTÜRK Mustafa, “Osmanlı İktisadında Fiyatları Etkileyen Unsurlar”, *Prof. Dr. Şerafettin Turan Armağanı*, Elazığ, 1996.
- ÖZVAR Erol, "Voyvoda", *DİA*, c. IXLIII, İstanbul 2013.
- PAKALIN Mehmet Zeki, "Muhassıl", *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c. II, Ankara 1983.
- SERTOĞLU Midhat, "Alaybeyi", *Osmanlı Tarih Lûgatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.
- UĞUR Yunus, "Şer’iyye Sicilleri", *DİA*, c. XXXIX, Ankara 2010, s. 8.
- ÜNAL Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1997.
- UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı, “Şer’i Mahkeme Sicilleri”, *Ülkü Halkevleri*, Ankara (Temmuz, 1935), S.29.
- UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K. Yay., III.Baskı, Ankara, 1988.
- YAMAN T. Mümtaz, “Şer’i Mahkeme Sicilleri” *Ülkü Halkevleri Dergisi*, Ankara, (İlm Teşrin 1938), C.XII, S.68.

III-TEZLER

A. Doktora Tezleri

- GÜNEŞ Mehmet, *XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2003.
- KAZAK Zübeyde Tiryakioğlu, *XIX. Yüzyılın ilk Yarısında Şer’iyye Sicillerine Göre Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2003.
- ŞAHİN Naci, *Şer’iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılın Sonlarında (1875-1900) Karahisâr-ı Sâhib Sancağı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2002.

B. Yüksek Lisans Tezleri

- AKPINAR Yusuf, *1748-1749 M. (1161-1162 H.) Tarih ve 545 Numaralı Karahisar-ı Sahip (Afyonkarahisar) Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 2015.
- ALTINIŞIK Ceylan, *H. 1080-1082 / M. 1669-1672 Tarihli ve 1 Nolu Harput Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 2016.
- ARI Adem, *525 Numaralı Afyon Şer'iyeye Sicilinin Bugünkü Alfabeye Göre Yazılması*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 1998.
- ATEŞÇELİK Ali, *648 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyeye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2014.
- BAŞ İbrahim, *578 Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre Karahisar-ı Sahip Sancağı*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon, 2001.
- ÇELİK Kürşat, *565 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 2004.
- DAĞ Mustafa, *Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın 644 Numaralı Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2011.
- DEMİRBAĞ Hacer, *509 Numaralı Afyon Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- DEMİRTAŞ Ömer, *647 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyeye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2004, 582 s.
- DURAKŞAHİN Dilaver, *652 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyeye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2006.
- DURGUT İbrahim, *Karahisâr-ı Sâhib'in 564 Numaralı Şer'iyeye Sicili, 1837-1839*

(*Transkripsiyon-Değerlendirme*), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2010.

ERGÜN Mehmet Özgür, *653 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyeye Sicili*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2009.

ÖZDEMİR Üzeyir, *1817-1818 M. (1233 H.) Tarih ve 561 Numaralı Afyon Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 2013.

ŞAHİN Meral, *576 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyeye Siciline Göre Afyon (1848-1851)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon, 2001.

SEFİL Halil İbrahim, *643 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyeye Sicili'nin (1-20 Numaralı Sayfaları) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2015, 332 s.

SİLİGÜL Mehtap, *Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın 615 No'lu Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2007.

ŞOLA Erhan, *537 Numaralı Karahisar-ı Sâhib Sancağı Şer'iyeye Sicili (1140-1142 H. / 1727-1729 M.)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2014.

SUN Kadir, *598 Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre Karahisar-ı Sahib'in Sosyo-Ekonomik Yapısı (1868-1869)*, Sancağı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon, 2001.

TOKKAN Ömer, *626 Nolu Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1314-1318/M.1894-1899)*, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kars, 2008.

EKLER

Ek 1. Orjinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLIK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Şeymus ÇOLPO
Öğrenci Numarası	112211124
Enstitü Anabilim Dalı	Tarih ABD
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM
Tez Başlığı (Türkçe)	H.1148-1149 / M.1735-1736 Tarihli 243 Numarah Karahisar-ı Sahip Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirmesi

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 269 sayfalık kısmına ilişkin, 01/06/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 26'dır.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtlüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Prof. Dr. Mustafa Nuri Türkmen
Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

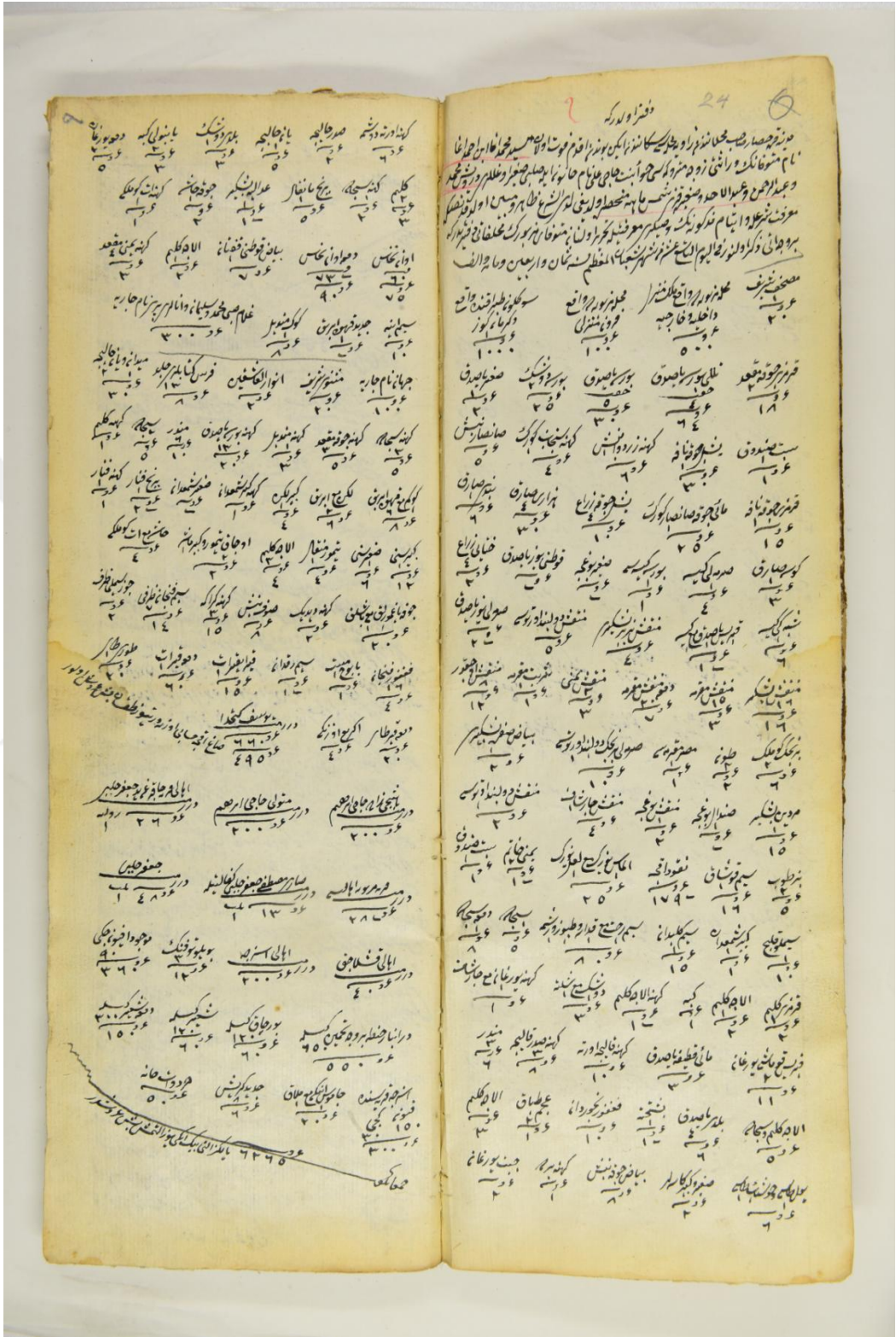
Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ve ilgili makale şartını¹ sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

¹ Makale şartı doktora öğrencilerini kapsamaktadır.

Ek 2. Orjinal Metin

10a-9b

Ek 3. Afyonkarahisar'a Ait Şer'iyye Sicilleri Listesi

Malzeme Sıra No	Tarih Türü	Orijinal Tarih	Arşiv Fon Kodu
200 Afyon (Afyon; 497)	H.	1045	MŞH.ŞSC.d..
201 Afyon (Afyon; 498)	H.	1047	MŞH.ŞSC.d..
202 Afyon (Afyon; 499)	H.	1061	MŞH.ŞSC.d..
203 Afyon (Afyon; 500)	H.	1055	MŞH.ŞSC.d..
204 Afyon (Afyon; 501)	H.	1057	MŞH.ŞSC.d..
205 Afyon (Afyon; 502)	H.	1061	MŞH.ŞSC.d..
206 Afyon (Afyon; 503)	H.	1063	MŞH.ŞSC.d..
207 Afyon (Afyon; 504)	H.	1065	MŞH.ŞSC.d..
208 Afyon (Afyon; 505)	H.	1103	MŞH.ŞSC.d..
209 Afyon (Afyon; 506)	H.	1068	MŞH.ŞSC.d..
210 Afyon (Afyon; 507)	H.	1068	MŞH.ŞSC.d..
211 Afyon (Afyon; 508)	H.	1074	MŞH.ŞSC.d..
212 Afyon (Afyon; 509)	H.	1077	MŞH.ŞSC.d..
213 Afyon (Afyon; 510)	H.	1079	MŞH.ŞSC.d..
214 Afyon (Afyon; 511)	H.	1081	MŞH.ŞSC.d..
215 Afyon (Afyon; 512)	H.	1108	MŞH.ŞSC.d..

216 Afyon (Afyon; 513)	H.	1085	MŞH.ŞSC.d..
217 Afyon (Afyon; 514)	H.	1085	MŞH.ŞSC.d..
218 Afyon (Afyon; 515)	H.	1088	MŞH.ŞSC.d..
219 Afyon (Afyon; 516)	H.	1091	MŞH.ŞSC.d..
220 Afyon (Afyon; 517)	H.	1094	MŞH.ŞSC.d..
221 Afyon (Afyon; 518)	H.	1094	MŞH.ŞSC.d..
222 Afyon (Afyon; 519)	H.	1100	MŞH.ŞSC.d..
223 Afyon (Afyon; 520)	H.	1098	MŞH.ŞSC.d..
224 Afyon (Afyon; 521)	H.	1101	MŞH.ŞSC.d..
225 Afyon (Afyon; 522)	H.	1103	MŞH.ŞSC.d..
226 Afyon (Afyon; 523)	H.	1106	MŞH.ŞSC.d..
227 Afyon (Afyon; 524)	H.	1108	MŞH.ŞSC.d..
228 Afyon (Afyon; 525)	H.	1110	MŞH.ŞSC.d..
229 Afyon (Afyon; 526)	H.	1112	MŞH.ŞSC.d..
230 Afyon (Afyon; 527)	H.	1113	MŞH.ŞSC.d..
231 Afyon (Afyon; 528)	H.	1116	MŞH.ŞSC.d..
232 Afyon (Afyon; 529)	H.	1122	MŞH.ŞSC.d..

233 Afyon (Afyon; 530)	H.	1118	MŞH.ŞSC.d..
234 Afyon (Afyon; 531)	H.	1126	MŞH.ŞSC.d..
235 Afyon (Afyon; 532)	H.	1132	MŞH.ŞSC.d..
236 Afyon (Afyon; 533)	H.	1143	MŞH.ŞSC.d..
237 Afyon (Afyon; 534)	H.	1133	MŞH.ŞSC.d..
238 Afyon (Afyon; 535)	H.	1135	MŞH.ŞSC.d..
239 Afyon (Afyon; 536)	H.	1139	MŞH.ŞSC.d..
240 Afyon (Afyon; 537)	H.	1142	MŞH.ŞSC.d..
241 Afyon (Afyon; 538)	H.	1145	MŞH.ŞSC.d..
242 Afyon (Afyon; 539)	H.	1148	MŞH.ŞSC.d..
243 Afyon (Afyon; 540)	H.	1149	MŞH.ŞSC.d..
244 Afyon (Afyon; 541)	H.	1159	MŞH.ŞSC.d..
245 Afyon (Afyon; 542)	H.	1160	MŞH.ŞSC.d..
246 Afyon (Afyon; 543)	H.	1159	MŞH.ŞSC.d..
247 Afyon (Afyon; 544)	H.	1162	MŞH.ŞSC.d..
248 Afyon (Afyon; 545)	H.	1162	MŞH.ŞSC.d..
249 Afyon (Afyon; 546)	H.	1169	MŞH.ŞSC.d..

250 Afyon (Afyon; 547)	H.	1166	MŞH.ŞSC.d..
251 Afyon (Afyon; 548)	H.	1178	MŞH.ŞSC.d..
252 Afyon (Afyon; 549)	H.	1176	MŞH.ŞSC.d..
253 Afyon (Afyon; 550)	H.	1181	MŞH.ŞSC.d..
254 Afyon (Afyon; 551)	H.	1183	MŞH.ŞSC.d..
255 Afyon (Afyon; 552)	H.	1193	MŞH.ŞSC.d..
256 Afyon (Afyon; 553)	H.	1199	MŞH.ŞSC.d..
257 Afyon (Afyon; 554)	H.	1097	MŞH.ŞSC.d..
258 Afyon (Ek belge 1; Afyon; 555)	H.	1202	MŞH.ŞSC.d..
259 Afyon (Afyon; 556)	H.	1207	MŞH.ŞSC.d..
260 Afyon (Afyon; 557)	H.	1213	MŞH.ŞSC.d..
261 Afyon (Ek belge 1; Afyon; 558)	H.	1224	MŞH.ŞSC.d..
262 Afyon (Afyon; 559)	H.	1228	MŞH.ŞSC.d..
263 Afyon (Afyon; 560)	H.	1223	MŞH.ŞSC.d..
264 Afyon (Afyon; 561)	H.	1237	MŞH.ŞSC.d..
265 Afyon (Afyon; 562)	H.	1238	MŞH.ŞSC.d..
266 Afyon (Afyon; 563)	H.	1245	MŞH.ŞSC.d..

267 Afyon (Afyon; 564)	H.	1254	MŞH.ŞSC.d..
268 Afyon (Afyon; 565)	H.	1256	MŞH.ŞSC.d..
269 Afyon (Afyon; 566)	H.	1257	MŞH.ŞSC.d..
270 Afyon (Afyon; 567)	H.	1260	MŞH.ŞSC.d..
271 Afyon (Afyon; 568)	H.	1265	MŞH.ŞSC.d..
272 Afyon (Afyon; 569)	H.	1261	MŞH.ŞSC.d..
273 Afyon (Ek belge 1; Afyon; 570)	H.	1262	MŞH.ŞSC.d..
274 Afyon (Afyon; 571)	H.	1263	MŞH.ŞSC.d..
275 Afyon (Afyon; 572)	H.	1263	MŞH.ŞSC.d..
276 Afyon (Afyon; 573)	H.	1264	MŞH.ŞSC.d..
277 Afyon (Afyon; 574)	H.	1265	MŞH.ŞSC.d..
278 Afyon (Afyon; 575)	H.	1266	MŞH.ŞSC.d..
279 Afyon (Afyon; 576)	H.	1268	MŞH.ŞSC.d..
280 Afyon (Afyon; 577)	H.	1267	MŞH.ŞSC.d..
281 Afyon (Afyon; 578)	H.	1270	MŞH.ŞSC.d..
282 Afyon (Afyon; 579)	H.	1264	MŞH.ŞSC.d..
283 Afyon (Afyon; 580)	H.	1272	MŞH.ŞSC.d..

284 Afyon (Afyon; 581)	H.	1272	MŞH.ŞSC.d..
285 Afyon (Afyon; 582)	H.	1276	MŞH.ŞSC.d..
286 Afyon (Afyon; 583)	H.	1274	MŞH.ŞSC.d..
287 Afyon (Afyon; 584)	H.	1221	MŞH.ŞSC.d..
288 Afyon (Afyon; 585)	H.	1278	MŞH.ŞSC.d..
289 Afyon (Afyon; 586)	H.	1279	MŞH.ŞSC.d..
290 Afyon (Afyon; 587)	H.	1279	MŞH.ŞSC.d..
291 Afyon (Afyon; 588)	H.	1281	MŞH.ŞSC.d..
292 Afyon (Afyon; 589)	H.	1284	MŞH.ŞSC.d..
293 Afyon (Afyon; 590)	H.	1281	MŞH.ŞSC.d..
294 Afyon (Afyon; 591)	H.	1281	MŞH.ŞSC.d..
295 Afyon (Afyon; 592)	H.	1283	MŞH.ŞSC.d..
296 Afyon (Afyon; 593)	H.	1283	MŞH.ŞSC.d..
297 Afyon (Afyon; 594)	H.	1283	MŞH.ŞSC.d..
298 Afyon (Afyon; 595)	H.	1284	MŞH.ŞSC.d..
299 Afyon (Afyon; 596)	H.	1284	MŞH.ŞSC.d..
300 Afyon (Afyon; 597)	H.	1285	MŞH.ŞSC.d..

301 Afyon (Afyon; 598)	H.	1286	MŞH.ŞSC.d..
302 Afyon (Afyon; 599)	H.	1287	MŞH.ŞSC.d..
303 Afyon (Afyon; 600)	H..	1287	MŞH.ŞSC.d..
304 Afyon (Afyon; 601)	H.	1342	MŞH.ŞSC.d..
305 Afyon (Afyon; 602)	H.	1290	MŞH.ŞSC.d..
306 Afyon (Afyon; 603)	H.	1291	MŞH.ŞSC.d..
307 Afyon (Afyon; 604)	H.	1293	MŞH.ŞSC.d..
308 Afyon (Afyon; 605)	H.	1295	MŞH.ŞSC.d..
309 Afyon (Afyon; 606)	H.	1295	MŞH.ŞSC.d..
310 Afyon (Afyon; 607)	H.	1297	MŞH.ŞSC.d..
311 Afyon (Afyon; 608)	H.	1297	MŞH.ŞSC.d..
312 Afyon (Afyon; 609)	H.	1298	MŞH.ŞSC.d..
313 Afyon (Afyon; 610)	H.	1299	MŞH.ŞSC.d..
314 Afyon (Afyon; 611)	H.	1303	MŞH.ŞSC.d..
315 Afyon (Afyon; 612)	H.	1301	MŞH.ŞSC.d..
316 Afyon (Ek belge 1; Afyon; 613)	H.	1302	MŞH.ŞSC.d..

317 Afyon (Afyon; 614)	H.	1303	MŞH.ŞSC.d..
318 Afyon (Afyon; 615)	H.	1305	MŞH.ŞSC.d..
319 Afyon (Afyon; 616)	H.	1306	MŞH.ŞSC.d..
320 Afyon (Afyon; 617)	H.	1306	MŞH.ŞSC.d..
321 Afyon (Afyon; 618)	H.	1308	MŞH.ŞSC.d..
322 Afyon (Afyon; 619)	H.	1308	MŞH.ŞSC.d..
323 Afyon (Afyon; 620)	H.	1311	MŞH.ŞSC.d..
324 Afyon (Afyon; 621)	H.	1309	MŞH.ŞSC.d..
325 Afyon (Afyon; 622)	H.	1310	MŞH.ŞSC.d..
326 Afyon (Afyon; 623)	H.	1311	MŞH.ŞSC.d..
327 Afyon (Afyon; 624)	H.	1312	MŞH.ŞSC.d..
328 Afyon (Afyon; 625)	H.	1314	MŞH.ŞSC.d..
329 Afyon (Afyon; 626)	H.	1314	MŞH.ŞSC.d..
330 Afyon (Afyon; 627)	H.	1315	MŞH.ŞSC.d..
331 Afyon (Afyon; 628)	H.	1316	MŞH.ŞSC.d..
332 Afyon (Afyon; 629)	H.	1316	MŞH.ŞSC.d..
333 Afyon (Afyon; 630)	H.	1318	MŞH.ŞSC.d..
334 Afyon (Afyon; 631)	H.	1318	MŞH.ŞSC.d..

335 Afyon (Afyon; 632)	H.	1318	MŞH.ŞSC.d..
336 Afyon (Afyon; 633)	H.	1321	MŞH.ŞSC.d..
337 Afyon (Afyon; 634)	H.	1321	MŞH.ŞSC.d..
338 Afyon (Afyon; 635)	H.	1322	MŞH.ŞSC.d..
339 Afyon (Afyon; 636)	H.	1324	MŞH.ŞSC.d..
340 Afyon (Afyon; 637)	H.	1325	MŞH.ŞSC.d..
341 Afyon (Afyon; 638)	H.	1326	MŞH.ŞSC.d..
342 Afyon (Afyon; 639)	H.	1323	MŞH.ŞSC.d..
343 Afyon (Afyon; 640)	H.	1327	MŞH.ŞSC.d..
344 Afyon (Afyon; 641)	H.	1329	MŞH.ŞSC.d..
345 Afyon (Afyon; 642)	H.	1329	MŞH.ŞSC.d..
346 Afyon (Afyon; 643)	H.	1330	MŞH.ŞSC.d..
347 Afyon (Afyon; 644)	H.	1331	MŞH.ŞSC.d..
348 Afyon (Afyon; 645)	H.	1332	MŞH.ŞSC.d..
349 Afyon (Afyon; 646)	H.	1335	MŞH.ŞSC.d..
350 Afyon (Afyon; 647)	H.	1334	MŞH.ŞSC.d..

351 Afyon (Afyon; 648)	H.	1333	MŞH.ŞSC.d..
352 Afyon (Afyon; 649)	H.	1336	MŞH.ŞSC.d..
353 Afyon (Afyon; 650)	H.	1335	MŞH.ŞSC.d..
354 Afyon (Afyon; 651)	H.	1337	MŞH.ŞSC.d..
355 Afyon (Afyon; 652)	H.	1338	MŞH.ŞSC.d..
356 Afyon (Afyon; 653)	H.	1338	MŞH.ŞSC.d..
357 Afyon (Ek belge 2; Afyon; 654)	H.	1343	MŞH.ŞSC.d..
358 Afyon (Afyon; 655)	H.	1325	MŞH.ŞSC.d..
359 Afyon (Afyon; 656)	H.	1328	MŞH.ŞSC.d..
360 Afyon (Afyon; 657)	H.	1343	MŞH.ŞSC.d..
361 Afyon (Afyon; 658)	H.	1313	MŞH.ŞSC.d..
362 Afyon (Afyon; 659)	H.	1313	MŞH.ŞSC.d..
363 Afyon (Afyon; 660)	H.	1347	MŞH.ŞSC.d..
364 Afyon (Afyon; 661)	H.	1347	MŞH.ŞSC.d..
365 Afyon (Ek belge 1; Afyon; 662)	H.	1348	MŞH.ŞSC.d..
366 Afyon (Afyon; 663)	H.	1343	MŞH.ŞSC.d..
367 Afyon (Afyon; 664)	H.	1340	MŞH.ŞSC.d..

368 Afyon (Afyon; 665)	H.	1342	MŞH.ŞSC.d..
369 Afyon (Afyon; 666)	H.	1344	MŞH.ŞSC.d..
370 Afyon (Afyon; 667)	H.	1326	MŞH.ŞSC.d..
371 Afyon (Afyon; 668)	H.	1330	MŞH.ŞSC.d..
372 Afyon (Belge halinde; Afyon; 669)	H.	1333	MŞH.ŞSC.d..

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Mardin ili Kızıltepe ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Atatürk İlköğretim Okulu'nda, ortaöğrenimini Söke lisesinde tamamladı. 2003 yılında Şanlıurfa Meslek Yüksekokulu Büro Yönetimi ve Sekreterlik bölümünü bitirdikten sonra aynı yıl Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünü kazanarak 2007 yılında mezun oldu. 2009 yılında Yüzüncüyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalı Tezsiz Yüksek Lisans Programından mezun oldu. 2012 yılında da Batman Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi'nin açmış olduğu ortak program ile Yakınçağ Tarihi alanında yüksek lisans eğitimine başladı. Evli ve bir çocuk babasıdır.

